R. JOUVENEL

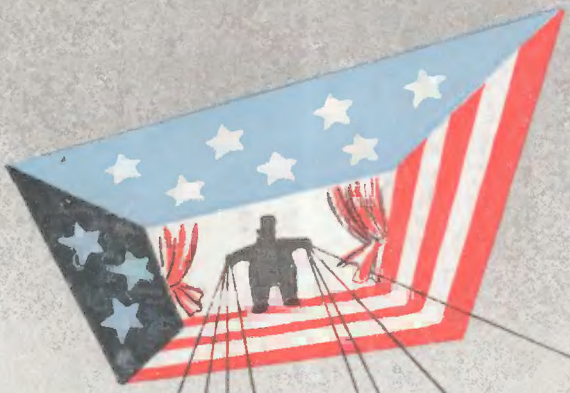

PÁRIZS

ZSOLDOSOK HÁBORÚJA

BONN

TOKIÓ

LONDON

RÓMA

BRÜSSZEL

ATHÉN

BELGRÁD

SZIKRA

SZIKRA

RENAUD DE JOUVENEL

ZSOLDOSOK HÁBORÚJA

SZIKRA

BUDAPEST 1953

A francia eredeti címe:

RENAUD DE JOUVENEL
LA GUERRE DES MERCENAIRES

Les Éditeurs Français Réunis — Paris

Fordította

VIRÁG MIHÁLY

Felelos kiadó a Szikra Konyvkiadó vezérigazgatója

I.

A BARBÁRSÁG ORSZÁGA

Az utóbbi időben az Egyesült Államokban telepedett meg a barbárság. Soha, egyetlen országban sem volt eddig még példa arra, hogy a barbárság ilyen általános érvényű elméleti alapja legyen a társadalomnak és kormányainak minden belés külpolitikai tevékenységükben. Arra sem volt még eddig példa, hogy a világot a teljes pusztulás réme fenyegesse — pedig manapság ezzel a veszéllyel kell szembenézni, az amerikai társadalmi rendszer erkölcsi, szellemi és anyagi barbarizmusa folytán.

Sok minden megváltozott azóta, hogy Washington katonái felszabadították hazájukat a Brit Birodalom igája alól; azóta, hogy Abraham Lincoln, az Egyesült Államok megválasztott elnöke felszabadította a négereket a rabszolgaságból; azóta, hogy a szakszervezeti mozgalom úttörői — 1886-ban, a nyolcórás munkanapért vívott első csatájukban — először ünnepelték meg május elsejét; és azóta, hogy az Egyesült Államok befogadta a kivándorlókat, egész Európa leigázottjait és szabad emberekké tette őket.

Csak az Egyesült Államok valóságnak megfelelő történelme tudná részletesen megmagyarázni, hogy az eszeveszett iramban fejlődő kapitalizmusnak hogyan sikerült Amerikában olyan gyorsan elfojtania az emberek szabadság utáni vágyakozását, hogyan terelte az emberek vágyait a minden áron való meggazdagodás egyetlen, lealjasító útjára, s hogyan sikerült kialakítania a „szabad vállalkozás" mítoszát, amely magában foglalja a leigázás és az emberölés „szabadságát". De ha nem is tudjuk itt megmagyarázni, hogy *hogyan* történt mindez, meg kell állapítanunk, hogy *ez* történt.

A kapitalizmus legutolsó szakasza az imperializmus. A rothadás és emberpusztítás szakasza ez, a hazug demagógiáé, amely világszerte a tömegek félrevezetésének és a rémuralom megszervezésének eszköze — s legszebb csemetéjét Amerikában hozta a világra. A hitlerizmus és a Wall Street szülötte ez a rendszer. Címere: az atombomba; erkölcsi felfogása: annak a jogát védi, aki erősebbnek mutatkozik a gyilkolásban; szolgái: azoknak a lakájoknak és árulóknak gyülevész hada, akik eladták hazájukat, és az ellenség zsoldjába szegődtek.

Sokat hallottunk beszélni az amerikai civilizációról. De mi ez és hol van? A civilizáció nemcsupán abból áll, hogy egyesek fürdőszobát, telefont és gépkocsit használnak! A civilizációt — véleményünk szerint — a nemzet általános életszínvonalán lehet lemérni. Nos hát, nézzük meg kissé közelebbről, hogyan is áll ez az amerikai társadalomban.

Az Egyesült Államok 150 millió lakosa ki van szolgáltatva mintegy 60 mindenható család diktatúrájának, azaz egy néhány ezer főből álló bandának. A tényleges hatalmat nem a kormány gyakorolja, hanem a kormány útján egy olyan csoport, amely a leghatalmasabb pénzmágnásokat képviseli: a NAM (National Association of Manufacturers), azaz a Gyáriparosok Országos Szövetsége. A NAM finanszírozza a politikai pártokat, a rádiót, a filmet, a sajtót, egyszóval nemcsak az ország gazdaságát tartja kézben, hanem egész politikai és kulturális életét is irányítja és bizonyos alantasabb feladatok elvégzésére gengszterbandákat használ fel.

A háború alatt ezek az amerikai nagyiparosok (Du Pont, Morgan, Rockefeller, Mellon stb.) finanszírozták az amerikai földön létesített náci szervezeteket. (Azt a bűnvádi eljárást, amelyet a Roosevelt-kormány indított ezek ellen, később eltussolták.) Elősegítették Hitler hatalomrajutását, ma pedig tevékenyen segédkeznek a német militarizmus feltámasztásában.

Ők finanszírozzák a különböző munkásellenes szervezeteket, amelyek magándetektív irodák alakjában vállalják a szakszervezetek elleni harcot, munkásellenes provokációk rendezését, az „agitátorok" szemmeltartását és, ha kell, a munkásosztályhoz hű vezetők meggyilkolását. Ők rothasztják meg a szakszervezeti mozgalom vezetőit is.

A nyolc nagy amerikai bank révén az ország egész gazdasági és politikai élete a nagytőke kezében van. Éppen így, nagy

sajtótrösztök irányítják a közvéleményt is, amelyek egyúttal kezükben tartják a rádióállomások háromnegyed részét.

*

Az Egyesült Államok szövetségi alkotmánya a hatalom decentralizálásával lehetővé teszi azt, hogy az egyes államokon belül diktatúrát gyakorolhassanak a helyi politikusok, kormányzók, szenátorok, bírák és a rendőrség, egyben pedig a helyi és országos pénzügyi hatalmasságok zsoldjába állítja a helyi fasisztákat.

H. C. Holdridge amerikai tábornok írta: „Megállapíthatjuk azt a tényt, hogy az Egyesült Államokban, alkotmányos demokráciánk keretében egy titkos, törvényellenes államot teremtettek a törvényes államon belül... Az ország pénzmágnásai ellenőrzik haderőnk vezetőit, ezek a vezetők pedig elárulták a népet, a pénzügyi diktatúra és szekértolói zsoldjába szegődtek... Katonai vezetőink annyira elvakultak, hogy *éppen olyan buzgalommal fogják fegyvereiket az Egyesült Államok felkelő polgárai ellen fordítani, mint idegen országok ellen*"[1].

Dewey — aki New York állam kormányzója és volt köztársaságpárti elnökjelölt —, sőt maga Truman is gengszter-csoportoknak, Al Capone utódainak köszönhette megválasztását. Trumant a főnök nevéről „Pendergast-gépezetnek" nevezett banda választotta meg, és Binaggio gengsztert, több mint 15 híres bűnügy szereplőjét, erőszakos úton bekövetkezett haláláig, rendszeresen fogadta Truman a Fehér Házban. Mi, franciák csodálkozunk mindezen, de az amerikaiak már régóta nem csodálkoznak az ilyesmin. Ők már hozzászoktak ahhoz a társadalmi állapothoz és azokhoz az erkölcsökhöz, amelyeket a trösztök és bandákba szervezett végrehajtó közegeik kényszerítettek rájuk.

Az Egyesült Államokban a bűncselekményeket kormányzati eszközként alkalmazzák, ennek következményeképpen világviszonylatban ott a legnagyobb arányú a bűnözés. „Minden 18 másodpercben elkövetnek egy súlyos jellegű bűncselekményt" — állapítja meg a Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI — Federal Bureau of Investigation) 1948. évi jelentése.

---

[1] A szerző kiemelése.

Nemrégiben Kefauver szenátor jelentése kimutatta, hogy milyen bizalmas kapcsolat áll fenn a bandák és a politikusok között. A szenátor ezt írta: „Az, amit láttam és amit megtudtam, rémülettel töltött el... Amerika eljutott a politikai korrupciónak olyan fokáig, amely azzal a veszéllyel fenyeget, hogy mindnyájunkat romlásba dönt. Vajjon meddig maradhat fenn Amerika ilyen korruptság mellett?"

A Kefauver jelentés feltárja, hogy a két legnagyobb banda, a Gusik- és az Adonis—Lansky—Costello-bandák csaknem az egész Egyesült Államokat felosztották egymás közt. „E két csoport és más hasonló bandák közt a «Maffia» nevű nagy nemzetközi szervezet tartja fenn a kapcsolatot... Az Egyesült Államokban állítólag 800 Maffia-tag van, ezeknek főleg az alantasabb munkák elvégzése a feladatuk, mert a «nagyfőnökök», mint például Costello és Gusik, természetesen irtóznak az ilyen hálátlan és veszélyes munkától..." (Henri Pierre, *Le Monde* 1951 május 11.). A megvesztegetés „bevett szokás minden fokon: a községi tanácstól a kormányig, az egyszerű rendőrtől a rendőrfőnökig mindenki megvesztegethető" (ugyanott).

O'Dwyer kénytelen volt elismerni, hogy newyorki polgármestersége idején támogatta Costello vállalkozásait, sőt azt is, hogy ez utóbbi segítségével választották meg polgármesterré.

„Az amerikai alvilágnak saját bíróságai voltak és törvényeik megsértését minden esetben halállal büntették. Az ítélet végrehajtói kárpótlásul «koncessziókat» kaptak szerencsejátékgépekre, «részesedést» a torvény ellenére működő nyilvános házak jövedelméből, vagy érdekeltséget más jövedelmező és törvénytelen vállalkozásokban" *(Le Monde*, 1951 március 21.).

Az amerikai kormány O'Dwyert azzal büntette, hogy — kinevezte mexikói nagykövetnek.

*

A fasizmus Amerikában ma már több mint irányzat, több mint fenyegető veszedelem.

A közeledő válság és a munkanélküliség növekedése folytán (az Egyesült Államokban 1948-ban nyolc millió teljes munkanélküli és tizennégy millió részleges munkanélküli volt) az imperializmus számára szükségszerűvé vált a fasizálás fokozása és a fegyverkezési verseny.

Hogy a fasizmussal szembeni ellenállást megfosszák vezetőitől, alkotmányellenes pert indítottak az Amerikai Kommunista Párt vezetői ellen és börtönbe vetették őket. Hasonlóképpen, törvényellenes pereket indítanak írók és filmesek ellen, hogy terrorizálják az embereket. A besúgás mindennapossá válik, feljelentik a rendőrségen, a főnök előtt, a szomszédnál azt, akit kommunistának tartanak vagy akiről azt gyanítják, hogy kommunistákkal érintkezik — ami éppen olyan súlyos bűnnek számít. A puszta gyanúsítás is elég ahhoz, hogy az embert börtönbe juttassa és mindig a gyanúsítottnak kell bebizonyítania ártatlanságát. Az Amerikaellenes Tevékenységeket Vizsgáló Bizottságok tárgyalásait botrányokban kompromittált politikai gengszterek vezetik, így például Parnell Thomas, akit egyidőre kénytelenek is voltak börtönbe csukni. Ezek a bizottságok teljesen törvényellenesen, valóságos ítélőbíróságként működnek. Ítélnek a beidézett sorsa felett, aki elveszti munkáját, minden lehetőségét arra, hogy munkát kapjon, és lakat alá kerül, ha nem hajlandó „együttműködni" a bizottsággal, vagyis ha nem hajlandó „tanúskodni". A rémület minden lakásba beköltözik. Az FBI a börtönből kiszabadult kommunistákat, így Howard Fastot, a nagy írót is „egészségügyi veszteglzár" alá helyezi. A félelem és a gyanú intézményessé válik, mindenki el lehet készülve arra a vádra, hogy kommunista, s arra, hogy ezen az alapon kiragadják hozzátartozói köréből.

A Szövetségi Nyomozó Iroda „minden eshetőségre készen" buzgón végzi fő feladatát: rendőri ellenőrző lapokat állít ki minden egyes amerikai állampolgárról. Azzal dicsekszik, hogy már tizennyolc millió ilyen ellenőrző lapja van.

A szakszervezeti mozgalmat a trösztök rendőrsége áláaknázza. A legtöbb szakszervezeti vezető elárulja a munkásosztály ügyét, mindig is azon igyekezett, hogy gátolja a munkásság megmozdulásait, arra törekszik, hogy szabotálja követeléseit és megossza erejét, s rágalmakkal fröcsköl be minden olyan szakszervezetet, amely komolyan veszi tagjainak követeléseit. A kommunistákat kizárják a szakszervezetekből, a kommunista szakszervezeti vezetőket pedig eltávolítják funkcióikból, bár a tömegek választották meg őket. A MacCarran-törvény, amelyet 1950 októberében szavaztak meg, még messzebb megy: kötelezően előírja a kommunistáknak és „a felforgató szervezetek egyéb tagjainak" jegyzékbevételét, és elren-

deli: állítsanak fel gyüjtőtáborokat és oda zárják őket. A „gyüjtőtábor" elnevezést sajátos értelemben használják. Igaz, hogy ez nem új dolog, mert az angolok elsőként már régen alkalmazták ezt Dél-Afrikában, a búr háború idején. Bár a kommunisták megtagadták a nyilatkozattételt, a kormány mégis azt jelenti, hogy 14 000 névből álló jegyzéket állított fel a gyanús személyekről, továbbá azt is, hogy felállították és berendezték a gyüjtőtáborokat.

*

Ebben a szép demokráciában a választók 40—50 százaléka nem szavaz. Nemcsak közönyösségből, hanem főképpen azért, mert nem áll módjában szavazni. A korlátozott választási rendszer ugyanis nemcsak a vagyontalan négereket, hanem azokat a fehéreket is eltiltja a szavazástól, akik nem tudják leszurkolni a választási „adót". Ezek a korlátozások 19 államban vannak érvényben. Így azokban az államokban, ahol a lakosság többsége néger és ahol a korlátozásokon felül még szabad folyást engednek mindenfajta megfélemlítésnek, zsarolásnak és faji üldözésnek is, a lakosság nagy tömegének nincs lehetősége a szavazásra. Mississippi államban, ahol a négerek népességi arányszáma 50 százalék, a választóknak rendszerint 15 százaléka szokott szavazni, Dél-Carolinában pedig, ahol a négerek népességi arányszáma mintegy 40 százalék, a szavazóknak mindössze 10,4 százaléka szokott megjelenni a szavazóurnáknál.

A Ku-Klux-Klan százszámra követ el gyilkosságokat. Ezek legtöbbnyire büntetlenül maradnak, sőt mi több, a gyilkosokat a hatóságok védelemben részesítik. Ezzel szemben nem múlik el egy hónap sem anélkül, hogy ne kevernének bele négereket teljesen koholt vádon alapuló bűnperekbe, amelyeknek az a céljuk, hogy a fehéreket fajgyülöletre izgassák.

Mindenki ismeri az ártatlan MacGee és a martinsville-i hét néger törvényes formák közt végrehajtott meggyilkolását, a trentoni hat néger perét és még annyi más esetet. És ki tudná felsorolni, hány néger pusztult el a híres scottsborói ügy óta? Vajjon szót emelnek-e az amerikai életforma bajnokai az országon belül folyó fajirtás ellen? Nem! Sőt a Georgia államból való Bilbo fasiszta szenátor kérkedve jelentette ki: „a négerek

egyenlőségét sehol és soha sem ismerték el ... legfeljebb a törvénykönyvekben."

Egyébként Dél-Afrikán kívül az Egyesült Államok az egyetlen olyan ország, ahol a négereket külön negyedekbe tömörítik. New Yorkban, Chicagóban és más amerikai városokban is ez a helyzet. Ugyanígy mindenütt vannak portoricói, kínai stb. negyedek.

A faji megkülönböztetést a zsidók ellen is alkalmazzák Amerikában. Számos város belső lakónegyedeiben vannak olyan házak, amelyeken ez a felirat olvasható: „Csak «gentile-ok» (keresztények) számára." A „gentile" szó, bármennyire bibliai kifejezés is, mégis világosan kifejezi azt, hogy a szóbanlévő házban zsidók nem lakhatnak. A hitlerista Németországon kívül volt-e az utóbbi évszázadokban olyan ország, amely ennyire hivatalosan hirdette volna az antiszemitizmust?

Az amerikai életforma prókátorai nagy gonddal igyekeznek eltitkolni az amerikai nép igazi életviszonyait.

Valójában több mint hat millió családnak (vagyis a lakosság 21 százalékának) legalább egyharmaddal kevesebb jövedelme van, mint az amerikai szenátus által elismert létminimum. A parasztság életviszonyai a lehető legszörnyűbbek. A nagy tőkés „kereskedelmi farmok" a tönkrement parasztság földjeinek felvásárlása révén egyre nagyobb területeket kaparintanak meg és ez a tény, valamint a szegényparasztok szemérmetlen kizsákmányolása állandó nyomorúságba döntötte a parasztságot. Ennek folytán a több mint kilenc millió mezőgazdasági munkásból egy milliónak az életszínvonala olyan mint a kínaiaké volt Csang Kaj-sek feudális rendszere alatt; a farmok 50 százaléka lényegében csak a tulajdonosának szükséges mennyiséget termeli. Ezeknek a farmoknak eladásra vitt termékei együttesen véve a piacra vitt áru 15 százalékánál is kevesebbet jelentenek. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy mintegy 1 500 000-re rúg (a családtagok beszámításával) azoknak a mezőgazdasági munkásoknak, vagy tönkrement farmereknek a száma, akik „nomád" életre kényszerültek és munkát keresve a gyümölcstermő völgyekből a gabonatermő vidékekre vándorolnak. Steinbeck nagyon jól ábrázolta ezeket a kiéhezett tömegeket „Érik a gyümölcs" című regényében, de azután hitvány módon ő is eladta magát a tőkének; újabb elbeszéléseiben a nyomor csak háttér és az előtérben olyan —

embereknek alig nevezhető — lények mozognak, akik tetszelegnek szerencsétlenségükben.

*

Az amerikai nevelési rendszerről sokat lehetne írni. A G-manek (az FBI nyomozói) főnöke, Edgar Hoover könyvet adott ki, amelyben feltárja a különböző — főként a prostitúcióval, sőt a gyermek-prostitúcióval kapcsolatos — gengszterizmusok kulisszatitkait; a híres Kinsey pedig „Az ember szexuális magatartása" című tanulmányában éppen elég tájékoztatást adott az amerikaiak elfajulásáról. Ha ezekhez a forrásokhoz még hozzávesszük azokat az adatokat, amelyeket minden amerikai regényben megtalálhatunk, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az amerikai uralkodó osztályok jellegzetességévé vált a perverzitás és ez nyilván sokkal inkább ínyükre van, mint Steinbeck hőseinek a rájuk kényszerített nyomorúság. Ennek a nyilvánvaló elfajulásnak különleges jele az, hogy statisztikailag bebizonyosodott: az Egyesült Államokban van a legtöbb elmeháborodott és gyengeelméjű.

Kozismert dolog, hogy leginkább az egyetemeken burjánzik a szexuális perverzitás. Ha ebben nem is kizárólag annak a hatását látjuk, hogy az egyetemeket katonai személyek vezetik[2], feltétlenul arra az egyre fokozódó nyomásra vezethetjük vissza, amelyet a rothadó, fasizálódó társadalom gyakorol az emberek szellemére.

Logikus tehát, hogy ez az állapot ugyanolyan mértékben romlik, amilyen mértékben rendszabályokat léptetnek életbe a haladó szellemű oktatókkal szemben, akiket most már 34 államban helyeztek rendőri ellenőrzés alá.

„Ebben az évben a gyermekek jelentős száma fogja növelni az Egyesult Államokban élő írástudatlanok 20 milliós seregét" — írja a *United States News and World Report* (1949 szeptember 9.). És a pedagógiai folyóiratok megállapítják, hogy

[2] A Columbia-egyetem elnoki tisztségét például Eisenhower tabornok tolti be Ebben a minosegeben irta Coleman professzornak: „Ha felfedezem, hogy valamelyik katedra professzora megkísérli, hogy egyetemunkon olyan filozófiát terjesszen, amely amerikai kormányzati rendszerunkkel ellentétes, akkor az illetőt el fogjuk távolítani." Azon sem lehet csodálkozni, hogy később egyszer kijelentette a diákoknak: „Onok valamennyien katonak az en szememben."

a növendékeknél egyre nagyobb mértékű tudatlanság, szellemi gyengeség és még fokozottabb kegyetlenkedési hajlam mutatkozik.

Ez kétségtelenül azért van, mert ma maga az oktatás is a faji megkülönböztetés talán alapszik. Dicsőíti az „angolszász ember" felsőbbrendűségét — akiben megvan a szőke árja minden tulajdonsága — az oroszországi és keleti népekkel szemben (Warren), magasztalja a gyűlöletet, ezt a „természetes érzést" (Dewey) és a „gyilkolás művészetét", mint ahogy a pedagógus Fitzpatrick mondotta, aki az egyetemi katonai előkészítést lelkes hódolattal úgy minősítette, mint „a gyilkolás művészetének tanítását, aholis nem számít, hogy valaki tudós-e, köztisztviselő-e, vagy katona". Természetesen ezt az új rosenbergizmust[3] nyomon kísérik az irodalommal, a történelmi és filozófiai tankönyvekkel szemben alkalmazott fasiszta rendszabályok. És olyan írókat tettek indexre mint Mark Twain és Howard Fast.

*

A világuralomra törő amerikai imperializmust a tömegek öntudatra ébredésének mai körülményei arra ösztönzik, hogy siettesse a fasizálás folyamatát.

Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az amerikai imperializmus nem új dolog.

Anélkül, hogy történelmet akarnánk írni, emlékeztetünk arra, hogy már maga a Monroe-elv is imperialista elv volt. A kapitalizmusban gyökerező szükségszerűségen kívül semmi (még az amerikai kontinensen való beavatkozást igazoló Monroe-elv) sem parancsolta az amerikaiaknak, hogy erőszakkal hatalmukba kerítsenek olyan területeket, amelyek Mexicóhoz tartoztak (Texas, Új Mexico, Colorado) és ezerszámra mészárolják le az indián lakosságot, amelynek kihalásra ítélt maradványát ma a „rezervált területeken" helyezték el.

Az Egyesült Államok egymásután, és mindig a nemzeti függetlenség segítésének címén, megszállta és gyarmattá változtatta a Fülöp-szigeteket, Puerto Ricót, a Panama csatorna övezetét (miután mesterkedésével elérte Panama állam megalakulását, amely egykor Colombia szerves alkotórésze volt),

[3] Rosenberg a náci fajelmélet fő „ideológusa" volt. — *Szerk.*

Cubát, Haïtit stb. Mindenütt zsoldjában álló kormányokat létesített. A nép azonban szembefordult ezekkel a kormányokkal és évtizedek óta harcol ellenük.

Amikor az északamerikai kapitalistáknak nehézségeik támadnak Nicaraguában, Venezuelában vagy másutt, forradalmat szítanak, amely saját embereiket juttatja hatalomra; ezek aztán sietnek az Egyesült Államok szempontjából előnyös kereskedelmi szerződéseket kötni, amelyeket később még teljesebb leigázást jelentő szerződések egészítenek ki. Ha pedig kiebrudalják őket, mint ahogy Mexicóban történt, ahol az Egyesült Államok nem tudta megakadályozni a kőolaj államosítását, akkor nem kímélik a pénzt és addig mesterkednek, míg néhány évvel később helyreállítják a régi helyzetet.

Az Egyesült Államok politikai elmélete tehát ízig-vérig imperialista és tudjuk, hogy ez az imperializmus nem riadna vissza semmiféle bűntől, ha megadnánk neki a lehetőséget arra, hogy megvalósíthassa céljait.

Most, amikor az Egyesült Államok kormánykörei egy új, agresszív háborút készítenek elő — ez a háború pedig kétségtelenül a legpusztítóbb lenne mindazok közül, amelyeken a világ valaha is átesett —, úgy véljük, az amerikai nép abba a helyzetbe fog kerülni, hogy éppenúgy felmerül a többi népekkel szembeni egyetemleges felelősségének kérdése, mint ahogy ez Hitler Németországának, egy borzalmas háború szervezőjének esetében történt.

II.

HARC A VILÁGURALOMÉRT ÉS E HARC ATOMLOVAGJAI

Truman elnök 1948-ban, Waco városában (Texas) ezt a kijelentést tette: „Mi vagyunk a világ óriásai. Tőlünk függ, hogy békét, vagy gazdasági háborút kényszerítünk-e rá az emberiségre." Ezzel kinyilatkoztatta a Wall Street világhegemóniájáról szóló „tanítás" egyik elvét. „Isten az amerikai népet választotta ki arra, hogy végül is elvezesse a világot újjászületéséhez" — szónokolja Beveridge szenátor is.

Azóta már gyakorlatilag is elkezdték alkalmazni ezt az elvet és alkalmazását szüntelenül, mindenre való tekintet nélkül folytatják — tekintet nélkül a népek önrendelkezési jogára, a nemzetek függetlenségére, az emberek életére.

Ehhez az új „Gott mit uns"[1] elvhez egy teoretikusra is szükség volt. Akadt is ilyen — James Burnham személyében, aki vállalta, hogy szabatosan meghatározza ennek a hegemóniára törő politikának célját és eszközeit: „Világbirodalmon — írta — olyan államot értek . . ., amelynek politikai hatalma uralkodik majd a világon; ezt a hatalmat részben erőszakkal kell majd rákényszeríteni a világra." Világosabban már meg sem lehetett volna mondani azt, hogy erőszakot fognak alkalmazni. Mivel azonban a „világbirodalom" kifejezés bánthatja egyesek fülét, „elfogadhatóbb" kifejezéseket fognak használni, amilyenek például a „világszövetség", vagy esetleg az „Egyesült Nemzetek". Van-e itt még szükség további magyarázatra?

„Jogunkban van, hogy kezünkbe vegyük a világ megszer-

[1] „Gott mit uns" = isten velünk. A hitleri fasiszták hitvallása szerint az árjákat isteni küldetés jelölte ki arra, hogy uralkodjanak a világon. — *Szerk.*

vezésének irányítását" — jelenti ki Truman Chicagóban 1946 április 6-án. Hasonlítsuk össze ennek az egykori nadrágtartókereskedőnek a kitöréseit Hitlernek, a félresikerült mázolónak rikoltásaival: nincs közöttük különbség.

Ezt az egész handabandázást a félelem sugallja. A válság kilátása rémülettel tölti el a Wall Street boncait. Rettegnek, hogy az amerikai tőkés gazdaság bukása elkerülhetetlen, ha a béke fennmarad és a népek szabadon mondhatnak ítéletet a fennálló társadalmi rendszerekről. Nyilvánvaló, hogy a nemzeti erőforrások tragikusan önző kiaknázásának az Egyesült Államok legnagyobb méretű belső gazdasági válságára kell vezetnie, és uralmi rendszerük nem maradhat fenn 25—30 millió munkanélküli és éhező ember nyomásával szemben.

„A háború olyan színvonalra emelte az amerikai termelést, hogy az Egyesült Államok függő helyzetbe került a környező világgal szemben nyersanyag-kiegészítés tekintetében. Ehhez olyan világrendszerre van szüksége, amely lehetővé teszi ezeknek az áruknak a megszerzését" — írta Bertrand de la Salle *(Le Monde,* 1947 április 26.). Hozzátette még: „Amerika lélektani légköre kedvező egy olyan vállalkozáshoz, amely *vissza akarná állítani a kapitalizmust, mint gazdasági világrendszert.*" És már meg is magyarázta a Marshall-terv kulisszatitkait, amikor ezt írta: „Az elszigetelődési politika idején az amerikai tőke vállalta magára a terjeszkedést. Ma már megértették, hogy a pénzt és a politikát nem lehet egymástól elválasztani, és hogy a hitelek, a külföldi befektetések nem a magántermészetű ügyek körébe tartoznak."

„Az Egyesült Államokban semmitől sem rettegnek jobban, mint ennek az igazi csapásnak (a válságnak) a visszatérésétől, amelynek hatását 1929 után alaposan megismerték és amelyből olyan sokáig nem tudtak kilábolni. A válság egyértelmű a munkanélküliséggel, a társadalmi zavarokkal, az életszínvonal süllyedésével . . . és a kommunizmus rémével, amely a gazdasági tespedés segítségével betelepszik Uncle Sam otthonába" — írta Chrysale *(La Semaine dans le Monde,* 1947 október 18.). „Az Egyesült Államoknak szüksége van a Marshall-tervre" cím alatt. Henri Claude-nak igaza volt tehát, amikor arra a következtetésre jutott *(L'Action* 1947 június 6.), hogy ez a *háború utáni kölcsön-bérlet* „valójában nem más mint egy hanyatló osztály utolsó próbálkozása arra, hogy gazdaságilag kizsákmá-

nyoljon és politikailag szolgaságba döntsön más népeket, miközben saját országa népét még fokozottabban kizsákmányolja".

Sumner Welles nyelvén ez így hangzik: az amerikai népnek „olyan politikát kell folytatnia, amellyel elháríthatja azt a gazdasági depressziót, amire a Kreml annyira számít" (*Figaro*, 1948 január 25.). Mintha bizony a szovjet kormány irányítaná az amerikai gazdasági életet!

Truman viszont azt mondotta, hogy „hatalmas védőbástyát kell építeni a defláció és a válság ellen" (1949 január).

„Mindent inkább, mint válságot" — ez lett az amerikai uralkodó osztály állásfoglalásának a lényege; mindent inkább, mint válságot, amelyet — népukkel ezt szeretnék elhitetni — a Kreml, a Szovjetunió és külön-külön minden egyes kommunista okoz.

Clare Luce asszony, a hírhedt író és fasiszta, így kiált fel a *Life* folyóiratban: „Az Egyesült Államok két nagy háborút élt át, de ezek sokkal kevésbbé keserű emlékeket hagytak maguk után, mint az 1930. évi válság", a *United States News and World Report* pedig (1948 december 31.) a következő megállapítást teszi: „. . . . ha valóban biztosítva lenne a béke, ezzel minden felborulna. Ezidőszerint a fegyverkezési költségek és a más országoknak nyujtott segítség odázza el a válságot."

Tehát maga a béke az ellenség. „A tőzsdén a minap úgy zuhantak az árak, hogy ilyen esetre már hosszú idő óta nem volt példa . . . A béke vagy a béke közvetlen beköszöntésének kilátása olyan félelmetes dolognak látszott, hogy az ettől való félelemben tömeges eladások kezdődtek" — írta a *Kansas City Star* (1951 május), de mindjárt megcsillogtatta a reményt is: „ha a dolgok a legrosszabbra fordulnának is és létre is jönne a béke Koreában, legalább annyi vigasztalásunk maradjon, hogy valahol másutt fenyeget háború."

Világos tehát, a háborúban reménykednek, mindegy, hol lesz, mindegy, milyen lesz, csak jövedelmezzen.

Az igazság az, hogy bár a koreai háború naponként ezerszámra pusztítja az amerikai, angol és főleg koreai életeket és a vietnami háború Franciaországnak a halottakon kívül naponként 1 milliárd frankjába kerül, ugyanakkor ezek a „vállalkozások" busásan jövedelmeznek minden országban a trösztöknek.

A nagy francia társaságok átlag 30 százalékkal növelték

nyereségüket. 730 amerikai tröszt egy év alatt 5 990 millió dollárról 7 960 millióra emelte profitját. A brit társaságok 15,5 százalékkal több nyereséget söpörnek be, mint tavaly. A nagy olasz társaságok (Fiat, Montecatini, Edison, SNIA Viscosa) 50 százalékkal több profitot vágnak zsebre.

Vannak azonban más kivezető utak is a „válság vagy háború" dilemmájából. Mindenki tudja, hogy például a Szovjetunióban ez a dilemma nem is vetődik fel. Pedig ez a világ leggazdagabb országa. Mégis ismeretlen előtte az „exportálni, vagy meghalni", „uralkodni vagy elpusztulni" problémája... Mi tehát az oka annak, hogy nem retteg attól, ami az amerikaiakat rémülettel tölti el, illetve amivel vezetőik rémítgetik őket.

Az, hogy a Szovjetunió a maga gazdagságát és azokat a javakat, amelyeket iparosításának fejlődése, valamint a világ legelőrehaladottabb tudományának felfedezései nap nap után létrehoznak, arra használja fel, hogy emelje a nép életszínvonalát, hogy termékeny oázisokká változtassa a sivatagokat, új mederbe terelje a folyókat, s ezzel Franciaországnál nagyobb kiterjedésű területek öntözését biztosítsa, gépesítse mezőgazdaságát, új gyümölcs- és gabonafajtákat hozzon létre, hogy százezerszámra építsen lakásokat, könyvtárakat, egyetemeket. Az állampolgárok anyagi és kulturális életszínvonalának állandó emelése kiküszöböli a gazdasági válságokat. Nem lehet válság ott, ahol az ország gazdagodása mindenkinek a gazdagodását jelenti; ott, ahol ki van zárva annak a lehetősége, hogy a többség kizsákmányolása révén egyesek meggazdagodjanak; ott, ahol az egyén kulturális színvonala olyan magas, hogy a munkában, a kultúrában és a tudományban mindenekelőtt az összesség életviszonyainak megjavítására szolgáló eszközt látnak — ott, ahol az ember a közösség javára végzett termelőmunkában találja meg egyéni boldogságát és ahol a teremtő verseny helyettesíti a romboló versengést.

A Szovjetunió vezetői éppen ilyen békés versenyre hívták fel többször is az Egyesült Államokat és általában az imperialista hatalmakat.

Mert végül is az Egyesült Államokban nemcsak hogy állandóan milliószámra vannak munkanélküliek, hanem pusztaságok is vannak. A külterjes gazdálkodás jelentős kiterjedésű vidékeken ijesztő ütemben uzsorázza ki a talajt. Másutt a

homok erősebbnek bizonyul a növényeknél és előzi az embereket. Ismét másutt a nagy folyók áradásai pusztítanak el hatalmas területeket stb.

Tény az tehát, hogy a két egymást követő világháborútól megviselt földkerekségen a nemzetek békés együttélése nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is lehetséges. A népek békés versenye lehetővé tenné az Egyesült Államok számára, hogy az előtte álló belső gazdasági problémák ezreire megoldást találjon és alkalmazza is ezeket a megoldásokat. A gazdasági szempontok bizony kívánatossá tennék, hogy az egész világon valósuljon meg ez a békés együttélés és verseny.

Elég csak egy kissé is elgondolkodni a világ nemzeteinek gazdaságáról és máris tisztán látjuk, hogy ezidőszerint az ellentétes politikai rendszerek békés együttélése a népek közti kereskedelmi kapcsolatok révén lehetővé tenné — és csak ez tenné lehetővé — a világ természeti kincseinek kiaknázását és valamennyi nép életviszonyainak gyors megjavítását.

Az imperialisták azzal, hogy kezükben akarják tartani a világ erőforrásainak ellenőrzését és ezeket háború előkészítésére akarják felhasználni, egyfelől megszervezik a népek elnyomorodását, másfelől pedig a kapitalista világot közlekedő edények végtelen rendszerévé változtatják: a kizsákmányolt, függő vagy leigázott országokban egyre hatalmasabb összegeket fektetnek be újra és újra.

Ezeket az óriási összegeket is a háború előkészítésére fordítják, és így lassanként kimerítik a kapitalizmus ellenálló képességét. Hiszen tudvalévő, hogy mindenütt van egy telítettségi fok, egy olyan pont, amelyen túl már felborul a gazdasági és pénzügyi egyensúly.

A nemzetek közti szabad kereskedelmi forgalom logikus és megvalósítható megoldás — az egyetlen megoldás — minden ország és elsősorban az Egyesült Államok problémáira.

A Szovjetunió ezzel kapcsolatban is többféle javaslatot tett. Sőt a kezdeményezést is kezébe vette: 1952-ben nemzetközi gazdasági értekezletet hívott össze Moszkvába ezeknek a problémáknak a tanulmányozására.

*

Miután a „világhatalom" teoretikusai kifejtették álláspontjukat és vezetőik megadták hozzájárulásukat, a háborúra uszító

kampány kiszélesedik, általánossá válik, átkozódásokká és fenyegetésekké fajul. Szabadjára engedték a vérebeket.

„Az Egyesült Államok határai most a sarkvidéken húzódnak" — jelentette ki előfutárként Curtis LeMay tábornok, a légihaderő kutató szolgálatának parancsnoka 1946 decemberében. Taft köztársaságpárti szenátor 1951 júliusában ezt mondotta: „Azt hiszem, megvan rá a lehetőségünk, hogy az egész világon ellenőrizzük a tengereket és a légitereket — következésképpen meg is kell kísérelnünk, hogy biztosítsuk ezt az ellenőrzést a magunk számára."

„Nem agressziós elméletet terjesztek itt elő, egyszerűen azt a reális álláspontot fejezem ki, hogy a háborúra való törekvés ugyanolyan végzetszerű, mint az ember hajlama a betegségre" — jelenti ki Charles E. Wilson már 1944 januárjában, ami azt mutatja, hogy a háború végzetszerűségének elmélete a legrégibb olyan elvek egyike, amelyeket a háborús uszítók igyekeznek bevinni az emberek tudatába.

Ha más nemzetek nem hajlandók kötélnek állni és nem hajlandók engedni, hogy birkák módjára a vágóhídra tereljék őket, akkor „az Egyesült Államoknak, mivel nem engedheti meg, hogy útjába álljanak a tétovázók, ha szükséges, egyedül kell cselekednie, és mindent meg kell tennie, amit az életbenmaradni akarás parancsol" — állapítja meg a *Washington Post*.

Papírkosárba a szerződésekkel, a nemzetközi szervezetek akadékoskodásával, az Atlanti Chartával és az Egyesült Nemzetekkel, javasolja a *New York Herald Tribune* (1950 november 29.): „Az Egyesült Államok abba a helyzetbe kerülhet, hogy a Nemzetközi Szervezet kifejezett utasításai nélkül is kénytelen lesz a katonai szükségszerűségek szerint cselekedni."

Az Egyesült Államok tehát odáig megy, hogy még ettől a szegény ENSz-től is fél, amely pedig legtöbbször engedelmesen követi kívánságait, fél, hogy egy napon, háborúra szomjas akaratától megrémülve, fellázad az ENSz és már előre figyelmeztet bennünket, hogy még a nemzetek egyhangú állásfoglalása sem állítja meg a háború útján, ez sem akadályozza meg a rombolásban és a gyilkolásban. Mert hiszen éppen erről a „szabadságról" van szó, mint ahogy a *New York Herald Tribune* pontosan megmondja, előre bocsátva, hogy „mindenütt, ahol katonai célpontok vannak, olyan természetű bombázásokat kell

végrehajtani, amilyenekre éppen szükség van... Egyedül a katonai szempontok lehetnek irányadók."

De vajjon nem csupán néhány elszigetelt, Forrestal[2] betegségébe esett kormányférfiú hangoztatja-e ezeket a fenyegetéseket? Nem, ment a háborús hisztéria nem néhány Truman, néhány Acheson, MacArthur, vagy hozzájuk hasonló, szabadalmazott háborús bűnösök monopóliuma, hanem a képviselők és szenátorok többségének megszokott politikai kifejezésmódja. Valóságos halált üvöltő farkascsorda!

„Rájuk kell kényszeríteni a háborút, hogy rájuk kényszeríthessük a mi békénket" — ez a lényege Matthews tengerészeti miniszter kijelentésének (1950 augusztus 25.).

A tampai egyetem rektora pedig egyenesen azt követeli, hogy mindenki tanulja meg az „emberölés tudományát" és ne irgalmazzanak „se a kórházaknak, se a templomoknak, se a tanintézeteknek, se a nép egyik vagy másik csoportjának".

Eljutottunk tehát a totális háborúhoz.

Charles E. Wilson, az Amerikai Mozgósítási Hivatal igazgatója magasztalja az amerikai stratégiai repülést, amely, mint mondja, a „világ bármely táján romhalmazzá tudná változtatni a nagyvárosokat" (1951 június 23.).

MacMahon szenátor szintén nem akar elmaradni a többi mögött és egyenesen azt állítja, hogy az a tény, hogy a Szovjetuniónak saját országában hadserege van, már önmagában véve is „kihívást jelent és igazolja az atombomba felhasználását" (1951 június 1.). De rögtön arról is tájékoztatnak, hogy nemcsak a Szovjetuniót fenyegeti veszély. „Franciaországban és Belgiumban elpusztítunk minden hidat, elárasztunk minden bányát, ledöntünk minden gyárkéményt" — jelenti be diadalmasan a Texasból való Poage képviselő.

Valamennyien buzgón törekszenek a háborúra. „Készen kell állnunk és világosan ki kell jelentenünk eltökéltségünket, hogy minden áron, még háború árán is kényszerítjük a különböző országokat a békében való együttműködésre" — kiált fel Matthews tengerészeti miniszter (1950 augusztus) és minden lelkiismeretfurdalás nélkül számol azzal, hogy a polgári lakos-

[2] Forrestal mindaddig az Egyesult Államok hadügyminisztere volt, amíg elmebaja: a „vorösoktől" való páni rettegés folytán zárt intézetbe nem kerult. Ott egy rohama alkalmával kiugrott az ablakon és szörnyethalt. — *Szerk.*

ság el fog pusztulni. Sőt egyenesen ezt a célt kell elérni, mondja határozottan dr. R. F. Bacher, a fizika professzora: „Az atombombát... valószínűleg úgy lehet ledobni, hogy el lehet kerülni a lakatlan területek bombázását."

Ime egy ember, aki kímélni akarja a pusztaságokat, de semmi esetre sem kímélné a nagyon sűrűn lakott vidékeket.

Urey dr. nobeldíjas kémikus 1951 januárjában kijelenti: az Egyesult Államoknak figyelmeztetnie kellene Oroszországot, hogy bombákat dob Moszkvára, „mihelyt a Vörös Hadsereg az első gyanús mozdulatot teszi Európában". (AFP — Agence France Presse.) De ki lesz az a döntőbíró, aki megállapítja ezt a bizonyos „gyanús mozdulatot"? Az Egyesült Államok és egyedül csak ő, mert mint láttuk, még az Egyesült Nemzetek Szervezete sem állíthatná meg a téboly útján.

„Elgondolásom szerint az atombomba alkalmazásánál az egyetlen szempont: vajjon hasznos lesz-e ez a számomra, vagy sem?" — jelenti ki nyugodtan Eisenhower tábornok, ő pedig igazán illetékes a katonai szempont meghatározására, hiszen az atlanti haderő főparancsnoka volt.

Egyébként szép számmal vannak a preventív háborúnak ezek a prófétái. Hozzájuk tartozik többek közt az Amerikai Légió végrehajtó bizottsága is, amely követeli az atombomba használatát a Szovjetunió ellen *„megtorló rendszabályként minden jövendő agresszióval szemben"*[3].

„Öljétek meg valamennyit, mert utunkban vannak" — mondják kórusban. Ez volt Van Fleet tábornok álláspontja Görögországban, amikor parancsot adott a foglyok elpusztítására és ez MacArthuré is. Erre mutat híres felkiáltása a koreai hullahegyek láttán: „Milyen gyönyörűség ez öreg szememnek."

Minden olyan javaslatra, amely a lefegyverzésre, vagy az atomfegyver eltiltására irányul, csak a romboló fegyverek gyártására vonatkozó újabb programokkal válaszolnak. „Nyiltan rávetettük magunkat az atomfegyverek gyártására, jobban, mint bármi másra" — jelenti ki Gordon Dean, az atomenergia-bizottság elnöke (1951 október 14.). És H. M. Jackson, a bizottság tagja hangoztatja, hogy „szövetségeseink most már biztosak lehetnek abban, hogy a taktikai atomfegyver segítségével megállíthatják a Vörös Hadsereget".

---

[3] A szerző kiemelése.

Egyre csak az a becsvágy fűti őket, hogy minél rombolóbb fegyvereket alkalmazzanak, például hidrogénbombát, amellyel már 1949 januárjában tüzetesen foglalkozott Carl Vinson, az amerikai képviselőház hadügyi bizottságának elnöke, továbbá B. Baruch, az atombizottság volt elnöke és Harold Urey dr., az oakridge-i atomlaboratórium volt igazgatója. Nem rémíti meg őket, akármilyen nagyarányú lenne is a pusztítás. Márpedig dr. Pauling, a californiai technológiai intézet vegyésze azt állítja, hogy ennek az ördögi gépezetnek a használata maga után vonná „a halált, a pusztulást és a civilizáció teljes lerombolását" és negyven ilyen bomba elég lenne 1 milliárd ember megölésére.

*

A háborús propaganda, amely iparkodik a Szovjetuniót úgy beállítani, mint a „békét fenyegető veszélyt", ugyanakkor rémületet is igyekszik kelteni az emberekben a Szovjetunió iránt. Azt remélik, hogy lakájaik ennek folytán még jobban behódolnak. Így mintegy két évvel ezelőtt Mundt szenátor, a kommunisták kötelező jegyzékbevételéről szóló törvény (az újfajta sárga csillag) szerzője azt állította, hogy a Szovjetunió olyan atombomba-készletnek van a birtokában, amely elég ahhoz, hogy „90 másodperc alatt leverje az Egyesült Államokat" (1950 január 21.).

„Az oroszok 1954-ben már 150 atombombát tudnak majd ledobni az Egyesült Államokra" — írja Steward Alsop, a bérenc ujságíró és Ralph Lapp atomtudós, a nagy példányszámban megjelenő *Saturday Evening Post* hetilapban. Pontosan megmondják — természetesen azért, hogy felbőszítsék az olvasót a Szovjetunió ellen —, hogy 30 amerikai városra ledobott 75 bombának 12 millió áldozata lenne, ebből 6 millió halott. Vandenberg tábornok odáig megy, hogy provokatív módon így kiált fel: „A Szovjetunió közvetlen légitámadással fenyegeti az Egyesült Államokat" *(Le Monde,* 1952 január 3.).

Egyik nap a szovjet tengeralattjárókból van több és jobban vannak felfegyverezve, mint az amerikaiak, míg másnap a „Mig" lökhajtásos vadászgépekről mondják ugyanezt. Az amerikai hadsereg egyik vezetője, Vandenberg tábornok és Finletter légügyi miniszter 1951 május 28-án nem féltek attól, hogy bejelentsék: a szovjet haderő számbeli fölényben van az Egye-

sült Államok haderejével szemben. Millard Caldwell kijelenti, hogy az oroszoknak sokkal hatalmasabb atombombájuk van, mint a Hirosimára és Nagaszakira ledobott bomba volt, és hozzáteszi: „Támadás esetén a szovjet repülőgépek 30 százalékánál is kevesebbnek tudjuk útját állni." Mint a légoltalom vezetője beszél és nyomban megteszi az óvintézkedéseket. A külügyminisztérium felhívja az államok kormányzóit, hogy „készítsenek terveket arról, hogyan szervezik meg a polgári védekezést egy atomtámadás következményeivel szemben" (Associated Press 1951 január 10.). A newyorki légoltalmi szervezet erre nyomban kijelentette, hogy atomtámadás esetén ki fogják telepíteni mindazokat a személyeket, akiknek jelenléte nem feltétlenül fontos (1951 január 24.).

Odáig mennek, hogy az újmexicói hegyekben barlangokat vájnak, amelyek „a szupervédekezés céljait fogják szolgálni egy harmadik világháború esetén" (*Denver Post*, 1947 augusztus 25.) és olyan földalatti laboratóriumot is építenek, „amely lehetővé teszi, hogy a bombákat automatikusan szállítsák a föld felszínére". Lám, ilyen fantazmagóriákra ragadja őket ez a hisztéria.

Emellett azonban Acheson külügyminiszter mégis úgy mer beszélni a Szovjetunióról, mint „korunk agresszív imperialista hatalmáról" (*AFP*, 1949 október 22.), Rankin képviselő pedig követeli Einstein, a nagy tudós kiutasítását, akinek az a bűne, hogy szót emelt az atombomba felhasználása ellen.

*

A célt nem is lehetne világosabban megjelölni[4]. „Huszonnégy óra alatt 75 millió oroszt tüntethetünk el. Az oroszok ezt nagyon jól tudják és ezért nem gondolnak a háborúra" — kiált fel egy dühöngő őrült, akit már annak a megállapítása is megvadít, hogy a Szovjetunió békét óhajt. „Nekem nem értük fáj a fejem, hanem magunkért. Ha meg kell őket ölnünk, végezzünk velük már most és ne várjunk még három évig."

---

[4] Chassin francia tábornok csatlakozik ehhez a hangversenyhez és az *Indochine* folyóiratban kifejti, hogy Kelet-Ázsiára atombombákat kell dobni, amelyek „legalábbis 30 millió halottat hagyhatnak maguk után". Ez a gonosztevő Mandzsuriára és Szibériára gondol és azt tanácsolja, használják fel erre a célra Vietnamot, amely „igen alkalmas arra, hogy repülőbázisul szolgáljon".

Ki ez a különösen vérszomjas ember? Dr. Robert H. Montgomery, a texasi egyetem professzora. El lehet képzelni, milyen békés szellemben neveli növendékeit.

És nem attól félnek, hogy a Szovjetunió háborút kezd. Nagyon jól tudják, hogy a Szovjetunió békeszerető. „Kisebb annak a veszélye, hogy a Szovjetunió új területeket hódít meg, mint azé, hogy *olyan eszmék segítségével, mint a béke gondolata, birtokába veszi a népek szellemét*[5] még a kommunizmus körén kívül eső népekét is" — mondotta nyiltan Jessup 1951 július 26-án.

*

Tehát háborút akarnak. Láttuk, semmitől sem riadnak vissza ezen az úton, még az Egyesült Nemzetek Szervezetének nagyon kétséges ellenállásától sem. Ők maguk is bevallják, hogy az Északatlanti Egyezmény a háború eszköze. Pearson szenátor, kanadai külügyminiszter megmondotta, hogy „ez volt az a kiinduló pont, amely lehetőséget ad új támadás indítására" és az Egyesült Államokban élő kartársa, C. Cannon még szabatosabban kijelenti: „A konfliktus kitörését követő hét folyamán olyan gépekkel, amelyeknek támaszpontja a kontinensen van, le kell csapni Moszkvára és a többi oroszországi városokra. Az Északatlanti Egyezmény alapján ezek a támaszpontok rendelkezésünkre állanak" (1949 április.).

Úgy látszik, ebben a háborúban erősen akarnak támaszkodni más nemzetekre. Vajjon nem egészen bíznak-e saját katonáikban, vagy az amerikai anyák ellenállásától félve, el akarják kerülni a túlságosan nagy emberáldozatokat? Mindenesetre főként a zsoldos hadseregekre számítanak.

„Csak repülőgépekre van szükségünk, hogy bombákat szállítsunk, hogy felszereljük más nemzetek katonáit és rábírjuk őket: hagyják, hogy az ő fiaikat küldjük a halálba, s így ne kelljen elküldenünk a mieinket" — jelentette ki Cannon szenátor. Teljesen egyetért ezzel Taft szenátor is, aki nem fél kimondani, hogy „olcsóbb dolog más nemzetek katonáival folytatni háborút, mint a saját katonáinkkal, még ha az amerikaiaknak kell is őket felszerelniük" és ezzel Eisenhower tábornok is egyetért, akit zsoldos hadseregek szervezésére küldtek Euró-

[5] A szerző kiemelése.

pába. Ő ugyanis ezt a kijelentést tette: „Ha az Egyesült Államok fegyvert tud szállítani és talál valaki mást, aki a fegyvereket használja, akkor mélységesen meg leszek elégedve" (1951 február 5.).

Ramadier ebből ugyanazokat a következtetéseket vonja le, mint mi, amikor kijelenti (1949 március 3.): „Az Északatlanti Egyezményhez való csatlakozás azt eredményezheti, hogy a gyaloghad szerepét játsszuk", de ez egyáltalán nem gátolta Ramadier-t abban, hogy ennek a gyaloghadnak egyik megszervezője legyen. Igaz viszont, hogy nem a saját bőrét szándékozik vásárra vinni.

*

Nos, akármilyen dühösek is ezek a nyilatkozatok, akárhogyan átkozódnak és fenyegetőznek is, meg kell állapítani, hogy ez az őrjöngés elsősorban hallatlan félelmükről tanúskodik.

Tudjuk, hogy az 1000. év felé Gallia népét rémülettel töltötte el a világ végének gondolata. Néhány évvel ezelőtt az amerikai nép körében fejvesztett rémület támadt, amikor egy szenzációéhes rádióriporter azzal kezdte úgynevezett realista leadását, hogy bejelentette: ellenséges bombavetőgépek megtámadták az Egyesült Államokat.

Az amerikai vezetők nagy félelme egészen hasonló ehhez. Ha figyelembe vesszük a békemozgalom állandó növekedését, megállapíthatjuk, hogy ők maguk jobban áldozatul estek saját rémítgetéseiknek, mint a népek.

Nem szabad azonban hiú ábrándokban ringatnunk magunkat. Ezek a kitörések nem üres kiabálások. Demagógiájukkal igazolni próbálják azt a háborút, amelyet a Wall Street és szövetségesei készítenek elő, őrületbe szeretnék kergetni a népeket és lélekben hozzá akarják szoktatni őket a háború végzetszerűségének gondolatához. De manapság nem a népek esnek pánikba. A béke híveinek — férfiaknak és nőknek — közös arcvonala kialakult és minden nap új erők csatlakoznak hozzá, növelik önbizalmát és közelebb hozzák a győzelmet. Ezt az egységet nem lehet többé megbontani. Ezt bizonyítja az is, hogy a háborús uszítók — akármilyen sűrűn folyamodnak is terrorhoz — kudarcot vallanak. A béke többé már nem álom. A felsorakozó népek egységes akaratának élő kifejezése lett.

Semmiféle fenyegetés, semmiféle provokáció nem akadályozhatja meg többé, hogy ki ne kényszerítsük a békét, feltéve, hogy még éberebbek és még kezdeményezőbbek leszünk, és így meg tudjuk ragadni azokat a lehetőségeket, amelyek révén megvalósíthatjuk az emberiség reményeit.

III.

A TÁMADÓK TÁMASZPONTJAI ÉS HADSEREGEI

Bertrand de la Salle bizonyos tekintetben előfutárnak bizonyult, amikor 1947-ben így határozta meg az Egyesült Államok céljait *(Le Monde,* 1947 április 27.): „A repülőgépeknek ahhoz, hogy leszállhassanak, szükségük van olyan repülőterekre, amelyek *nem ellenséges országokban vannak.* Ezzel érintettük a támaszpontok problémáját, a támaszpontok pedig *nem állhatnak fenn pacifikált hátország nélkül*"[1]. Ez viszont felvetette Franciaország és az amerikai agresszió többi *hátországa* pacifikálásának kérdését.

„Minél közelebb lesznek ezek a támaszpontok az ellenséghez, annál könnyebb és annál kevésbbé költséges lesz a számunkra, hogy folyamatos megtorló légitámadásokat folytathassunk" — jelenti ki Bradley tábornok, az amerikai vezérkari főnökök egyesített tanácsának elnöke (1951 január 24.). Royall, az amerikai szárazföldi hadsereg minisztere szintén ezt mondja (1948 május 23.): „Kívánatos lenne, hogy ezeket a bázisokat olyan területeken létesítsék, amelyeket óceánok választanak el az Egyesült Államoktól, noha ezek a bázisok ilyenformán ki vannak téve ellenséges szárazföldi erők támadásának." E két ember szerint szem előtt kell tartani a takarékosságot és úgy látják, azért is szükséges, hogy a támaszpontok külföldön legyenek, mert így az Egyesült Államok területe mentesül az ellenség bombatámadásaitól. A „hátország" lakosságát viszont lelkiismeretfurdalás nélkül feláldozzák.

Ezeknek az útmutatásoknak az alapján szervezték meg

[1] A szerző kiemelése.

külföldön az amerikai agresszió támaszpontjait. Hosszadalmas lenne összeállítani ezek teljes jegyzékét, mert manapság gyakorlatilag majdnem valamennyi kapitalista ország meg van tüzdelve légi és tengeri támaszpontokkal és több mint 400 támaszpontot tartanak hivatalosan számon.

Az Egyesült Államok és Kanada közös akciótervet dolgoztak ki „sürgősség esetére" és Kanada legészakibb területe több nagy téli hadgyakorlat színhelye volt.

Az amerikai légihaderőnek repülőterei vannak Izlandban, Grönlandban, Új Foundlandban, Labradorban, Alaszkában és az Aleuti-szigeteken, azaz a Sarkvidéken, ahonnan nehéz bombavetőrajok indulhatnak támadásra a Szovjetunió ellen. Azt tervezik, hogy 1 millió japán katonát és tisztet szállítanak a Távol-Kelet északi tájaira.

Magát Japánt is átalakították óriási amerikai repülőgép-anyahajóvá és az újrafelfegyverzés a legerőteljesebben felfokozott ütemben folyik ott. Stearley amerikai tábornok kijelentése szerint az egyik leghatalmasabb bázis az okinawai. Innen elindulva, mondotta (1951 május 17-én), „a légi szupererődök uralhatják egész Kínát, Délkelet-Ázsia északi részét és Kelet-Szibériát, egészen a Bajkál-tóig".

Tajvan és Vietnamnak azok a részei, amelyeken idegen szuronyok árnyékában Bao Daj uralkodik, éppen úgy rendelkezésükre állanak, mint Dél-Korea, ahonnan eszük ágában sincs távozni, továbbá Ausztrália, Új Zéland, Singapore, azután Indonézia, ahol a kormány csak az ő segítségükkel tartja magát, valamint Thaiföld, amelyet szintén rendelkezésükre bocsátottak és Pakisztán, ahol repülőtereket létesítettek.

A Kozel-Keleten is gombamódra elszaporodtak a támaszpontok: Szaud-Arábiában, ahol az uralkodót az amerikai olajtársaság busásan megfizeti, Palesztinában, Törökországban, nem beszélve az angoloknak Irakban, Egyiptomban, Bengáziban és Tobruchban lévő hadállásairól. Az egész északafrikai partvidék tele van szórva támaszpontokkal: Cirenaica után a Mellala támaszpont Tripolitaniában, majd a marokkói repülőterek: Sidi-Noceur, Sidi-Sliman, Mechra-Louis-Gentil, Port-Lyautey, Meknès, Boulhaut, Ben Guerir, Bel Ksir, Casablanca, Rabat stb...., amelyek építése „elképesztő gyorsasággal" halad (Vandenberg, 1951 július 14.). „Megértjük tehát Marokkó ... különleges szerepét, amely az Egyesült Államokkal

éppen szembenfekvő kirakodó part és a *legjobb előretolt biztonsági övezet*" — magyarázza W. Le Fur *(Le Monde,* 1951 október 18.).

Még más előretolt állásokat is találunk az egész Földközi-tengeren és Európában: a portugál birtokban lévő Azori-szigeteket és magát Portugáliát; a Spanyolországhoz tartozó Kanári- és Baleári-szigeteket és magát Spanyolországot, amely átengedte az Egyesült Államoknak Cartagenát, Cádizt, valamint más kikötőket és repülőtereket is; Görögországot, valamint Kréta-, Ciprus- és Límnosz-szigeteket; Jugoszláviát, amelyet a Tito-banda a háborús uszítók rendelkezésére bocsátott; De Gasperi Olaszországát, amelynek — kezdetképpen — kikötőit szállják meg az amerikaiak; Belgiumot, amelyet, úgy látszik, részben angolok tartanak megszállva; Franciaországot, Angliát, Németországot és Ausztriát.

Anglia az atombombát szállító repülőgépek anyahajója lett, Sculthorps, Marham, Lakenheath, Burtonwood, Mildenhall, Waddington bázisokkal és a bushey-parki főhadiszállással. Ez ma már Churchillt, a háború vén ordasát is nyugtalanítja.

Egész Nyugat-Németország katonai tábor, ahol az amerikai csapatok létszámát már 160 000 főre emelték. Pedig itt már nem is beszélünk a meglevő német fegyveres alakulatokról (456 000 fő), sem azokról, amelyeket az egykori hitleristák közül toboroznak a nemrég újjászervezett régi náci szervezetek segítségével.

Ami Franciaországot illeti, úgy látszik, hogy a területén kiépítendő légi támaszpontok terve a legfontosabb, mint ahogy ezt az Associated Press 1951 április 25-én kifejtette. Ezek közül is csak néhányat említek: az európai közlekedési hálózat központja (Eucom Comz) Orléans-ban, támaszpontok Bordeaux-ban (a poteau-i táborok), La Pallice-ban, Mont-de-Marsan-ban, Cherbourg-ban, Châteauroux-ban, Moulins-ban. De manapság már minden francia sajátmaga is megállapíthatja, hogy ez az új, 52 megyére kiterjedő megszállás valóban fennáll. Tegyük még hozzá, hogy a kormány egy év alatt két rendeletet is hozott a partvidék és a Francia Unió hadászati támaszpontjai védelmének megszervezéséről *(Journal officiel,* 1950 július 13.).

Ezeket a meglévő támaszpontokat újak fogják kiegészí-

teni, minthogy Marshall tábornok több mint 6,5 milliárd dollárt kapott a kongresszustól „a földkerekség felét körülvevő katonai támaszpontok láncolatának megépítésére" *(Le Monde,* 1951 június 22.). 303 új támaszpontot akarnak létesíteni, túlnyomórészt Európában.

*

Ezek a különböző „békés", vagy esetleg „a rend és a béke helyreállítására" irányuló erőfeszítések nyilvánvalóan irtózatos méretű és egyre növekvő hadi költségvetéseket tesznek szükségessé. Az amerikai költségvetés 1951-ben meghaladja a 65 milliárd dollárt (aminek több mint 60 százalékát hivatalosan katonai kiadásokra fordítják) és a hadsereg, amely most 3,5 millió emberből áll, 1953-ban 5 millió főnyi lesz, a haditengerészet 500 hadihajóból, 267 000 emberből és 576 vadász- és bombavető gépből fog állni, a repülőgépgyártást havi 2 000 repülőgépre emelik és a légihaderőt 1952-ben 1 millió főre.

A brit katonai költségvetés 1,5 milliárd font sterlinget tesz és a hadsereg 1951 júniusában 9 és ²/₃ hadosztályból állt. Ez a magyarázata annak, hogy az elsőrendű szükségletet jelentő élelmiszerek, így a kenyér, a tej és a cukor stb. három év alatt átlag több mint 40 százalékkal drágultak, a textiliák pedig 20 százalékkal, holott a munkabérek csak 10 százalékkal emelkedtek.

Hollandia hadserege 1951 óta 75 000 emberből áll — akik közül sok az indonéziai hadjárat veteránja — és a katonai költségvetés meghaladja az általános költségvetés 35 százalékát.

Belgium három hadosztályt alakított és költségvetése mintegy 13 milliárd belga frankot irányoz elő katonai kiadásokra. Már ez a költségvetés is olyan terhes, hogy a kormány kénytelen volt elutasítani a katonai költségeknek azt a növelését, amelyet az amerikaiak követeltek.

Dánia, amely a katonai szolgálatot egy évről másfél évre emelte fel, katonai költségvetését 15 százalékkal növelte.

Norvégia három évre szóló „védelmi tervet" dolgozott ki, amely maga után vonja a katonai kiadások 38 százalékos emelését, továbbá előirányozza a haderő növelését és a másféléves katonai szolgálat bevezetését.

Franciaország 20 hadosztályt ígért az agresszív Atlanti

Szövetségnek, amelynek egész hadereje már eléri az 5 665 000 főt.

Franciaország, amelyre ránehezedik a vietnami háború egyre súlyosabb terhe (több mint 1 milliárd frank naponként), napról napra fokozza a nép nyomorúságát, hogy fedezni tudja a katonai kiadásokat. Állandó infláció válságában él, az árak hétről hétre emelkednek, és az áremelkedés üteme hónapról hónapra gyorsul. A csődök száma az adóterhek növekedésének és az amerikai társaságok versenyének arányában emelkedik. Ez utóbbiak beruházásai szüntelenül fokozódnak. A francia kormányt amerikai partnerének követelései arra késztették, hogy az 1952. évre olyan hatalmas összegű költségvetést javasoljon, amelyről a kormány egyetlen tagja sem tudja, hol találnak ehhez pénzügyi fedezetet. Még az adók jelentős emelése mellett is szükségképpen deficites marad a költségvetés, ugyanakkor pedig újabb valutaleértékelést várnak.

Ez a magyarázata annak, hogy egy munkásnak ma kétszerannyi ideig kellene dolgoznia mint 1938-ban kellett ahhoz, hogy a mindennapi fogyasztási cikkeket megvásárolhassa. A fogyasztási cikkek forgalma egyetlen év alatt 10 százalékkal csökkent. A Szovjetunióban ugyanezen idő alatt 14 százalékkal emelkedett a fogyasztás.

Katonai téren Franciaország vezetői — miután bevezették a másféléves katonai szolgálatot — ki akarják erőszakolni a kétéves szolgálati idő megszavazását, az arabokat és a négereket gumibotokkal és provokációkkal toborozzák a szennyes háborúra, közben pedig fokozzák a rendőrség és a CRS (Compagnies Républicaines de Sécurité) toborzását, amelynek hivatása a belső „rendfenntartás".

Az atlanti tömb országai az amerikai szenátus katonai és külügyi bizottságainak jelentése szerint összesen 4 500 000 embert állítanak csatasorba. „Ezekhez a haderőkhöz hozzá kell még számítani a lehetséges szövetségesek hozzájárulását: Spanyolországét (350 000 emberrel) és Jugoszláviáét (330 000 emberrel)" *(Le Monde,* 1951 február 16.).

A „Bölcsek Bizottsága"[2] még nincs megelégedve; nem tartja elegendőnek az európaiak erőfeszítését az újrafelfegy-

[2] „Bölcsek Bizottsága" — az atlanti tömb háborús célokat szolgáló gazdasági erőfeszítéseinek egybehangolására alakult csúcsszerv. — *Szerk.*

verzés terén. Ez jelentéseiből is kiviláglik, amelyek megállapítják, hogy a bizottság nem kíván újabb erőfeszítéseket az Egyesült Államok vagy Nagybritannia részéről, de jelentős erőfeszítést kíván Franciaországtól, Belgiumtól, Hollandiától, Olaszországtól, Norvégiától és Dániától. Ami Franciaországot illeti, „1951—52-ben valamivel súlyosabb programot kell megvalósítania, mint amilyet 1953—54-re irányzott elő..." (R. Dadernat, *Le Monde*, 1952 január 17.). Ehhez aztán felesleges is minden további kommentár.

A „Bölcsek Bizottsága" a halált és a nyomort szervezi. Legsúlyosabb tévedése, hogy nem számol a népek józanságával, amely meg fogja hiúsítani bűnös terveit.

IV.

A LEIGÁZÁS MEGSZERVEZÉSE

Már régen nincsenek senkinek sem illúziói a Marshall-terv úgynevezett előnyeiről. A Marshall-tervnek az volt a célja és eredménye, hogy könnyít az amerikai gazdasági életen, azáltal, hogy súlyosan ránehezedik a „juttatást élvező" országok gazdasági életére. Így Franciaország főleg gabonát, gyümölcsöt és zöldségféléket, valamint szenet kapott (amely állítólag lánggal ég el, valójában azonban 40 százalék salakot tartalmaz), az ipari felszerelés pedig csak 0,75 százaléka a nyujtott hitelekből importált teljes árumennyiségnek. Ez a politika fokozta a nyomort, számos francia kisipari vállalat helyzetét súlyosbította és meggyorsította ezek eltűnését. A francia mezőgazdaság helyzete lényegesen rosszabbodott, és míg a hazai termékek termelői ára a nagyarányú behozatal és a trösztök fokozott nyomása következtében katasztrofális arányban csökken, fogyasztói ára az egyre súlyosabb adókat követelő háborús politika folytán emelkedik.

Nem kell csodálkozni ezen az általános helyzeten. Különösen megfelel ez annak a politikának, amelyet a Committee for Economic Development (Gazdaságfejlesztési Bizottság) hirdet. A bizottságot amerikaiak alapították, az élén olyan hatalmasságok állanak, mint Eric Johnson (film), William Patterson (United Air Lines), W. L. Clayton (bank), Paul Litchfield (Goodyear Tire and Rubber Co.), Farley (Coca-Cola), Philip Reed (General Electric). A bizottság célja hivatalosan az, hogy „részt vegyen az európai újjáépítésben". De a felsoroltak éppen azokat az iparágakat képviselik, amelyek azóta megtelepedtek Franciaországban és tőkéik, valamint a francia

kormány szolgálatkészsége segítségével közvetlenül részt vesznek jónéhány francia iparág megfojtásában.

*

Az Északatlanti Egyezményt Washingtonból a „Hármak" állandó csoportja irányítja. Franciaország és Nagybritannia helyet foglalnak ugyan benne, az igazság azonban az, hogy a „védelmi bizottság" kötelékébe tartozó vezetők túlnyomórészt amerikaiak. Idegen katonai személy csak akkor lehet tagja, ha elfogadja a washingtoni katonai elgondolások felsőbbrendűségének elvét és aláveti magát ezeknek.

A „Hármak" bizottsága az amerikai politikát hajtja végre. Ez a politika papírrongynak tekinti a jaltai és potsdami egyezményeket s a háború alatt a szövetséges hatalmak között kötött egyéb szerződéseket, amelyek érvénybeléptetését — szerinte — csak a háborús helyzet tette szükségessé. A bizottság egyébként minden határozatával iparkodik megsemmisíteni ezek eredményeit és igyekszik kerülni minden olyan megbeszélést, amely általános békés elrendezésre vezethetne.

1950 szeptember 19-én a „Hármak" bizottsága kimondotta, hogy a három kormány, belső törvényhozás útján, megteszi a szükséges intézkedéseket, a Németországgal fennálló hadiállapot megszüntetése ... és „a megszállási statutum rugalmasabbá tétele" céljából, ami magában foglalta az Adenauer-kormány, a volt náci tábornokok és a németországi amerikai parancsnokság által követelt új Wehrmacht felállítását.

Ez a határozat ellentétben állt a potsdami egyezménnyel, a népek, köztük a német nép érdekeivel is és semmibe sem vette a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság Németország egységének megteremtésére vonatkozó javaslatait.

Nyugat-Németországban, a közzétett adatok szerint, 1950 októberében 456 000 ember volt a német katonai alakulatokban, beleértve azt a tekintélyes számú hontalan személyt is, akiket a rendőrség különböző egységeibe osztottak be. A rendőrség nagyrészt a hitlerista hadsereg volt katonáiból és tisztjeiből áll, és páncélos egységekkel, tüzérséggel van felszerelve.

A nyolc demokratikus hatalom Prágában 1950 október 22-én nyilatkozatot tett közzé, amely megbélyegezte a revansra

szomjas Németország újrafelfegyverzésének politikáját és békés megoldásokat javasolt: a potsdami egyezmény újbóli megerősítését és gyakorlati alkalmazását, továbbá békeszerződés kötését az egységes Németországgal, ami lehetővé teszi az összes megszálló csapatok kivonását.

Az atlanti hatalmak természetesen nem fogadták el ezeket a feltételeket, mert semmiesetre sem akarják Németország egységét, vagy csapataik visszavonását. Németország kettészakítása lehetővé teszi számukra, hogy Nyugat-Németországot agressziós bázissá szervezzék, ellenőrizzék az ottani kulcsiparokat, elősegítsék a nácizmus és a katonai jellegű fasiszta csoportok: egyedüli megbízható csapataik feltámasztását; közben pedig hivatalosan és fizetett sajtójukon keresztül a Szovjetuniót rágalmazzák meg Németország kettészakításával és „jelentős német rendőri csapatok újrafelfegyverzésével", ami ellen ők „tiltakoznak". Ez mind „tiszta haszon" az ő számukra.

1950 október 31-én az ENSz politikai bizottságában Visinszkij azt javasolta, hogy az öt nagyhatalom egyharmaddal csökkentse fegyverzetét és biztosította a nyugati hatalmakat a Szovjetunió együttműködési készségéről, arról, hogy kész kimerítő tájékoztatást adni saját haderejéről, és ezt elejétől végéig ellenőrizni lehet majd. Az Egyesült Államok delegátusa elutasította ezt a tervet.

November 3-án Gromiko jegyzéket intézett a három nagyhatalomhoz: követelte a potsdami egyezmény Németország lefegyverzésére vonatkozó pontjainak végrehajtását.

De miért is fogadna el Washington ilyen javaslatokat? Stassen ugyanebben az időpontban kijelentette (1950 november 11.): „A japán és német katonai hatalomnak a legutóbbi háborúban történt teljes szétzúzása az egyik fő oka a jelenlegi veszélyes világhelyzetnek" — ami annyit jelent, hogy sajnálja a fasiszta hatalmaknak: biztos ideológiai szövetségeseiknek az eltűnését. Három évvel előbb Dean Acheson körülbelül ugyanezt mondotta Clevelandben (1947 május 7.): „A mai helyzetben az a teendőnk, hogy Európában és Ázsiában nekigyürkőzzünk ennek a két nagy műhelynek az újjáépítéséhez. Nagymértékben ettől függ e két világrész gazdasági újjászületése. Még ha nincs is megegyezés a négy nagyhatalom közt, mindent meg kell tennünk Európa újjáépítése végett, Németországot is beleértve."

Ilyen kijelentések alapján már nagyon jól megértjük az amerikaiak politikáját Bonn és Tokio irányában, valamint a Japánnal kötött békeszerződést és a németországi megszállási statutumok átalakítását.

Gyorsított ütemben folyik a támadó háború előkészítése. Eisenhowert kinevezik az atlanti hadsereg főparancsnokává. Attlee Washingtonba utazik és ha a brit és amerikai érdekek közt fennálló ellentétek számos kérdésben nem is teszik lehetővé a megegyezést, a záróközlemény (1950 december 9.) mégis a következő megállapodásokat tartalmazza:

„1. Amilyen gyorsan csak lehet, emelni kell az Egyesült Államok és Nagybritannia katonai erejét.

2. A két országnak fejlesztenie kell azoknak a fegyvereknek a gyártását, amelyeket a közös védekezésre egyesült összes szabad nemzetek csapatai használhatnak."

Sem a szovjet javaslatok, sem a szerződésszegések elleni szovjet tiltakozások nem szakítják meg ezt a folyamatot: Nyugat-Németország felhatalmazást kap, hogy a csapatokon felül „légi taktikai egységeket szervezzen az atlanti hadseregbe beillesztett német kontingens részére". Az Associated Press 1950 december 20-án ehhez még hozzáteszi, hogy ha Németország hajlandó részt venni Európa védelmében, ez esetben, „a terv szerint, a többi országgal gyakorlatilag teljesen egyenlő helyzetet teremtenek számára a nyugati hadseregben".

Ilyenformán teljes mértékben kielégítik a bonni, revansra szomjazó politikusok szélsőséges militarista követeléseit, mint ahogy ezt a Franciaországhoz intézett szovjet jegyzék is megállapítja (1950 december 30.), leszögezve, hogy a három nagyhatalom „reguláris német hadsereget létesít és nem rendőri osztagokat alakít, amint ezt a három nyugati hatalom külügyminiszterei hivatalosan kijelentették, hanem egész hadosztályokat"[1].

Pleven szintén Washingtonba utazik, hogy a francia kormány nevében hozzájáruljon a nyugati újrafelfegyverkezéshez és a feltámasztott német hadseregnek a „nyugati védelmi rendszerbe" való beillesztéséhez.

Arról sohasem esik szó, hogy el kellene fogadni az érte-

[1] Szabad Nép, 1951 január 3.

kezleteket ajánló szovjet javaslatokat. Amikor pedig végül is a béke híveinek akciója és a népeknek a háborús politikával szemben egyre növekvő ellenállása ezt rákényszeríti a háborús uszítókra, mindent megtesznek annak érdekében, hogy ezeket az értekezleteket kudarcba fullasszák és mindenképpen azon vannak, hogy a kudarcot a Szovjetunió számlájának terhére írják. Mert, mint már kimutattuk, az ő számukra a béke az az eshetőség, amelyet feltétlenül el kell hárítani.

„Véleményük (Washington véleménye) szerint már egy egészen kicsiny siker is bomlasztó hatással lenne a közvélemény bizonyos rétegeire" — amint Maurice Ferro mondotta *(Le Monde,* 1951 március 3.).

A béketábor győzelmének bomlasztó hatása lenne, de csak a háborús politikára és megmutatná azoknak, akiket a sajtó hazugságai elvakítanak és fejethajtva elfogadják a háború végzetszerűségének elméletét, hogy a háború egyáltalán nem végzetszerű; hogy éppen a kiszemelt ellenség nem kívánja, sőt ellenkezőleg, minden alkalmat megragad arra, hogy igazi békét teremtsen. De mint Jessup, a külügyminiszterhelyettesek értekezletének amerikai delegátusa megmagyarázza, „ez azt jelentené, hogy le kellene állítani azokat az intézkedéseket, amelyeket Európában foganatosítunk". Világosabban már meg sem lehetne mondani, hogy Jessup számára a béke olyan feltevés, amelyet egyáltalán fontolóra sem lehet venni, tekintve, hogy megállítaná az amerikaiak által óhajtott, háborút előkészítő hajszát.

1951 júniusában a francia parlamenti választások kuszobén a három nagyhatalom kijelentette, hogy kész fontolóra venni a Moszkvával való tárgyalásokat. Egyszerű választási cselfogás volt ez, mert már a választások masnapján kiprovokálták a tárgyalások megszakítását.

*

Eisenhower tábornok 1951 február 2-án újból szabatosan meghatározta az Egyesült Államok politikájának kapitalista és imperialista szempontjait. Ezeket mondotta: „Szükséges, hogy saját belátásunk szerint *rendelkezhessünk* a velünk együttműködő nemzetek erejével... Lehetetlen elképzelnünk Nyugat-Európa bukását anélkül, hogy egyúttal el ne képzel-

jük más olyan életbevágóan fontos vidékek elvesztését, *ahonnan az Egyesült Államok leglényegesebb nyersanyagait veszi ...*" Aztán közbevetőleg erkölcsi bizonyítványt állított ki a francia vezetők jó magaviseletéről, akik „el vannak szánva arra, hogy bel- és külföldön egyaránt bátran szembenézzenek a kommunizmus veszélyével".

André Laguerre viszont a *Life* hasábjain kommentárokat közölt az amerikaiaknak Franciaországgal szemben támasztott óhajairól és követeléseiről, amit a *Le Monde* azután „túlbuzgóságnak" is minősített (1951 augusztus 3.). Laguerre feltárja Eisenhower európai és különösen franciaországi küldetésének egész jelentőségét: „Ike[2] tapintatos, de határozott állásfoglalása nélkül őszre halasztották volna a francia választásokat"; ugyancsak Ike volt az, aki Plevennél keresztülvitte, hogy 2 milliárd frankos katonai költségvetést nyujtson be... Sőt, mi több: „megdöbbenéssel állapítható meg, hogy az utolsó francia választások előtt a kormány sem azt nem volt hajlandó bejelenteni, hogy a Franciaországban állomásozó amerikai csapatoknak támaszpontokat engedett át, sem azt, hogy a franciaországi amerikai kontingenst megerősítették." Ez pedig sok mindent elárul arról a szolgaságról, amelyet a francia miniszterek magukra vállaltak, valamint a nép ellenállásával szemben érzett félelmükről és arról, hogy mennyire semmibe veszik a parlament jogait.

Az agresszió előkészítésének legújabb állomásai: béke- és szövetségi szerződés Japánnal; csendesóceáni egyezmény; a közelkeleti katonai egyezmény előkészítése: az ottawai értekezlet határozatai alapján Görögországot és Törökországot is bevonják a háborús tervekbe: a revansra szomjas Németországot „jogegyenlőség alapján" egyenrangú féllé nyilvánítják; külön egyezmény jött létre Spanyolország és az Egyesült Államok között.

Az ottawai konferenciának az volt a legfőbb célja, hogy az Egyesült Államok csatlós országainak parancsként kiadja azokat a washingtoni határozatokat, amelyek előírják, hogy ki kell terjeszteni az Európában levő amerikai támaszpontok hálózatát, az európai országok gazdaságát a wallstreeti klikk szolgálatába kell állítani. Az Egyesült Államok egyben arra

[2] Ike — Eisenhower „beceneve". — *Szerk.*

is kötelezte a csatlós országokat, hogy erőteljesen fokozzák katonai erőfeszítéseiket. E határozatok következményeképpen az európai népek életszínvonala tovább süllyedt s ez például Franciaországban újabb áremelkedésben mutatkozott meg.

Azóta az atlanti hatalmak gazdasági sorsát az amerikai Harriman vezetése alatt álló „gazdasági igazgatóság" kezébe tették le, amely a legszolgálatkészebb kormányok közt osztja ki a mannát. Harrimant kinevezték a Kölcsönös Biztonsági Hivatal adminisztrátorává. Ennek a hivatalnak a feladata: elosztja az amerikai katonai és gazdasági segítséget és ez fogja ellenőrizni az európai katonai előkészületek megvalósítását.

Ha a helyzet nem volna olyan tragikus, nevetni lehetne azon, hogy az amerikaiak által leigázott Európa sorsát egy olyan bizottság kezébe tették le, amelyet „Bölcsek Bizottságának" neveznek, és amelynek bölcsesége arra irányul, hogy a romboló háború minél jobb megszervezéséhez felhasználják a tudománynak az atom- és bakteriológiai fegyverek terén elért eredményeit.

Végül a római katonai értekezleten az Egyesült Államok katonai vezetői kiadták a parancsot engedelmes csatlósaiknak, hogy gyorsítsák meg a fegyverkezést és növeljék haderőiket.

Ami Truman híres „4. pontját" illeti, amely — legalább is azoknak az országoknak a kormányainál, amelyeket Amerika „elmaradott területeknek" nevez — megcsillogtatta a jobb élet reményét, ez teljesen feledésbe merült. Az arab országok, amelyeknek a hiteleket részben szánták, azóta rájöttek arra, hogy ezek a hitelek is Washington katonai és gazdasági leigázásra irányuló céljait szolgálják.

Mint Webb helyettes külügyminiszter mondotta, itt „egy felvilágosult kísérletről van szó, amelyet *mint üzletemberek* teszünk . . ."

A rendelkezésükre álló összegből elsősorban olyan kormányoknak nyujtottak hiteleket, amelyek a legalkalmasabbak arra, hogy közreműködjenek a háborús vállalkozásban: a bonni Németország, Csang Kaj-sek, Jugoszlávia, Franciaország stb. kormányainak.

Az „elmaradott országok" valójában semmit sem láttak az egészből.

A *Le Monde* 1950 januárjában kiemelte, hogy az angol-amerikai imperialista ellentétek folytán nem is lehet elkép-

zelni, hogyan valósulhatna meg a „4. pont" másutt, mint „az Amerika gazdasági uralmának már alávetett országokban, vagy magánvállalkozások közvetítésével".

Irán is hiába várta azokat a kölcsönöket, amelyek lehetővé tették volna számára, hogy beindítsa hétéves tervét, Marokkó viszont bekerült azon kevesek közé, akik kapják ezt a „segítséget" — de francia-amerikai vegyes társaságok révén, amelyek felosztották egymás közt az ország erőforrásainak kiaknázását. Ez annál is érthetőbb, mert mint a *Nation's Business* amerikai folyóirat mondja: „Különösen fejleszteni kell Afrikát, mint esetleges taktikai bázisunkat. A Truman-program 4. pontján alapuló amerikai ipari erőfeszítéseket a katonai tervek alapján kell kifejteni."

Világos tehát, hogy sem a Marshall-tervnek, sem a Kölcsönös Biztonsági Egyezménynek, sem a „4. pontnak", sem az Északatlanti Egyezménynek nincs más célja, mint az, hogy a háborús uszítók agressziós terveit szolgálja és az imperializmus részére új erőforrásokat és új piacokat biztosítson. Hogy belepusztulnak azon országok népeinek milliói, amelyek vezetői hajlandók ennek alávetni magukat — ez kevéssé érdekli őket és még kevésbbé lakájaikat.

V.

A BONNI MOCSÁR

A potsdami szerződés — mint bizonyára mindenki emlékezik rá — előírta Németország demilitarizálását és nácitlanítását, a hadiüzemek és katonai berendezések leszerelését, valamint a német agresszionak áldozatul esett országok részére nyujtandó jóvátételeket.

Mindezekről a nyugati vezetőkörökben már hosszú ideje szó sem esik. Az üzemek leszerelését nagy huzavonával kezdték meg és 1949 folyamán abba is hagyták. A nyugati hatóságok kijelentései szerint a katonai leszerelés 1950 februárjában befejeződött. A nácitlanítást a nyugati biztosok mindjárt kezdettől fogva szabotálták és hamarosan szabadon is engedték a náci háborús bűnösöket, s visszaadták nekik helyeiket az iparban vagy a megszervezés alatt álló hadseregben. Ami a jóvátételek szolgáltatását illeti — amit szintén azért hagytak abba és azért szabotáltak el, hogy biztosítsák a bonni Németország egész hadiipari és katonai erejének kibontakozását — most ott tartunk, hogy Franciaország nem hogy jóvátételt kapna, hanem ellenkezőleg, ő fizeti a Németországba deportált francia munkások társadalombiztosítását. Ez kitűnik egy 1950 július 6-i táviratból: „Ezen (társadalombiztosításra vonatkozó) egyezmény értelmében Németország Franciaországgal szemben magára vállalja az 1945 óta Franciaországban dolgozó német munkások után a társadalombiztosításból származó tartozásokat. Viszont Franciaország is teljesíteni fogja a Szövetségi Köztársaság irányában ugyanezeket a kötelezettségeket azokra a francia munkásokra vonatkozóan, akik 1940-től 1945-ig Németországban dolgoztak."

A németországi nemzeti szocialista párt újjászületésére és szabotázstevékenységére már 1947 januárjában felhívta a figyelmet a „Gazdasági kérdéseket tanulmányozó nemzetközi bizottság", amely olyan — demokratikus nézetekkel valóban kevéssé gyanúsítható — személyiségeket tömörít, mint amilyen lord Vansittart, lord Beveridge, P. Herriot francia képviselőházi elnök stb... Jelentésük akkor hangsúlyozta „a nemzeti szocialista szervezetek tevékenységét külföldön; állítólag 652 gazdasági szakértő kapott utasítást arra, hogy menjen el az 1945 áprilisában megtartott baseli titkos konferenciára a birodalom feltámasztásának előkészítése végett" *(Figaro,* 1947 január 28.). Ebből a célból állítólag jelentékeny tőkéket helyeztek letétbe Svédországban, Svájcban (mintegy 600 millió dollárt) és Argentínában. Ez a jelentés azt is jelezte, hogy nácik ülnek fontos német gazdasági pozíciókban, de igen óvatosan elhallgatta ennek okait és nem nevezte meg azokat, akik ezért a helyzetért felelősek. Mi ismerjük őket: a nyugati hatalmak ezek, amelyek szabotálják a potsdami egyezményt és hatalmas mértékben elősegítették a fasizmus feltámasztását és Nyugat-Németország vezető erejévé fejlesztését.

*

Nem meglepő tehát, hogy a tegnapi német vezetőknek olyan gyorsan ismét megjött a hangjuk és feljogositottnak érezték magukat arra, hogy szemérmetlenül tiltakozzanak minden velük szemben életbeléptetett rendszabály ellen. Hevesen tiltakoztak például a ruhrvidéki statutumra vonatkozó londoni egyezmény ellen is. „Egy idő óta azt képzelik — állapítja meg Georges Blun *(Le Monde,* 1948 december 31.) —, hogy a szövetségesek lettek az ő adósaik és szovjetellenes magatartásukért engedményekre tarthatnak igényt. A legkisebb ilyen engedmény az, hogy fátyolt borítunk a multra."

„Csak a német hadsereg kapitulált, de nem a német nép" — jelenti ki Adenauer (1949 március 25.). A nyugati hatalmak pedig nem mutattak rá arra, hogy mennyire azonos ez a provokáló nyilatkozat a legvadabb militaristáknak az 1918. évi vereség után tett nyilatkozatával. „A Szövetségi Köztársaság nem ismeri el Németország keleti határát" — tette hozzá az amerikaiak kancellárja (1949 október 23.). Külügyminisztere,

Jakob Kaiser pedig még meg is toldotta ezt: „Az oderántúli területek jogilag Németországhoz tartoznak" *(Le Monde,* 1950 február 12.) — jelentette ki, és egyetlen nyugati hatalom sem tiltakozott az ilyen revansra izgató felhívások ellen — nyilván azért, mert támogatni óhajtják ezt a követelést.

Ami a Saarvidéknek Franciaországhoz való gazdasági visszacsatolását illeti, a bonni kormány emlékirata kijelenti, hogy „a saarvidéki alkotmány tulajdonképpen védnökségi statutum" (1950 január 22.) és Adenauer kancellár még meg is erősíti ezt: „Az a véleményem, hogy a saarvidéki bányák tulajdonosa a Német Szovetségi Köztársaság." Vajjon szót emelt ez ellen a francia kormány? Nem. Sőt kétségtelenül kész visszaadni a Saarvidéket Adenauernak azon a napon, amikor ez lesz a szorosabb francia-német szövetség ára.

A *Kölnische Rundschau* már azt hirdeti, hogy a saarvidékieket az európai hadsereg német kontingensébe sorozzák be *(Le Monde,* 1952 január 18.).

A bonni kormány szüntelenül tiltakozott a katonai leszerelés ellen, követelte, hogy rendőrcsapatok létesulhessenek, hogy az atlanti koalícióban a német hadsereg is részt vehessen, valamint követelte „a Nyugat-Németországban állomásozó szövetséges csapatok megerősítését" (1950 augusztus 24.), ami különös követelés egy nacionalista részéről és igen jellemző a nemzeti függetlenségről alkotott fogalmaira.

Az a nyugati politika, amely Nyugat-Németországnak az atlanti támadó haderőbe való beillesztésére irányul, lehetővé tette a revansra szomjazó németeknek, hogy követeléseiket egészen a teljes jogegyenlőségig fokozzák.

„Nem lehetne azt követelni a németektől, hogy mint zsoldosok szolgáljanak idegen hadseregekben. Feltétlenül az egyenlőség alapján kell részt venniük az európai hadseregben" — mondotta Adenauer (1949 december 11.) és Manteuffel tábornok hozzáteszi: „Ennek a német hadseregnek hatalmasnak kell lennie és — mint minden más európai hadseregnek — ennek is nehéz fegyverzettel, légihaderővel és partvédelmi egységekkel kell rendelkeznie. Az is elengedhetetlen, hogy ezek a csapatok képviselve legyenek az európai főparancsnokság kebelében" *(Le Monde,* 1950 szeptember 15.) és mint látni fogjuk, ugyanezeket követeli minden revansra szomjazó német,

Ennek a nyugati hatalmak által engedélyezett demagógiának az a célja, hogy elhitesse: általános követelésről van szó, amelynek hamarosan lehetetlen lesz útját állni és amelyet ki is fognak elégíteni. MacCloy amerikai főbiztos[1] egyetért ezzel és a német tábornokok által átnyujtott feljegyzés alapján kéri, hogy adjanak helyt e követeléseknek. Báró Geyr von Schweppenburg, a volt német tisztek szövetségének elnöke is ugyanezt a nézetet vallja a *Tribune des Nations* hasábjain: „A kisméretű felfegyverzésnek nincs semmi értelme" — írja (1950 szeptember 22.). Különben is — jelenti ki Guderian tábornok, aki szintén az amerikai „civilizáció" védelmének előőrsén áll — nem hiszünk az ilyen európai hadseregről szóló mesékben: „Ha van a világon olyan katona, aki útját tudja állni Európa megrohanásának, akkor a német katona az" (Sajtónyilatkozat *Le Monde,* 1950 szeptember 22.). „Ha kezemben volna az a 4 milliárd márka, amelyet itt minden évben a megszállási költségekre fordítanak, fel tudnék állítani önöknek néhány olyan német hadosztályt, amely valóban útját tudná állni egy inváziónak", de — teszi hozzá — „magától értetődik, német parancsnokság alatt, amely viszont egy szövetséges főparancsnokságtól függne". Amikor megkérdezik tőle, hány hadosztályra gondol, így válaszol: „Erről a kérdésről akkor fogunk beszélni, ha majd Fontainebleau-ban valamennyien együtt leszünk" — ami azt jelenti, hogy nincs már messze az a nap, amikor a német vezérkar Fontainebleau-ban fog székelni a német és francia tábornokokkal együtt. Guderian tábornok ugyanis azt állítja, hogy Bradley tábornok átadta erre vonatkozó jelentését Truman elnöknek és az amerikai katonai személyiségek osztják véleményét. Minthogy 25—30 német hadosztályra gondol, könnyű előrelátni, hogy az Atlanti Főparancsnokság hamarosan ennyit fog indítványozni.

Halder tábornok is beáll ebbe a hangversenybe, kijelentvén, hogy a német csapatokat a Szovjetunió ellen irányítják. Von Manteuffel pedig újra felveszi a hitlerista vezérmotívumot. Követelése szerint „a páncélos csapatoknak kell a magot képezniök, ezeknek *tiszta fajú* német csapatoknak kell lenniök, 30 olyan hadosztálynak, amely bőséges tapasztalatokkal ren-

[1] MacCloy-t 1952-ben Donally váltotta fel. — *Szerk.*

delkezik és amelyet a legmagasabb harci szellem tölt el" (1950 október 5.).

Adenauer a következő feltételhez köti a németek részvételét a „védelmi arcvonalban": „Németország teljes jogegyenlősége az európai védelemben részt vevő többi nemzettel" (1950 november 9.). Ezt az elvet már előre el is fogadták az amerikaiak, mert meg vannak győződve arról, hogy egy szovjetellenes háborúban fő szövetségesük csak egy német náci hadsereg lehet. „Németország azzal fizetteti meg magát, hogy teljesen helyreállíttatja szuverenitását, az utolsó háborús bűnösöket is szabadlábra helyezteti és az utolsó gyártási és fegyverkezési tilalmakat is eltörölteti. Ez lesz az ára újraszervezett hadserege nélkülözhetetlen közreműködésének. A szövetségek felborítása ezzel befejezett tény lesz és a helyzet feltűnően emlékeztet majd arra a helyzetre, amely közvetlenül az első világháború után állt elő" — írta M. A. Fontaine *(Le Monde,* 1951 november 21.). A fasiszták egészen bizonyosak ebben és ez felbátorítja őket arra, hogy újból harci kiáltásokat hallassanak.

Püspökök, tábornokok és politikusok egyesülnek a bádeni protestáns akadémia leple alatt és itt teszi Wurm püspök azt a kijelentést, hogy a háborúnak, „bármilyen gyilkos legyen is, bátran *neki kell vágni*". A béke, úgymond, nem a legfőbb cél, és hozzáteszi: „Egy nép megsemmisítés útján bekövetkező pusztulása is többet ér, mint a szellemi kapituláció." „Hajlandó vagyok újra kinyitni az ajtót Hitlernek" — szavalja Lehr, a bonni belügyminiszter (1951 január 31.). „Csehország és Morvaország német területek" — hirdeti Seebohm miniszter, aki feleleveníti a szudétanémet propagandát, majd hozzáteszi: „Prága és Cheb régebbi német birodalmi városok, mint Berlin."

Azon a napon, amikor egy francia törvényszék a nép nyomására öt évi börtönre ítéli a hitlerista Ramcke tábornokot, a német parlament egy tagja kijelenti, hogy ez az ítélet, valamint Falkenhausen tábornok brüsszeli elítélése „a jog megsértését" jelenti. A párizsi és brüsszeli kormányok sietve el is ismerik ezt azzal, hogy szabadon bocsátják a szegény hóhér tábornokokat. Adenauer kancellár ezekkel a szavakkal fogadja Ramcke-t: „Örülök, hogy mint szabad embert láthatom" (United Press, 1951 június 28.).

Ha már idáig jutottunk, lehet-e csodálkozni azon, hogy Bonn „közös német-spanyol fegyverkezési alapot" tervez, mint ahogy ezt a United Press hírügynökség jelenti (1951 október 18.). Lehet-e csodálkozni azon, hogy az Associated Press azt jelentheti (1952 január 26.): „a bonni szövetségi kormány egy 1 500 gépből álló új Luftwaffe megszervezését tervezi, amelynek pilótáit az amerikai légihaderő képezné ki. A repülőgépeket az Egyesült Államok szállítaná" *(Le Monde,* 1952 január 27.).

*

A német szociáldemokrácia magatartása mindenben hasonlít a kereszténydemokraták magatartásához, és Schumacher[2] éppen úgy szomjazik a revansra, mint Adenauer.

Schumacher prototípusa azoknak a szociáldemokrata vezetőknek, akik eladták magukat a nagytőkének. Montfort kapitány, német hadifogoly leleplezte, hogy Schumacher 1928-ban az „Alphaus" cigaretta-tröszt rendelkezésére bocsátotta magát és ez a tröszt több tízezer márkát adott neki hálából azért, hogy közbenjárt az érdekében a szociáldemokrata köröknél. Így kezdte meg ez az ember pályáját. Hitler hatalomrajutásakor letartóztatták és Dachauba küldték, de 1943-ban szabadon engedték, tehát pontosan akkor, amikor mindenkit letartóztattak, akit a rendszer gyanúsnak talált. Kraminov szovjet ujságíró a *Komszomolszkaja Pravda* hasábjain (1947 január 20-án) leleplezte, hogy Schumacher feljelentett az SS-nek 92 Dachauba internált szovjet tisztet, akiket illegális tevékenységgel vádolt. A náciellenes eknek ez a feljelentője az amerikaiak egyik lakája lett s közben kétségtelenül továbbra is kiszolgálta a trösztöket. Beszédeinek és nyilatkozatainak témái ugyanazok, mint a többi revanspolitikusé: „A német népet nem lehet örök időkre felelőssé tenni a nácik tetteiért" (United Press, 1946 június 22.). „Inkább térdencsúszva elmennék Versailles-ba, semhogy elfogadjam a potsdami egyezményt" (1946 december 12.). Ellenzi a Saarvidék visszacsatolását Franciaországhoz, a Ruhrvidék semlegesítését és azonos okokból ellenzi a munkásság erőinek egyesítését is.

---

[2] Schumacher — a nyugatnémetországi szociáldemokraták hírhedt vezére volt. 1952 augusztusában meghalt. — *Szerk.*

Ugyanúgy mint a német szociáldemokrácia többi vezetője, az Ollenhauerek, Heinek, Reuterek, Brauerek és Knöringenek, ő is felcsapott a Marshall-terv, a megszállási statutum, a kispolgári revizionizmus, Németország amerikai gyarmattá való átalakítása védelmezőjének és elszánt ügynöke lett a német munkásosztály megosztásának. Fékevesztett szovjetellenes magatartása közismert.

Feltétlenül hangsúlyozni kell, hogy a szociáldemokrata párt 1948. évi kongresszusa elfogadta Schumacher irányvonalát, amely szerint ez a párt senkitől sem követeli a marxizmus elfogadását. Sőt a marxizmus el nem fogadása kétségtelenül követelmény is egy olyan párt tagjaival szemben, amely kémtevékenységet folytat és ezt normális szocialista tevékenységnek tekinti. Az általa alapított „Keleti Hivatalnak" ugyanis éppen a kémkedés a feladata és jelentős összegekkel is rendelkezik erre a célra.

Honnan jönnek ezek a pénzek? 1948-ban kiterjedt kémhálózatot lepleztek le a keleti övezetben s ez a leleplezés egyben erre a kérdésre is megadta a választ. A kémhálózat Halder tábornok vezetése alatt állt, tagjait pedig Hans Erasmus, a Brandenburg-hadosztály volt vezérkari főnöke toborozta. Egyik ügynöke, bizonyos Pinkert nevű egyén kijelentette, hogy a szervezetet az amerikai „felderítőszolgálat" és német nagyiparosok finanszírozták.

Úgy látszik, azonos források táplálják az azonos erőfeszítéseket, akár nácik, akár szociáldemokraták fejtik ki.

*

1951 szeptemberében az ujságok azt jelentették, hogy a nyugatnémet frontharcos egyesületek egységes szövetségbe olvadtak. Közelebbről megnézve azt látjuk, hogy a revansszellemet szító náci egyesületekről van itt szó.

Az egyesületek sorában ott van a BVW — (Bund versorgungsberechtigter ehemaliger Wehrmachtsangehöriger), azaz a Német Katonák Lígája (85 000 tag; elnök Gottfried Hansen); a Schutzbund ehemaliger deutscher Soldaten; vagyis a Német Katonák Védőszövetsége (55 000 tag, elnök Krakau, a hegyi vadászok tábornoka; a szövetség napilapot ad ki); a sötétemlékű Stahlhelm (Acélsisak), amelyben von Schwerin gróf

tábornok, a bonni kormány katonai tanácsadója és Gottsleben, a hitlerista ifjúság volt vezetője tevékenykednek; von Manteuffel tábornok volt Grossdeutschland páncélos hadosztályának tagjai; a „Zöld ördögök", Ramcke tábornok ejtőernyős szövetsége; az Afrika-Korps volt katonái (elnöke Cruewell, a páncélosok tábornoka) stb.

1951 szeptember 8-án ezeknek a különböző szövetségeknek a képviselői összeültek és megalakították a Német Katonák Szövetségét (Verband Deutscher Soldaten). Ideiglenes elnök Friessner vezérezredes; a vezetőség tagjai: Gille, Hauser, Guderian, Stumpf, Herr, Student, Hentschke, von Manteuffel, Cruewell tábornokok és Hansen tengernagy. A taglétszámot 500 000-re becsülik. A szövetség nyomban bejelentette, hogy Németország újrafelfegyverzését és a nyugati hatalmakkal való együttműködést kívánja.

Ezeknek a tagoknak propagandamondásai közül idézzük a következőket: „Mi, volt katonák, sohasem mondunk le az Oderán és a Neissén túli területekről" (a Schutzbund ujsága); „Akár akarjuk, akár nem, fegyvert kell majd fognunk életterünk megvédése végett" (Ramcke); „A harmadik birodalom gyüjtőtáborai . . . olyan intézmények voltak, amelyeknek hasznossága és hatékonysága tagadhatatlan" (Hermann Lamp, SS-tizedes, és a Pétain-szabadcsapat főnöke); és a „Németország" szabad hadtest legfőbb célja, „hogy Németország felfegyverzése megtörténjék".

Ami a híres „Bruderschaft" (Testvériség) szövetséget illeti, ennek az a feladata, hogy újra összegyüjtse a nácik „elitjéből" megmaradt „magas személyiségeket" és vezetői között ott találjuk az SS, a hitlerista rohamosztagok, a Gestapo, és a Goebbels-minisztérium fontos reprezentatív személyeit, sőt még a hitlerista fegyverkezés javára rendezett gyüjtés volt adminisztrátorát is. Az angol és amerikai kémszolgálatok jóindulatú tudomásával és tanácsaival feltámasztják tehát a hitlerizmus vezető szerveit. Addig is, amíg hivatalosan is újra megalakítják a német hadsereget, ahol mindezek a régi jó harcosok kivétel nélkül visszakapják azt a helyet, amelyet Hitler idejében elfoglaltak, a bonni kormány egy 120 000-es létszámú zsoldos hadsereg felállítására fanyalodott. Ezeket az úgynevezett „munkaszolgálatos egységeket" a francia, angol és amerikai megszállók toborozzák. Tagjaik kötelezvényt írnak alá,

amely többek közt kimondja, hogy kötelesek „bármilyen megbízatást" teljesíteni és a megszállók engedélye nélkül nem állíthatók német bíróság elé, „ha olyan bűnökkel vádolják őket, amelyeket hivatalos ténykedésük gyakorlása közben, vagy a szövetséges csapatok szolgálatában követtek el". Ezekkel az óvintézkedésekkel már előre meg akarják védeni őket bűncselekményeik következményeitől, tehát ezek a bűncselekmények nyilván feladataik közé tartoznak. Ez felidézi a weimari köztársaság dicstelen emlékét, amikor katonai személyek politikai gyilkosságokat hajtottak végre. Áldozataik között volt Rathenau és a munkásosztály harcosai: Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht, Kurt Eisner és még sokan mások. A szociáldemokrata Noske pedig ott volt a gyilkosok között.

*

A náci tábornokok bőkezűen szórják tanácsaikat az amerikaiaknak, s ugyanakkor Hitler pénzemberei is bizalmi emberei a Wall Streetnek.

Thyssen, aki 6 millió márkát adott a hitleristáknak és a francia gazdaság egyik kifosztója volt, ugyanúgy szabadlábra került mint Krupp, aki ezt mondta bíráinak: „Hogyan lehet biztosítani Európa békéjét Krupp támogatása nélkül?" Pferdmenges, Bonn egyik pénzügyi tanácsadója annakidején együttműködött a nácikkal, ma pedig olyan konzorcium élén áll, amely az acélipar 40 százalékát képviseli. Paul Reusch Hitler támasza volt, ma a ruhrvidéki nagyolvasztók nagy iparmágnásainak egyike. A háborús bűnös Gunter Henle 15 kohászati nagyüzem (köztük a Siemens-csoport) élén áll. Hermann Abs, a Deutsche Bank és a deportáltak csontjait feldolgozó IG Farbenindustrie hitlerista igazgatója volt, most 15 vegyészeti, villamossági és közmunkákat végző társaságot irányít. A Ruhrvidék újra náci fegyvergyár lett.

Az új amerikai terv „Európa újjáépítése érdekében a Marshall-tervhez köti Németországot. Ez a terv, ha mindenki elfogadja, Európát is hozzá fogja kötni az újjáépített Németországhoz" — írta Edgar Mowrer amerikai ujságíró 1947-ben (*Le Monde*, 1947 augusztus 7.) és még hozzátette: „Mihelyt az új amerikai terv érvénybe lép, a világ számára nem marad más hátra, mint hogy állandóan idegen megszálló hadseregeket tartson német földön, s így védekezzék egy harmadik

teuton támadás ellen." Mowrer a Ruhrvidékről szólva ezeket mondotta: „Ha elveszik a németektől Európa e központi iparvidékének ellenőrzését, akkor sem katonailag, sem gazdaságilag nem tudnak uralkodni a kontinensen." Ez világos beszéd volt. Figyelmeztetésekben nem volt hiány. Így Georges Blun megállapította: „Bebizonyosodott — és a hivatalos német jelentések ezt alátámasztják —, hogy a háború nem pusztította el a Ruhrvidéket" *(Le Monde,* 1947 július 31.) és leleplezte a trösztök újjáalakítását („Csak a nevek változnak, de az emberek ugyanazok maradnak. A nácizmus «színe-java» egész «elitje» itt van."). Blun naivan csodálkozott a helyükre visszakerült nácik gondolkodásmódján: „Ezek a háborús uszítók nem tették le a fegyvert. Lelkiismeretüket több millió ember halála terheli, gázkamrákat rendeztek be, de azért angyalian ártatlannak érzik magukat." Vajjon mit mond Georges Blun ma, amikor mint mindenki, ő is láthatja, hogy a nyugatnémetországi termelés eléri az 1936. évi termelés 90 százalékát és amikor mint mindenki, ő is értesülhet arról, hogy Bochumban, Düsseldorfban és másutt, mintegy 50 üzemben töltényeket, gépfegyvereket, gránátokat, ágyúkat, harckocsikat, hernyótalpas tankokat, torpédókat stb. gyártanak. És mit gondol arról, hogy a ruhrvidéki ipar „csodálatos módon megmenekült" a bombázásoktól, mint ahogy ezt maga is megállapította?

Mi a magunk részéről úgy gondoljuk, hogy ez a *csodálatos* megmenekülés egy rendkívül gondosan kidolgozott tervnek köszönhető. Ugyanilyen gondosan dolgozták ki a „stratégiai bombázásokat tanulmányozó bizottság" tervét is. E bizottság alelnöki tisztét a Dillon, Read and Co. bankot — a Vereinigte Stahlwerke német acéltröszt megalapítóját — képviselő Paul Nitze töltötte be.

Mindez lehetővé teszi a bonni Németországnak, hogy követelje az újrafelfegyverkezésben való részvételt. A „Bölcsek Bizottsága" ugyanis azon a véleményen van, hogy Nyugat-Németországnak nemcsak az áll módjában, hogy 1 milliárd dollár értékben katonai felszerelést állítson elő, hanem egyúttal az is, hogy támogassa más európai országok gazdaságát. Eszerint az a szándékuk, hogy holnap a Ruhrvidéket teszik meg Nyugat-Európa fő fegyverszállítójává. Az Associated Press nyiltan meg is írja ezt (1952 január 18.).

*

Az Abwehr, azaz a német kémszolgálat Guderian közreműködésével és Allan Dullesnek, az OSS (Office of Strategie Services — Stratégiai Hírszerző Iroda) híres ügynökének tanácsai alapján 1948-ban újjászerveződött (Allan Dulles készítette elő a második világháború folyamán Svájcban a titóizmus későbbi korrupciós vállalkozásait)[3].

Lehr, a bonni belügyminiszter egyébként 1951 októberében hivatalosan is bejelentette ezt, s hozzátette, hogy az Abwehr a nyugati hírszerző szolgálatokkal együtt fog dolgozni.

A Luftwaffe újjászervezését Student és Stumpf tábornokokra bízták.

1950 szeptemberében a három nyugati övezetben levő német haderők létszáma 449 200 emberből állt, beleszámítva az Anders alakulatok 30 000 emberét és a különböző nemzetiségű hontalan személyeket.

Németország jogegyenlőségét maga Schuman is elismerte és McCloy, amerikai főbiztos ezt felhasználva, pár nappal később (1950 október 10.) bejelentette, hogy a nyugati megszálló csapatokat most már el lehet majd helyezni „a csehszlovák határ és a Német Demokratikus Köztársaság határa mentén".

1950 október 19-én szovjet jegyzékek nyomatékosan figyelmeztették a nyugati hatalmakat, hogy a Szovjetunió nem engedheti meg, „hogy Nyugat-Németországban feltámasszák a német reguláris hadsereget". Ennek ellenére az újrafelfegyverzést buzgón folytatták és a *Le Monde* 1951 június 22-én már azt jelenthette, hogy a washingtoni tervek magukban foglalják „tizenkét német hadosztály megszervezését; ezek négy hadtestet alkotnak, amelyekből az egyik egy három hadosztályból álló páncélos hadtest". Az előzetes vita sokáig elhúzódott, s ennek folyamán a nyugati vezetők — köztük Jules Moch — többször is hangoztatták, hogy nem járulhatnak hozzá a német hadosztályok újjászervezéséhez. Végül is mindenki meghajolt: a hadosztályok — hadosztályok lesznek, mert Adenauer és tábornokai kijelentették, hogy minden egyéb alakulat ostobaság lenne.

Míg a „nagy tekintélyű" Schuman-terv a francia ipart

---

[3] Lásd *Jouvenel.* Tito, az árulók marsallja. Szikra 1950 23—29. old.

rendelte alá a német nagyiparosok követeléseinek, addig Pleven habozás nélkül elfogadja, hogy a francia katonákat beosszák abba az „európai hadseregbe", amely német-amerikai parancsnokság alatt fog állni.

A *Neue Zürcher Zeitung* konzervatív svájci ujság így kommentálja azt a tényt, hogy a francia kormány a nemzeti szuverenitás utolsó maradványait is feladja: „Manapság nincs már szó kíméletességről; a washingtoni hírekből látható, hogy fantasztikusan meggyorsítják az ütemet. A következő rövid három hónapon belül... a Pleven-tervre ráütik a hivatalos pecsétet: másszóval *nem lesz többé francia hadsereg*, eltekintve attól a néhány alakulattól, amelyet tengerentúli területek védelmére tartanak fenn... Nem lesz többé francia egyenruha, hanem *közös uniformisuk lesz* az összes európai csapatoknak, nem lesz önálló francia hadügyminisztérium, hanem lesz egy nemzetközi biztos, az új államszövetségnek pedig közös vezérkara és közös tiszti iskolája lesz. Arról egyelőre még nem nyilatkoznak, hogy katonai téren fenntartható-e a háromszínű nemzeti lobogó."

Az amerikaiaknál már eddig is megvolt a zsoldos hadseregek rendszere, mert — mint láttuk — Németországban felhasználják az Anders lengyeleiből és hontalan személyekből szervezett alakulatokat. A franciáknak ezelőtt is volt már Idegen Légiójuk és Vietnamban jelentős náci kontingenseket használnak fel. De most még szebb dolgok következnek — hála azoknak az embereknek, akik lemondanak a nemzet jogairól. Most már a francia csapatokat változtatják át zsoldos alakulatokká, ezek alkotják majd az Idegen Légiót, az amerikai háborús uszítók és a náci tábornokok szolgálatában. Márpedig nehéz elhinni, hogy a francia katonák és tisztek belenyugodjanak abba, hogy Guderian, Ramcke és más háborús bűnösök parancsnoksága alatt szolgáljanak.

De bármilyen teljes is a francia kormány jogfeladása és szolgalelkűsége, az Egyesült Államok mégsincs megelégedve. Már felhatalmazták a bonni Németországot a hadkötelezettség bevezetésére, 400 000 főnyi hadsereget szervezhet, taktikai légihaderőt tarthat és a tervek szerint részt vehet az Északatlanti Egyezményben. „Most már világos, hogy egy év múlva Nyugat-Németország olyan haderővel fog rendelkezni, amely lehetővé teszi számára, hogy erős ellenállást fejthessen ki" — jelentette

ki diadalmasan Truman (1952 január 22.), aki határozottan nagy érdemeket szerzett volna Hitlernél.

*

Mialatt így folytatják a háború előkészítését, azalatt Németországban egyre erősödik a békeharc. Míg a Német Demokratikus Köztársaságban a kormány teljes mértékben támogatja ezt a mozgalmat, addig a bonni bábok hevesen harcolnak ellene. Az igazságnak tartozunk azonban annak a megállapításával, hogy az egész német nép ellene van a háborúnak és az ország újrafelfegyverzésének. A német nép túlságosan sokat szenvedett a háborútól ahhoz, semhogy kedve volna újra elkezdeni és a maga egészében tisztában van azzal, hogy hova vezette a hitlerizmus. Az Associated Press amerikai hírügynökség számadatai szerint a hadköteles korban levő fiatalok 79 százaléka ellene van az újrafelfegyverzésnek és a legutóbbi háború behívottjai 70 százalékban „nemmel" feleltek erre a kérdésre: „Helyesnek tartja-e ön, hogy behívják katonai szolgálatra?"

„Ne képzelje a világ, hogy Bonn képviseli Németország fővárosát — kiáltott fel bátran Niemöller lelkipásztor —, vagy hogy az ottani boncok képviselik az igazi német kormányt." Majd hozzátette: „Minden fegyver, amit német ember a kezébe vesz, Kelet-Németországban élő fivéreink és nővéreink ellen irányul. Bűn lenne belenyugodni abba, hogy bizonyos nyugati politikusok gátlástalan gyűlölete megbontsa a német népet."

Nem, a világ nem képzeli, hogy Bonn Németországot képviseli.

*

Magától értetődik, hogy a szovjet megszállási ovezetben a potsdami szerződés értelmében végrehajtották a demokratikus reformokat. A nácitlanítás, a demilitarizálás, a demokratizálás, az államosítások és a földreform révén szilárd alapot kapott a Német Demokratikus Köztársaság, amelynek megalakulását 1949 októberében hirdették ki.

„A Német Demokratikus Köztársaság létrejötte a szovjet megszállási övezetben, ahol lelkiismeretesen végrehajtották a nácitlanításra és a demilitarizálásra vonatkozó potsdami egyezményeket, élesen megvilágítja azt a különbséget, amely a

Szovjetunió Németországban folytatott politikája és a nyugati hatalmak ottani politikája között fennáll" — jelentette ki 1949 október 20-án a Francia Kommunista Párt Politikai Irodája, és a *Pravda*, idézve Sztálin szavait, amelyek szerint a Hitlerek jönnek és mennek, de a német nép marad, ezeket írta (1949 október 11): „A Német Demokratikus Köztársaság kikiáltása hatalmas jelentőségű esemény a német nép jövője szempontjából. Jelenti a német nép erősödő harcát országa demokratizálásáért, a kettészakítottság megszüntetéséért és egész Németországnak békés és demokratikus állammá való átalakításáért."

„A SED (Német Szocialista Egységpárt) fennállásának három éve alatt (1946 áprilisa óta) a szovjet megszállási övezet legnagyobb politikai pártja lett és vezeti a dolgozók harcát a demokráciáért, az egységért és az igazságos békéért" — írja Melnyikov szovjet ujságíró *(Parallèle 50,* 1949 június 10.).

A Német Szocialista Egységpárt vezetése alatt az új köztársaság ragyogó gazdasági sikereket ér el. Az 1948. évi első hathónapos terv lehetővé tette, hogy függetlenítse magát a nyugati övezetektől és ilymódon kiküszöbölje az ellene alkalmazott kereskedelmi blokád hátrányait. 1950 májusában a Szovjetunió elengedte a jóvátételek összegének 50 százalékát és úgy döntött, hogy a Német Demokratikus Köztársaság 15 évi törlesztéssel fizetheti meg a hátralékos összeget.

A kétéves terv első évének mérlege 1949-ben a termelés 16 százalékos emelkedését és az eredetileg kitűzött célok 104 százalékos teljesítését mutatta, ugyanakkor enyhítették a jegyrendszert, háromszor leszállították a szabadpiaci árakat és megszüntették a munkanélküliséget (Nyugat-Németországban viszont 2 millió munkanélküli van). 1950-ben az ipari termelés egy év alatt átlag 26 százalékkal növekedett és az általános életszínvonal a nyugati nyomás és az atlanti hatóságok által előidézett közellátási nehézségek ellenére is tovább emelkedett.

A Német Demokratikus Köztársaság képet ad arról, hogy milyen lesz egész Németország, ha majd a békeharcosok akciója az ország nyugati részében is győzelemre juttatja a béke és a szabadság ügyét.

Hosszasabban foglalkoztunk Németország kérdésével, mert ez az ország szemléltetően megmutatja azt a politikát, amelyet az agresszív hatalmak Ausztriában, Japánban és másutt

is folytatnak. Világosan láthatjuk, hogy maga a német nép ellene van a háborúnak. Az ujságok sokszor beszéltek erről a német jelszóról: „Ohne uns" (Nélkülünk), ami kifejezi a nép egységes akaratát[4]. Azt is meg lehet állapitani, hogy az amerikaiak és lakájaik terveik megvalósításához kizárólag zsoldos, vagy zsoldossá süllyesztett csapatokra kénytelenek számítani. Akár a nácikról és az ő általuk tömörített hadviselt egyesületeiről van szó — ezek természetes zsoldosok —, akár Anders alakulatairól és a hontalan személyekről — ezek hivatásos zsoldosok —, akár francia csapatokról, vagyis olyan alakulatokról, amelyeket az amerikaiak akarata és a francia kormányok behódolása zsoldosokká süllyeszt, amelyeket német és amerikai vezérkarok alá akarnak beosztani és egész francia jellegüktől — még egyenruhájuktól is — meg akarnak fosztani: mindig csak zsoldosokról van szó.

A háborús gyujtogatók ugyanis jól tudják, hogy propagandájuk és sajtójuk napról napra folytatott hazudozása ellenére, egyetlen nép csatlakozására sem számíthatnak.

Franciaországban még azok a körök is, amelyek távolról sem nevezhetők haladóknak, kezdik megérteni, hogy Amerika a franciák vérét akarja megvásárolni, hogy ezáltal megkímélhesse az amerikai katonák vérét. Jól látják az amerikai vezetők a franciák ellenállását ezzel a tervvel szemben — és ez az ellenállás egyre hatékonyabban fog megmutatkozni. Ezért nem túlságosan áltatják magukat a francia csapatok megbízhatóságát illetően (ezt bizonyítja, hogy be akarják illeszteni őket az „európai hadseregbe") és náluknál sokkal megbízhatóbbnak tartják a zsoldos hadseregeket, olyanokat, amilyeneket Tito, Franco vagy a török reakciósok akarnak nekik szállítani.

De még inkább számítanak a népi demokráciákból megszökött árulók gyülevész hadára, akik mindenre hajlandók annak érdekében, hogy visszaszerezhessék javadalmaikat. Ezért hosszúlejáratú kémkedési és belső korrupciós politikát folytatnak abban az esztelen és mindig meghiúsított reményben, hogy alááshatják ezeknek a szabad és szocializmust épitő országoknak az alapjait.

[4] „A németeknek csak 16 százaléka hajlandó újra felfegyverkezni" — írja Alain Clément (*Le Monde*, 1952 január 6.), pedig csak Nyugat-Németországról beszél.

Minthogy sehol sem számíthatnak a népre, sőt még csak törpe kisebbségekre sem, árulókra van szükségük. Minden eszköz jó nekik. Semmiféle kudarc sem szegi kedvüket és aknamunkájuk minden utat-módot felhasznál, minden álarcot magára ölt, a diplomáciától a jótékonyságon keresztül, a kultúrmunkáig.

Ezt fogjuk most közelebbről megvizsgálni.

VI.

KÉM-UTASÍTÁSOK

Minden olyan nemzet, amely magára vállalta a felelősséget valamely civilizáció megőrzéséért, úgy használta fel az idegen hadseregeket, mint saját hadseregeit. Róma a barbárokat nemcsak római légiók segítségével tartotta féken, hanem idegen csapatok segítségével is, amelyeket maga képezett ki és fegyverzett fel. Anglia ugyanezt tette világuralmának egész tartama alatt. Most az Egyesült Államok iparkodik fékentartani Oroszországot s ebben ténylegesen a világ minden szovjetellenes hadseregével rendelkezik.

WILLIAM BRADFORD HUIE

(*Nation's Business*, az Egyesült Államok kereskedelmi kamarájának lapja, 1949 január.)

Köztudomású, hogy James Burnham, a princetoni egyetem előadója és a newyorki egyetem filozófia-tanára, ragyogóan tölti be manapság azt a szerepet, amelyet Rosenberg, a fajgyűlölet főpapja játszott Hitler Németországában. Ez az egyetemi tanár „tudós" elméletet dolgozott ki *„a szovjet imperializmus legyőzésére"*, amit a hasonló tónusban megírt munkák sora követett, köztük a *„Harc a világuralomért"* című is. Burnham szerint a feladat az, hogy „az amerikai kapitalizmus minden ponton támadásba menjen át, összeesküvéssel, felforgatással, megvesztegetéssel, egyes háborúkkal és végül, ha szükséges, általános háborúval is". Az összeesküvés, a felforgatás és a megvesztegetés csak eszközök a háború könnyebb megnyeréséhez. Csakugyan, úgymond, „most a kommunizmus elleni bomlasztó politikai háború nemcsak a győzelmet biztó-

sítaná inkább mint az azonnali fegyveres támadás, hanem azt is, hogy érdemes legyen kivívni a győzelmet".

Azt tanácsolja tehát, hogy folytassanak bomlasztó munkát a demokratikus pártokon és a szakszervezeteken belül: „Akciónk főelve az legyen, hogy szakadásokat idézzünk elő, ezeket kimélyítsük, kiaknázzuk és ha lehetséges, ellenőrizzük és irányítsuk"; ezenkívül mindenütt segíteni kell a felforgató tevékenységeket: „Ha életben tudjuk tartani, akár csak gyengén is, az ukrán nacionalisták egy kis osztagát, ez már olyan győzelem, amelynek következményei kiszámíthatatlanok lehetnek a végső leszámolásnál." Ami a „menekülteket" illeti, ezek részére természetesen kém-szerepet jelöl ki: „Tisztán látjuk, mi mindent nyujthatnak az emigránsok a kémkedés területén. A kommunizmus elleni harc szempontjából dús forrást jelentenek, amelyet *már ma is kihasználunk*, de amely még többet nyujthatna, ha rendszeresebben vennők munkába . . . Ezenkívül az emigránsokat nem szabad csupán úgy tekinteni, mint olyan emberanyagot, amelyet passzívan kell felhasználni kémszolgálatra, hanem munkánk aktív részvevőinek kell őket tekinteni." Burnham elengedhetetlennek tartja, hogy Amerikának mindenütt rendelkezésére álljanak „olyan emberek, akik mindvégig kitartanak, akiknek barátsága velünk van a háború vagy a forradalom minden szakaszában, olyan emberek, akiknek barátsága még a halállal szembenézve sem mond csődöt és akik, ha kell, ugyanazok ellen irányítják fegyverüket, mint mi". Kétségtelenül túlzás ennyi hűséget és bátorságot várni az árulók hordájától, akiknek egyik legfőbb jellemvonásuk a gyávaság — egyébként azonban el kell ismerni, hogy az Egyesült Államok csakugyan Burnham elméletét alkalmazza a háború előkészítésében.

Megkezdték a kémek hivatalos toborzását. Így Carl Vinson 1951 júniusában bejelentette, hogy 2 500 személyt osztottak be az amerikai hadseregbe. „Ezek az emberek, mondotta, szűrésen mentek át, olyanok, akik ismerik azon országok nyelvét, terepviszonyait, életszemléletét és népét, amelyekkel dolgunk lehet." Collins tábornok azt követelte (1950 január 27.), hogy toborozzanak „tízezer fiatal külföldit", akiket majd „a felderítő szolgálatok keretében" fognak felhasználni. Egy évvel

később felemelték ezt a számot: 25 000 embert[1] osztanak tehát majd be az amerikai hadseregbe. 1951 október 10-én Truman elnök aláírta a „kölcsönös biztonságról" szóló törvényt, ezt a jellegzetes agressziós okiratot, amely 100 millió dollárt irányoz elő „külön hadtestek szervezésére a vasfüggönytől keletre fekvő országok menekültjeiből". Ezeket az egységeket, washingtoni értesülések szerint „beolvasztják az amerikai hadosztályokba és beosztják az atlanti hadseregbe" *(Le Monde,* 1951 október 2.). „Ezek a csoportok nem akármilyen idegenekből tevődnek össze, hanem csakis bizonyos államok polgáraiból . . . , akiket a szülőhazájukban létesített politikai és társadalmi rendszerrel szemben tanúsított ellenzéki magatartásuk alapján választanak ki. Egyenesen egy megindítandó háború számára toborozzák őket azzal a céllal, hogy harcoljanak az ellen az állam ellen, ahonnan származnak" — teszi hozzá Henri Meyrowitz, a *Le Monde* munkatársa.

Egy 1951 szeptember 1-i távirat szerint 159 millió dollárt irányoztak elő „titkos tevékenységek finanszírozására a demokratikus országokban", további 50 milliót pedig az „általános kínai övezet" számára. Ennek a propaganda-akciónak keretén belül „200 000 rádióvevőkészüléket akarnak szétosztani a szovjet befolyás alatt álló vidékeken" — közli Dean Acheson, emellett „a Marshall-tervet népszerűsítő léggömböket" szándékoznak küldeni *(Le Monde,* 1950 szeptember 1.). Igen, jól értették: 200 000 rádióvevőkészüléket akarnak szétosztani a „szerencsétlen lengyelek, románok, csehek stb." között[2], hogy hallgathassák „Amerika hangját". És akármilyen komolytalannak látszik is, az üzleti körök egy „merész" tervet dolgoztak ki, amely tervbe veszi többek közt „röplapok ledobását szovjet városokra, kommunistaellenes *ellenállási gócok felfegyverzését és támogatását a csatlós országokban*"[3] *(Le Monde,* 1950 október 18.). Ezek után hogyan merészelnek tiltakozni, amikor kémeiket, terroristáikat, összeesküvőiket letartóztatják és az említett országok igazságszolgáltatása ítélkezik felettük s el-

[1] A *Sunday Times* jelentése szerint (1950 június 25.) a „vasfüggöny kémegységeinek" nevezett alakulatok első kontingense különben már megérkezett az Egyesült Államokba. Lodge szenátor fogadta őket. Ehhez igazán nem kell további kommentár.

[2] Az, aki ismeri a rádiókészülékek gyártásának növekedését ezekben az országokban, csak nevethet ezen a kezdeményezésen.

[3] A szerző kiemelése.

ítéli őket? Az árulók tevékenysége olyan nyilvánvaló, hogy a *Die Tat* című ujság 1949 április 26-án ezt írhatta: „Titokban, számos csatornán keresztül pénzt és fegyvert juttatnak el a keleti országokba. A vasfüggöny (ez a kép, amelynek találó volta mindig kétes volt), manapság inkább olyan hálóhoz hasonlít, amelyen számtalan kisebb-nagyobb lyuk van... a Nyugat megpróbált befurakodni a vezető korök, a káderek közé, a népi demokráciák elitjébe, és azt mondják, hogy ez minden reményen felül sikerült..." Ugyan mit tehetnének még hozzá ehhez a bizonyító erejű hírhez, amelyet több mint három évvel ezelőtt, a rajkok, kosztovok stb. letartóztatása előtt közöltek.

Az amerikai kormánynak mindig is egyik legnagyobb gondja volt a kémkedés megszervezése. Truman elnök már 1946-ban megkezdte egy Országos Tájékoztató Hivatal szervezését, amely a külügyminisztérium keretében működik és így az amerikai diplomáciai testület minden tagját automatikusan hírszerző-ügynökké változtatja, ami tudvalevően be is igazolódott. 1949 februárjában hoztak egy olyan törvényt, amely megengedte, hogy „az idegen országokban működő amerikai ügynökök az Egyesült Államok teruletére léphessenek... Ennek a torvénynek az a rendeltetése, hogy vonzza azokat a volt kommunistákat, akiknek adataik vannak a vasfüggöny mögött lévő országokra vonatkozóan" *(New York Herald Tribune).*

Mindenki részt vesz ebben a munkában. Így a külföldre kuldött amerikai professzorok és kutatók kiválasztásánál kifejezetten megkövetelik azt a „kettős képességet, amellyel egyrészt ki tudják szimatolni az anyagi erőforrásokat (bányákat stb.) azokban az országokban, ahová ellátogatnak, másrészt pedig képesek propagálni a jenki terjeszkedő politikát, az amerikai kultúrának szentelt tanfolyamok ürügyével. Egy másik tanulmányunkban már bebizonyítottuk, hogy az Institute of International Education, amelynek az volt a feladata, hogy amerikai diákokat küldjön Európába, lényegében nem más, mint az Office of Strategic Services egyik osztálya, az amerikai 2e Bureau" (Georges Cogniot, *Démocratie Nouvelle).* Burnham ezt javasolja: „Néhány jó tanáccsal és egy kis segítséggel el kell érnünk, hogy a Párizsban, Rómában, Londonban, Münchenben, Heidelbergben, Svédországban, Hollandiában és Genfben

tanuló amerikai diákok olyasmi után is érdeklődjenek, ami az egyetemi előadásokon, a múzeumokon és a kávéházakon kívül történik. A politikai és szakszervezeti mozgalmak és e mozgalmak harcosai rendkívül érdekes és egyben ösztönző hatású tanulmány tárgyai lehetnének a számukra." A *Nachtexpress* (Berlin, 1950 január 5.) közlése szerint ezeket a tanácsokat a gyakorlatba is átültették: „Ezidőszerint 400 amerikai diák tartózkodik Genfben; itt olyan kiképzésben részesülnek, hogy az amerikai kémszolgálat felhasználhassa majd őket a népi demokratikus országokban" Tevékenységükről megbizonyosodhatunk Charles Davis esetéből. Ezt a fiatal amerikai diákot egy svájci bíróság bűnösnek találta, mivel kiderült róla, hogy kémkedett az amerikai és svájci kommunisták közt és ezzel kapcsolatos értesüléseit továbbította MacCarthy szenátornak (Lausanne, *Le Monde*, 1951 október 15.).

Akárhogyan áll is a dolog, „több mint félév óta jól össze van hangolva a szabotázs, a kincstári manipulációk, a hamispénzgyártás, valamint a kémelhárító szolgálat és a rendőrség kötelékébe tartozó személyek illegális érintkezése" *(Tribune des Nations,* 1950 szeptember 22.)

Másfelől az amerikai követségek és az ECA (Economic Cooperation Administration — Gazdasági Együttműködés Hivatala) missziói azt az utasítást kapták, hogy alakítsanak vegyes tájékoztató és „tervező" bizottságot az atlanti országokban és jelentős hiteleket utaltak ki részükre (ezekből a legnagyobb összegek Franciaországba és Olaszországba mennek) abból a célból, hogy „megnyerjék Nyugat-Európa hozzájárulását az Egyesült Államok külpolitikájához". Ezek után nyilván nem kérdéses, hogy miből merítik anyagi erejüket a szovjetellenes propagandahivatalok és a diverzió célját szolgáló ujságok, amelyeknek nincsenek olvasóik! Mintegy 97 millió dollárról van itt szó, amit aknamunkára, megvesztegetésre és gyilkosságokra szántak.

Az egyéb kémszervezetek közt szerepel még a Central Intelligence Agency. Ez a népi demokráciákban való kémkedésre szakosította magát és vezetője Hillenkoeter altengernagy, aki „több mint 10 000 munkatársat" ellenőriz. Itt vannak még a nagy amerikai szakszervezeti központok: az Amerikai Munkásszövetségnek (AFL) és az Ipari Szervezetek Kongresszusának (CIO) kémszervezetei. „E szakszervezeti szövetségek mind-

egyikének megvan a maga kémszolgálata, vagy ahogy ők nevezik, Intelligence Branch-a. Tájékoztató anyagot szereznek be az európai munkásmozgalmakról, pénzt és propagandaanyagot osztanak szét és iparkodnak «kezükben tartani» a nehéz helyzetbe került antikommunistákat" — adja tudtunkra a *Sie und Er* svájci ujság (1949 december 16., majd ennek nyomán Roger Maria a *Parallèle 50*-ban, 1950 január 27-én).

*

Az amerikai üzleti köröknek, úgy látszik, szenvedélyük, hogy a hivatalos kémszervezeten kívül egyesületeket is alapítanak, ugyancsak megvesztegetések és diverziós tevékenység céljaira.

Így alakult meg többek közt a „Common Cause Incorporated", azaz a „Közös Ügy Társasága", ahol megtalálható Arthur Bliss Lane, aki Mikołajczyk idejében varsói nagykövet volt, továbbá Clare Booth Luce amerikai ujságíró, a szovjetellenes kampány szakértője, William Henry Chamberlain felbérelt ujságíró, Louis Fisher kommunistaellenes kalandor stb.

Van egy Menekülteket Segélyező Szervezet is, amely Noel Field Unitarian Committee-jére emlékeztet, amely a háború alatt Svájcban tevékenykedett. Vezetőségében helyet foglalnak: Allan Dulles, az OSS részéről, bankárok, a CIO és az AFL képviselői, olyanfajta üzletemberek, mint Farley, volt miniszter, akinek a neve egy botrányban szerepelt, sőt még Eisenhower is.

A kémkedésnek fentemlített önkéntesei 1952-ben különböző félhivatalos szervezetek élén állanak, amelyek a hivatalos titkos szolgálat mellett második szereposztásban folytatnak kémtevékenységet és teljes napvilágnál dolgoznak a háború előkészítésén.

*

Senki sem tagadhatja tehát, hogy az Egyesült Államoknak a Szovjetunió, a népi demokráciák és a többi ország népei iránt tanúsított ellenséges magatartása a leghivatalosabb módon nyilatkozik meg a felforgató tevékenység megszervezésén keresztül.

William Benton szenátor Truman elnöknek egy levelével ment Strasbourgba. Truman ebben többek közt ezeket írta·

„Szívvel-lélekkel egyetértek önökkel abban, hogy ezt a politikai nyilatkozatot olymódon kell alkalmazni, hogy *ösztönzően hasson a szabad szakszervezeti tagok mozgalmára* azokban az országokban, amelyek a törvény értelmében segítségben részesülnek" *(Le Monde)*. Eszerint tehát a munkásosztály megbontására szolgáló sárga szakszervezetek bizony teljes mértékben Washington kreatúrái.

Végül egészen különleges figyelmet kell fordítani arra a tényre, hogy Truman elnök 1951 október 10-én aláírta a „kölcsönös biztonságról" szóló törvényt. Ennek alapján 100 millió dollárt utaltak ki a kémkedés megszervezésére, azaz kimondottan arra, hogy „akár az Északatlanti Egyezmény szervezetét támogató katonai egységekben való tömörítésük céljából, akár más célokból finanszírozzanak bármiféle személyeket, akik a Szovjetunióban, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Magyarországon, Romániában, Bulgáriában, Albániában *laknak* ... vagy akik *ezekből az országokból elmenekültek*.

Ez a törvény külön 100 millió dollárt irányoz elő „a Szovjetunióban, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Magyarországon, Romániában, Bulgáriában és Albániában élő ... vagy ez országokból elmenekült kiválogatott személyek pénzelésére, hogy e személyeket vagy az Északatlanti Egyezmény szervezetét támogató fegyveres erők alakulataiban, vagypedig más célokra tömörítsék"[4].

Ez a szöveg feleslegessé tesz minden kommentárt, mert a szóban lévő törvény, amelyet béke idején hoztak, előirányozza hét demokratikus ország területén a kémkedés finanszírozását és terrorista csoportok szervezését, továbbá zsoldos egységek alakítását tűzi ki feladatul. Ez kifejezetten agressziós cselekedet. Tulajdonképpen csak a fennálló helyzetet törvényesíti, de az, hogy egy ilyen törvényt megszavaztak, mutatja, milyen messzire merészkednek a háborús uszítók. Már nem fenyegetéseknél tartunk, hanem hivatalos provokációs cselekedeteknél. Felesleges leszögezni, hogy ez a nagyméretű vállalkozás is kudarcra van ítélve. Visinszkij 1951 december 19-én, az ENSz közgyűlésén megmondotta: „Kell-e arról beszélnem, hogy a

[4] A szovjet kormány tiltakozó jegyzéke az Egyesult Államok kormányának példátlan agresszív lépése miatt. Lásd *Szabad Nép*, 1951 november 23.

szovjet nép illő fogadtatásban részesíti ezeket a «felszabadítókat», akikkel már nem egyszer volt dolga, amikor ismert «vezérekkel» az élén tizennégy állam szervezett hadjáratot a szovjetek országa ellen és úgy szaladtak haza, hogy még csak vissza sem néztek"[5].

Mintegy végszóra, néhány nappal ezután Magyarországon leszállásra kényszerítettek egy amerikai repülőgépet és a repülőgépen „megtalálták Ukrajna legfontosabb vidékeinek és a Volgavidéknek katonai térképeit, úgyszintén Csehszlovákia, Románia és Magyarország térképeit". Ez a repülőgép valószínűleg Belgrádba tartott, hogy kémeket vegyen fel, s aztán később ezeket ejtőernyővel ledobja a térképeknek megfelelő vidékeken[6].

Ennek a kémkedést és a terrorizmust igazoló és kodifikáló törvénynek egyetlen eredménye az lesz, hogy a kémeknek és terroristáknak lehetetlen lesz ezentúl más szerepre hivatkozniok. Zsebükben van a kémigazolvány az Egyesült Államok külügyminisztériumának pecsétjével.

A szociáldemokraták

Jellegzetes bomlasztó munkát végez a „Száműzetésben lévő szabad szakszervezetek internacionáléja", amelyet 1948 októberében Párizsban alakítottak meg és amelynek székhelye a „Force Ouvrière"-nél (franciaországi sárga szakszervezet) van. A *Syndicaliste Exilé* minden kerülgetés nélkül bevallja, hogy az új szervezetet az AFL anyagi segítségben részesíti. Az alapító ülésen egyébként az AFL nevében jelen volt Irving Brown, a megnyitó beszédet pedig Bouzanquet mondotta. Az előbbi a rendelkezési alapok nagy elosztója, a második ellen pedig az a vád merült fel, hogy kapott belőlük a Peyré—Revers—Mast botrány folyamán.

---

[5] *A. J. Visinszkij.* A békéért és a népek biztonságáért, az új háború veszélye ellen. Szikra 1952. 130. old.

[6] Egy december 19-i moszkvai távirat még azt is jelentette, hogy egy amerikai repülőgép Szovjet Moldva területen ejtőernyővel ledobott két kémet, Oszmanovot és Szenancevet. Ezek „hontalan személyek" voltak, ugyanúgy mint az a két kém is, akiket Romániában dobott le ejtőernyővel egy amerikai repülőgép (1951 december 11.).

A COMISCO (Nemzetkozi Szocialista Konferencia) a jobboldali szocialista vezérek tömorülése. 1949-ben védelmébe vette a rajkokat, kosztovokat és az amerikai imperializmus más ügynökeit, s a szocialisták és kommunisták közti akcióegység politikája ellen foglalt állást. Tiltakozott a békeharc ellen és helyeselte a Baruch-tervet, amely tulajdonképpen az atombomba gyártásának amerikai ellenőrzését, nempedig az atombomba eltiltását javasolta. Morgan Phillips, a brit Labour Party titkára komoly képpel azt meri állítani, hogy a Marshall-terv „cselekvő szocializmus".

Ezt a szovjetellenes és kommunistaellenes politikát vitték át a jobboldali szocialista vezetők a gyakorlatba. A CIO három vezetője, Reuther, Bellanca és De Lasalle Párizsba jöttek (1950 januárjában), hogy a „Szabad szakszervezetekkel" tanulmányozzák a „kommunista imperializmus elleni akció fokozására" alkalmas eszközöket *(Le Monde)*. Deakin, a brit szakszervezetek vezetője a kommunista párt betiltását követelte (1950 szeptember 18.). New Yorkban Irving Brown felhívást bocsátott ki „ideológiai fegyverkezésre" és arra, hogy az Egyesült Államok, Görögország, Jugoszlávia és Törökország kossenek egyezményeket. Ugyanakkor tapsolt annak, hogy fegyvereket küldjenek Európának. Green és Irving Brown (mindketten az AFL vezetői) egyik jelentésukben azt tanácsolták, hogy szervezzenek rendőri provokációkat és merényleteket a kommunisták ellen. Valószínűleg ezeknek az utasításoknak a végrehajtása érdekében történt, hogy a Force Ouvrière 1950 októberében összeesküvéssel és felkelésre való felhívással vádolta a CGT-t (Confédération Generale du Travail — Általános Munkaszövetség). Ha van összeesküvés, akkor ezt csakis a COMISCO-ban és annak boszorkánykonyháin forralják. Fentebb kimutattuk, hogy a CIO-nak és az AFL-nek saját kémszervezetük van. Ismeretes az is, hogy jelentős összegeket, mégpedig a CIO 52 millió dollárt és az AFL 87 millió dollárt költ arra, hogy megtanítsa az európai szakszervezeteket az „amerikai szakszervezeti módszerekre".

Hogy megértsük, mik ezek az „amerikai szakszervezeti módszerek", elég meghallgatni Irving Brown-t, aki Marseilleben kijelentette (1951 január 15.), hogy a *szabád* dokkmunkások feladatul tűzték ki maguk elé, hogy „tájékoztató anyagot gyüjtenek az ellenfél erejéről, ellenzik a «felforgató tevékenysé-

get», megállapítják a nem szervezett munkások személyazonosságát és a hatóságok részvételével tisztogató akciót hajtanak végre" *(Le Monde)*. Kémkedéstől egészen a Moch rendőrségével és társaival való együttműködésig mindenre vállalkoznak. Ugyanez a Brown valamivel később megismételte fenyegetéseit: „Ezidőszerint utcai harcokra kiképzett repülő milíciákat szervezünk (dokkmunkásokból és tengerészekből), hogy megvédjük a kontinensre irányuló szállítmányainkat... ellenforradalmi tanfolyamainkat nyugodtan és titokban folytatjuk New Yorkban és Londonban" *(Daily News,* 1951 március 8.). És Ferri-Pisani, a Force Ouvrière marseille-i delegátusa örömmel vette tudomásul ezeket az elgondolásokat: „Nem vetjük meg a cselekvés semmiféle eszközét" (1951 január 13.). Ezekután kérdéses-e még, hogy honnan jön a demokratikus szervezetek ellen használt robbanóanyag?

Most már megértjük: a Marshall-terv igazgatósága csakugyan örvendezhetett, hogy „az amerikai szakszervezetek képviselői tevékenyen részt vettek a Marshall-terv műveleteiben", kétségtelenül éppenúgy mint a *Populaire de Paris,* a Francia Szocialista Párt lapja, amely buszke lehet arra, hogy kiérdemelte a Női ruhaipari Munkások Nemzetközi Szakszervezete (International Ladies Garment Workers Union) segítségét. Ez az amerikai vezetés alatt álló szakszervezet 1951 április 10-én, valamivel a francia választások előtt bejelentette, hogy kész a lapnak 25 000 dollárt (8 750 000 frankot) adományozni.

1951 július elején a COMISCO átalakult Szocialista Internacionálévá. Elnoke Morgan Phillips, a Labour Party titkára. Ez az ember mondotta azt, hogy: „a brit szocialisták határozottan elvetik a marxizmust és az osztályharc elméletét". És örült annak, hogy Tito „több hadosztályt mozgósított, mint egész Nyugat-Európa együttvéve." A „Sárga" Internacionále tagjai közt helyet foglal Jules Moch, aki Franciaországban elsőnek állt be amerikai rendőrnek; Olaszország részéről Saragat, a szakadár szocialista; Spaak, aki Belga-Kongó urániumát átengedte az amerikaiaknak — és a munkásosztály egyéb árulói. A *New York Herald Tribune*-nak igaza van, amikor megállapítja, hogy az új Internacionále „hadat üzent a kommunizmusnak". Sőt mi több, ez az Internacionále maga is elismeri, hogy az Egyesult Államok imperialista céljait szolgálja. És Harriman, az amerikai újrafelfegyverzés irányítóinak bizalmi embere

joggal mondhatta, hogy „a nyugateurópai szocialisták az Egyesült Államok legjobb szovetségesei". Ugyanakkor pedig, a dolgok logikájánál fogva, a munkásosztály és a szocialista országok leggonoszabb ellenségei közé tartoznak.

A kémkedés lett egyik legfontosabb tényked̈ésük. A COMISCO bécsi kongresszusán (1948 júniusában) egy külön titkos bizottság olyan programot fogadott el, amely tulajdonképpen három évvel a „kölcsönös biztonságról" szóló amerikai törvény megjelenése előtt már alkalmazta annak utasításait: kémek küldését a népi demokráciákba, kémiskola felállítását Bécsben, katonai és gazdasági kémkedő, szabotázs- és kémelhárító központ létesítését.

A szükséges összegeket részben a brit Labour Party szolgáltatta.

A COMISCO, miután Szocialista Internacionálévá alakult át, úgy látszik, külön osztályt szervezett a közép- és keleteurópai országok részére (USECO), s ennek titkára a lengyel „szocialista" Zaremba, a Szovjetunió esküdt ellensége.

Úgy látszik, ezek a gonosztevők mind vérre szomjaznak. Elég a sajtójukat olvasni s máris meggyőződhetünk erről. „Befejezett tény, hogy a harmadik világháború elkerülésének utolsó lehetősége is visszavonhatatlanul eltűnt" *(La Pensée Polonaise)*. „Az a bejelentés, hogy az Egyesült Államokban hidrogénbombát gyártanak, örömmel kell hogy eltöltsön bennünket" *(Les Nouvelles de Londres)*.

Ezek a szegény, vérszomjas bábuk nem értik meg, hogy máris az árnyékvilághoz tartoznak. Hiába hadonásznak, hiába üvöltenek halált, nem sikerül megzavarniok a népek menetelését a boldogság felé.

A Vatikán

Nemcsak a szociáldemokrácia dolgozik szoros kapcsolatban a Wall Street háborús uszítóival. Ma már a Vatikán a demokrácia elleni harc egyik legtevékenyebb központja, s ugyanakkor a kémkedés egyik új központi szervezete.

„A Szentszék minden rendelkezésre álló eszközzel — sajtóhadjáratával, a nagy katolikus szervezetek ünnepélyes tiltakozásaival, az ENSz-nél tett közvetlen intervenciókkal — arra töre-

kedett, hogy az egész világon mély visszahatást keltsen a *vörös rezsimek* magatartásával és módszereivel szemben" — írta M. I. Cory *(Le Monde,* 1949 november 13.) a Mindszenty-ügyben. Valójában a Vatikán már jóideje alattomos harcot folytat a demokratikus rendszerek ellen.

Figyelemreméltó tény, hogy néhány év óta „több amerikai... szerepel a Szentszék diplomáciája keretében, többek közt a belgrádi és kairói nunciusok és a belgrádi nunciatúra ügyvivője. Amerikaiak állnak több szerzetes rend, így a kapucinusok és a lazarénusok élén" (André Fontaine, *Le Monde,* 1949 március 19.). Sőt, az amerikai elem túlsúlyba is került.

Annak, hogy a Vatikán a kommunizmussal szemben ellenséges magatartást tanúsít, részben ideológiai jellegű, de mindenekelőtt alantas anyagi okai vannak. Ugyanis a Vatikán pénzügyi nagyhatalom. „Egy olyan erkölcsi személynek, mint az Egyház, kötelessége, hogy a céljai megvalósításához szükséges javakkal rendelkezzék" — állítja az *Italia,* az Actio Catholica orgánuma. Ezt a kötelességét híven teljesíti is a Vatikán. Olaszországban 464 833 hektár föld, számos palota, ingatlan, és jelentős értékű kincsek vannak a tulajdonában, ezenkívül számos részvénytársaságot ellenőriz a szövőiparban, a villamossági és a vegyiiparban, valamint bankokat, olyan üzletembereken keresztül, mint a nogarák, a pacellik, a galeazzik, a sacchettik stb... Kapcsolatban áll a nagy olasz bankokkal és 40 katolikus bank közvetítésével az olasz gazdasági életnek több mint a felét ellenőrzi. Ezenkívül vagyona van Franciaországban, Spanyolországban, Svájcban, Argentínában, Bolíviában stb... Társtulajdonosa a Standard Oil társaságnak, az Anaconda Copper réztrösztnek, a híres montecarlói kaszinónak és emellett azt állítják, hogy az Egyesült Államokból kapja jövedelmeinek 80 százalékát. Talán ez a magyarázata annak, hogy a Vatikán bizalmi emberei többségükben amerikaiak és annak is, hogy miért tartják Spellman bíborost, a bíborosi kollégium egyik legnagyobb tekintélyét a mostani egyházfő valószínű utódának.

A Vatikán nem riad vissza a törvényellenes valutaüzérkedéstől sem, mint ahogy ezt nemcsak a Mindszenty-ügyben láttuk, hanem magában Olaszországban is a Cippico-üggyel kapcsolatban. Az a botrány, amely 1948-ban egy szép márciusi napon pattant ki, egy egész szervezet bűnös tevékenységét leplezte le. Cippico 1939 óta a pápa titkos kamarása volt. 1944 óta

több szerzetes rend, Pacelli bankár (a pápa unokaöccse) és a Banco di Roma (a Vatikán bankja) igazgatója bűnsegédi közreműködésével óriási arányú deviza- és valutaüzérkedést folytatott. Maga Cippico állítólag 1 milliárd lírát nyert ilyenmódon, de nem ő volt az egyetlen, aki ezt a földi mannát élvezte: az *Il Mattino di Roma* című fasiszta ujság, amely az ő szubvencióiból élt, a botrány kitörése után egyik napról a másikra beszüntette megjelenését. Ugyanakkor az is kiderült, hogy Cippico nemcsak a Mussolini-féle külön törvényszék volt elnökének családjával tartott fenn szoros kapcsolatot, hanem az usztasákkal[7] is, akik közül egyeseket különben a vatikáni rádiónál alkalmaztak.

Ha elfojtották is a botrányt, annyi mindenesetre napvilágra került: milyen spekulációkba bonyolódott a Vatikán, hogy gyarapítsa titkos alapjait és az is kiderült, hogy Mindszenty bíboros valutaüzérkedése nem volt kivétel. Csakugyan, egyre nagyobb tőkékre van szükség ahhoz, hogy finanszírozni lehessen a Vatikán és az alája tartozó intézmények egyre növekvő tevékenységét.

Rómában 1950 decemberében 800 részvevővel szerzeteskongresszust tartottak. A kongresszus 1 200 000 szerzetest és egyházi személyt képviselt. Jelen volt: dr. Kaas, a Mindszenty-ügyben kompromittált Faulhaber müncheni bíboros barátja, Tisserant őeminenciája, a keleti kérdések és a szovjetellenesség szakértője; Vetter atya, a Russicum[8] igazgatója, a trockista értelmiségiek barátja; Lombardo atya, kommunistaellenes hitszónok és „a gonosz erőinek blokkja" ellen megszervezendő vallásos blokk szorgalmazója. A kongresszus megvitatta azokat a nézeteltéréseket, amelyek az egyházon belül „a kommunizmus leverésére alkalmas eszközöket" illetően fennállnak, megvitatta, hogy milyen módszerek alkalmasak ezek elsimítására és hogyan kell mozgósítani az egyház erőit a Szovjetunió ellen. A napirend egyik pontja azokra az intézkedésekre vonatkozott, amelyeket az Oroszországba és a népi demokráciákba küldendő misszionáriusok előkészítésével kapcsolatban kívánnak tenni. Mint ahogy Cory mondotta, a pápák még nem mondtak le arról

[7] Usztasák — Horvátországban a háború alatt alakult fasiszta szervezet tagjai. — *Szerk.*

[8] Russicum — vatikáni intézmény, amelyben kémeket, diverzánsokat képeznek ki, akiket azután igyekeznek becsempészni a Szovjetunióba. — *Szerk.*

az álmukról, hogy a görögkeleteket visszavezetik a római egyház kebelébe. És Cory hozzáteszi: „A Rómából Oroszországba induló fiatal misszionáriusoknak feladják az utolsó kenetet. Senki sem számít arra, hogy ezek valaha is visszajönnek" *(Le Monde,* 1949 november 12.). Nem is lehetne nyíltabban bevallani, hogy ezeknek a misszionáriusoknak a kémkedés a feladatuk[9].

Ismeretes, hogy a pápa kiátkozta azokat a katolikusokat, akik kommunista elveket vallanak vagy terjesztenek. Egyúttal óva intett „attól a veszélytől, amely a dolgozók szervezeteinek erejével való visszaélés kísértéséből származhatik" *(Le Monde,* 1949 szeptember 13.), szóval a sztrájkból lehet egy kevés, de ne legyen túlságosan sok és főleg szó se legyen cselekvési egységről.

A Vatikán, amely a háború alatt a hitlerizmus szekerén papokat küldött Oroszországba és állandóan közreműködik a népi demokráciák megdöntésére irányuló vállalkozásokban, egyúttal arra is törekszik, hogy a kommunizmus ellen megteremtse a római egyház és az iszlám közös arcvonalát.

A Vatikán még nem ismerte el Lengyelország új határait és a Londonban székelő disszidáltakat ismeri el lengyel kormánynak. Kétségtelenül ez az ellenséges magatartás adja magyarázatát annak, hogy a Lengyelországban működő Caritas „jótékony" társaság illegális tevékenységének finanszírozása érdekében nagyszabású spekulációkra és sikkasztásokra vetemedett.

Magyarországon Grősz József bíboros vette át Mindszenty bíboros örökét és helyette ő szőtte tovább az összeesküvést a népi demokrácia ellen, kapcsolatot tartva az amerikai kémszervezetekkel. Ugyanez történt Bulgáriában és Romániában is, ahol az amerikai apostoli nunciusok nagyszabású kémbotrányokba keveredtek. Csehszlovákiában is kémtevékenységet folytattak a népi hatalom ellen.

---

[9] A délkeletázsiai országokban tevékenykedő amerikai és brit vallási missziók képviselői legutóbb gyűlést tartottak London egyik peremvárosában. Ezen elhatározták, hogy a misszionáriusok érintkezésbe lépnek az angolszász felderítő szolgálatokkal és a gyűlés felosztotta a tevékenységi területeket: az amerikai misszionáriusok Indiában, Burmában, Thaiföldön és Pakisztánban fognak kémkedni, a brit misszionáriusok pedig Hongkongban, Singapore-ban, Malájföldön és Indonéziában.

Alább látni fogjuk ezeknek az összeesküvéseknek a sorsát és azt, hogy „Krisztus földi helytartója" mennyire beszennyezte magát a népellenes harcban.

Az IRO[10]

Látni fogjuk azt is, hogy az IRO, a Menekültek Nemzetközi Szervezete teljesen az amerikaiak kezében van és a kémtoborzás egyik ügynöksége lett.

Samuel Chamberlain amerikai tábornok már 1948-ban kijelentette Majna-Frankfurtban, hogy a népi demokráciák menekültjeit és emigránsait a lehető legnagyobb mértékben fel kell használni a kémszolgálat keretében. Az IRO „kádereit" gyakran az Anders-hadsereg volt felderítő tisztjeiből szervezik. Csapatai nemcsak a szerencsétlen „hontalanokat" foglalják magukban, akiket a hitlerista hordák elűztek hazájukból és akiket az amerikai propaganda cinikusan megakadályoz abban, hogy hazatérjenek. De itt vannak még azok a különböző legionáriusok is, akik a nácik szolgálatában álltak, Antonescu és Horthy embereitől egészen Darnand zsoldos csapatáig. A háborús bűnösöknek ebből a gyülevész hadából szedték össze azokat a fegyveres bandákat, amelyeket régi hazájuk megtámadására készítenek elő, azokat a kémcsoportokat, amelyeket arra képeznek ki, hogy ejtőernyővel ledobják őket (ezeket Németországban, Olaszországban és másutt a kémkedés szakiskoláiban képezik ki), továbbá azokat a különleges csapatokat, amelyeket besoroznak az amerikai hadseregbe. Az IRO 1951 októberében 25 000 emigránst, köztük 15 000 hontalan személyt és 10 000 „Volksdeutschot" telepített át az Egyesült Államokba és Kanadába. Ezek olcsó munkaerők és a jövendő „nemzetközi hadsereg" katonái.

Az árulók szervezetei

Nem lehetne azt mondani, hogy tökéletes az összhang az egyes árulók és kémek között, még akkor sem, ha ugyanabból az országból jöttek. Általában három csoportra, vagy főirány-

[10] IRO — International Refugee Organisation — Menekultek Nemzetkozi Szervezete.

zatra oszthatók: 1. szélsőséges, mindenre elszánt, gyilkos fasisztáké, a megszálló hitlerista hatalom és a Gestapo munkatársai, a nácikra esküvő leggaládabb elnyomó rendszerek támaszai, 2. a burzsoá pártok képviselői, a „nyugati demokrácia" lovagjai és végül 3. olyan hitvány disszidáltak, akik a felszabadulás után a kommunistákkal együtt részt vettek valamelyik kormányban. Ezek a politikai csepűrágók kölcsönösen megvetik egymást, harcolnak egymás ellen és kollaborációval, megalkuvással és korrupcióval vádolják egymást.

London és Washington minden erőfeszítése ellenére is lehetetlen volt ezeket a gengsztereket egyesíteni, éppen ezért általában több bizottságuk van és mindegyik azzal hivalkodik, hogy ő képviseli igazán „az országot".

De akárhogyan áll is a dolog, nyilvánvaló, hogy Washington és London felhasználja és mindentől függetlenül fedezi a különböző politikai szélhámosok tevékenységét. Az árulás foka keveset számit náluk, a fő az, hogy árulás legyen.

A „Szabad Csehszlovákia Tanácsában", amelyet 1949 februárjában alakítottak, ott vannak az áruló, jobboldali szociáldemokraták, köztük Vaclav Majer, továbbá Prochazka és Klimek néppártiak, Lettrich szlovák demokratapárti, Osusky és Slávik volt „diplomaták" stb.

1951 óta a náci Petr Zenkl és Hubert Ripka külön bandát alkotnak a „Csehszlovák nemzeti bizottság" kebelében. Az első csoporttól a „szlovák függetlenség" kérdése választja el őket. Mind egyetértenek azonban abban, hogy meg kell vetni az alapját a jövendő Dunai Konfederációnak. Ez Churchill kedvenc gondolata és megvalósítását a Tito-klikkre bízták.

A harmadik csőcselékhadat Prchala tábornok vezeti: annakidején ő volt a Kárpátukrajnát megszálló cseh csapatok parancsnoka. Ez a banda elnyerte a „Szudétanémet Érdekek Védelmi Szövetsége" nevű revizionista szervezet áldását, minthogy elismerte a szudétanémet árulók követeléseinek megalapozottságát. Ezen a síkon álláspontja nem igen különbözik Ripkáétól, aki szintén beienyugszik a szudéta függetlenségbe, ámbár közismert dolog, hogy ez a probléma Csehszlovákia története folyamán sohasem merült fel és először Hitler vetette fel saját céljai elérése érdekében.

Mindennek a tetejébe a szlovák kémek és árulók, akik pedig szorosan együttműködtek a nácik által megalakított

fasiszta Tiso-kormánnyal, még erősebben megoszlanak: van Sidor-csoport („Szlovák nemzeti bizottság") és Durčansky-csoport („Szlovák felszabadító bizottság").

*

A lengyel árulók egysége sem áll szilárdabb alapon. Az Intelligence Service támogatásával úgynevezett „lengyel kormány" székel Londonban. Ez egy „nemzeti tanácsból" ered, amelyben többek között helyet foglal a fasiszta Anders is, aki azonban hadseregének elemeire támaszkodva saját céljait követi.

A „Pártok Tanácsa" felöleli a jobboldali szocialistákat, valamint különböző más pártállású bérenceket: Arciszewskit, Bieleckit, Adamczyckot stb. Különböző bűnperek tárgyalása folyamán bebizonyosodott, hogy e csoport és a lengyelországi titkos terrorista és kémtevékenység közt szoros kapcsolat áll fenn.

Mikołajczyk az elnöke a „Lengyel Demokrata Nemzeti Bizottságnak", amely az amerikai „Szabad Európa Bizottság" támogatását élvezi.

Ez a gyülevészhad a legnépesebb és nagyrészük katonai alakulatokba van szervezve, amelyek állandó kapcsolatot tartanak Anderssel.

A lengyel árulók a maguk egészében egyetértenek a középeurópai népek „megszervezése" kérdésében és megalapították a „Középeurópa felszabadítására alakult bizottságot", amelynek dísztagjai Bullitt Grew, Bliss Lane stb.

Néhány lengyel disszidens megalapította az Intermarum szövetséget, amely Rómában működik, kapcsolatot tart a Vatikánnal és kémtevékenységet fejt ki; továbbá létesítettek egy Nemzetközi Kommunistaellenes Akciót, amely azzal dicsekszik, hogy terrorista szervezet; az „Ogniwa" rohamcsapatok pedig, amelyek az Anders-hadseregből alakultak, Észak-Franciaország nagy ipari központjaiban nyertek elhelyezést, hogy „megdolgozzák" a lengyel bányászokat.

*

A „Román Nemzeti Bizottság" elnöke Vişoianu, volt külügyminiszter és ebben a cirkuszban foglal helyet Augustin Popa és a „szocialista" Zissu is.

Rădescu tábornok, aki meg akarta donteni és vérbe akarta fojtani a népi demokráciát, összefogott Gafencuval, a német-román paktum aláírójával a „Szabad Románok Szövetségének" megalakítására.

Az egykori Vasgárda hóhérlegényei a maguk részéről hívek maradtak vezérükhöz, Horia Simához, aki Ausztriában él, egyes vezetőik azonban más fasiszta bandákkal is tárgyalásokba bocsátkoznak.

*

A magyarok „nemzeti bizottmányának" tagjai között dúl az egyetértés: az egyes árulók és disszidáltak álláspontja közt minimális a különbség. Elnöke a hírhedt kém, Varga Béla apát-plébános és tagjai: a dollárbérenc Nagy Ferenc, a jobboldali szocialista Peyer, a legkülönbözőbb árnyalatú legitimisták, köztük a fasiszta Horthy fia, továbbá Eckhardt Tibor, Horthy ügynöke stb.

Az árulásban megvénhedt Eckhardt ezenkívül igazgatósági tagja a „Szabad Magyarok Szövetségének", amely felöleli a fasiszta „Magyar Harcosok Bajtársi Közössége" katonai csoport pogromlovagjait; ez a csoport a „kopjás mozgalomból" eredt, amelyet 1944-ben a náci és a magyar titkos szolgálatok szerveztek meg a terrorista Szálasi és a náci Skorzeny ösztönzésére. Az amerikai kormány szorgalmazta ennek a szövetségnek a megalakítását és provokációs ujságokat tart fenn, többek közt egy olyat, amelynek címe: *„Hadak útján"*.

*

A „Szabad Albánia Bizottsága" magában foglalja mindazokat a kémeket, gyilkosokat, és árulókat, akik együttműködtek hazájuk olasz és német megszállóival. Ezek is megoszlanak aszerint, hogy Anglia, az Egyesült Államok, Olaszország, Görögország vagy Jugoszlávia zsoldosai.

*

A „Bolgár Nemzeti Bizottság" az áruló G. M. Dimitrov (Géméto) elnöklete alatt áll. Ezek ellen a gengszterek ellen hevesen harcol a másik banda: az úgynevezett „Szabad Bolgárok Szovetsége" (párizsi székhellyel), amelynek az a véleménye, hogy Gémétóék a „baloldallal való együttműködés" következtében lejáratták magukat. A bolgár SS-ek maradékai

a hírhedt Cankovot tették meg vezérüknek, ezt a régi fasisztát, aki az 1923—1925. években Bulgária hóhéra volt.

Washington mindkét irányzatot egyformán pártolja.

*

Bár az lehetetlenné vált, hogy a Szovjetunióban ügynököket toborozzanak maguknak, mégsem jelentéktelen a Washingtonból irányított szovjetellenes tevékenység. Emlékezhetünk, hogy 1948 áprilisában Robert Mogidoffot, az amerikai rádió moszkvai tudósítóját, kémtevékenysége miatt felszólították: hagyja el a szovjet területet. Szoros kapcsolat áll fenn az amerikai titkos szolgálatok és a fehérgárdista szervezetek közt. Az utóbbi szervezetek közé tartozik a Tolsztoj-alapítvány, az Orosz Ortodox Nép Segélybizottsága, a newyorki mensevik csoport stb.

A különböző csoportok tagjai közt vannak: Bielozserszkij „herceg", Popoc atamán, az eszer Ljubimov, Zenzinov, Kerenszkij, a mensevik Brinbaum, valamint Dalin és Nyikolajevszkij urak.

Egyébként Németországban, Wiesbadenben nemrég összegyűltek öt orosz emigráns csoport vezetői, köztük Kerenszkij, hogy „tovább dolgozzanak azon a tervükön, amely szerint demokratikus szervezetben egyesítik a száműzetésben élő oroszokat, kivétel nélkül valamennyit". Azóta Kerenszkij kivonult a tanácsból, miután az árulóknak ez a gyülevész népsége nem tudott megegyezni, mert az ukránok, beloruszok, kaukázusiak és mások „függetlenséget" követeltek ...

Ezek az adatok kétségtelenül alkalmasak arra, hogy megnevettessék az embert, különösen, amikor a Szovjetunió rendíthetetlen szilárdságára és a nácik kudarcára gondolunk, de mégis az amerikai titkos szolgálatok által végzett tevékenységet bizonyítják.

Ennek a gyönyörű társaságnak és cinkosainak egyrésze a „Szabad Európa Bizottságban" foglal helyet. Ezt a bizottságot 1949 tavaszán magánszemélyek alapították és „magáneredetű alaptőkékkel" rendelkezik[11], tagjai közt mégis olyan

[11] Minden valószínűség szerint az amerikai pénzugyminisztérium is finanszírozói közé tartozik.

hivatalos személyek foglalnak helyet, mint Eisenhower, és William Green (AFL), Carey (CIO), Dewitt Wallace *(Reader's Digest),* Grew és Bliss Lane nagykövetek, Allan Dulles, a Central Intelligence Agency, vagyis az amerikai titkosszolgálatok központjának aligazgatója, és Witt Pool, aki az OSS külföldi osztályának főnöke volt a háború alatt. Ez azt jelenti, hogy „az Egyesült Államok külügyminisztériumának áldásával" alakult meg (R. M. Hallett, *Christian Science Monitor,* 1950 április 26.).

„A «Szabad Európa Bizottságnak» egyik külön osztálya azon fáradozik, hogy elősegítse «emigráns nemzeti központok» létesítését, de ez a politikai szélrózsa minden irányából jött személyek rendkívül nagymértékű megosztottságába ütközik" — adja tudtunkra a *Le Monde* (1952 január 17.). A középeurópai országok problémáival kapcsolatban 1952 január 20-tól 24-ig Londonba összehívott konferenciának éppen az volt a célja, hogy megteremtse azt az összefogást, amelyet eddig még nem sikerült megvalósítani. Az Egyesült Államok hajlandó ugyan százmillió dollárt költeni árulásra, de csak azzal a feltétellel, hogy az árulás szervezett legyen. Azoknak, akik ebből a pénzből részesedni akarnak, ezentúl fel kell iratkozniok és engedelmességet kell mutatniok.

Ha nehéz is mindezeket a disszidáltakat egyesíteni a „nemzeti érdekek" síkján (hogyan is volna ez lehetséges olyan embereknél, akik elárulták a nemzeti érdekeket), úgy látszik, könnyebben lehet elérni összefogásukat a háború előkészítése érdekében.

Itt van továbbá a „Zöld" Internacionále. Ez az úgynevezett parasztmozgalmak tömörülése, amelynek tagjai kivétel nélkül hitvány disszidáltak, akik soha semmit sem tettek a parasztság érdekében, amikor ehhez megvoltak az eszközeik. Elnöke Mikołajczyk, főtitkára Gémétó (G. M. Dimitrov), központi bizottságának főbb tagjai, a szerb, illetve horvát Gavrilovics és Maček, valamint Nagy Ferenc.

Van ezenkívül „Szocialista Internacionále" is, amelynek bizonyára a sárga a színe, ugyanilyen színű a „Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége" és a „Kereszténydemokraták Internacionáléja", amely még nem jelentette be a maga színét, de nyilván a fehér és a kék közt ingadozik.

A „Szabad Európa Bizottság" arra törekszik, hogy mind-

ezeket állásfoglalásra bírja a Középeurópai Szövetség tervét illetően — mindeddig azonban nem nagy sikerrel dicsekedhet.

Ez az egész díszes társaság arra van ítélve, hogy gyűlölködésben és tehetetlenségben vénüljön meg, de az a lázas tevékenység, amelyet egy idő óta ők és gazdáik kifejtenek, azt mutatja, hogy ez utóbbiak gyakorlatilag óhajtják megvalósítani az aknamunka és a szabotázs megszervezésének azokat a terveit, amelyek a 100 millió dolláros törvényből következnek.

Titóista ügynökségek

Már nem szorul bizonyításra, hogy a Tito-banda teljesen alávetette magát a Wall Street imperialista és háborús törekvéseinek. Kocsi Dzodze, Rajk, Kosztov és a többiek perei után a titóizmus kénytelen volt levetni álarcát és a háborús provokáció egyik legtevékenyebb ügynöke lett. Ez a tevékenység nemcsak azt foglalja magában, hogy összeesküvéseket készítenek elő és ügynököket csempésznek be a népi demokráciák kommunista pártjaiba. Pijade, a belgrádi fasizmus egyik főpapja körutazást tett Nyugat-Európában és érintkezésbe lépett „baloldali" elemekkel — a kommunista pártokból eltávolított renegátokkal és a trockistákkal, sőt még szindikalista anarchistákkal is — oly célból, hogy előkészítse egy új internacionále megszervezését — közli velünk M. I. Cory (*Libre Belgique*, 1950 július 22.).

A *Newsweek* amerikai folyóirat jelenti, hogy az Egyesült Államok 85 titóistát hív meg Jugoszláviából, hogy kiképezze őket a „lélektani háborúra" és felhasználja őket az „Amerika hangja" leadásaiban.

A washingtoni külügyminisztérium tervet dolgozott ki egy kommunistaellenes központ megteremtésére. Ezt a központot Új Delhiben állítanák fel, hogy harcoljon az ázsiai kommunista pártok ellen.

A titóista tevékenység Argentínában és Uruguayban ugyancsak nagyon kiterjedt, még ha kevés sikert ért is el a tömegeknél.

Magnani és Cucchi olaszországi árulását Belgrád győzelemként üdvözölte.

Németországban Joseph Schappe és a Német Szocialista Egységpárt más kizárt tagjai siettek megalapítani a Független Munkáspártot. Schappe Tito ügynöke, aminthogy barátait: Goldhammert, Maria Weiterert, Leo Bauert stb. is Noel Field szervezte be. A munkásmozgalmak bomlasztására irányuló aknamunka ezúttal is az OSS amerikai kémszervezettől és egyben a Tito—Rankovics-banda üzelmeiből indult ki. Az alábbiakban közelebbről fogjuk megnézni ezt a tevékenységet.

VII.

A WASHINGTON—VATIKÁN—TITO-TENGELY ÉS LONDONI ÚTTORŐIK

A nyilvánvaló tények alapján meg kell állapítani, hogy az amerikai kémszervezetek, a Vatikán misszionáriusai, az egyház magas méltóságai és a Tito—Rankovics-banda bérgyilkosai aknamunkát folytattak a népi demokráciák ellen és továbbra is erre törekszenek. Kéz a kézben dolgoznak és gyakran nehéz kibogozni, hogy a három központ közül melyik az irányító. A valóság az, hogy szoros köztük a kapcsolat. Mihelyt lelepleznek egy hálózatot vagy egy szervezetet, ennek az ügynökeit egy másik, kevésbbé gyanús szervezet fogadja be, vagypedig ez lép a helyébe és így biztosítják a folyamatosságot. Egy idő óta görög, török, olasz és francia kémszervezetek is feltűnnek egyes országokban.

Ez a nagyméretű vállalkozás válogatás nélkül mindenkinek a segítségét igénybeveszi, akit szolgálatába tud állítani: megrögzött árulókat, elhajlókat, akik személyes becsvágyból útban vannak az árulás felé, hontalan személyeket és tehetségtelen gyávákat, akiket éhbérért vásárolnak meg, az atlanti hatalmak nagyköveteit és diplomatáit, az úgynevezett jótékonycélú intézményeket, a nyugati hatalmak kulturális szervezeteit stb.

A továbbiakban ezt minden egyes országgal kapcsolatban látni fogjuk. Nincs is itt szükség valami nagy tudományra annak megállapításához, hogy Burnham és más efféle „filozófusok" aknamunkára vonatkozó tanácsait — beleértve a szabotázsra és gyilkosságokra vonatkozó tanácsokat is — már régen átültették a gyakorlatba.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy mindez egy nap alatt következett be és hogy a népi demokráciák megszületése hirtelen hozta létre a külföldön szervezett és a régi rendszerek söpredékére támaszkodó felforgató kísérleteknek ezt az elburjánzását. A kémkedés és a nemzetközi provokációk története 1918 óta azt mutatja, hogy ezek a vállalkozások nem újak és hogy a Szovjetuniónak hosszú időn át kellett harcolnia veszedelmes összeesküvések ellen. Az 1945 óta egymást követő események tanulmányozása is azt bizonyítja, hogy a felforgatásra alakult új szervezetek a merényleteknek és a megvesztegetésnek ugyanazt a vonalát követik, amelyet a brit Intelligence Service már régóta alkalmaz és — amennyire eszközei megengedik — a francia 2 Bureau is folytat.

Igen nagyszabású hálózatról van szó, amely kiterjed vagy igyekszik kiterjedni az egész világra. Gondoljunk csak arra, mit jelent a taktikai ügyesség, a megvesztegetés terén az, hogy Nagybritannia olyan államok összetákolását finanszírozza, amelyeknek már a megalakulása is a logika arculcsapása, olyan államokét, amelyeknek létezése ellentétben áll lakosságának érdekeivel. Gondoljunk Transzjordániára, Irakra, Pakisztánra, a Líbiai Királyságra, amelyeknek létrehozása egyedül Nagybritannia érdekeit szolgálja.

Ez a hálózat megszakítás nélkül működött Európában és különösen hatalmas volt Kelet-Európában és a Balkánon, ahol a nemzetek az első világháború utáni időszakban az angol-francia-amerikai imperializmus gyarmatai voltak. Egyébként a lengyelországi és magyarországi ellenforradalmi rendszerek (hogy csak ezeket a példákat ragadjuk ki) még csak létre sem jöhettek volna a nagyhatalmak segítsége nélkül.

Ettől az időszaktól kezdve az uralkodó osztályok számos személyisége egészen magától értetődően összekötötte sorsát az imperializmussal. Hiszen megbízottai, hűséges sáfárai voltak.

Sőt mi több, egyes pártok és egyes emberek politikai létüket és karrierjüket csak a titkos szolgálatok és a fasiszta belügyminisztériumok támogatásának köszönhették.

Nincs csodálkozni való ezen, hiszen a belső reakció és az azt támogató imperializmusok érdeke volt, hogy belülről bomlasszák és rothasszák a demokratikus irányzatú pártokat, ha már sem megszületésüket, sem fejlődésüket nem tudták

megakadályozni. Így a feudális nagybirtokosokat képviselő horthysta belügyminisztérium, hogy kudarcba fullassza a parasztmozgalom régi követelését: a földosztást, korrupt politikusokat pénzelt és segített nekik abban, hogy kezükbe ragadják e mozgalom vezetését. Az csak természetes, hogy ezek a politikusok később is gazdáikat szolgálták és meg akarták akadályozni a parasztság teljes felszabadítását, mert tudták: ez megfosztaná őket kiváltságaiktól és jövedelmüktől. Ezért a feladatért fizették őket, ezen az áron szerezték vagyonukat és társadalmi pozíciójukat s imperialista gazdáik szolgálatkészségük foka és eredményessége alapján ítéltek hasznosságukról és ezen az alapon határozták meg a nekik járó fizetséget is.

Ezenfelül vajjon nem azonos-e ez a politika azzal, amelyet ezidőszerint Franciaországban folytatnak, ahol „a kapitalizmus hűséges sáfárai" iparkodnak az országot a külföldi kapitalizmus szolgálatába állítani és kísérletet tesznek arra, hogy miután kiprovokálták a szakszervezeti szakadást, útjába álljanak a munkások követeléseinek és egységének. És vajjon nincsenek-e ezek szövetségben a rendőrséggel?

A háború alatt a gyarmatosított Európa számos züllött politikusa együttműködött a megszállóval. Egyébként már az a tény is a megszállók titkos szolgálatainak szövetségesévé tette őket, hogy fasiszta megbízóik sorsukat a náci rendszerhez kötötték. Mások külföldön találtak menedéket az Intelligence Service védőszárnyai alatt, amely így közreműködésükkel előkészíthette háború utáni terveit.

A háború lefolyása és a szovjet győzelem eredményeképpen azonban egészen más Európa alakult ki, mint amilyenről az angolszász imperializmus álmodott. De ez utóbbinak a tervei változatlanok maradtak és ezért 1945 óta a titkos szolgálatok minden követ megmozgatnak, hogy mindennek ellenére is megkíséreljék e tervek megvalósítását. Ezúttal már nem áll egyedül az Intelligence Service. Ugyanúgy, ahogy a szétmorzsolódó Brit Birodalom helyébe mindenütt az amerikai imperializmus akar lépni, a titkos szolgálatok közül is az amerikaiak jutottak túlsúlyra a demokratikus és haladó rendszerek ellen folytatott közös imperialista harcban.

Itt is megnyilvánul ugyan az imperialisták közötti ellentét, mégis tény az, hogy a vetélytársak, kéz a kézben, ugyanarra a célra törnek.

A népi demokráciák története azt mutatja, hogy ellenségeik válogatás nélkül felhasználnak, pénzelnek és támogatnak mindent, amit segítségül hívhatnak ezeknek a rendszereknek a megdöntéséhez: a felszabadítást követő első időszakban katonai puccsokat és fasiszta bandák terrorista tevékenységét; a népi demokráciák megszilárdulásának szakaszában az úgynevezett paraszt, liberális, vagy demokratikus pártok látszólag törvényes felforgató kísérleteit; a katolikus egyházat, mindenütt, ahol ez a tőkés és földbirtokos nagyhatalom megőrizte cselekvési bázisait; a jobboldali szocialistákat, mint a megosztás klasszikus elemeit; katonai személyeket azokban az országokban, ahol a katonai klikk sokáig gyakorolta a hatalmat és ennek következtében valóságos katonai kasztokat alakított ki; a kereskedelmi és ipari szakembereket mindenütt, ahol olyanokat hagytak meg állásaikban, akik csak azért álltak az új rendszer mellé, hogy így könnyebben elárulhassák; kémkedési központokat, diverziósok és kémek ledobását ejtőernyővel; olyan ügynökök becsempészését a munkáspártokba, akiket azzal bíztak meg, hogy iparkodjanak vezető állásokba kerülni, majd ragadják magukhoz a hatalmat, és távolítsák el a munkásosztályhoz hű vezetőket — ha kell, gyilkosság útján is.

Mindezek a kísérletek egymásután kudarcba fulladtak, kivéve Jugoszláviát, ahol már régebben előkészítették a dolgot.

Titóék árulását tudvalevőleg 1948-ban leplezte le a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája. A belgrádi klikk agresszív, korrupt tevékenysége azonban — amely ezt az időpontot jóval megelőzően kezdődött és azóta is folytatódik — világosan mutatja, hogy az angolszász imperializmus terve az volt és az is maradt, hogy Tito vezetése alatt egy Balkáni Federációt hoz létre, vagyis olyan birodalmat, amely Londonnak és Washingtonnak van alárendelve.

Ugyanígy egy Dunai Konfederáció, azaz tulajdonképpen osztrák-magyar birodalom létrehozására is törekszenek Habsburg Ottó jogara alatt. Ezt tudtuk meg többek közt Mindszenty és Grősz bűnpereiből.

Vannak még egyéb tervek is, amelyek mai stádiumukban kissé keresztezik egymást. Így például az Intermarum kon-

federáció létesítését javasolja a Balti-tenger, a Földközi-tenger és a Fekete-tenger kozt fekvő országokból.

Mindezek a tervek, amelyeket London és Washington többé-kevésbbé nyiltan támogatnak, arra irányulnak, hogy nagykiterjedésű fasiszta és militarizált ütköző államokat teremtsenek a Szovjetunió és az ugyancsak megszervezendő szövetséges Nyugat-Európa között.

Figyelemreméltó, hogy a középeurópai disszidáltak többsége valamelyik ilyenfajta terv híve és számít annak megvalósítására az esetben, *ha* sikerülne egy harmadik világháborút kirobbantani és *ha* az Egyesült Államok zsoldosai segítségével meg is nyerné ezt a háborút.

Ami a népek önrendelkezési jogának tiszteletbentartását illeti, jellemző, hogy az imperializmus Keleten és Közel-Keleten a megosztás politikáját gyakorolja (Transzjordánia, Irak, Szudán, Pakisztán, Kasmir stb.), ezzel szemben Európában területi koncentrációra törekszik.

Nincs ebben semmi ellentmondás, csak egyszerűen kétféle mesterkedéssel próbálkoznak. Közép-Keleten és Távol-Keleten a népek a nemzeti függetlenségért harcolnak, de még nem jutottak el a nemzeti alapon való szervezettség kiforrott állapotába. Itt még fel lehet használni a mesterkedéseknél ezt a megosztottságot, a népi vagy vallási különbségeket és ezek kiélesítésével késleltetni lehet azt, hogy ezek a népek eljussanak a teljes nemzeti szuverenitáshoz. Máskép áll azonban a dolog Európában, ahol a nemzetek már régen kialakultak és a politikai érettségnek más fokán állnak.

Itt éppen fordítva áll a dolog: itt ahhoz, hogy uralkodni lehessen, nagy tömböket kell létrehozni, amelyeken belül a részt vevő nemzetek elveszítenék nemzeti függetlenségüket. Itt éppen ennek a koncentrációnak következtében születne újjá a belső egyenetlenség és ezt aknáznák ki a politikai mesterkedések.

Ez a bonyolult és „művészien" kidolgozott terv kísértetlátásnak tűnhetik. Nagyon is jól látható azonban, hogy az angolszász imperializmus arra törekszik, hogy újra felépítse Nagy-Németországot, amely magában foglalná a Saarvidéket, Ausztriát, a Szudétaföldet és „a visszacsatolt lengyel területeket"; Nagy-Lengyelországot, amely egyesítené a balti országokat és „szabad kezet" kapna Keleten; az osztrák-magyar biro-

dalmat és a Balkáni Federációt. Hogy valóban ezek a szándékaik, az bebizonyosodott az imperialisták politikájából, de bebizonyították ezt a népi demokráciákban leleplezett összeesküvések és maguknak a disszidáltaknak a nyilatkozatai is.

Teljesen tébolyult álmokról van szó, amelyek sohasem valósulhatnak meg. Tisztára agyrémek ezek és az ember csak azon csodálkozik, hogyan lehet ép elmével ilyesmit kitalálni, vagy elfogadni. Pedig a népi demokráciák ellen indított egész diverziós tevékenység ebben leli magyarázatát és éppen ezért igen fontos, hogy egy újabb háború előkészítésének jelenlegi szakaszában elgondolkodjunk mindezen.

Meg kell tehát értetnünk: az imperialisták és lakájaik tervei arra irányulnak, hogy minden eszközzel megfosszák az embereket egyéniségüktől, nemzeti öntudatuktól, arra törekszenek, hogy megfosszák a nemzeteket nemzeti jellegüktől és olyan részvénytársaságok csoportjaivá alakítsák át őket, amelyek fiókvállalatai, vagy közvetlen függvényei lennének egy az Egyesült Államok irányítása alatt álló és az egész világ felett uralkodó nagy trösztnek. Miután tudják, hogy a népek tevékenyen harcolnak a háború előkészítésének e politikája ellen, iparkodnak „nemzetek feletti" hatóságokat létesíteni. Így akarnának kiépíteni egy olyan politikai, gazdasági és katonai gépezetet, amely lehetővé tenné számukra, hogy fittyet hányjanak a népek véleményének és engedelmességre, passzivitásra kényszerítsék őket.

Ennek a sötét feladatnak a végrehajtását láttuk Nyugat-Európában. A francia kormányok azon fáradoznak, hogy az országot egy „európai egység" függetlenségétől megfosztott elemévé tegyék, ez az „európai egység" viszont egy nemzetek felett álló bizottságnak volna alárendelve, amely teljes gazdasági és katonai hatalommal rendelkeznék az összes hozzátartozó „nemzeti körzetek" felett. Ez az, amit „integrációnak" neveznek.

Ezek a tervek határozottan veszélyesek, mert mind háborút akarnak rákényszeríteni a népekre, de ennek ellenére mindez csak agyrém. A népek nemzeti öntudata és békeszeretete meg fogja semmisíteni őket.

Sohasem bizonyult okos dolognak, hogy az ember előre igyék a medve bőrére, márpedig a háborús uszítók így cselekszenek. Ezzel is csupán azt bizonyítják be: mennyire zavaro-

dottá teszi őket az a tény, hogy képtelenek rákényszeríteni az emberekre a háború gondolatát.

Utolsó menedékeik ezek a légvárak és reményeiket zsoldosokra alapítják. Mindez már eleve kétségtelenné teszi, hogy végérvényesen kudarcot fognak vallani.

De nézzük csak azokat a kudarcokat, amelyeket már el is szenvedtek az utóbbi időben a népi demokráciákban.

Lengyelországban

A tábornokok összeesküvési pere, amely Varsóban 1951 augusztusában zajlott le, megvilágította annak a pókhálónak nagy részét, amelyet a kémkedés és az aknamunka már a háborút megelőző idők óta szőtt Lengyelországban.

Feltárja előttünk, hogy a volt uralkodó osztályok nem könnyen engedik ki karmaikból zsákmányukat, amikor ez a zsákmány egy kifosztható ország és azt is feltárja, hogy a brit Intelligence Service még mindig nagyon is él. Úgy véljük, hogy még ott is, ahol az amerikai imperializmus és kémszervezetei hivatalosan felváltották a hanyatló brit imperializmust, ez utóbbi továbbra is fenntartja ügynökeit, mint ahogy még a hitlerizmus alatt is meg tudta őrizni pozícióit a megszállt országokban. Ez egyébként gyakran a náci kémszervezetek cinkosságával történt.

Régi, jól megszervezett, hagyományokban gazdag intézmény ez és látni fogjuk: nem mondott le arról a reményről, hogy Lengyelországot visszavezeti az imperialista gyarmatok táborába.

Ehhez a nagyszabású intézményhez viszonyítva a francia 2e Bureau nemcsak szegény rokonnak látszik, hanem ügyetlen és neveletlen nebulónak is. Pedig Lengyelországot a háború előtt a francia politika közvetlen függvényének tekintették. Úgy látszik azonban, hogy a francia imperializmus itt nem eresztett mély gyökereket. A francia diplomáciai képviselet egyébként a maga egészében megtépázott tekintéllyel került ki az 1949 decemberében lefolytatott wrocławi bűnperből.

A vádlottak egytől-egyig jelentéktelen, tehetségtelen, gyáva kis emberek, akiket fenyegetésekkel vagy azzal az ígérettel toboroztak, hogy olyan papírokat kapnak, amelyek se-

gítségével beléphetnek vagy visszatérhetnek Franciaországba (egyesek közülük onnan származtak). Valamennyiük közül Hild volt az egyetlen meggyőződéses náci, akire különben bizalmas feladatot is róttak: a lengyel urániumbányák kikémlelését. Ennek a társaságnak a tehetségtelensége azonban mit sem változtat azon a tényen, hogy beismerték a kémkedést és kiszolgáltatták megbízóik nevét. Az egész vagy csaknem az egész francia diplomáciai képviseletnek szerepe volt az ügyben: Mercier őrnagy, más néven Hurm varsói helyettes katonai attasé, Léauthier varsói francia konzul, M. de Méré, a követség adminisztratív titkára, Boitte francia konzul, Monde wrocławi konzul, Rozet stettini konzul, Tessier tábornok, katonai attasé, Jalocynski, a hírszerző szolgálat vezetője Alsószilériában stb.

Valamivel később, 1950 februárjában, a Robineau-ügy is bebizonyította a francia 2e Bureau nyilvánvaló cselekvési készségét, egyúttal azonban kétségtelen ügyetlenségét is.

Robineau főnöke ugyanaz az Aymar Brossin de Méré volt, aki már az előző perben is fontos szerepet játszott mint a kémek beszervezője és tanácsadója.

A francia burzsoá sajtó igyekezett Robineaut úgy beállítani, mint beszámíthatatlan egyént és egyúttal kemény bírálatban részesítette a francia kémszervezetet azért, hogy ilyen kezdőt alkalmazott. Kétségtelenül így akarta kisebbíteni Robineau vallomásának értékét. Tény, hogy Robineau nem látszott valami edzett kémnek és töredelmes vallomása az őszinteség benyomását keltette, de éppenígy tény az is, hogy de Méré irányításával megszervezett kémtevékenységének agresszív céljai voltak és Robineau be is vallotta, hogy „a tájékoztató anyagot katonai agresszió céljából gyüjtötte".

*

Hogy megértsük a tábornokok összeesküvését és azt az aknamunkát, amelyre a Lengyel Népköztársaság ellen az ország egykori vezetői vállalkoztak az Intelligence Service és az idegen imperializmusok támogatásával, emlékezetbe kell idézni, hogy Lengyelországot a háború előtt az úgynevezett ezredesek kormányai igazgatták. Gyakorlatilag állandóan a hadsereg, vagy annak különböző frakciói kezében volt a ha-

talom és ezek militarizálták az államot. Továbbá francia és angol szövetségeseik „egészségügyi övezet"-politikája következtében politikájuk élesen szovjetellenes volt. Propagandájuk felhasználta a régi cári imperialista elnyomóval szembeni hagyományos ellenzéki érzést és igyekezett belevinni a nép tudatába a Szovjetunió iránti gyűlöletet.

Az 1939. évi háború idején a hatalmon lévő párt Beck ezredes OZN pártja — a Nemzeti Egység Tábora volt. Beck érdekközösségre lépett a náci Németországgal, és azáltal, hogy határozottan elvetette a Szovjetunió által felajánlott katonai segítséget, elutasította azokat az eszközöket, amelyekkel útját állhatta volna a német terjeszkedésnek.

Jellemző tény, hogy — a *Völkischer Beobachter* szerint — Kowalewski ezredes, a lengyel 2e Bureau tagja volt az OZN egyik főkolomposa. Ezzel éppen eleget mondtunk e párt „demokratikus irányzatáról".

Még jobboldalibb, sőt kifejezetten hitlerbarát volt az ONR párt (nemzeti radikális párt), és a SN párt (nemzeti tömörülés). Mindez könnyen bizonyítható elhangzott nyilatkozataikkal és a háború alatti tevékenységükkel.

A demokratikus ellenzéknek nem állt módjában, hogy kifejezze álláspontját, minthogy teljesen elnyomták az egymást követő diktatúrák, Piłsudskitól Beckig. De azért voltak szervezetei.

Emlékezzünk, hogy a lengyel hadsereg 1939-ben gyorsan összeomlott a hitleristák csapásai alatt. A lengyel összeomlás után kelet felől szovjet csapatok vonultak be lengyel területre és körülbelül azon a vonalon helyezkedtek el, amelyet 1920-ban lord Curzon javasolt. Churchill 1939 október elsején kijelenti: „Az, hogy az orosz hadseregek ezen a vonalon vannak, nyilvánvalóan szükséges volt Oroszország biztonsága érdekében a náci veszéllyel szemben." Ennek az óvatossági rendszabálynak szükségszerűségét teljes mértékben a Szovjetunió ellen 1941-ben bekovetkezett náci agresszió idején értették meg.

Londonban lengyel emigráns kormányt alakítottak. Magában Lengyelországban az ellenállás a fentebb jelzett irányzatoknak megfelelően szervezkedett.

Az AK[1], azaz a belső hadsereg, Bor-Komorowski tábornok parancsnoksága alatt állt, Londonból irányították és a várakozás politikáját folytatta, mialatt az ONR és a SN együttműködött a nácikkal, illetve a Gestapóval.

Hogyan lehetne csodálkozni ezen az irányzaton, amikor a belgrádi titkos katonai értekezleten (1940 május 29—június 2.) Sosnkowski tábornok, a londoni lengyel kormány egyik katonai vezetője egész hivatalosan kijelentette, hogy az ellenállás célja mindenekelőtt az antikommunizmus (lásd a tábornokok bűnpere).

Ez megfelel egyúttal Anders tábornok akkori álláspontjának is. Anders tábornokot a szovjet csapatok foglyul ejtették. A hitleristáknak a Szovjetunió ellen intézett agressziója után egyezmény jött létre Sikorski lengyel tábornok és a szovjet kormány közt, amelynek értelmében Anders hadseregét szovjet területen újra felfegyverezték. Anders azonban nem volt hajlandó a szovjet csapatokkal együtt harcolni. Állhatatos követelésére ezt a százezer főnyi hadsereget Iránba, Irakba és Egyiptomba küldték. „A második arcvonal éppen a Szovjetunió" — írta „Az utolsó fejezet hiányzik" című könyvében. Az ő kérésére történt tehát, hogy ezt a lengyel hadsereget nem használták fel a lengyel terület felszabadítására. Vajjon minek minősül ez az eljárás olyan időpontban, amikor az összes erők egysége elengedhetetlenül szükséges volt a közös győzelemhez? Anders olyan ádáz ellensége volt a szovjet szövetségesnek, hogy írt Sikorskinak, akit túlságosan szovjetbarátnak tartott és felszólította, hogy mondjon le.

Anders álláspontja ebben egyezik Sosnkowski tábornokával és a londoni lengyel kormány egy részének álláspontjával. A Szovjetunióval való szövetségi politika ugyanis gátolta a reakciósok aknamunkájának kibontakozását, s éppen ezért iparkodtak is ettől szabadulni. Sosnkowski odáig ment, hogy Németország egyik ügynökére, Doboszinskire támaszkodott.

A Szovjetunió elleni náci támadást tehát kitörő örömmel

---

[1] AK — Armia Krajowa (Honi Hadsereg). A német megszállás alatt a reakciós emigráns londoni kormány illegális katonai alakulatokat szervezett Lengyelországban, amelyek véglegesen az AK név alatt tömörültek. — *Szerk.*

fogadták bizonyos lengyelek, így például a SN és annak „Swietokrzysta" elnevezésű fasiszta brigádjai.

Ebben az időszakban, amikor Németország keleten le volt kötve és eredményesen lehetett volna belülről megtámadni, nyoma sem volt annak, hogy a hivatalos ellenállás nagyobbarányú mozgósítást végzett volna, vagy hogy keményebben harcolt volna a német megszálló ellen. Sőt ellenkezőleg.

Amilyen mértékben erősödik a háború keleten, ugyanolyan mértékben fokozza szovjetellenes, tehát szövetségesellenes és demokráciaellenes akcióját.

1942-ben kémszervezetet hoznak létre az AK vezetésével („Wschod"), a SN és a WRN (Wolność, Rovność, Niepodległość — „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség") tagjai együttműködnek a nácikkal, sőt odáig mennek, hogy feljelentik a hazafiakat. Már akkor vannak hazafiakat „likvidáló" csoportok.

1943-ban egy közelkeleti szemleút alkalmával Sikorski tábornok, aki egy merényletből már megmenekült és akit az angolok óva intettek Anders embereinek ellenséges magatartásától, áldozatul esett egy „gondviselésszerű" repülőgépbalesetnek (1943 július 4).

A szövetségesek közös ügyének elárulása ezután még nyilvánvalóbb lesz. Az úgynevezett lengyel nemzeti képviselet egyik ülésén Bor tábornok nem fél kifejezetten felszólalni a németekkel szemben való ellenállás ellen, az ellen a harc ellen, amely gyengítheti, úgymond, „az orosz frontot tartó németeket".

Az országon belül Mossor, az AK tábornoka, akit a németek foglyul ejtettek és fogolytáborba zártak, a nácik rendelkezésére bocsátja magát és ajánlkozik nekik, hogy önkénteseket toboroz a Szovjetunió ellen.

1944 februárjában, amikor a németek veresége napról napra bizonyosabbá válik és az igaz hazafiak mind összefognak, hogy így megkíméljék hazájukat a túlságosan hosszú szenvedéstől és megrövidítsék a megszállás idejét, a londoni kormány viszont olyan politikába kezd, amelynek célja hazája megszállásának meghosszabbítása.

Felforgató munkára szervezeteket létesít, s ezeket azzal a feladattal bízza meg, hogy harcoljanak és kémkedjenek a szovjet arcvonal háta mögött. Ezt „Nie"- (nem) tervnek nevezik,

s ennek értelmében az AK-nak harcolnia kell a Szovjet Hadsereg és a demokratikus szervezetek ellen. Ezt a politikát az N. 10—140 jelzésű utasítás határozza meg, amely Tatartól, Kopańskitól és más AK-tábornokoktól ered.

A szovjet arcvonal háta mögött egyébként mindjárt kémhálózatot állít fel Herman tábornok, az AK 2e Bureau-jának egyik főnöke.

Mossor tábornok, a kollaboránsok beszervezője Londonba küldi Sosnkowski jelentéseit arról, hogy kollaborációs kísérletei meghiúsultak és Mikołajczyk, a londoni kormány tagja azt kérdezteti, igaz-e, hogy Rydz-Smigły együttműködik a nácikkal. Az áruló aknamunka tehát általános.

Ne gondoljuk azonban, hogy a „Nie"-terv egyedül a lengyelek műve. Az angol és amerikai kormányok a legteljesebb mértékben helyeselték. 1944 áprilisában Tatar tábornok Mikołajczyk kíséretében találkozott Churchillel és ennek eredményeképpen London és Washington 10 millió dollárt utalt ki a „Nie"-terv megvalósítása érdekében. Ennek a „csekély összegnek" a kezelését Utnik úrra bízták Tatar tábornok irányítása mellett.

Jeleztük már, hogy az AK és vezetői nemcsak a várakozás politikájának, hanem egyenesen az ellenséggel való együttműködésnek voltak a hívei. Ezekután csodálkozni lehetne a varsói felkelésen. Az igazság az, hogy ez a felkelés ellenkezett a hivatalos utasításokkal, amelyek csak kisebb arányú, vidékekre korlátozódó műveleteket írtak elő és csak olyan mértékben, amennyi elengedhetetlen volt ahhoz, hogy az ellenség elleni akciónak lássék és így ne kerüljenek ellentétbe a népnek azzal a nyilvánvaló akaratával, hogy ellenállást tanúsítson és harcoljon a megszálló ellen. A varsói felkelés, amely Sosnkowski és Mikołajczyk utasítására tört ki (mint ahogy ezt Tatar tábornok vallotta a tábornokok perében), csak a lengyel reakciónak azzal az akaratával magyarázható, hogy a Szovjetuniót egy Londonból eredő legális kormány befejezett ténye elé állítsa[2].

A felkelés, amelyet nem készítettek elő és nem a város

---

[2] Ez annyira igaz, hogy Sosnkowski váratlanul Olaszországba siet (Andershez), egy repülőgépet vár, majdpedig, amikor hírül veszi a kísérlet kudarcát, visszatér Londonba

kapunál álló szovjet csapatokkal való megegyezés alapján határoztak el, nem sikerülhet. Ez azonban nem akadályozza meg, hogy Bor tábornok ki ne robbantsa. Hamarosan rájön arra, hogy ez a bűnös diverzió magával sodorta Varsó egész népét. Amikor megállapította, hogy a nép felkelésévé alakult át (holott az AK mindig elutasított minden közös akciót a Népi Hadsereggel, az Armia Ludowá-val), habozás nélkül a város feladásáról kezd tárgyalni a nácikkal és átengedi sorsuknak a harcosokat, akik kétségbeesett körülmények közt küzdenek. A megadást Herman tábornok tárgyalja le. Bor megszökik és átadja a hatalmat Okulicki tábornoknak. Ez utóbbit később elfogják és az AK-ból való 15 bűntársával együtt Moszkvában bíróság elé állítják a Szovjet Hadsereg hátában végzett katonai tevékenységért. Ez azt jelenti, hogy tovább folytatta a londoni kormány utasításainak és a „Nie"-tervnek az alkalmazását.

A reakciós szervezetek, amelyek a felforgató „Nie"-terv alapján dolgoztak, tevékenységüket még a győzelem után sem hagyják abba aknamunkájukat ezután már Lengyelország népi kormánya ellen folytatják. Terrorizmusba és kémkedésbe kezdenek londoni uraik javára, az Intelligence Service, Churchill és követői elgondolásai szerint.

1945-ben Mikołajczyk Churchill ismételt sürgetésére visszatér Lengyelországba és részt vesz a kormányban. Nem mint független ember érkezik Lengyelországba, hanem mint a londoni reakciós összeesküvők küldötte. A tábornokok perének tárgyalásán pedig megtudjuk, hogy a VI. Ügyosztály alapjaiból finanszírozták (Tatar vallomása). Hat millió dollárt utaltak ki kampányára.

Közbevetőleg megjegyezzük, hogy a VI. Ügyosztály ekkor eltűnik. Miután Lengyelország kormányát elismerték és miután kezd kényessé válni az a helyzet, hogy a londoni lengyelek továbbra is hivatalosan végezzenek saját hazájuk ellen kémtevékenységet, Eden közbelépésére átalakulnak olyan szervezetté, amelyet az Intelligence Service ellenőriz. Így lesz belőle a „Hel" szolgálat, amelyet az Intelligence Service részéről Perkins alezredes irányít. A lengyel alkalmazottakat megtartják, de Nagybritannia most már a saját számlájára dolgoztatja őket. A rádióösszekottetést a felforgató szervezetekkel az Anders-féle 2 hadtest tartja fenn, amely az olasz-

országi Anconában állomásozik. Ez utóbbinak a tevékenysége Sadowska kémnő vallomása szerint 1945 novemberében egészen Belorussziáig és Minszkig terjed. (Az 1942-ben a „Wschod" helyébe lépő Liceum-szervezet bűnpere.) Később a felforgató szervezetek és londoni, washingtoni gazdáik közti kapcsolat fenntartásáról maguk a népi demokráciákban működő külföldi követségek gondoskodnak ott helyben, mint ahogy ezt számos per bizonyítja.

Ettől kezdve az AK bizonyos tábornokai — akik előrelátóbbak voltak, mint a londoni cégéres reakciósok — felvétetik magukat az új hadseregbe. Így tett például Herman tábornok is. A hadseregbe maga a hadügyminiszter, Marian Spychalski, a Népi Hadsereg tábornoka fogadta be, aki az AK egyik ezredesének testvére. Ez a felvétel Gomułka hozzájárulásával történt, aki akkor a minisztertanács elnökhelyettese volt.

A belső helyzet fejlődésével párhuzamosan — amikor egyre világosabb lesz, hogy a kormány a nép támogatását élvezi és hogy a terrorista szervezetek meghódolnak, vagy felfedezik és megsemmisítik őket — egyre erősödik ez az irányzat.

Mikołajczykot az angolok teljes erejükből támogatták és hatalmas összegek álltak rendelkezésére propagandacélokra. Ezért azt hitte, hogy megbuktathatja a népi kormányt, akár választási győzelem útján, akár olyan illegális szervezetek támogatásával, amilyenek a WIN (Wolność i Niepodległość — „Szabadság és Függetlenség") és a WRN. De az 1947 januári választásokon Mikołajczyk csúfos vereséget szenvedett.

Októberben újabb vereséget szenved. Ebből már nem lábol ki; pártjának többsége nemcsak a parasztság választási vereségét veti szemére, hanem a párton belül alkalmazott diktátori módszereit is. (A pártkongresszus összehívását például állandóan elutasította.) Sőt mi több, a pártból is kizárják. A brit kormány, amely lassanként elvesztette beléhelyezett bizalmát, visszahívja Londonba.

Ez nem is annyira menekülés volt, hanem inkább egy kudarcot vallott ügynök visszahívása. Mikołajczyk megpróbálja ugyan külföldön elhitetni azt a mesét, hogy üldözték, letartóztatással fenyegették, hogy a parasztok segítették és a

nép mentette meg, amely megértette harcát. Egy bohózatszerű per tesz pontot ennek a mesének a végére.

Claude-Henry Turner angol ezredes szerelmes természetű ember, aki azért jött vissza Lengyelországba, hogy megszöktesse menyasszonyát, Barbara Bobrowskát. Hamis papírok használatáért és egy lengyel állampolgár megszöktetésének kísérletéért letartóztatják. Az Intelligence Service-nek ez a kétségtelenül kiábrándult vagy csalódott tagja habozás nélkül bevallja, hogy a Batavia hajón akarta megszöktetni szerelmesét, mert ez a hajó „titkos rakományokat és utasokat szokott szállítani", köztük éppen Mikołajczykot is. Ez utóbbi egyáltalán nem az a hős, aminek őt a nyugati sajtó beállítja. Turner egykedvűen kijelenti: „Mikołajczykot Varsóból Gdanskba elődömnek, a brit tengerészeti attasénak kényelmes autója szállította, ügyvivőnk utasítására. Felszállt a Batavia hajóra és a legkényelmesebb körülmények közt utazott Londonba."

*

Az AK tábornokai, azok is, akik Londonban maradtak, mint Tatar, és azok is, akik Lengyelországban dolgoztak, teljes mértékben levonták a tanulságot ebből az eseményből. Folytatják tehát terveik végrehajtását, vagyis belülről igyekeznek megszerezni a hatalmat az áruló Gomułka segítségével — aki a Lengyel Munkáspártban vezető pozícióba került —, valamint a hadsereg bomlasztása révén, amit Spychalski hadügyminiszter cinkos közreműködésével folytattak.

Kirchmayer, a londoni kémhálózat vezetője 1947-től kezdve a Katonai Akadémia elnöke; Hermant, az AK kémszervezetének volt vezetőjét kinevezik a szárazföldi csapatok vezérkari főnökévé; Mossor, a nácik egykori kiszolgálója helyettes vezérkari főnök lesz stb. 1946-tól kezdve a Herman és Spychalski közt lefolyt megbeszélés alapján folytatták az AK volt tisztjeinek, vagyis a Piłsudski és Beck klikkek fasiszta maradványainak tömeges beépítését.

Nagykiterjedésű összeesküvésről van szó, amelynek az előkészítésén már régóta dolgoztak és amelynek célja államcsíny volt. Ezt 1948-ra tervezték.

Az 1946-ban, 1947-ben és 1948-ban lezajlott bűnperek nem hogy lassítanák az összeesküvés előkészítését, hanem ellenke-

zőleg, meggyorsítják. A tábornokok ezekben a perekben annak bizonyítékát látják, hogy a kis terrorista mozgalmak és kémkedések, amelyeket a hagyományos pártok szerveztek, tehetetlenek, ellenben saját terveiknek szilárd alapjuk van.

Ezek a perek (a WIN és a WRN, valamint a titkos szervezetek összekötő bizottságának perei), feltárják e különböző felforgató csoportok kapcsolatait, egyfelől Mikołajczykhoz és másfelől a londoni VI. Ügyosztályhoz. Valamennyit a VI. Ügyosztály szubvencionálja, bármilyen irányzatot képviseljenek is és bármilyenek is a cselekvési módszereik. A VI. Ügyosztály most már szerves alkotórésze az angol Intelligence Service-nek és a tábornokok azt hiszik, hogy most még inkább védve vannak.

Tatar tábornok 1948-ban visszatért Lengyelországba. Visszatérésének kettős célja van: hivatalosan az, hogy Spychalski kezébe letegye a volt lengyel kormány rendelkezési alapjának maradványát, és így alkalmat adjon politikai sikerre annak az embernek, akire tervét építi. Ezáltal Tatar úgy tünteti fel magát, mintha átpártolt és a demokrácia mellé állt volna, ugyanakkor azonban hozzálát, hogy meggyorsítsa az összeesküvés előkészületeit és tevékenyebben irányítsa az összeesküvést.

Tatar és cinkosai szemében a tervezett államcsínyt az indokolta, hogy a harmadik világháború kitörésekor hatalmon kell lenniök. A brit kémszervezetek ilyen utasításokat adtak és ezt a bizonyosságot annyira beleplántálták az összeesküvőkbe, hogy Herman tábornok a tárgyaláson a mostani időszakot „a két háború közti átmenetnek" minősítette. Ez még jobban kiemeli azt, hogy a brit kormány, bármilyen legyen is a hivatalos politikája, valójában támadó hadállásokat készít elő az elkövetkező háborúhoz, amelyet szükségszerűnek tart.

De bárhogy álljon is a dolog, a tábornokok puccsára nem kerülhetett sor. Herman tábornokot letartóztatták. Gomułkát a Lengyel Munkáspárt vezetőségéből, majd pedig a kormányból is eltávolították. Amikor Tatar, aki szüntelenül futári szolgálatot teljesít London és Varsó közt, 1949-ben visszajön Lengyelországba, Kirchmayer, a kémhálózat vezetője olyan pesszimista jelentést tesz neki, hogy Tatar újabb elutazásra készül. Ebben a pillanatban tartóztatják le.

Lengyelország népi kormánya az összeesküvésnek nem

egyes statisztáira, hanem főszereplőire tette rá kezét, eltekintve néhány bűntárstól, akik bölcsen Londonban maradtak. Az 1951 augusztusában és szeptemberében lezajlott per tehát lehetővé tette, hogy feltárják a cselszövéseknek azt az egész hálózatát, amelyet Lengyelország ellenállása és felszabadulása idejétől kezdve egészen leleplezésükig folytattak a különböző árulók bandái. Mindannyiukat ugyanaz az angol-amerikai rendelkezési alap szubvencionálta és angol-amerikai kémszervezetek irányították őket.

Bebizonyosodott ezenkívül Spychalski volt miniszter bűnössége és Gomułka nyilvánvaló bűnrészessége is.

*

Ehhez a nagyméretű politikai és katonai összeesküvéshez hasonlítva, amely a lengyel népi demokrácia belső bomlasztására tört, a többi összeesküvés úgy tűnik fel, mint ugyanannak a — most már gyökerestül kitépett — fának tehetetlen hajtásai.

Meg kell azonban jegyeznunk, hogy a katolikus egyház Lengyelországban sem mulasztotta el, hogy részt vegyen az új rendszer ellen irányuló aknamunkában.

1949 decemberében, mint láthattuk, katolikus papokat ítéltek el azért, mert szoros kapcsolatot tartottak fenn egy terrorista bandával és annak fegyvereit rejtegették. A rendszerrel szembeni ellenséges magatartásnak ez a formája olyan természetesnek látszott előttük, hogy az egyik pap még misét is mondott ennek a bandának az odujában, amely a demokratikus harcosok meggyilkolásával foglalkozott. Ez az ügy nem vert fel nagy port a nyugati sajtóban, mert a tények botrányosan hasonlítottak a nácik módszeréhez. De nem így történt, amikor kipattant a Caritas ügye. Pedig lényegében ez sem volt más. Ennek az állítólag jótékonysággal foglalkozó szervezetnek wrocławi fiókintézménye valójában régi háborús bűnösöknek és Gestapo-ügynököknek szolgált menedékül. Ezenkívül üzérkedtek, loptak, élelmiszereket és gyógyszereket tulajdonítottak el és értékesítettek a feketepiacon, ugyanakkor pedig megtagadták a segítséget az öregektől és a szegényektől. „Az élelmiszerek legnagyobb részét zárdák és kolostorok kapták, valamint maga a pápai adminisztrátor, Milik prépost" — írta Z. Wróblewski *(Tartós békéért, népi demokráciáért!* 1950 február

12.). A krakkói Caritas ugyanígy járt el, kilószámra adott el streptomycint a feketepiacon. Tehát nem elszigetelt esetekről, hanem következetes politikáról volt szó.

Az igazságnak tartozunk annak a megállapításával, hogy amikor a botrány kipattant, a lengyel papoknak egy 1 200 részvevővel megtartott értekezlete egyhangúlag elítélte ezeket a csalárd, szégyenletes üzelmeket és helyeselte azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány a Caritas megtisztítására tett.

A néphez közelálló alsópapság ezúttal is elítélte a magas egyházi méltóságok politikáját, ugyanakkor viszont a Vatikán kötelességének tartotta, hogy az életbeléptetett intézkedések ellen szót emeljen. Igaz különben, hogy mint a lengyel kormány megállapította, a fasiszta Spanyolországon kívül a Vatikán az egyetlen, amely még elismeri a „londoni kormány" néven ismert és idegen kémszervezetek által fizetett maroknyi csoportot. Ez önmagában véve is sokmindent megmagyaráz.

*

A kép nem lenne teljes a jobboldali szocialisták nélkül.

Ezeknek szintén volt kém- és szabotázsszervezetük, a WRN, amely a megszállás alatt együttműködött a Gestapóval és egyebet sem tett, mint hogy megkísérelte a lengyel népet a Lengyelországot felszabadító szovjet csapatok elleni harcra bujtogatni.

Az árulóknak ez a csoportja a felszabadulás után kísérletet tett arra, hogy törvényes formák között működhessék és szociáldemokrata párt néven próbált megjelenni a politikai porondon. Minthogy semmiféle tömegbázisa nem volt, meg kellett elégednie azzal, hogy politikailag Mikołajczyk parasztpártját támogatta. Ez persze nem akadályozta meg abban, hogy folytassa kémkedő tevékenységét az imperialista felderítő szolgálatok javára. A WRN 1948 novemberében megtartott bűnpere bebizonyította ezt.

A WRN magától értetődően csak egyike volt annak a sok kémhálózatnak, amelyeket a hírhedt londoni VI. Ügyosztály finanszírozott. Tatar, majd az Intelligence Service vezetése alatt állt, ami azt mutatja, hogy az imperializmus válogatás nélkül támogat és finanszíroz minden demokráciaellenes mozgalmat. Miután a WRN-t ártalmatlanná tették, disszidált vezetői továbbra is hozzájárulnak a népi demokráciák ellen szervezett aknamunkához. Így Zaremba, miután a Szocialista Nemzetközi

iroda főtitkára volt, most az amerikai irányítás alatt álló új „Szocialista Internacionále" befolyásos tagja és a Nemzetek Bolsevistaellenes Védelmi Lígájának (ALON) kötelékében foglal helyet Mikołajczyk mellett.

Újból meg lehet tehát állapítani, hogy a jobboldali szocialisták szívesen vállalják azt a szerepet, hogy az imperializmusnak és a saját népük ellen folytatott háborúnak legtüzesebb védelmezői és leghűségesebb lakájai legyenek.

Csehszlovákiában

Penchenier, a franciaországi félhivatalos *Le Monde* tudósítója előre jelezte a csehszlovákiai áruló tábornokok 1949 májusi bűnperét és 1949 február 6-án közzétett cikke sok mindent leleplezett. Mindenekelőtt megmagyarázza, hogy „Nyugaton kiképzett tisztekről van szó, tábornokokról és Saint-Cyrből[3] kikerült magasrangú tisztekről, vagy katonai misszionk növendékeiről, az angliai brigád alárendelt tisztjeiről", és ezek csakugyan „foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy erőszakot alkalmaznak... A csehszlovák tiszteknek az volt a tervük, hogy... levegőbe röpítik a köztársaság vezetőit". Emlékezetbe idézte a Pika tábornok felett már kimondott ítéletet és beszélt Kutlvasr tábornok várható elítéléséről, aki 1949 májusában állt a bíróság elé és akinek elítélését Penchenier adatai eléggé megmagyarázzák.

De egy pillantást kell csak vetni a következő hónapokban lezajlott perekre, hogy fogalmat alkothassunk, milyen méreteket öltött és milyen változatos módszerekhez folyamodott az angol-amerikai kémkedés.

1950 februárjában a csehszlovák kormánynak a brit kormányhoz intézett egyik jegyzéke leleplezte a British Councilt, mint kémközpontot. Dr. Arna Rides asszony, miután kilépett ennek a kulturális szervezetnek kötelékéből, amelynek állítólagos célja a brit művészet és kultúra ismertetése, felhívta a közvélemény figyelmét az intézmény igazi tevékenységére. A British Council értelmiségi személyzetét nagyrészt olyan volt angol tisztek közül toborozta, akik beszéltek csehül, sőt a Vick-

[3] Saint-Cyr — régi, reakciós szellemű francia tisztiiskola.

ers Armstrong fegyvergyár mérnökei közül is. Ez utóbbiak közé tartozott például egy Hawkins nevezetű úriember. Míg Jowett úr az értelmiségiekkel épített ki kapcsolatokat, addig Hall úrnak az volt a megbízása, hogy a munkáskörökkel keressen érintkezést, itt azonban nem volt semmi sikere. Mindketten kapcsolatot tartottak fenn az alakulóban lévő terrorista csoportokkal, amelyeknek vezetői külföldre szöktek.

1950 októberében kiderült, hogy Gordon Graze bratislavai brit alkonzul és felesége kémhálózatot szerveztek. A „Doktor Hrebik" csoport nyolc vezetőjének pere megmutatta, hogy minden tőlük telhetőt elkövettek terveik megvalósítására.

Az amerikaiak is kivették a részüket a munkából. 1949 októberében lelepleztek egy kémszervezetet, amelyet sorban egymásután Walter Birge, Isaac Patch, Samuel Meryn, Spencer L. Toggart és Louise Schaffner amerikai diplomaták és követségi alkalmazottak irányítottak és segítettek. Ők szervezték be Nechansky és Wahl kémeket. Utasításaik alapján ez utóbbiak és cinkosaik hat kémcsoportot alakítottak, amelyek leadóállomásokkal voltak ellátva. Az adókészülékeket az amerikaiaktól kapták.

1950 júniusában új per kezdődött olyan személyek ellen, akik politikai szerepet játszottak a nemzeti szocialista pártban és a szociáldemokrata pártban. Ezeknek is kapcsolataik voltak külföldi diplomatákkal, akiknek nagyrésze az amerikai, brit és francia követséghez tartozott. De szerepet játszott még a belga katonai attasé és a norvég követség egyik titkára is. Benne volt az ügyben az egész Északatlanti Egyezmény. Az összeesküvők ezenkívül rendelkezési alapot kaptak, amelyet Hubert Ripka, mielőtt Franciaországba távozott volna, állítólag saját pártja pénztárából vett el. A vádlottak egyébként bevallották, hogy utasításaikat Ripkától, valamint Zenkltől, a nemzeti szocialista párt volt elnökétől kapták. Ez a két nemes disszidált levélben magyarázta meg, hogy a rendszer megdöntéséhez háborúra számítanak és nem belső mozgalomra, amely már elképzelhetetlenné vált. Addig is kémkedniok kell és a szakszervezeti mozgalom bomlasztására kell törekedniok. Ripka, a nagy „hazafi" szemében a függetlenség „a kis államok ostoba és hiú hóbortja". Ez egyúttal az álláspontjuk azoknak a nyugati vezetőknek is, akik alávetették magukat az amerikaiak akaratának. Ők sem folytathatnak már nemzeti politikát és nem is tudnak elkép-

zelni más lehetőséget arra, hogy hatalmon maradjanak, mint azt, hogy a külföld szolgálatába szegődnek.

Ripka nevével újra találkozunk 1950 júniusában a 13 vádlott bűnperében, ahol dr. Kopecky kijelentette, hogy utasításait ettől a régi barátjától kapta. Dr. Nestaval, aki ellen az volt a vád, hogy „felszabadító" háborút akart Csehszlovákia megmentésére, ebben a szívből jövő kiáltásban tört ki: „Nem én mondtam, hogy háború kell, hanem Ripka!" A vádlottak közt ott volt még Karel Sobr, Ripka volt magántitkára és V. Dundr, a szociáldemokrata párt volt főtitkára is, aki bevallotta, hogy érintkezésbe lépett Arno Hais-szal, a disszidált volt szociáldemokrata vezetővel. Ez a Hais volt az, aki miután Hitler elfoglalta Prágát, a nácik rendelkezésére bocsátotta magát, és később dühös beszédet mondott azok ellen a hazafiak ellen, akik megölték Heydrichet, a csehek hóhérát. „Valamennyiünknek hozzá kell járulnunk a nagy Reich győzelméhez" — kiáltott fel abban az időben.

A belső árulók tevékenységét világosan bebizonyították, de előttünk áll előttünk a disszidált árulók tevékenysége is, akik háborúra számítanak, hogy majd ezen a réven visszatérhessenek elpusztított országukba, és a szociáldemokraták tevékenysége, akik a szakszervezeti körök szétzüllesztésére bujtogatlak. Megállapíthatjuk, hogy ez a tevékenység feltűnően hasonlít az amerikai trösztök politikájához. Mintha csak Brown, Carey és társai, ezek a Wall Street pártfogása alatt álló szakszervezeti emberek adtak volna leckét ezeknek az árulóknak.

*

Mindezeknél súlyosabb a Clementis—Sling—Husák—Novomeský—Švermová-ügy. A Rajk- és Kosztov-féle összeesküvésekhez hasonlít. Itt ugyanis olyan körmonfont kémekről van szó, akiknek sikerült magukat fontos vezető állásokba feltornászniok a kommunista párt kebelében. Sling már 1939 óta az angol-amerikai kémszervezet szolgálatában állt és minden valószínűség szerint Noel Field amerikai ügynök szervezte be. Field nevével már sokszor találkoztunk, minthogy ő egy egész Kelet-Európára kiterjedő kémhálózatot szervezett attól kezdve, hogy a nemzetközi brigádok visszatértek Spanyolországból[4].

[4] Noel Field kezdetben a francia 2e Bureau segítségével, később pedig a német kémszervezetek támogatásával, főleg a francia gyűjtő-

Sling odáig ment, hogy Gottwald elnök meggyilkolását tervezte. Így akart megszabadulni ettól a hűséges harcostól, akinek jelenléte megakadályozott minden diverzáns vállalkozást.

Az 1948 februári reakciós puccs letörése után Sling, aki általában óvakodott attól, hogy túlságosan nagy kockázatnak tegye ki magát, kénytelen volt olyan tevékenységet kifejteni, amely végül is az összeesküvés felfedezésére vezetett. Miután a demokratikus hatalom megdöntésének félig törvényes kísérlete meghiúsult, az angolszász hatalmak úgy látták, hogy most már ehhez az utolsó kártyához kell folyamodniok.

A kormány rendeleteinek szabotálása, amelyet Sling szervezett meg, a mezőgazdasági termelést szabotáló kulákoknak nyujtott segítsége, valamint az a támogatás, amelyben a legelszántabb reakciós elemeket részesítette[5], nemcsak azt a célt szolgálta, hogy nyugtalanságot keltsen a parasztság körében, hanem azt is, hogy előkészítse a jövendő kormányzat kádereit. Ebben az egész tevékenységében támogatta Maria Švermová, akivel bensőséges viszonyban volt. Švermová feljutott a kommunista párt főtitkárhelyettesi állásába (utólag már tisztában vagyunk azzal, hogy Slánskýnak feltétlenül tudnia kellett helyettesének céljairól).

Clementis pályafutása is egészen világosan áll előttünk. 1939-ben felemelte szavát a német-szovjet paktum ellen és kevéssel később a francia 2e Bureau ügynöke lett. Ugyanígy Švermová is tiltakozott Tito elítélése ellen, ami azt bizonyítja, hogy a politikai elhajlás egyenesen áruláshoz vezethet, ha ugyan nem egyszerűen ennek az eredménye. A Clementis—Husák—Novomeský csoportnak az volt a célja, hogy előkészítse Szlovákia elszakadását s így annál könnyebben állíthassák az idegen célok szolgálatába. Ezért minden lehetőt megtettek, hogy a fasiszta és németbarát Tiso-kormány szerveit és

---

táborokból toborozta ügynökeit. A nyomor, a hazug propaganda, segélyek ígérete és fenyegetés szolgált a megvesztegetés eszközéül. Az igazságnak tartozunk azonban annak a megállapításával, hogy főleg a trockistáknál volt sikere és olyan egyeneknél, akik már kapcsolatban álltak a rendőrséggel. Pontosan ugyanolyan munkát végzett, mint amilyet 1945 óta még nagyobb mértékben folytatnak a hontalan személyek táboraiban és a demokráciaellenes disszidáltak körében.

[5] A Sling-banda egyúttal kapcsolatban állt Reicin tábornokkal és Kopold alezredessel is, akiknek 1948 februárjában sikerult a hadseregben magas állásokba jutniok és iparkodtak akadályozni a hadsereg demokratikus fejlodését.

gépezetét fenntartsák és pártfogásukba vették a kollaboránsokat. Az 1948. évi események és a nyílt reakció felszámolása után kapcsolatba léptek Slinggel és Švermovával, és 1950 őszére puccsot készítettek elő.

E csoportok vezetőinek természetesen rendelkezésükre álltak kollaboránsok, volt rendőrök, valamint a Gestapo egykori tagjai, akiknek a nevét a Gestapo kiszolgáltatta az amerikaiaknak. Rendelkezésükre álltak egyes esetekben a spanyolországi nemzetközi brigádok egykori tagjai és itt újra ráismerünk Noel Field, a vesztegetési szakember kezére, akinek a munkáját — különösen a Rajk-per folyamán — már láttuk.

Sling, Švermová, Clementis és társai összeesküvésének felfedezése lehetővé tette, hogy 1951 decemberében újabb csapást mérjenek az idegen beavatkozóra. Szeptemberben Slánský lemondott a kommunista pártban viselt főtitkári állásáról. Akkor még nem volt semmi bizonyíték arra, hogy áruló lett volna, ámbár súlyos hibái és az a támogatás, amelyet Slingnek és Clementisnek nyújtott, kétségtelenül gyanút ébresztettek ellene. A csoport vallomásai bebizonyították, hogy az árulás lánca Slánskýnál végződött. Decemberben letartóztatták, abban a pillanatban, amikor az egyik idegen kémszolgálat segítségével szökni akart. Ez az ügy újból megmutatja, mennyire valóság az imperialisták összeesküvése a népi demokráciák ellen és menynyire szükség van éberségre[6].

*

Aymonintól, a volt prágai francia kultúrattasétól tudjuk, hogy a franciáknak szintén voltak kémjeik, nevezetesen Coupée asszony, aki a francia diplomáciai futárpostával tájékoztató anyagot küldött Ripkának és dr. Henri, aki a tudományos kapcsolatok ápolásával volt megbízva. Dr. Henri azzal kérkedett, hogy ügyesebb, mint Helliot ezredes, katonai attasé, akit kémkedés miatt kiutasítottak. Hiszen dr. Henrinek sikerült diplomáciai futárpostával hét kilogramm urániumot kicsempésznie.

[6] Az 1952 novemberben Pragában lefolytatott kémperi az elvetemült árulók (Slánský, Geminder, Frejka, Frank, Clementis, Reicin, Sváb, Margolius, Fischl, Sling, Simone, London, Hajdu és Löbl) összeesküvésének minden részletét feltárta.

Plocek és társai ügye megint Ripkához vezet el bennünket. Csoportja, amely az ipar szabotálását tűzte ki feladatául, levelezett Laušmannal, a volt jobboldali szociáldemokrata vezetővel is, aki Belgrádba menekült és ott „persona grata". Laušman jobbnak látta, hogy kereket oldjon, miután nem igen reménykedett abban, hogy elnyeri a nép támogatását. Ki is jelentette az ujságíróknak, hogy „a rendszerrel szemben a szervezett ellenállás elenyészően csekély és nem is lehet számítani arra, hogy a közeljövőben ez a helyzet lényegesen megváltozzék" *(Le Monde,* 1950 január 7.). A Plocek-csoportnak — amelynek legtöbb tagja együttműködött a nácikkal — a kémkedés világában másokkal voltak kapcsolatai: különösen az amerikaiakkal (az International Standard Electric közvetítésével, Vogeler kémügynökön keresztül, akivel majd Magyarországon fogunk találkozni).

*

Mindenki emlékezik még William Oatis amerikai ujságíró perére, aki az Associated Press prágai szerkesztőségének vezetője volt. Hétpróbás kém, aki külön tanfolyamokat hallgatott a felderítő szolgálat tisztjei számára felállított michigan-i iskolában; Attwood amerikai ezredessel együtt terrorista csoportot vezetett Oatis bevallotta bűnösségét és eközben leleplezte Birgge amerikai nagykövet, továbbá Gastaldo és Young ezredesek, katonai attasék, valamint a Reuter és United Press hírügynökségek tudósitóinak szerepét a kémkedésben. Ezek az urak mind nagyon érdeklődtek a csehszlovákiai uránium iránt. Oatist kémtevékenységéért elítélték.

*

És most beszéljünk kissé a Szentszékről. A cseh kormány 1949-ben javaslatot tett a papságnak a megegyezésre. Úgy látszott, hogy az érdekeltek meg is fognak egyezni, amikor Matocha, olomouci püspök őeminenciája visszatért Rómából, ahol jelen volt az érseki konferencián. A Szentszék „kommunistaellenes keresztes hadjáratot" határozott el. Matocha püspök tudomására hozta Berán érseknek, hogy a Szentszék a végletekig menő harc mellett van és segítséget küldött neki Verolino személyében, aki Mindszenty bíboros tanácsadója

volt. Berán tehát szembefordult a kormánnyal való megegyezéssel. Az alsópapság és a világi hívek megalakították ekkor az Actio Catholica Bizottságot, amely a megegyezést ajánlotta. A megegyezést kétezer pap nyomban alá is írta. Itt is, mint mindenütt, azt látjuk, hogy az alsópapság magatartása nem azonos a főpapságéval, amely ragaszkodik vagyonához és hatalmát arra használja fel, hogy elősegítse a szellemi sötétség fenntartását. Verolino őeminenciája Csehországból kiábrándulva ekkor Szlovákiába ment. Nyilván azért hitte, hogy itt kedvezőbb talajt talál nézetei számára, mert ezek a nézetek egyeztek Tiso püspökeivel, aki a nácik kollaboránsa volt. Mi történt itt? Az mindenesetre tény, hogy 1950 áprilisában tíz pap hazaárulás vádjával állt bírái elé. A vádlottak, többek kozt a premontrei rendház és a jezsuiták tartományi rendjének priorjai fegyverkészleteket rejtegettek, kémeket bujtattak, bűnösöknek adtak menedéket és segítették őket.

A teplai kolostor szerzetesei különös szerzetesek voltak. Többségukben egykori nácik, a háború után pedig az „ordasfarkas" Werwolf-mozgalom kotelékébe léptek és kolostorukban Werwolf jelvényeket és német tiszti egyenruhákat találtak.

Az egyik vádlott különleges kiképzést nyert a Vatikánnak Keleti Intézet néven működő kémiskolájában.

Berán érsek folytatta akcióját. 1950 decemberében egy újabb bűnper keretében kilenc katolikus egyházi méltóság volt kénytelen magyarázatot adni tevékenységéről.

Jan Opasek, egy benedekrendi kolostor apátja számos leleplező adatot közölt a pápa egyéni tevékenységéről, aki mint mondotta, maga irányítja a Vatikán politikáját. „A pápa irányítja a vatikáni államtitkárságot, ami a népi demokráciák ellen folytatott kémkedő és felforgató tevékenység főhadiszállása. Idejének nagy részében inkább politikával foglalkozik, mint a vallással." Opasek emlékeztetett arra, hogy a háború alatt a pápa kétszer is közbenjárt a náci Németország és a nyugati hatalmak közt, hogy összefogásra bírja őket a Szovjetunió ellen. A tárgyalások Leiber német jezsuita és lord Halifax közvetítésével folytak. „Ezt a Vatikán magasrangú funkcionáriusaitól tudtam meg" — mondotta.

Opasek habozás nélkül megmondotta, hogy a Vatikán egy újabb háborúba helyezi reménységét és azt szeretné, ha középeurópai államszövetség alakulna. Ezt a célt tűzte Mindszenty

bíboros is maga elé Magyarországon és ez nincs messze Churchill Dunai Konfederáció-tervétől. Ezenkívül leleplezi, hogy olyan magas méltóságok, mint Tardini és Montini, Micara és Tisserand bíborosok, Bafile és Pasete őeminenciáik, valamint Fidelis és Stolzingen, a benedekrendiek priorja ugyanezen a nézeten vannak. A pápának gondja van Németországra is és megtudjuk, hogy oda küldte Leiber jezsuita atyát a régi Centrumpárt újjászervezésére.

A vádlottak közül a többiek is hasonló vallomásokat tettek, ami később Rómában sírást és fogcsikorgatást idézett elő. „Tért veszítünk" — írta az *Osservatore Romano*, a Szentszék lapja, amely „kollektív mazochizmusról", „lélekben megölt ártatlan áldozatokról" beszélt, ami semmit sem magyaráz meg, de semmit nem is tagad. Nemcsak az elítéléshez kellenek ugyanis bizonyítékok, hanem a tagadáshoz is.

De mit is állíthatna szembe az *Osservatore Romano* avval a beszámolóval, amelyet a Vojtaššák Spisská Nová Ves-i katolikus püspök, Buzalka bratislavai püspök és Gojdič prešovi görögkatolikus püspök ellen indított perről közöltek.

Vojtaššák püspök a fasiszta Tiso idejében közreműködött zsidó családok deportálásában. 1941-ben ezt mondotta: „A nemzeti szocializmus, kereszténnyé téve és Krisztus tanítása szerint átgondolva csak nagy segítség lehet népünknek és a népért munkálkodó papságnak." Vajjon nem ez a véleménye a Vatikánnak is?

1948-tól kezdve fő tevékenysége az volt, hogy igyekezett elősegíteni Szlovákia elszakítási tervének megvalósítását és azon volt, hogy tájékoztató anyagot juttasson külföldre.

Buzalka sem különb nála. A szélsőjobboldali szeparatista pártnak volt a tagja. Mikor Tiso 1940-ben a német háború segítésére szlovák bandákat szervez, ő kinevezteti magát ezek tábori papjává. Ezenkívül azt is elismeri, hogy egyike volt azoknak a kémeknek, akiket a Vatikán 1940-ben és 1941-ben azért küldött a Szovjetunióba, hogy a hitlerista bandák segítségével áttérítsék a görögkeleti vallásúakat. Az is kiderült, hogy más misszionáriusokat Ledochowski, a jezsuiták generálisa küldött a Szovjetunióba ugyanilyen célból és ugyanilyen körülmények között.

Amikor elárulta a demokráciát, végeredményben csak hű maradt önmagához, és ugyanez áll Gojdič-ra is, aki még nálá-

nál is megátalkodottabb bűnös. Amikor a nácik ez utóbbitól azt kérik, hogy küldjön több papot Ukrajnába, ő felkéri alantasait, hogy jelentkezzenek önként erre a horogkeresztes hittérítő feladatra. „Ebben láttuk régi céljaink megvalósulását" — mondja vallomásában, s ezzel nyilván a Vatikánnak fentebb ismertetett keleti politikájára utalt.

1947-ben, amikor Bender fasiszta bandáinak maradványai, a „Benderovcok" kénytelenek voltak elhagyni Lengyelország és Ukrajna területét, azon voltak, hogy eljussanak Linzbe, Ausztria amerikai megszállási övezetébe, ahol a fasiszta ukrán bizottság székelt. Ehhez utat kellett törniök maguknak Szlovákián át. Gojdič püspök segítette, rejtegette őket, hamis papírokat szerzett nekik és ezek a gonosztevők, akik falvakat fosztogattak, gyujtogattak és számtalan gyilkosságot követtek el, főhadiszállásukat az ő palotájában rendezték be.

Később ez a tiszteletreméltó főpap, aki mindig készen állt nagyszabású feladatokra, szövetkezett a Caritas vezetőjével, Sullivan úrral és ennek informátora lett. Gojdič a prágai internunciatúrától, magától a Vatikántól, az Egyesült Államoktól és a Caritástól kapott pénzt s ha megszorult, felhasználta a Szlovákiában egyházi célokra gyüjtött összegeket, vagy azt a pénzt, amelyet amerikai papok küldtek a háborúban megrongálódott templomok kijavítására.

Iszonyatosságával és állhatatosságával megdöbbenti az embert e három magas egyházi méltóság megátalkodottsága a bűnben, az árulásban, a csalásban, a kémkedésben — bármely idegen hatalom javára, csak ellensége legyen a népnek —, a fasizáló idegen erők engedelmes kiszolgálásában. Egyetlen egyszer sem mozdult meg a lelkiismeret ezekben az emberekben; vallásos nevelésük megfosztotta őket egyéniségüktől, nincs bennük hazafiság, nincs bennük semmiféle emberi érzés! Ezeknek igazán nincs lelkük! Csodagyártó létükre végeredményben sem emberben, sem istenben nem hisznek.

*

Ezek közül az árulások közul, ezek közül az összeesküvések közül egy sem rendítette meg a csehszlovák népi demokráciát; a népnek vezetőibe helyezett bizalma csorbítatlan maradt. Összeesküvések és árulások nem tudják megállítani a

történelem kerekét, de okulásul és figyelmeztetésül szolgálnak nekünk.

Bizonyos például, hogy ezidőszerint Csehszlovákia az az ország, melyre az angolszász titkosszolgálatok legnagyobb erőfeszítésüket összpontosítják. Ezt tartják ők Európa egyik kulcspozíciójának. Hitler tudta, mit cselekszik, amikor keresztülvitte, hogy feldarabolják ezt az országot, majd pedig megszállta. Az imperialisták hideg-háborúja az ő tanítását követi. Azok, akik most háborúra készülődnek, ugyancsak itt szeretnének rést ütni Kelet-Európán. Nem fogják tehát abbahagyni kísérleteiket. Nyilvánvaló, hogy a Slánský—Sling—Clementis-ügy után egyre nagyobb nehézségekbe ütköznek. Most már nem kerülhet sor egy újabb Münchenre, mert a cseh nép saját kezébe vette sorsa irányítását. Akármilyen fájdalmas megpróbáltatásokon ment is keresztül, ennek eredménye csak az lehet, hogy méginkább meggyorsítja az ország előrehaladását a fejlődés útján.

Magyarországon

Magyarország is felszabadulása óta az angolszász imperializmus által szervezett áruló, kémkedő és szabotáló vállalkozások céltáblája. Másutt elmondottuk már a kisgazdapárt volt vezetőinek: Nagy Ferencnek és a többieknek esetét, úgyszintén a rendőrkém és Tito-ügynök Rajk árulását.

Közismert tény, hogy Nagy Ferenc már régen összekötötte sorsát a reakcióval. Ugyanis leleplezték, hogy a horthysta belügyminisztérium segítette képviselővé való megválasztását, majdpedig segített neki abban, hogy a kisgazdapárt vezetőségébe kerüljön. Sőt igen jelentős összegeket is kapott ugyanonnan. Az úgynevezett parasztvezetők közül a legtöbben tulajdonképpen a fasiszta rendszer emberei voltak. Egyiküket, Eckhardt Tibort maga Horthy küldte az Egyesült Államokba, hogy próbáljon ott fegyverszünetről tárgyalni.

A náci megszállóval egyébként sohasem voltak nehézségeik, mint ahogy nem volt nehézsége Peyernek, a jobboldali szocialista vezérnek sem, aki egyenesen bolsevikellenes légiót akart verbuválni, hogy jobban kiszolgálhassa náci barátait. Ami Nagy Ferencet illeti, a képviselőházban elmondott beszédei azt

mutatják, hogy helyeselte Horthy fasiszta rendszabályait, így a zsidó javak elkobzását is.

A magyar Fehérkönyv mintegy százötven olyan fontos tényt sorol fel, amely bizonyítja az imperialistáknak azt az eltökéltségét, hogy megdöntik a népuralmat és elgáncsolják előrehaladását a fejlődés útján.

*

Itt most csak a legújabb perekről beszélünk.

A Vogeler-per (1950 február) feltárta, hogy az angolszász kémszervezetek felhasználták a nemzetek közt fennálló ipari és kereskedelmi kapcsolatokat. Az meg sem lep itt bennünket, hogy a magyarországi British Councilnak is benne volt a keze ebben az ügyben, hiszen már láttuk, hogy Csehszlovákiában is hasonló tevékenységet folytatott. Robert Vogeler az International Telephone and Telegraph Company amerikai vállalat alelnöke volt és ezen a társaságon, valamint fiókvállalatain keresztül nagyszabású kémhálózatot szervezett, amelynek a tevékenysége különösen Nagy Ferenc szökése és összeesküvésének felfedezése után bontakozott ki. Bűntársai közt főleg a mult rendszer felsőbb koreihez tartozó személyeket találunk: egy volt nagyiparost, egy volt főispánt, Horthy fasiszta kormánya egyik volt miniszterének a lányát, egy bárónőt és több papot.

Vogeler bevallotta, hogy ipari szabotázzsal foglalkozott és főleg katonai információkat igyekezett szerezni. Üzleti tevékenységem, mondotta, csak ürügy volt kémtevékenységem álcázására. Azzal is megbízták, hogy toborozzon olyan atomtudósokat, akik kifejezték azt az óhajukat, hogy szeretnének az Egyesült Államokban dolgozni. Utasításait Ausztriából kapta főnökeitől, Howard tábornoktól és Foney ezredestől, de több amerikai diplomáciai képviselőt is bevont az ügybe, többek közt a követség katonai attaséit és kereskedelmi attaséit. Egyik bűntársa, Sanders brit állampolgár, a felderítő szolgálat századosa ugyancsak beismerte, hogy kém- és szabotázstevékenységet folytatott az International Standard Electric Company kebelében, továbbá leleplezte a British Council és Capron ezredes brit katonai attasé hasonló tevékenységét, valamint az angol kémszolgálat kapcsolatát Kovács Bélával, a Kisgazdapárt volt főtitkárával. Nagybritannia válasza az imperializmusra jellemző válasz volt: amiatti dühében, hogy alávaló módszerei kiderül-

tek, megszakította Magyarországgal a kereskedelmi kapcsolatot.

*

A Grősz-ügy (1951 június) új fejezetet nyit meg a Vatikánnak, mint a népi demokráciákon belül kémkedő és aknamunkát végző központnak a történetében.

Grősz kalocsai érsek átvette Mindszenty örökét a legitimista összeesküvés előkészítésében, amelynek azzal kellett volna végződnie, hogy idegen invázió segítségével megdöntik a népi demokráciát és Ottó „főherceget" a Habsburgok trónjára ültetik. Mint látnivaló, minduntalan visszajutunk ahhoz az angol-vatikáni tervhez, amely szerint középeurópai federációt állítanának fel egy keresztény császár jogara alatt. Grősz módszerei ugyanazok voltak, mint amelyeket Mindszenty és bűntársai alkalmaztak: összeesküvés előkészítése, horthystákból alakított terrorista csoportok, fekete valutapiac, idegen hatalmak javára folytatott kémkedés. Az összeesküvők elgondolása szerint a terv végrehajtásának elengedhetetlen feltétele lett volna az amerikai csapatok inváziója és támogatása.

Kik ezek az emberek és miért kellett szükségképpen árulóvá válniok?

Grősz régi ellenforradalmár, 1920 óta folytat ilyenirányú tevékenységet: együttműködött a Horthy-rendszerrel és kellő jutalmakat is kapott attól.

Farkas Endre különféle szélsőjobboldali szervezetek, utoljára a Gömbös-féle fajvédő párt tagja volt; Hévey a Horthy-féle felderítőszolgálat tagja volt, ugyanúgy, mint Pongrácz stb. A többiek nagybirtokosok, volt horthysta csendőrök, valamint magas egyházi méltóságok voltak, mint Endrédy zirci apát és Csellár, a pálosrendi rendfőnök. Ezek annyira ragaszkodtak földi javaikhoz, hogy kívánták a háborút, mert azt remélték, hogy így visszakapják birtokaikat.

Hogyan bántak annakidején ezek az egyházi férfiak óriási kiterjedésű birtokaik parasztjaival? Endrédy elmondja nekünk. A ciszterciáknak körülbelül 46 000 katasztrális hold földjük volt, amelynek jövedelme a háború alatt háromszorosára emelkedett és a rend teljes jövedelme elérte a 3 millió pengőt. Ezzel szemben az uradalmi cselédek jövedelme alig érte el az évi 40 pengőt, ezért nem is meglepő, hogy ezeknek a szerzetesrendek-

nek a birtokain a gyermekhalandóság 16 százalékra rugott. Hagyó-Kovács, a ciszterci rend tagja és a rend egyik legnagyobb birtokának jószágkormányzója elmondja az alkalmazott szegényparasztok középkori jellegű életviszonyait. Ezek valóságos rabszolgák voltak, „a munkaidő látástól... vakulásig. Ez annyit jelent, hogy nyáron hajnali három órától este kilenc-tíz óráig"[7] dolgoztak éhbérért, anélkül, hogy valaha is kiszabadulhattak volna a jobbágyi sorsból. Egyesek közülük csak évi 40 pengő készpénzfizetést kaptak. Természetes tehát, hogy nagyon magas volt közöttük a tuberkulótikusok aránya.

Visszatérve az összeesküvésre, ennek lefolyása a következő volt. Endrédy 1948 őszén Mindszenty megbízásával Rómába utazik: „Ismertem jól az ő beállítottságát, tudtam, hogy a célja az, hogy a Vatikán határozott utasítást adjon a magyar püspöki karnak, hogy ne kössön megegyezést az állammal"[8] — mondta. A terepet már előkészítették azok az előzetes jelentések, amelyeket Endrédy küldött Tardininek, a Vatikán helyettes államtitkárának és Barletta bíborosnak, a délkeleteurópai országok referensének. Endrédynek még az is megbízatása volt hogy szorgalmazza, nyujtson Róma nagyobb segélyeket a Nyugat-Európában tartózkodó menekulteknek: a nyilaskeresztéseknek, a csendőroknek, a fasiszta kormányokkal kapcsolatban levitézlett tiszteknek és tisztviselőknek, valamint az egyéb kollaboránsoknak. Csakugyan, szükséges volt, hogy ezeket a reakció szempontjából toborzásra alkalmas, „értékes elemeket" megőrizzék a jövőre. „Tardini kilátásba is helyezte, hogy a támogatás mértékét a nyugatra szökött politikai menekultek számára fokozni fogják". Endrédy Magyarországra visszatérve átadja Mindszentynek a Vatikán üzenetét. „Kozoltem egyúttal vele Tardini érseknek azt az utasítását is, hogy ő pedig az egészről tájékoztassa Grősz József kalocsai érseket. Erre azért volt szükség, mert a Vatikán abban az időben már valószínűnek tartotta Mindszenty József letartóztatását demokráciaellenes tevékenysége miatt"[9]. Most már kezünkben tartjuk az összeesküvés vezérfonalát. A Vatikánból indul ki és oda tér vissza.

---

[7] Grosz Jozsef es tarsai bunpere Szikra 1951 124 old
[8] Ugyanott, 102 old.
[9] Ugyanott, 103, 104 old

Figyeljük meg, hogy a Vatikán maga is törvényellenesnek tartja kémkedő és összeesküvő megbízottai tevékenységét, hiszen előre számol letartóztatásukkal; de könnyű szívvel feláldozza őket.

Mindszenty letartóztatása után Grősz veszi át örökségét és most ő lát hozzá a vatikáni tervek megvalósításához. Vállalja a felelősséget az összeesküvésért, vagyis saját szavai szerint egy „illegális legitimista szervezkedésnek a kiépítését kezdték meg, amelynek célja a Népköztársaság amerikai fegyveres segítséggel való megdöntése, a hatalom átvétele és a Habsburg-monarchiának a visszaállítása" és elvállalja „az ideiglenes államfői tisztet a rendszerváltozás esetére". Felállítják az első kormánylistát: a kormány elnöke Friedrich lesz, aki „az amerikaiak előtt is bizonyára akceptábilis személy, és aki 1919-ben, a forradalom leverése után ilyen pozíciót, mint az ellenforradalmi kormány első miniszterelnöke, már betöltött"[10]. Milyen gyönyörűen megértik, hogy kikkel rokonszenveznek az amerikaiak!

1950 júliusában az összeesküvők élénkebb ütemben folytatják az összeesküvés előkészítését, „mert a legközelebbi jövőben várnak jugoszláv támadást Magyarország ellen"[11] — közli velünk Grősz. Legalább is erről tájékoztatja őt Farkas vádlott, aki az összeköttetést tartotta közte és az amerikai követség Petrow nevű tagja közt. Elég összehasonlítani Grősznek ezt az állítását Titóék mozgolódásával és akkor megértjük, hogy Belgrád provokációi és fenyegetései egy meghatározott tervhez igazodnak.

Grősz bevallja, állhatatosan dolgozott azon, hogy megakadályozza a megegyezést az egyház és az állam között. „A Vatikán álláspontjára is támaszkodhattam. 1949 január 7-én Péterffy Gedeon, a magyar egyházmegyék egy részének római ügyvivője táviratot küldött nekünk, amelyben a vatikáni államtitkárság álláspontjára hivatkozva óvott bennünket a tárgyalásoktól, a kormánnyal való tárgyalásoktól. Ilyen üzenetet, szóbeli üzenetet hozott Mócsi Imre jezsuita szerzetes, aki Mindszenty őrizetbevétele után tért vissza Rómából"[12].

---

[10] Ugyanott, 26, 30. old
[11] Ugyanott, 28. old.
[12] Ugyanott, 37 old

Grősz állandóan tájékoztatta az amerikaiakat a helyzet alakulásáról. Jelentéseket intézett hozzájuk 1945-től, attól az időponttól kezdve, amikor kapcsolatba lépett Schönfelddel, az Egyesült Államok követével, aki akkor szemrehányást tett neki azért, hogy nem fejt ki semmiféle „ellenállást a demokratikus rendszer és az itt állomásozó szovjet egységekkel szemben"[13]. Grősz Gascoigne angol követtel, valamint az olasz és a belga követségekkel is összeköttetésben állt.

Az összeesküvés finanszírozása érdekében habozás nélkül kicsempésztetett Magyarországról több ősnyomtatványt, igazi műkincseket, többek közt a XIII. századból származó és 70 000 dollárra becsült kalocsai kódexet. A Vatikán 330 000 forintot juttatott el hozzá. Endrédy 33 000 dollárt kapott különböző forrásokból.

A vádlottak mind állandó összeköttetésben álltak az amerikai titkos szolgálatokkal, ezektől részletes utasításokat és pénzt kaptak. Washington egészen odáig ment, hogy megígérte: az összeesküvők által tervezett kormánynak 296 millió dollár kölcsönt folyósít majd a hatalomátvételt követő első évre. Egymásután bukkant fel vallomásaikban különböző amerikai diplomaták vagy alkalmazottak neve: Petrow, Pongrácz, Scherer, Lewis Revey, Ruth Tryon, Toon, Griffin, Koczak, Ecker-Rácz stb.

A valutaüzérkedést, a nemzet műkincseinek elkótyavetyélését még nagyobb bűnök kísérték, többek közt gyilkosságok is. Az illegális Keresztény Néppárt alapítási jegyzőkönyvében ez a kitétel található: „Bizonyos esetekben még az emberöléshez is jogunk van." Ezt a tanácsot már 1944-ben alkalmazta Vezér Ferenc pálosrendi szerzetes. Furcsa szerzetes volt. Terrorista különítményt szervezett, amely magányos szovjet katonákat támadott meg. Amikor azt kérdezik tőle, hogy emberei nem riadtak-e vissza a bűntől, ezt válaszolta: „Nem rettentek vissza, mert mint pap is igyekeztem felhasználni az én célomnak a templomot, ahol a szószéken állandóan uszítottam és lázítottam a szovjet katonák ellen. Kifejtettem azt előttük, hogy szovjet katonát megölni nem bűn. Tehát aki megöl szovjet katonát, bátran jöjjön hozzám és én fel fogom oldozni bűnétől." Különítménye meg is ölt mintegy harminc szovjet katonát, egyet ő

[13] Ugyanott, 39 old.

maga saját kezével. Sokat vesződött, mondja vallomásában, fehér reverendájának tisztogatásával és meg kellett szóknie. Ezzel szemben az elrejtőzésre nem volt semmi gondja, mert felettesei, Markievicset, a rend generálisát is beleértve, helyeselték tetteit. Besnyő atya „megdícsért és azt mondotta, hogy valóban pálos munkát végeztél"[14]. A rend tette számára lehetővé azt is, hogy egymásután több kolostorban bujkáljon, így a Szent József otthon apácáinál és a keresztes nővéreknél. Eközben folytathatta illegális tevékenységét, mint utazó pap, akinek az volt a megbizatása, hogy lázadásra buzdítson.

Az összeesküvők, jugoszláv betörést várva, meggyorsították előkészületeiket. 1950 nyarán kis, felfegyverzett terrorista csoportokkal rendelkeztek, amelyeket Hévey vezetett. Ezeket a csoportokat volt horthysta csendőrökből, tisztekből és rendőrökből, az Ostenburg-különítmény tagjaiból, a legkülönbözőbb színárnyalatú legitimistákból és fasisztákból állították össze. Egy Mészáros nevű ezredest bíztak meg katonai kiképzésükkel. Támadásuknak az idegen betörés pillanatában kellett volna megindulnia és különösen Oszlányi Kornél jugoszláv területen megszervezett fasiszta bandáira, meg Kisbarnaky Farkas terrorbandáira számítottak, amelyek Németország és Ausztria amerikai övezeteiben állomásoztak.

Az összeesküvés felfedezése meghiúsította szörnyű terveiket és ártalmatlanná tette ezeket a bűnözőket, akik összeesküvésükkel újabb terrorista, feudális jellegű elnyomásnak akarták alávetni a magyar népet.

Romániában

A Balkáni Federáció terve, amelynek megvalósításán a britek szívósan dolgoztak, Romániát is magában foglalta. Ezt Frank Stevens amerikai ujságíró is feltárja előttünk. Stevens 1942-ben lett az OSS tagja és kémtanfolyamokat hallgatott különböző amerikai iskolákban. Ilyen iskola volt Washington közelében „The Farm", Baltimore közelében „The Pennsylvania School" és a „Virginia School". 1943-ban megbizatással Isztambulba küldték és itt ismerkedett meg a Balkáni Federáció ter-

[14] Ugyanott, 148, 152. old.

vével, amelyet Antonescu fasiszta diktátor javasolt az angolszászoknak Marta Bibescu hercegnő közvetítésével, aki egyébként közeli rokona Churchillnek (Úgye milyen szépen egymásra találtak?) Isztanbul akkor lázas tevékenység központja lett. Maniu meg akarta nyerni az angolszászok támogatását ahhoz a kormányhoz, amelynek előkészítésén fáradozott és Vişoianu és Barbu Ştirbey herceg közvetítésével tárgyalt velük. A felszabadító szovjet csapatok gyors előnyomulása azonban meghiúsította ezt a tervet és — miután Rădescu tábornok véres fasiszta kísérlete kudarcba fulladt — lehetővé tette egy népi kormány felállítását.

Az angolszászok tevékenysége azonban ezután sem lankadt. Ezt bizonyítják a különböző perek, többek közt az a per, amely Maniu és a nemzeti parasztpárt vezetői ellen indult, valamint az, amelyik a román gazdaságot szabotáló nagyiparosokat állította népbíróság elé.

Itt is a nagyipar és a nagyburzsoázia köréből kerültek ki az 1950 áprilisában lefolytatott kémkedési per vádlottai. Eleonora Bunea-Wied· az egyik volt albán király leánya, a Samuelly nővérek: egy bankárnak a lányai és L. P. Nasta: Deakinnak, Churchill titkárának az apósa. Némelyikük 1940 óta kapcsolatban van a brit kémszolgálattal; másokat, így például Constantin Mugurt, Romániának a szovjet csapatok által történt felszabadítása pillanatában toborozták. Mindezek a kémek buzgón szállították a Romániára vonatkozó legkülönfélébb anyagokat az angol és amerikai titkos szolgálatoknak, és ezért meg is fizették őket, amint ezt saját vallomásaik is bizonyítják. A brit követség kötelékébe tartozó Porter 45 millió lejt adott nekik, az amerikai követség kötelékében álló Roy Melbourne pedig 3 100 dollárt.

A vádlottak egyik célja az volt, hogy megakadályozzák a munkáspártok egyesülését, miután a munkásosztály egysége akadályt jelentett imperialista terveik útjában. Az amerikai követség részéről John Bennett — akit egyenesen azzal bíztak meg, hogy teremtsen kapcsolatot a Román Szociáldemokrata Párt és az angol Labour Party között — összekötetésbe lépett Titel Petrescuval, a Román Szociáldemokrata Párt volt elnökével. Ezek a tárgyalások eredményesek voltak. Így 1947 nyarán érdekes vendégek érkeztek Romániába: Morgan Phillips, a Labour Party főtitkára, aki azóta már a sárga Internacionále

elnöke lett és Sam Watson, az angol bányászszakszervezeti szövetség elnöke. Morgan Phillips harcra buzdított a munkáspártok egyesülése ellen és Petrescu nagymerészen megnyugtatta, hogy ebből nem is lesz semmi.

A svéd és a svájci követség, valamint a Brit Tájékoztató Hivatal segítették a vádlottakat abban, hogy a diplomáciai futárpostával aranyat és ékszereket csempésszenek ki külföldre. Ugyanakkor Roderick Sarell, a brit követség titkára megszervezte a disszidálók titkos határátlépését.

Az isztanbuli és kairói kémiskolákban kiképzett Ivor Porter volt a brit követség titkára. Informátorai Hilard, az ENSz titkára és Niculescu-Buzeşti egykori külügyminiszter voltak.

Nora Samuelly megmagyarázza az angolok által folytatott politikát és saját indító okait. „Porter kijelentette nekem, hogy Angliának vissza kell szereznie mindazokat a pozíciókat, amelyekkel a háború előtt rendelkezett az országban és amelyeket a munkástömegek és a kommunista párt akciói veszélyeztetnek" ... Ez — teszi hozzá — „veszélyt jelentett számunkra társadalmi helyzetünk szempontjából". Ez egyúttal a magyarázata annak is, hogy amikor az angolok átengedték a helyet az amerikaiaknak, Nora Samuelly az amerikai Dunham titkárnője lett. Dunham informátorai az Associated Press és az Izrael sajtóügynökség tudósítói voltak, mert úgy látszik számítottak az Irgun[15] terrorista tevékenységére. Minden eszköz jó volt tehát nekik, az antiszemita izgatást is beleértve.

L. P. Nasta, aki 1939 óta angol kém volt, közölte, hogy Constantin Vişoianu, az egykori külügyminiszter Porter ügynöke volt és Titel Petrescu látta el tájékoztató anyaggal.

Szinte felesleges hozzátenni, hogy minden „adata" a románellenes propaganda ügyét szolgálta és egész „híranyagát" „Amerika hangja" terjesztette.

*

Az 1950 június 28-án kezdődött per folyamán láthattuk, hogy az Intelligence Service ezúttal a török kémszervezettel és az apostoli nunciatúrával működött együtt.

Isztanbulban ugyanis a kémkedésnek és felforgató tevé-

[15] Irgun — fasiszta cionista terrorcsoport — *Szerk.*

kenységnek nagyon aktív központja működik, amely szoros kapcsolatban van a Rădescu tábornok vezetése alatt álló párizsi román áruló csoporttal, az összekötő szerepét pedig Párizs és Isztanbul között bizonyos Vasilache látta el, aki Antonescu alatt rendőrkapitány volt. A tájékoztató anyagot Kiazim török kém, egy hajó kapitánya irányította Törökország felé, onnan Vasilache továbbította Párizsba, ahová el is utazott, hogy felkeresse Rădescut. A válasz rejtjeles szöveggel jött a párizsi és az ankarai rádióállomásokon keresztül. Bizonyos adatokat az apostoli nunciatúra és a francia követség továbbított, így tehát a perben szó esett a francia külképviselet mindazon tagjairól, akik erre a „felderítő szolgálatra" képezték ki magukat. Ilyenek Damais, Guerrier, Felix Barras, Perri, Baumgartner kisasszony, Prie és Parisot őrnagy, katonai attasé. A legkülönösebb azonban az apostoli nunciatúra tevékenysége, amelynek tagjai nem elégedtek meg azzal, hogy a tájékoztató anyagot átvették ügynökeiktől, hanem még maguk is kémkedésre adták magukat, így Guido del Mestri őeminenciája, aki kocsijában lefeküdt, hogy ne lássák, amikor papi ruháját polgári ruhával cseréli fel; Kirk őeminenciája, aki fényképező zarándoklatokat tett olyan helyekre, ahol katonai és ipari információkat lehetett szerezni és O'Hara őeminenciája.

Amikor a kémeknek ez a csoportja közel állt a leleplezéshez, a nunciatúra közbenjárt, hogy biztosítsa elutazásukat és Barral francia apát francia vízumokat ígért nekik. Csakhogy a támogatás ellenére sem sikerült megszökniök és a bandát, a nunciatúra nagy bosszúságára, letartóztatták. A tárgyaláson, amint egy fényképfelvétel mutatja, del Mestri őeminenciája arcáról nagy cseppekben hullott a verejték, amikor összeesküvői tevékenységét feltárták a román nép előtt.

Ha a nunciatúra kémei (fele reverendás, fele polgári ruhás) kénytelenek voltak is a nép felháborodásától kísérve elhagyni Románia területét, a Vatikán ilyen csekélység miatt még nem hagyta abba tevékenységét, amint ezt látni lehetett Augustin Pacha püspök perének tárgyalásán, amely 1951 szeptemberében zajlott le. Pachát, aki 1923 óta külföldi zsoldban álló kém volt, 1934-ben fogadta Hitler — az isten felismeri az ő báránykáit! — és ő volt az, aki később utasította a katolikus papokat, hogy támogassák a román Bánátot németesítő hitlerista politikát. A hitleristák veresége után az amerikaiak vet-

ték védőszárnyaik alá kémhálózatát. A tárgyalás folyamán bebizonyosodott, hogy a katolikus főpapság elősegítette a terrorista csoportok szervezését és alkotmánytervezetet dolgozott ki a népi hatalom bukásának esetére. Ezt a tervezetet — amely természetesen a népköztársaság nagy reformjainak megsemmisítését és az országnak a tőkés kizsákmányolási formákhoz való visszatérését irányozta elő — átadták a brit és amerikai követségeknek, minthogy pedig nem volt olyan nuncius, aki ne kompromittálta volna magát, a mi derék főpapjaink információikat a bukaresti olasz követség útján juttatták el külföldre. Szent igaz tehát, hogy minden út Rómába vezet!

*

Természetesen Tito sem maradhat ki az ilyen vállalkozásokból. Tudjuk, hogy árulása főleg Churchillnek a műve. Tito azt a feladatot kapta, hogy valósítsa meg a Balkáni Federáció tervét, így tehát más országok területének bekebelezésére irányuló céljait provokációkkal igyekszik megvalósítani, amelyeket az angolszászok tevékenységükkel és sajtójukkal támogatnak. Láttuk ezt Bulgária és Albánia esetében, de ugyanez vonatkozik Romániára is, ahol a Bánát lakosságának jelentős hányada szláv eredetű. A Tito kémszervezet tehát már 1944 óta azon dolgozott, hogy a Bánátot csatolják Jugoszláviához és igyekezett ott szeparatista mozgalmat támasztani.

Ebből a célból alakult is egy titóbarát szervezet, a Szláv Fasisztaellenes Arcvonal, amely 1945 márciusában küldöttséget menesztett Jugoszláviába, s amikor ez visszatért, elhatározták, hogy áprilisra kongresszust hívnak össze, úgy akarván feltüntetni az annexió tervét, mintha az a nép akaratát fejezné ki. A sakkhúzást leleplezték és a kongresszust betiltották, de ekkor Velebit, a régi jugoszláv kém, újabb utasításokat adott és az összeesküvők kötelességévé tette, hogy szélesítsék ki kémhálózatukat. A bukaresti jugoszláv követség megkettőzött erővel buzgólkodott és a jugoszláv rendőrség ügynökei, akik diplomatáknak és — a British Council mintájára — kulturális egyesületek tagjainak, valamint professzoroknak álcázva jelentek meg, további ügynököket toboroztak és azon fáradoztak, hogy a Bánátot puskaporos hordóvá változtassák. Maga a követség átalakult fegyvertárrá és titkos

propaganda-anyagot terjesztő központtá. Ez a felforgató tevékenység — amely a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának 1948 júniusi határozata után még nyiltabbá vált — a tizenkét főösszeesküvő letartóztatásával végződött, akiket a bíróság el is ítélt. Így omlanak össze egymásután azok az aljas tervek és külföldről sugallt összeesküvések, amelyeknek London, Washington, Róma, Belgrád és Párizs hiába nyujtanak segítő kezet.

Bulgáriában

A különféle perek világosságot derítettek már arra a politikára, amelyet a régi Agrárpárt vezetői folytattak Bulgáriában. A „Katonai Liga" pere — nem sokkal a felszabadulás után — feltárta, hogy a szociális zavarok előidézésére szőtt összeesküvés terve „Géméto (G. M. Dimitrov) műve volt, aki köztudomás szerint a külföldi reakció fizetett ügynöke" *(Bulgarie Nouvelle)*. Géméto, miután leleplezték, az angolszász követségek segítségével megszökött[16]. Chresto Sztrátev, bűnügyének tárgyalásán (1946) a szófiai törvényszék előtt azt vallotta, hogy Géméto összeköttetésben állt Cyril Black-kel, az amerikai követség titkárával. Jelenlétében zajlott le Black és Géméto egyik megbeszélése és ennek során a két cinkos megegyezett abban, hogy harcolnak a Hazafias Arcvonal, azaz valamennyi olyan párt szövetsége ellen, amely Bulgária néptömegeire támaszkodott.

Amikor 1944-ben Bulgária hadat üzent Németországnak, arra törekedett, hogy egész katonai erejével részt vegyen e háborúban. Ez nem volt ínyére sem az imperialistáknak, sem Gémétónak. Géméto igyekezett tehát megosztani a népi erőket és defetista jelszavakat hirdetett azzal a céllal, hogy lelohassza a bolgár katonák lelkesedését és késleltesse a hitlerizmus vereségét. Mindebben az angolszászok utasításait teljesítette, akik nagyon rossz szemmel nézték a gyors szovjet elő-

[16] Azt beszélik, hogy mikor Géméto házi őrizetben volt, két amerikai tiszt kívánt vele beszélni. Bevezették őket hozzá. Kevéssel utóbb a két tiszt eltávozott. Egyikük maga Géméto volt, aki átöltözött amerikai egyenruhába. Lám, mire nem jó a diplomáciai védettség!

nyomulást és azt, hogy a bolgár nép elnyeri teljes függetlenségét.

Miközben javában folyt a nemzeti harc a megszállók ellen, Géméto arra törekedett, hogy elválassza az agrárpártiakat a kommunistáktól és titkos fegyveres csoportok szervezésére buzdított. Ez kifejezetten szerepel abban a vádiratban, amelyet a szófiai ügyészség adott ki ellene: „A vádlott azt kérte Canko Bárevtől és Eftyim Arszovtól, hogy szervezzenek titkos harci csoportokat és ezeket fegyverezzék fel az Agrárpárt rendelkezésére álló 2 240 000 levából; teremtsenek Törökországban és Görögországban olyan központokat, ahonnan embereik megkaphatják a szükséges fegyvereket ahhoz, hogy folytathassák harcukat a Hazafias Arcvonal ellen és megdönthessék Bulgáriában a népi kormányt."

A fentebb említett két személyt szintén felforgató tevékenységgel vádolták, amelyet ugyancsak a honvédő háború alatt folytattak, továbbá azzal, hogy összeköttetésben álltak Mihajlovics fasiszta tábornok embereivel, aki Jugoszláviában a németek oldalán részt vett a népellenes harcban.

A vádirat egyszersmind azt is megállapítja, hogy Géméto nem lehetett kezdő a hazaáruló tevékenységben. Ezt olvashatjuk benne: „Az agrárszövetség állandó bizottsága dr. G. M. Dimitrov (Géméto) politikájának tanulmányozása során megcáfolhatatlan bizonyítékokat talált arra, hogy nevezett már 1931-ben, egy külföldi utazása alkalmával kezdte játszani kalandorszerepét és olyan tevékenységet folytatott, amelynek semmi kapcsolata sem volt a párt szervezeteivel."

Erre Gémétót kizárták az Agrárpártból és Nikolasz Petkovval helyettesítették, aki maga is áruló volt. Ez a fordulat nem is lephet meg bennünket mindazok után, amiket hasonló ügyek folyamán láttunk. Nyilván valamilyen hatásköri vonatkozású veté'kedés folyt a két vezető között. Nagyon valószínű, hogy Petkovot (aki más angolszász ügynökök, nevezetesen Barnes és Boswell befolyása alatt állott) párhuzamosan használták fel az angolszász hatalmak, csakhogy leleplezése hamarább következett be, mint számították.

Barnest üzelmeinek leleplezése arra kényszerítette, hogy távozzék Szófiából. Ekkor Donald Read Heath lépett a helyébe, akinek tevékenységét a Kosztov-per folyamán leplezték le. Miután Heathra is rábizonyították a kémkedést, ő is elutazott

és ekkor szolgálatai jutalmául kinevezték Indokínába, Bao Daj és francia megbízói mellé. Előre tudni lehet, hogy milyenfajta munkát végezhet ott.

Még ő volt azonban az[17], aki fedezte M. P. Sipkovnak, az angolok volt ügynökének kémtevékenységét, akit utódaik, az amerikaiak vettek át. Sipkov, jó alkalmazotthoz illően, nagyarányú tevékenységet fejtett ki, amely főleg abból állt, hogy buzgón terjesztette az amerikai jelszavakat, defetizmust hirdetett és iparkodott bizonytalan légkört teremteni. Mindez arra késztette a bolgár rendőrséget, hogy 1949 augusztus 20-án felszólította: hagyja abba rágalomhadjáratát. Derék emberünk megrémülve közölte ezt Heath-zel, aki erre egészen 1950 február 11-ig, vagyis félesztendőn át a követség padlásán rejtegette. Az amerikai követség ezután azon fáradozott, hogy kijuttassa az országból és útlevelet kért Sipkov és családja részére. Miután ezt a különös kedvezményt érthető okokból megtagadták tőle, a követség hamis papírokkal akarta átcsempészni a határon. Egy ampulla mérget is adtak neki azzal, hogy letartóztatása esetén vegye be. Sipkovot le is tartóztatták, de mint sejthetjük, a mérget nem vette be. Így a bolgár bíróság elé került más amerikai kémekkel együtt, akiket ugyancsak a határátlépés pillanatában tartóztattak le.

Ennek az öt tagból álló kémcsoportnak a bűnpere során az angol és az amerikai követség 17 tagjáról történt említés; ezeknek közvetlen szerepük volt az ügyben.

*

Mindezek után lehet-e csodálkozni azon, hogy a Burgaszból (Bulgária) Marseille-be érkezett „Parizzi" olasz hajó egy olyan ládát tett partra, amelynek tartalma egy Ford kocsi volt és a vámőrök ebben felfedeztek „egy embert, aki konzervekkel és egészségügyi vödörrel volt ellátva". A *Le Monde* jelentése (1951 január 30.) ismerteti ezt az esetet és hozzáteszi: „Ezt a rejtélyes személyt, aki állítólag Szófiából érkezett és 34 napig élt a ládában, állítólag Krisztovnak hívják. A rendőr-

[17] Itt most nem beszélünk arról a fontos szerepről, amelyet Heath az áruló Kosztov amerikai-jugoszláv ügynök ügyében játszott. Ezt a *Jouvenel*, „Tito, az árulók marsallja" című munkában ismertettük

ség «vette gondjaiba» és egy rendőrségi autóval nyomban elhagyta Marseille-t. Bizonyos adatok alapján fel lehet tételezni, hogy nem egy nemkívánatos idegenről, nem is politikai menekültről van szó, és várták érkezését. Ha nincs vámellenőrzés, az egész dolog észrevétlenül maradt volna, ami neki is, és az államnak is érdeke lett volna".

Sem nemkívánatos idegen, sem politikai menekült? Talán kém? Az akkreditált diplomatáknak semmiesetre sem szokásuk ilyen módon utazni. És ennek a ládában utazó kémnek a histórijához mi köze lehet a francia állam érdekének?

*

Az 1951 májusában és júliusában letárgyalt két per feltárta, hogy a jugoszláv kémszervezetek[18] szintén fejtenek ki ellenséges tevékenységet a Bolgár Népköztársaság ellen. Mint minden olyan esetben, amikor titóista vállalkozásokat tanulmányozunk, itt sem csupán kémkedésről van szó, hanem sokkal inkább szabotázscselekményekről: bombát próbálnak elhelyezni a Bolgár-Szovjet Társaság székházában, bombamerényletet követnek el egy tejtermék-kombinát ellen, aminek 11 bolgár munkás esett áldozatul stb. Csak felsoroljuk ezeket a tényeket, hiszen a Rankovics-klikk módszerei ma már közismertek. Mégis szükségesnek látjuk, hogy ismertessük azt a módszert, amellyel a jugoszláv kémszervezet munkatársainak többségét toborozzák. Meg kell ugyanis állapítani, hogy a jugoszláv rendőrség legtöbbször megtorlásokkal fenyegetőzve bírja rá jövendő ügynökeit arra, hogy kötélnek álljanak: azzal fenyegetőznek, hogy mint árulókat kiszolgáltatják őket hazájuk rendőrségének — már pedig mindegyiküknek valamilyen bűn terheli a lelkiismeretét — vagy azzal ijesztgetik őket, hogy letartóztatják a családjukat. De az Albániára vonatkozó fejezetben látni fogjuk, milyen messzire mehet a zsarolás és azt is, hogy nemcsak a Tito—Rankovics-banda terroristái használnak ilyen visszataszító módszereket.

[18] Meg kell állapítani, hogy tevékenységük fokozodott a Bulgária és az Egyesült Államok közti normális diplomáciai kapcsolat megszakítása (1950 február) óta. Ez a tevékenység a gorog kémszolgálattal szoros kapcsolatban fejlődik. Gorogország egyébként amerikai irányítással bolgár kémeket toborzó és kiképző kulon központokat szervezett a maga területen

Annak a felforgató politikának, amelyet a nyugati hatalmak Albániával szemben követnek, Zogu volt király ismertette a főbb vonásait egy interjuban. Ezt az egyik angol ujság közölte Emil de Mistura aláírással: „A kommunistáknak Észak-Görögországban történt felszámolása és Tito marsallnak nyugat felé fordulása következtében növekszik annak a lehetősége, hogy a szomszéd országokban élő albán nemzetiségűekből és az Albániából oda menekültekből szabad albán hadsereget toborozzanak. Jugoszlávia déli és Görögország északi határvidékei megadják azt az egész térséget, amely felfejlődésükhöz, valamint egy belső felkeléshez szükséges" — mondotta egyebek között Zogu.

Ezt a vonalat nemcsak az angolszász titkos szolgálatok követik, hanem a görög, jugoszláv és olasz kormányok is, Albániának az a három szomszédja, amelyek közül mindegyik pályázik területének valamelyik darabjára. Ezenkívül ez az irányvonal három főbb disszidens mozgalomra támaszkodik. Ezek: a) a Legalitet, azaz legitimista párt, amely Zogu volt király uralmának visszaállításával monarchiává akarja változtatni az országot. Ez a párt úgylátszik az Intelligence Service kezében van; egyik vezető tagja Abaz Kupi, akinek, mint háborús bűnösnek, kiadatását követeli hazája; b) a Balli Kombötar (Nemzeti Front), amely Mitat Frasöri vezetése alatt áll és az amerikaiak kezében van, és végül c) az úgynevezett Független Blokk, amelyben Musztafa Kruja, Ernest Kolityi és Kol Bib Murakaü is helyet foglalnak — Albániában mindhármukat háborús bűnösként tartják számon. E dicső blokk „szabad Albániát" akar létesíteni — Olaszország segítségével[19].

Ennek a három gazdának a vezetése alatt álló három mozgalom egymás ellen harcol, de közben mindegyikük ugyanazt a romboló célt követi. Az angol kémszolgálat 1947-ben arra buzdította Zogut, hogy egyesítésük érdekében hívja össze a három csoportot közös értekezletre. Az értekezletet Kairóban meg is tartották, de nem végződött egyesüléssel, minthogy

[19] Ezen kívul megemlítendő még a Belgrádban működő Baskimi Agrar (Agrárszovetség), amely titóista vezetés alatt álló albán fiokintézmény és az Észak-Epiruszi Sillogue, amely Gorogországban alakult meg Észak-Epirusz elszakításának elokészítésére.

az amerikaiak továbbra is meg akarták tartani kezükben azt az eszközt, amelyet már teljesen megszereztek maguknak (Ethem Csako vallomása perében). Később amerikai kezdeményezésre egy másik értekezletet is tartottak Torinóban. Itt közeledés jött létre azzal a feltétellel, hogy Zogu lemond trónigényéről és eltávolítják azokat a vezetőket, akiknek a legerősebben megtépázta tekintélyét a Németországgal való együttműködés. Az olaszok, akiknek megvannak a maguk céljai Albániával, suba alatt szabotálták a vállalkozást. Mint látjuk, a kapitalista ellentmondások minden kérdéssel kapcsolatban jelentkeznek.

De akárhogyan áll is a dolog, a nyugati titkosszolgálatok válogatás nélkül felhasználják ezt a három, egymással vetélkedő szervezetet és bármelyiknek tagjait ledobják ejtőernyővel albán területre.

Hogy az angolszászok mennyire törekszenek terveik megvalósítására, azt Serge Karski *(Le Monde,* 1950 február 15.) tárja fel előttünk: „Tavaly nyáron felkelés készült Enver Hodzsa ellen az angol titkosszolgálat égisze alatt, amely Korfu szigetén rendezte be egyik támaszpontját. A rendszeresen tájékoztatott amerikaiak megelégedtek azzal, hogy támogatták az «Albán Felszabadító Bizottságot», amely akkor volt megalakulóban külföldön. Teljesen távol tartották az athéni kormányt, amely pedig elsősorban volt érdekelt egy ilyen műveletben, sőt kifejezetten vétót emeltek Papagosz tábornok minden akciója ellen, aki türelmetlenül várta, hogy Albániában szétverhesse a lázadók fészkeit és Epiruszt visszacsatolhassa Észak-Görögországhoz." Nem is lehetne világosabban feltárni a brit szándékokat és a gorog törekvéseket. Titót illetően Karski azt mondotta, hogy „Tito kormánya egyelőre megelégszik a propaganda és az elszigetelt rajtaütések «kisháborújával», amelynek az a rendeltetése, hogy Albániát a forrongás bizonyos fokán tartsa", egyébként állítása szerint egyedul a jugoszlávok „szíthatnak felkelést . . . a koszovói bizottság segítségével — teszi hozzá —, amelyet jugoszláv területen, a határ közelében albánok alapítottak, Albánia volt franciaországi követe, Frasöri vezetésével".

A Koszovovidéken valóban 800 000 albán lakik és Tito arra számított, hogy segítségükkel határincidenseket idézhet elő s ezek aztán ürugyül szolgálhatnak olyan nyugtalanságra,

amely beavatkozássá, majd pedig annexióvá fajulhat. A „koszovárok" azonban nem hajlandók részt venni vállalkozásában és ezért nagyrészüket deportálnia kellett az ország belsejébe. Az a nyugtalanság is, amelyet ügynökei ébrentartanak, nem a koszovói lakosok többségétől indul ki, hanem egyenesen a jugoszláv rendőrségtől[20].

*

1950 májusában-júniusában hat titóista ugynök: Preng Doda, Azisz Cara, T. Korovesi, Rudadj, Duka és Jazedzsiu ellen per indult. Hárman közülük egykori csendőrök, akik Mussolini szolgálatában állottak, majd később valamilyen módon a Gestapónak vagy egyéb fasiszta szerveknek szolgáltak. Ezen az alapon valamennyiüket szolgálatába fogadta a jugoszláv UDB. Mindegyikük valamilyen különleges ok miatt hagyta el hazáját, egyesek fasiszta multjukért, mások azért, mert ellenségei voltak a népi rendszernek. Ketten közülük jugoszláv illetőségűek voltak, mivel az a föld, amelyet műveltek, a határ egyik oldalán termékenyebb volt, mint a másik oldalán. Egyesek azért tértek vissza Albániába, hogy felforgató tevékenységet folytassanak és fegyverrel a kezükben fogták el őket. Ezek a legközönségesebb fajtájú árulók. De Korovesi diák kalandját érdemes elmondani, mert leleplezi a jugoszláv toborzó módszereket. Mint albán ösztöndíjast Jugoszláviába, a ljubljanai egyetemre küldik, majd a szakítás után Prágába. De a titóista propaganda befolyása alatt marad és végül a prágai jugoszláv követség útján vízumot kap Belgrádba. Amikor megérkezik álmai országába, az UDB kikérdezi. Végül ruhát, pénzt adnak neki és folytathatja tanulmányait. De egyszer csak letartóztatják, mert érintkezésbe lépett az olasz követséggel és Olaszországba szeretne utazni. Kétségtelenul szertefoszlottak az illuziói! Az UDB megfenyegeti és rémületét kihasználva, aláirat vele egy nyilatkozatot, amelyben kötelezi

[20] Ami a kulfoldon toborzott zsoldosok hazafiságát illeti, erről képet ad a „koszovói-ugy". A háború után a nacionalisták követelték Koszovo Albániához valo visszacsatolását és ezt a követelést hangoztatva, megvádolták a Népkoztársaságot, hogy magukra hagyja kulfoldon élő fiait. Tito árulasa óta és azóta, hogy Koszovót agitációs kozpontnak használják fel Albánia egy részének Jugoszláviához való csatolása érdekében, minden árulo disszidens egyszerre elnemult ebben a kérdésben.

magát, hogy kém lesz, továbbá, hogy elvállalja egy provokáció rendezését a belgrádi albán követség ellen. „Az volt a megbizatásom — mondotta —, hogy jelentkezzem az albán követségen, sértegessem a tisztviselőket, mondjam nekik, hogy gyávák és kalandorok." Ezenkívül azt tanácsolták neki, hogy „amennyiben hasonló hangnemben válaszolnak, adjon le rájuk revolverlövéseket". Korovesi megrettent, nem hajtotta végre a „megbizatást", mire az UDB újból letartóztatta. Azzal vádolta, hogy kapcsolatban áll az albán követséggel, majd a határra kísértette. Ott azt mondták neki: „Mi hoztunk ide téged, most pedig visszaviszünk." Ennek a kémtörténetnek határozottan humoros a vége.

Hasonló kényszerítő módszereket alkalmaztak Duka albán parasztal szemben is, aki jugoszláv területen művelt egy darab földet. Amikor a helyi UDB felszólította, hogy lépjen szolgálatába, aztán menjen Albániába és ott kövessen el merényleteket, volt bátorsága ahhoz, hogy ezt visszautasítsa, mire nemsokára meg is mutatkoztak a következmények. A rendőrfőnök egy napon magához hivatja. Azzal vádolja, hogy második házassága törvénytelen és ezt mondja neki: „Tudod, hogy az első feleséged nekem rokonom?" Duka még azon tűnődik, hogy mi lesz ebből, amikor már következik is a folytatás. A rendőrfőnök most beidézi második feleségét és miután megfenyegette a szegény parasztasszonyt, aláirat vele egy nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy férje erőszakkal kényszerítette a házasságra. Az asszony, amikor hazament, elmondotta a dolgot Dukának. „Mindent megértettem — mondta a vádlott. — Feleségemet anyámnál hagytam és bementem a faluba." Most már elfogadta a felajánlott megbízást. Néhány nappal később engedély nélkül — és lelkesedés nélkül — átlépte az albán határt és letartóztatták.

Ezek nem elszigetelt tények. Az ellenség napról napra megkísérli, hogy kémeket és terroristákat csempésszen be az országba, s abban a hiú reményben ringatja magát, hogy segítségükkel „guerilla csoportokat" szervezhet. Még nem jöttek rá arra, hogy a „guerilla harc" a nép felkelése az idegen betolakodó ellen — nempedig az idegen betolakodóé a nép ellen és hogy a földalatti harci mozgalom csak az egész nép támogatásával élhet és cselekedhetik.

A guerilla harc hiú reményében a nyugati titkos szolgá-

latok 1949 utolsó hónapjaiban Albániában ejtőernyővel ledobtak vagy hajóról partra tettek: 12 olaszországi eredetű kémet, akiket Róma, Bari és Taranto különleges táboraiban képeztek ki; 15 jugoszláv eredetűt; 7 görögországi eredetűt, akik közül ötöt Janina és Korfu, kettőt pedig München különleges központjaiban képeztek ki. Mint látnivaló, a kémkedés nyugaton nagyrabecsült tudomány lett és Európában úgyszólván mindenütt szakiskolákat nyitottak tökéletes nyugati kémek kiképzésére.

*

Csako, Zsupa, Luftiu perében látni fogjuk, hogy milyen szerepet játszik Olaszország ebben az együttesben és azt is megállapíthatjuk majd, hogy — ugyanúgy, mint a „régi jó hitleri időkben" egész Németországot — a nyugatiak ma is előszeretettel használják fel Nyugat-Németországot kémeik kiképzésére.

Csako, a megszállók régi munkatársa először Németországba menekült, onnan pedig Olaszországba ment. Felvételi magát az IRO Santa Maria di Leucában fenntartott táborába, majd egy másik Reggio Emilia-i táborba, ahol az albán menekülteket gyüjtötték össze. Itt közreműködik a Balli Kombötar újjászervezésében, amelynek célja egy Albánia elleni akció. Az amerikaiak, hogy a disszidáltak közreműködését megnyerjék, habozás nélkül kiadatással fenyegetik őket. Ez a söpredék pedig, amelynek ezer bűn terheli a lelkiismeretét és amelyből egyesek az olaszokkal, mások a hitleristákkal, ismét mások mindkettővel összeszűrték a levet, annál könnyebben engedett a nyomásnak, minthogy a hivatalos propaganda azt a hírt terjesztette, hogy az albánok minden hazatérőt kivégeznek. Megállapíthatjuk tehát, hogy az amerikaiak maguk is háborús bűnösnek tekintették ugyanazokat az embereket, akiknek ezen a címen való kiadatását megtagadták Albániának. Ez azt jelenti, hogy tisztában voltak az Albán Népköztársaság vádjainak megalapozottságával, de ragaszkodtak ahhoz, hogy továbbra is szolgálatukban tartsák a fasiszta csoportokat.

Másfelől tisztogatást végeznek a túlságosan kompromittált együttműködők közt, mondotta Henderson amerikai diplomata, „hogy a Balli mint hazafias politikai párt jelenhessék meg az albán nép és a külvilág előtt".

Egyébként a régi „ballisták", az olasz megszállás alatti kollaboránsok továbbra is megkapják tisztviselői fizetésüket. A fasiszta megszállás alatt szerepelt minisztereket, prefektusokat, rendőri nyomozókat tehát De Gasperi kormánya ma is úgy tekinti, mintha az olasz kormány tisztviselői lennének, ami egyebek közt sokat elárul Olaszország marshallizált kormányának annexiós szándékairól.

A ballista tevékenységet Mitat Frasöri, Ali Kölcura és mások irányították az olasz belügyminisztérium, a Vatikán és az amerikaiak védőszárnyai alatt. Megállapodást kötöttek Görögországgal is. „Kértük Görögországtól, hogy az egész görög-albán határt használhassuk fel bandák és fegyverek becsempészésére... Görögországnak pedig köteleznie kellett magát, hogy Korfuban, Janinában, Kasztoriában, Flórinában használható támaszpontokat állít fel és szervez meg a Balli számára" —, jelenti ki Ethem Csako.

Ezeket az árulókat minden eshetőségre készenlétben tartották, amit bizonyít az a tény, hogy az olaszországi IRO táborokban összpontosított albánokat zsoldosokként akarták felhasználni az olasz nép ellen. Az olasz választások idején ugyanis államcsinyt készítettek elő arra az esetre, ha a kommunisták győznének. „Az államcsíny főszereplői Guzzoni tábornok, az Albánia megszállásában részt vett fasiszta csapatok egykori főparancsnoka és Messe tábornok lettek volna. Mi magunk is féltünk a kommunista párt győzelmétől, amely mint háborús bűnösöket kiadott volna bennunket a tiranai kormánynak" —, vallja Csako. Ez az áruló, aki jól ismeri az albán csoportok tevékenységét és ismeri kapcsolatukat mind a Vatikánnal, mind az olasz belügyminisztériummal, elmondja, hogy szükség esetén az összes disszidáltakat — beleértve az egyéb nemzetiségűeket is — fel akarták használni és néhány nappal a választások előtt különféle fegyvereket szállítottak az Iesi-i táborba: automata fegyvereket, golyószórókat és gránátokat.

Mindez az olasz államrendőrség és Scelba belügyminiszter fedezete alatt történt.

Az albánokat csakugyan mint zsoldosokat használták fel a görög demokratikus hadsereg ellen és az arab-izraeli harcokban. Közülük többszázan el is estek Görögországban. Ezért, amikor a disszidáltaktól újabb áldozatokat követeltek, sokan közülük nem voltak hajlandók elindulni Szíriába, vagy mihelyt

megérkeztek, megszöktek. Árulást elkövetni, amikor nem túlságosan nagy a veszély, még hagyján — de csatában elesni mégis csak egészen más dolog. Különben is mi értelme van az árulásnak, ha nem lehet belőle hasznot húzni?

Amint láttuk, az albán árulókat teljesen hivatalos formák közt helyezték el az IRO táboraiban. Csakótól megtudjuk, hogy „a látszat és a külső forma megőrzése végett ez úgynevezett jótékony szervezet, amely főleg menekültek segélyezésével foglalkozik. Valójában azonban mind igazgatója, mindpedig egyszerű tisztviselői azzal foglalkoznak, hogy disszidáltakat toborozzanak saját hazájuk elleni kémszolgálatra. Míg a táborban voltunk, az IRO amerikai és angol tisztjei szüntelenül dühös propagandát folytattak az albániai népi hatalom ellen és előkészítették a száműzötteket az Albánia ellen tervezett beavatkozásra... Amikor albán önkénteseket mozgósítottak Izrael ellen, az IRO egy amerikai és angol tisztekből álló bizottságot küldött ki a névjegyzékek összeállítására. Azokat, akik ellenálltak, kiutasították a táborokból, egyeseket közülük le is tartóztattak." Ez történt egy bizonyos Zsupa nevű disszidálttal is. Még aznap este, amikor megtagadta a vállalkozásban való részvételt, az olasz rendőrség emberei Anconában börtönbe vetették. Azzal vádolták, hogy kommunista. Amint látjuk, szoros kapcsolat áll fenn az amerikai főzsaroló és az alantas feladatokat végrehajtó olaszok közt. „Nem akartam aláírni a jegyzőkönyvet, de addig vertek, míg végre is kénytelen voltam aláírni." És így ez a régi náci azt vallja, hogy kommunista. Tizenegyhónapi várakozás után a titkos szolgálatok olasz és amerikai ügynökei kiemelik a börtönből. Ekkor már aláír egy nyilatkozatot, amelyben kötelezi magát, hogy kémkedik a részükre.

Csakót végül is a Linda villában helyezik el, Baritól hat kilométernyire, ahol kémtanfolyamokat hallgat és megtanulja a rádió leadóállomás kezelését.

Zsupát német barátai vitték magukkal Németországba, amikor kénytelenek voltak elhagyni Albániát, majd Grazba (Ausztria) került, ahol kémtanfolyamokat hallgatott. Németország fegyverletétele után a németek átadták őt az amerikaiaknak, akik aztán Olaszországba továbbították. Róma mellett a Cine Citta-i táborban helyezték el, amelyet az UNRRA és az IRO igazgatott.

Mielőtt ezeket a kémeket Albániában ejtőernyővel ledobták volna, azzal igyekeztek bátorságot önteni beléjük, hogy tragikusnak festették le az albániai helyzetet, feladatukat pedig könnyűnek tüntették fel. Például azt mesélték nekik gazdáik, hogy „a hegyek tele vannak nacionalistákkal, ezek csapatainak létszáma több mint 40 000 és a kormánycsapatok csak a városokat tartják kezükben" — adja elő Csako a per albán hallgatóságának nagy derültségére. Zsupa is megerősíti ezt. Agostino olasz ezredes ezt mondta Zsupának: „Önök egy szenvedő népet fognak találni és ez a nép, mihelyt megtudja, honnan jönnek, tárt karokkal fogadja, mint felszabadítójukat üdvözli és a legnagyobb segítségben részesíti önöket." „Azt mondotta még nekünk, hogy Albániában, ott, ahol ejtőernyővel le fognak dobni bennünket, nem fenyeget semmi veszély, mert ezt az övezetet nacionalista bandák ellenőrzik és a kormány csak a városokat tartja kezében."

Luftiu vádlott esete sem nagyon különbözik ettől, bár ő a jugoszlávok ügynöke. Ilyen címen került az ejtőernyővel ledobott csoporthoz. Ezt a műveletet egy olasz repülőgép hajtotta végre.

Ezeknek a kémeknek nagy megdöbbenésére a vidéket nem tartották megszállva nacionalista bandák és a nép nem fogadta őket tárt karokkal. Csako, kevéssel azután, hogy földet ért, találkozott egy öreg pásztorral. Pénzt ajánlott neki a csoport bujtatásáért, de a pásztor visszautasította a pénzt, elszaladt és értesítette a rendőrséget. A kémek elmenekültek, de most már az egész nép vette őket üldözőbe. Csako kisiklott üldözői kezéből és egy barlangban töltötte az éjszakát. Itt hallotta, amint künn egy asszony ezt kiáltotta: „Hol vannak azok az árulók, akik el akarják pusztítani boldogságunkat és nyugalmunkat?" Ekkor megértette, hogy a legjobb, ha megadja magát.

A történet azonban ezzel még nem ért véget és ezután komikus fordulat következik. Az albán államrendőrség titokban tartotta a kémek letartóztatását és ezek segítségével titkos levelezést tartott fenn az olasz belügyminisztériummal. Két hónapon át 110 fantasztikusnál fantasztikusabb táviratot küldtek Scelba titkos szolgálatának, sőt még élelmiszercsomagokat is dobattak le olasz repülőgépekkel. Az olasz rendőrség komolyan válaszolt azokra a hamis hírekre, amelyeket bőségesen

kapott: „Köszönjük tájékoztató anyagukat és szerencsét kívánunk komoly munkájukhoz. A tájékoztató anyagot továbbítjuk Washingtonnak." Washington meg lehet elégedve olasz rendőrségének sikerével.

*

A tanulságot azonban nem szívlelték meg, mert a tiranai bíráknak 1951 októberében újból tizennégy olyan háborús bűnös felett kellett ítélkezniok, akiket ejtőernyővel dobtak le, vagy hajóról tettek az albán partokra. Még olyanok is voltak köztük, akik Németországban végeztek kémtanfolyamokat. Így Szelim Daci-tól megtudjuk, hogy 206 albánt helyeztek el Karfeldben, Munchentől 16 km-re és ezek alkották az amerikai parancsnokság alatt álló „4 000 Labour Service Command' századot. A „németországi amerikai megszállási övezet rendőri egyenruháját" viselték, német tisztek vezetése alatt fegyverezték fel és képezték ki őket. Bizonyos idő mulva elszállították őket Berchtesgadenbe. „Egy csinos villában szállásoltak el bennünket, amely, mint mondották, Hitlernek vagy Göringnek szolgált pihenőhelyül."

Így biztosítják az amerikaiak a fasizmus folytonosságát. Ezeket az embereket arra nevelik, hogy hazájuk ellen harcoljanak. De az amerikaiakon kívül albán vezetőik is ellátták őket tanácsokkal. Így a berchtesgadeni tábort meglátogatta a hírhedt Abaz Kupi, a „Legalitet" egyik vezetője. „Nem vagytok egyedül — jelentette ki nekik (Muhamed Hodzsa vallomása). — Albániában százezerszámra vannak nacionalisták a hegyek közt; a kormány csapatai a városokba szorultak és nem mernek kimenni vidékre; a kormány kénytelen volt kihirdetni az ostromállapotot; este 10 órától reggelig senki sem hagyhatja el a lakását; a nacionalisták több várost elfoglaltak . . ." stb.

A vádlottak közül egyeseket amerikai repülőgéppel Görögországba szállítottak, majd ejtőernyővel ledobták őket Albániában. Némelyiket tévedésből Jugoszláviában dobták le ejtőernyővel és ezeket a jugoszláv UDB küldte Albániába. A különböző kémszolgálatok közt kitűnő az együttműködés; bárhonnan jöttek is az ejtőernyővel ledobott kémek, megkapták azt a jelszót, amellyel háborítatlanul bejuthattak akár Görögországba, akár Jugoszláviába.

De a becsempészett kémek Abaz Kupi és Frasöri optimista

nyilatkozatai és gazdák megnyugtató kijelentései ellenére, megint csak nem találtak szervezett földalatti mozgalmat. A vidéket nem tartották megszállva nacionalista bandák és nagyrészt magának az albán népnek köszönhető, hogy ezeket a kémeket lefülelték, mielőtt még árthattak volna hazájuknak.

Megfigyelhető, hogy a nyugati sajtó, különösen pedig egyes görögországi tudósítók a fasiszta propagandát szajkózzák és azt állítják, hogy Albániában számos ellenzéki „góc" van. Ez azt bizonyítja, hogy híranyagukat a görög és jugoszláv kémszervezetektől veszik, anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben is törődnének hitelességük ellenőrzésével. Számukra mindenekelőtt az a fontos, hogy terjesszék a hazugságokat és már előre igazolják a görögök és Titóék felszabadítás leple alatt előkészített betörését. Egyébként azt hisszük, eléggé bebizonyítottuk, hogy az amerikai, angol és olasz kormányok ugyanezt a célt tűzték maguk elé. De bárhogy álljon is a dolog, az albán nép mindezeket a kísérleteket meghiúsította és 1945 óta, az Albánia ellen irányuló legkülönbözőbb háborús provokációk során minden alkalommal megsemmisítette a bevetett felfegyverzett csoportokat.

VIII.

FRANCIAORSZÁGBAN IS VANNAK ZSOLDOSOK

„Annyira hívei vagyunk az összefogásnak, hogy egy nemzetek feletti politikai hatalom kialakítása érdekében beleegyezünk abba, hogy önök annektáljanak bennünket."

PAUL REYNAUD szavai, melyeket Strasbourgban az angolokhoz intézett. *Le Monde*, 1951 november 24.

Paul Reynaud egyszer már zátonyra vitte Franciaországot, amikor Weygand-t hívta az árulás megszervezésére és a vereség igazolására, Pétaint pedig ezek törvényesítésére. Reynaud-t kétségtelenül rég nem lehet már franciának tekinteni, bár jelenleg még képviselő Franciaországban Nem felejtjük el, hogy már 1940-ben a Brit Nemzetközösséghez akarta csatolni Franciaországot. (Ugyanezt akarta egyébként Léon Blum és de Gaulle is.) Most újra visszaesett régi bűnébe: megint csak idegen hatalomnak tesz hűségnyilatkozatot.

Reynaud olyan arcátlan, hogy ezt ki is meri mondani, de nem ő az egyetlen, aki ezen az úton jár. Franciaország mostani vezetői éppen olyan messze mennek a nemzet jogainak feladása terén, mint ő, ha ugyan még nálánál is messzebbre nem mentek. El vannak szánva arra, hogy országunkat beolvasztják az amerikai birodalomba, hadseregünket pedig a nyugatnémet hadseregbe, amelyet „európai hadsereg" névvel álcáznak, ugyanazzal az elnevezéssel, amelyet már Hitler is használt, méghozzá ugyanilyen értelemben.

A hagyományos, kivénhedt pártok vezetői és a kapitalista reakció új képviselői háborúval szeretnék letűnő hatalmukat meghosszabbítani. Úgy vélik, a háború biztosítaná számukra

amerikai főnökeik hálájat. Ennek előkészítéseképpen arra törekszenek, hogy árulással, rendőri provokációval és megtorlással bomlasszák, majd pedig elfojtsák a nép és elsősorban a kommunista párt ellenállását, amely a békéért és a szociális haladásért folytatott harc élcsapata és az igazi nemzeti politika fáradhatatlan védelmezője.

Ezek a kísérletek semmiképpen sem újak. Gondoljunk csak Jaurès meggyilkolására, akit a reakciónak 1914-ben el kellett hallgattatnia, mert síkraszállt az imperialista háború ellen, és emlékezzünk vissza a jobboldali szocialista Léon Blum tevékenységére.

Blum már 1931-ben rágalmazta az élenjáró kommunistákat és így próbálta bomlasztani a kommunista pártot, „megsemmisíteni a kommunista káderekét" — írta. Esze ágában sem volt, hogy megbélyegezze a német szociáldemokraták politikáját, akik megnyitották Hitler előtt a hatalomhoz vezető utat és eltökélten visszautasította, hogy a kommunistákkal bármiféle közös hitlerellenes akciót hajtson végre. Mindezzel ténylegesen elősegítette a hitlerista agressziót, különösen a Spanyol Köztársaság ellen szőtt összeesküvése idején, amikor kézzelfogható bűnrészességét a „benemavatkozás" jelszavával álcázta. De hogyan is lehetne ezen csodálkozni azok után, hogy tudjuk: Lavalt, akire rásütötték az árulás bélyegét és akit mint árulót halálra ítéltek, Blum politikája támogatójának tekintette. Ez kiderül a Wilhelmstrasse irattárából. A madridi hitlerista nagykövetnek 1937 április 14-én (a spanyolországi háború alatt) kelt, külügyminiszteréhez írt levele idézi ugyanis Franco kabinetfőnökének egyik jelentését, amelyben ezt olvassuk: „Laval azon a nézeten volt, hogy Franciaország üdve egy Pétain-kormányhoz fűződik és a marsall el is van szánva arra, hogy vállalja ezt a megbízatást, de Blum miniszterelnök, akivel ebből a célból titokban együtt dolgoznak, úgy látszik, nem hajlandó ezt elfogadni."

Csodáljuk meg ezt a titkos együttműködést Pétain, Laval és Blum között. Érdekesen megvilágítja az 1939 előtti politikai helyzetet és a jobboldali szocialista vezetők összejátszását a leggaládabb reakcióval.

Daladier, miután Münchenben Chamberlain társaságában hivatalosan átnyujtotta Európa kulcsait Hitlernek, az így megkezdett árulás művét kiegészítette azzal, hogy rendeletileg

feloszlatta a kommunista pártot, azt az egyedüli pártot, amely szemben állt az agresszió elősegítésének politikájával. Blum ekkor ezt írta a *Le Populaire* 1939 szeptember 27-i számában: „Az az érzésem, hogy pártunk többsége természetesnek és jogosnak fogja találni a Francia Kommunista Párt feloszlatását." A „gyáva megkönnyebbülés" után ez már az örömteli megkönnyebbülés hangja volt.

És megint csak egy szocialista, Sérol miniszter minősítette „természetesnek és jogosnak" a hazájukhoz hű, harcos kommunisták meggyilkolását.

Miután így teljes világosságában áll előttünk a mult képe, minden okunk megvan arra, hogy ne tulajdonítsunk nagy jelentőséget azoknak a pereknek, amelyeket Vichy indított a Harmadik Köztársaság vezetői ellen. Ez nem volt más, mint porhintés, amelynek kétségtelenül az volt a rendeltetése, hogy kielégítse egy bizonyos demagógia követelményeit. Egyébként pedig ezek a vezetők nem sokat szenvedtek sem a Pétain-rendszertől, sem a nácizmustól. Tartaléknak tartogatták őket, ugyanúgy, ahogy másokat is gondosan megőriztek Romániában, Bulgáriában és másutt.

A hazafiak minden nehézség nélkül el tudják képzelni, hogy milyen lenne egy igazi demokráciában ezeknek a vezetőknek az igazi pere. E magas személyiségek közül, akár Weygand-ról, akár Reynaud-ról, Daladier-ről vagy Blumról van is szó, egyiknek sem állna módjában, hogy letagadja azokat a súlyos tényeket, amelyek a francia nép érdekei ellen elkövetett árulásukat bizonyítják. Bevallanák bűneiket, mint ahogyan olyan sok más áruló is ezt tette, közben pedig megbízóik, akik ékszerekkel és valutával megrakott bőröndjeikkel külföldre szöknének, azt rikácsolnák, hogy meggyilkolják a demokráciát.

*

Abban az időben, amikor a hazafiak életüket áldozták azért, hogy felszabadítsák a hazai földet, az ellenállók tábora azt látta, hogy bizonyos körökben burjánzik mindenfajta árulás és kémkedés. Ha majd megírhatjuk ezeknek az éveknek a történetét, valószínűleg ki fog derülni, hogy számos francia területen szervezett mozgalomnak igazában nem volt más célja, mint hogy elárulja az ellenállást, feljelentse aktív vezetőit és kiszolgáltassa őket a németeknek — ugyanúgy, mint ahogy

bizonyos külföldi csoportoknak (többek között lengyeleknek) az volt a rendeltetésük, hogy kikémleljék és elárulják honfitársaik ellenálló tevékenységét. Alább látni fogjuk, hogy a Gestapo és a belső reakció kapcsolata tény és valóság volt.

A hazafiak elleni belső harcot a jelek szerint Londonból a de Gaulle által megszervezett BCRA[1]—DGER[2] irányította. Ezt a hivatalt az ő kreatúrái vezették, többek közt Passy (de Wawrin), akit többször 10 millió frank elsikkasztásával vádoltak és aki ennek az áruló tevékenységnek a finanszírozója volt.

Számos tény világított rá ezekre a galád vállalkozásokra, köztük Jean Moulin[3] megölése és Delestraint tábornok meggyilkolása. Ugyancsak emlékezünk még Hardynak, ennek az áruló tisztnek az ügyére, akit a súlyosan terhelő vádak ellenére is felmentettek, pedig tulajdonképpen bebizonyosodott, hogy feljelentett hazafiakat. Krammer náci kém e felmentés után egy évvel írásban megerősítette, hogy Hardy az ő szolgálatában állt, ami azt jelenti, hogy Hardy náci ügynök volt, ugyanakkor pedig a londoni kormány ügynöke is. Felmentése azt bizonyítja, hogy a kormánykörök minden leleplező nyilvánossággal szemben meg akarták védeni a Gestapo és London kapcsolatát.

A népellenes tevékenység a háború után is folytatódott. Bizonyos csoportok ugyanis erőszakkal meg akarták dönteni a köztársaságot, mert vezetőik és titkos pénzelőik akkor attól tartottak, hogy igazi népi hatalom jön létre. Így a felszabadulás után merényleteket hajtottak végre a demokratikus szervezetek ellen, külföldi eredetű fegyvereket dobtak le ejtőernyővel és emlékezünk, hogy az aratás utáni tüzek egy időben nyugtalanító arányokat öltöttek. (Figyeljük meg azt a hasonlóságot, amely ezen esetek és a népi demokráciákban hasonló csoportok tevékenysége közt mutatkozik.)

Ezek a terrorista merényletek főleg a „Kék terv"[4] embereinek művei voltak.

---

[1] Bureau Central de Renseignements et d'Action (Központi tájékoztató hivatal — de Gaulle-féle kémszervezet) — *Szerk.*

[2] Direction Générale des Enquêtes et Recherches (Vizsgálati és nyomozási ügyek főigazgatósága — de Gaulle-féle kémszervezet). — *Szerk.*

[3] Jean Moulin — az ellenállási mozgalom tanácsának első elnöke volt. — *Szerk.*

[4] „Kék terv" (Plan Bleu) — francia reakciosok összeesküvési terve volt a Népfront ellen. — *Szerk.*

A „Fekete maquis" ügye egy olyan szervezet létezését tárta fel, amelynek célja a zavarkeltés volt és amely éppen ezért sorozatosan felgyujtotta a termést és vonatokat siklatott ki. A kormány különben megkísérelte, hogy ezekért a merényletekért a kommunisták nyakába varrja a felelősséget, amivel bebizonyította, hogy fedezni akarja a terroristákat, és a közvéleményt a hazafiak ellen szeretné fellázítani. A „Fekete maquis" emberei a milicisták, a PPF (Parti Populaire Français, Doriot pártja), LVF (Légion des Volontaires Français Contre le Bolchévisme — Francia Bolsevistaellenes Önkéntesek Légiója), a Waffen S. S. emberei és a megrögzött szélsőjobboldaliak közül kerültek ki. Összeköttetésben álltak a „Kék terv" és más reakciós csoportok embereivel.

A „Fekete maquis" és a „Kék terv" legfőbb vezetői külföldön tartózkodtak, főként Svájcban, és ott nemcsak a szövetségi kormány, hanem a francia kormány pártfogását is élvezték. Hamis papírjaik tökéletesen rendben voltak és tevékenységüket Párizs közelről figyelte, ha már másként nem, akkor a rendőrségek egymáshoz intézett jelentéseiből és annak az egyszerű ténynek a segítségével, hogy ezek a személyek egyáltalán nem bujkáltak, sőt nyiltan dolgoztak svájci lapoknak.

Az a hír terjedt el — és nem is cáfolták meg —, hogy a hamis papírokat Locquin parancsnok szállította nekik. Ez utóbbi Németország francia megszállási övezetében egy tájékoztató irodát vezet — a jelek szerint ez megfelel a volt BCRA—DGER-nek, amely olyan közel állt de Gaulle szívéhez. Locquin főmunkatársa a német Nosseck ezredes, aki a német államrendőrség vezetője volt Franciaországban. Állítólag ennek a régi szervnek az alapjaiból egymilliárd frankkal rendelkeznek. Annyi összeesküvést támogathatnak tehát anyagilag, amennyit csak akarnak.

Locquin egyébként összeköttetésben áll Meffre-vel, más néven „Howard"-dal, de Gaulle egykori katonai biztonsági szervezetének főnökével. Nosseck-nek viszont, aki az OSS, majd az amerikai CIC (kémhivatalok) ugynöke lett, főnöke Otto Skorzeny, az SS-ek nagy embere, Hitlerék bérgyilkosa, aki ma az amerikaiak védence, alkalmazottja és egyben a *Figaro* munkatársa.

Így tehát meg is lehet húzni az irányvonalat: de Gaulle—

Locquin—Nosseck—CIC—Skorzeny—SDECE. A lánc még kiegészíthető, ha figyelembe vesszük, hogy Locquin-t és Nosseck-et, a németországi francia ugynökoket 1948-ban olyan megbízásokkal tiszteltek meg, amelyek a francia miniszterelnököktől, azaz a szocialista Ramadier-től s Queuille-től eredtek.

Így aztán már jobban megértjük, hogy Skorzeny „Ruls Steiner" névre kiállított hamis papírokkal felszerelve nyugodtan eljöhetett Párizsba és visszautazhatott anélkül, hogy a rendőrségnek ez ellen kifogása lett volna. Locquin boszorkánykonyhája, amelynek tevékenységét a francia kormány ismeri — még hozzá igen kozelről —, nagyon konnyen megszerezhette az ő részére is a szükséges útlevelet, akárcsak a „Fekete maquis" vezetőinek papírjait.

A Svájcban berendezkedett egyik személyiség egyébként nagyonis be volt avatva a francia kormány szándékaiba, s ezért jelenthette ki 1948 márciusában: „A nyugati együttműködés politikáját, ha ez egyáltalán létrejöhet, René Mayer és Jules Moch fogják megvalósítani." Igazat mondott. Moch és Mayer urak nemcsak Franciaország új sírásói közt vannak, hanem ők fedezték és segítették elő azt is, hogy a Hitlerrel való együttműködésben legerősebben kompromittált emberek visszatérhessenek Franciaországba. Cinkosi segítségük folytán a legtöbb ilyen egyént, akit elítéltek ugyan, de büntetésük végrehajtását felfuggesztették, most a honvédelem új pozícióiban látjuk, vagy különféle hivatalokból, sőt egyenesen a parlamentből irányítják a nemzetárulás művét.

Így lett képviselő 1951-ben Loustanau-Lacau és a reakció olyan arcátlan volt, hogy ezt az egyént, aki nyilvánvalóan kémügynök és terrorista volt, megtette a miniszterelnöki költségvetés előadójává a SDECE ügyében. „The right man in the right place", bizonyos értelemben, legalább is ahogy ezt a jelenlegi kormány és többsége gondolja.

Amikor azt mondjuk, hogy kémek állnak az ország élén, a legkevésbbé sem túlozunk, mert Loustanau-Lacau összeköttetésben állt és áll talán még ma is Locquin-Nosseck kémhivatalával, azaz végeredményben az újjászervezett Abwehr-rel és az amerikai kémszolgálattal.

Egy másik ügyben, a Roger Peyré—Van Co. ügyben véres csekkeső fröcskolte be a radikális képviselőket, a szocialistá-

kat, a RPF (de Gaulle fasiszta pártja) és a MRP (a francia klerikális reakció pártja) kötelékébe tartozó képviselőket, akik mind nagy buzgalommal igyekeztek kiszolgálni azt, aki fizet, még ha ez a francia katonák és a vietnami hazafiak vérébe kerül is. Roger Peyré, aki nagyban közvetített a pénzt adók és a pénzt bezsebelők közt, minden nehézség nélkül eltünhetett Franciaországból.

Itt van még a Delétang—Delore-ügy és az úgynevezett pünkösdi összeesküvés más részvevőinek ügye, amelynek során bebizonyosodott a RPF összeesküvő tevékenysége és a szocialisták bűnrészessége. Antonini rendőrfelügyelő mint tanú, kijelenti, hogy Jules Moch mindenáron kerülni akarta a botrányt. „Nem akarok még egy olyan pert, mint a «Kék terv» pere volt" — mondotta neki. Bertaux, az államrendőrség igazgatója, annyira összejátszott ebben, hogy fedezte az összeesküvést, „elnézést" ajánlott, hiszen az összeesküvésnek csak a kommunizmus elleni harc volt a célja!

Azt is megtudjuk Romain rendőrfelügyelő révén, hogy Delore, az összeesküvés egyik irányítója az Egyesült Államokba utazott Jean Devis néven, vagyis hamis útlevéllel (vajon ki adta neki?), hogy ott ismertesse kommunistaellenes mozgalmát és támogatást keressen „bizonyos társaságokban és kormánykörökben, amelyekhez ajánló levelei voltak". Szeretnénk tudni, hogy kik fogadták, mert azt már tudjuk, hogy szívesen fogadták.

A szocialista dr. Perrin bűnpere tárgyalásán elmondotta, hogy ő már tájékoztatta ügyéről Guy Mollet-t[5], aki egyébként már jól tudta, miről van szó és különben is, a belügyminiszter az egésznek nem tulajdonított semmi jelentőséget.

Itt újból kiderül a „munkamegosztás" a RPF, a szocialisták és az amerikaiak közt. Egyesek finanszíroznak, mások cselekszenek, ismét mások „falaznak".

Delore-t, aki sokat mondhatott volna, egy napon cellájában felakasztva találták.

A kormány tanúi és sajtóorgánumai igyekeztek elkenni a legtöbb ilyen per jelentőségét és volt, amelyiket le sem folytattak. Az összeesküvők általában szabadlábra kerültek, némelyikük pedig még csak meg sem jelent a bíróság előtt.

---

[5] Guy Mollet — jobboldali szocialista, a SFIO főtitkára.

A kormánynak ugyanis szüksége van ezekre az emberekre saját céljai érdekében és főleg azért, hogy erősítse a nép elnyomására felhasználható csapatait: a csendőröket, a CRS-et és a „territoriális őrséget", a milíciának ezt az új formáját. Ezt jelentette ki a Delore-perben Antonini rendőrfelügyelő, mikor — miután feltárta, hogy Franciaországban 300 különböző kommunistaellenes tömörülés volt — kicsúszott a száján: „Most mindez felszívódott. Helyettük itt lesz a territoriális őrség."

A RPF maga toborozta ennek a fasiszta söpredéknek jelentős részét. Ezt bizonyítják azok a merényletek, amelyeket felfegyverzett és gépesített rohamcsapatai az utóbbi évek folyamán elkövettek. Meg kell jegyezni, hogy a kormány sohasem tett lépéseket ezek ellen a katonai jellegű, törvénytelen szervezetek ellen, amelyek tevékenysége provokáló felvonulásokban és merényletekben jutott kifejezésre. Tehát fedezi, sőt támogatja őket. A közvéleménynek nagyon széles keretek közt kellett kifejezést adnia tiltakozásának a legújabb merényletek ellen ahhoz, hogy ezek abbamaradjanak. Minthogy a bűnösöket nem leplezték le, ebből a két tényből arra a következtetésre lehet jutni, hogy a rendőrség mindent tud a tettesekről. Nem tartóztatja le őket, hanem kéri, hogy mérsékeljék magukat.

A RPF fegyveres csoportjai ezidőszerint „kerületekre oszlanak, amelyek mindegyike öt megyét fog össze. Mindegyik kerület élén egy megbízott áll, akinek helyettese a felderítő szolgálat valamelyik szakembere. A megye élén megyei vezérkar áll, amely rádiószolgálattal rendelkezik. Az alapegység a körzet, amely negyven embert egyesít, akik valamennyien álnéven szerepelnek. A csoport fel van fegyverezve"[6] stb. Feketelistákat állítottak össze a hatalom átvétele esetén letartóztatandó személyekről. Eszünkben sincs feltárni itt a RPF egész fasiszta tevékenységét és a mai francia vezetőkkel tartott nyilvánvaló kapcsolatait. Ehhez egymagában is vaskos kötet kellene. Csak néhány példán keresztül akarjuk megmutatni azt, hogy a RPF a kollaboráció és a régi fasiszta pártok egész söpredékének toborzó központja lett és Franciaország teljes fasizálását készíti elő. A RPF emberei összejátszanak a mostani többségi pártok vezetőivel, s ez azt is

[6] Jean Recanati riportja — *l'Humanité*, 1951 december.

bizonyítja, hogy ez utóbbiak, ha majd szükségesnek vélik, készek lesznek átadni a hatalmat de Gaulle-nak; addig is kíméletesen bánnak vele és csapataival, remélve, hogy majd összeszedhetik az asztalról lehulló morzsákat.

*

A RPF-en kívul vannak még más felforgató tevékenységet folytató szervezetek is, mint például az „Európai Mozgalom". Ez Bardèche úrnak, az árulónak a szervezete, aki Hitler szolgálatában állott. Valószínűleg összeköttetésben áll vele Loustanau-Lacau úr es Estève, egy másik képviselő. Itt vannak még a lengyel egyesületek is, amelyekről másutt már beszéltünk és amelyeknek országszerte egész hálózatuk van terrorista csoportokból; és nyilván vannak egyéb ilyen csoportok is, amelyeket ma még nem ismerünk.

Tegyük hozzá, hogy a kormány teljes mértékben egyetért a kémtoborzás amerikai politikájával, úgy hogy felhatalmazást is adott egy „Szabad Európa Kollégium" felállítására Strasbourgban, amelynek kizárólag az a rendeltetése, hogy elszállásoljon, oktasson és kiképezzen a demokratikus országokból származó egyéneket. Így törvényesítették, egy amerikai törvény értelmében, a zsoldosok szervezetét francia földön.

*

A francia vezető korok nemcsak a népi demokráciákba igyekeznek becsempészni embereiket, hanem a Francia Kommunista Párt kebelébe is. Ez sem új dolog. A Barbé-Célor, Doriot és Gitton ügyek éppen a Kosztov, Rajk és társai ügyeivel való azonosságuk révén bebizonyították, hogy az utóbbiak elleni vádak feltétlenül igazak voltak.

Vajjon emlékeztetnünk kell-e Grenay provokációjára, amelyet 1951 májusában Thomas szocialista miniszter rendőrsége rendezett és amely lehetővé tette Pronnier kém leleplezését, aki egyidejűleg a rendőrségnek is és a trösztöknek is ügynöke volt. A per folyamán a bányatársaságok képviselője, Guilluy felkiáltott: „Nekünk megvannak és mindig meg is lesznek a magunk kémei", amiből a *Le Monde* arra a következtetésre jut, hogy „ez bizonyos értelemben állandó intézmény" (1951 november 21.).

A demokrácia elleni harcot egyfelől tehát a nyílt reakció és a RPF rohamcsapatainak zsoldosai folytatják és áruló módon támogatják őket a szociáldemokrácia vezetői: a szakadárok, valamint azok, akik sortűzzel harcolnak a munkásmozgalom ellen. Másfelől, ugyanezzel a harccal együttjár az az állandó kísérlet, hogy a kommunista párton belul megszervezzék az árulást.

A Pronnier-ugy — bár semmiképpen sem hasonlítható Rajk, Kosztov, Gomułka, Slánský és társaik árulásának súlyosságához — bizonyítja tehát annak a figyelmeztetésnek a fontosságát, amelyet Maurice Thorez intézett a Francia Kommunista Párt XII. kongresszusához: „A pártnak kemény forradalmi éberséget kell tanúsítania, hogy kikutassa, leleplezze és kidobja magából a zavartkeltő, rendőri szolgálatban álló, spicliskedő és provokátor elemeket, amelyeket a burzsoázia igyekszik és igyekezni fog soraink közé becsempészni"[7].

Világos, hogy az imperializmusnak, ha háborút akar kirobbantani a népek ellen, szuksége van „hátországainak biztosítására". Minthogy nagyon jól tudja, hogy a néptömegekre nem számíthat, kizárólag a megosztás, a megvesztegetés és a provokáció fegyverét használhatja kétség és zavar keltésére, amiből ő húzna hasznot.

„Nem szabad elfelejteni — mondotta Sztálin —, hogy minél reménytelenebb az ellenség helyzete, annál szívesebben kapaszkodik szélsőséges eszközökbe, ez lévén a pusztulásra ítélt emberek egyetlen menedéke..."

A legújabb árulások világosságánál ezek a szavak még ünnepélyesebb figyelmeztetést és még fokozottabb éberségre való felhívást jelentenek.

Ne felejtsük el tehát soha, hogy a néptömegek összefogása az az akadály, amely ellorlaszolja a háborús uszítók szándékai elől az utat. Életbevágóan fontos feladat tehát megakadályozni az ellenséget abban, hogy a legkisebb rést is üsse ezen az összefogáson és különösen éberen kell felismerni azokat a módszereket, amelyek segítségével becsempészheti provokátor ugynökeit a béke erőinek táborába, amely a jövő és a béke biztosítékát jelenti.

---

[7] *Thorez* Válogatott cikkek es beszédek Szikra 1952 378 old

EGYEDULI KATONÁIK A ZSOLDOSOK

Az eddig elmondottakból kiviláglik, hogy az amerikai vezető körök célja a háború.

Minthogy az amerikai kapitalista óriáströsztök vezetői ezt minden erejükből akarják, nem is képzelnek el más megoldást belső politikai és gazdasági problémáikra. Hiszen éppen elég tapasztalatuk van a válsággal kapcsolatban és tudják, hogy egy újabb válság halálos csapást mérne pénzügyi hatalmukra. Ezért úgy látják, hogy csak a háború útján megszerzett világuralom mentheti meg őket.

Csakhogy rosszul számítanak, mert a háború elkerulhetetlenül az egész kapitalista rendszer pusztulását eredményezné. De azért, mert a számítás téves, a háborús uszítók még nem mondanak le a háborúról. Hiszen közülük még azok is, akik látják, hogy a kapitalista rendszer bukása elkerülhetetlen, a háborút tartják az egyetlen lehetséges — ámbár csak pillanatnyi megoldást jelentő — kivezető útnak. Minthogy pedig alapos okuk van azt hinni, hogy a népek ellenállása meghiúsíthatja bűnös tervüket, úgy gondolják: ennek a háborúnak magával kell hoznia az emberek függetlenségi akaratának végleges eltiprását. Előkészítik tehát az anyagi eszközöket az eltiprás megvalósítására.

Kimutattuk, hogy vállalkozásukat nagymértékben megkönnyíti az amerikai társadalomnak az a szerkezete, amelyet sikerült felépíteniük.

Nemcsak hogy hatalmas léptekkel haladnak Amerikában a teljes fasiszta és rendőruralom felé, hanem a kultúra gyümölcseit is sikerül elrothasztaniok. Az amerikaiak nagy részét

sikerül megtosztaniok az egyéni gondolkodástól, alávetették a rendőri besúgás és a háborús uszítás politikájának és legnagyobbrészt fizikailag fejlett, de szellemileg és erkölcsileg műveletlen egyénekké igyekeznek átalakítani őket. Lassanként eljutnak odáig, hogy népük jórészének gondolkodásmódját a minden lelkiismeretfurdalást és erkölcsöt nélkülöző gengszter, a felbérelt gyilkos gondolkodásmódjához idomítják. Ez az idomítás elengedhetetlenül szükséges a dollárcivilizációnak ahhoz, hogy az amerikaiakat gondolkodásra és lázadásra képtelen ágyútöltelékké alakítsa át.

A háborús gyujtogatók megfosztják az amerikai embert az eszménytől és a reménységtől. Lealjasítják, lezüllesztik, fokozatosan a szolgalelkűségnek olyan színvonalára süllyesztik őt, amely lehetővé teszi számukra agressziós terveik megvalósítását. És ugyanerre az aljas munkára vállalkoztak Európában is, azokban az országokban, amelyek uralmuk alá kerültek.

Pedig tudják, hogy ha sikerülne is demagógiával és hazugsággal teljesen megtéveszteniök az amerikai tömeget, az sem lenne elegendő világuralmi álmuk megvalósításához.

Az amerikai katonának nincs sem eszménye, sem reménye. Átformálják fasiszta fenevaddá, de mégsem tudják beleoltani — legfeljebb formálisan és fenntartáshoz kötve —, hogy miért harcol. Nem tudja, miért kell belenyugodnia abba, hogy megölesse magát. Ha ezt tudná, ha nem militarizálnák még a lelkiismeretét is és nem fosztanák meg minden kezdeményezéstől, minden személyes állásfoglalástól, akkor megtagadná az engedelmességet és nem harcolna a trösztök kizárólagos hasznáért. De ha le is aljasítják az átlagos amerikai embert, ezzel még nem öntöttek bele harci kedvet.

Nem is lehet tehát jó katona. Nem azért, mintha nem lenne éppen olyan bátor, mint más, hanem azért, mert a dollár katonája és egyedül csak a dolláré, tehát nem népéért harcol, nem a szabadságért, mégcsak nem is egyéni jövőjéért. Olyan célokért harcol, amelyekhez semmi köze sincs. Mindössze arra tanították meg, hogy gyilkoljon és semmi mással ne törődjék. De még ehhez is az kell, hogy huszan legyenek egy ellen, száz golyószóró egy ellen, ezer repülőgép egy ellen, és hogy amikor az expedíciókból visszatér, jutalmul adjanak neki csokoládét, cigarettát, erős italokat, kalandfilmeket, erotikus szín-

játékokat, amelyek elállatiasodott állapotában tartják, elkábítják és elterelik figyelmét a reménytelen valóságtól.

A második világháború és a koreai háború tapasztalatai alapján a katonai vezérkar, valamint a Wall Street pénzügyi vezérkara is jól tudja ezt, és azt is tudja, hogy ha túlságosan magas volna az elesettek száma, ez erős visszahatást keltene az Egyesült Államokban. Egyáltalán nem kerülte el a figyelmüket az sem, hogy a két világháborúban az Egyesült Államok halottainak száma egyötöde sem volt annak, amennyit egyedül Franciaország vesztett és egy ötvenedrésze sem annak, amennyit a Szovjetunió vesztett az utolsó háború folyamán. Teljesen tisztában vannak azzal, hogy hasonló arányú nagy veszteségek országukban olyan súlyos, sőt döntő jelentőségű visszahatást keltenének, ami egy ilyen háborúnak még a folytatását is valószínűleg kétségessé tenné.

A háború könnyűnek és veszélytelennek tűnhetik fel az amerikai nép egy része előtt, amelyet elvakított a háborús propaganda folytonos kereplése. Ez a hazug propaganda a háborút már gyermekkoruktól kezdve a szenvedés és a halál valósága helyett friss és vidám katonai sétának igyekszik feltüntetni s ezt annál is könnyebben teheti, mert ez a nép és ez az ország még sohasem szenvedett el bombázásokat vagy tömeges rombolásokat. De mi történnék akkor, amikor mindezt a saját földjén és a saját bőrén kellene tapasztalnia?

A vezetők félnek ettől és ez az oka annak, hogy megsemmisítő erőket keresve, iparkodnak zsoldos hadseregeket szervezni, s ezeket minden halogatás nélkül már most toborozzák és szervezik.

Zsoldos csapatokat szerveznek az amerikaiak Németországban a nácizmus romjaiból. Franciaországban olymódon, hogy egy nemzetközi hadseregbe, német-amerikai (kétszeresen náci) vezetőség alá osztanák be a saját egyenruhájuktól megfosztott francia kontingenseket. És hogyne lennének zsoldos hadseregek azok, amelyeket a nemzetuk jogait feladó kormányok bocsátanak rendelkezésükre?

Zsoldos az, aki más országokat szolgál, nem saját hazáját, más ügyet, nem a maga és népe ügyét és annyira elveszíti a nemzeti érzést, hogy lelkiismeretfurdalás nélkül harcol saját hazája ellen, az idegen hódító érdekeiért.

Pontosan áll ez azokra a menekültekre és disszidáltakra, akik közt légiónyi az árulók és bűnözők száma. Ezekből szervezik meg az amerikai háború érdekeit szolgáló hadseregeket: azokat az albánokat, akiket Olaszországban, Görögországban, Jugoszláviában és Nyugat-Németországban képeztek ki és már fel is használtak a Görög Demokratikus Köztársaság ellen; az Anders-hadsereget, amely — miután aktív kísérletet tett arra, hogy ellenálljon a hazáját felszabadító haderőnek — saját hazája ellen fogott fegyvert; fasizált görög csapatokat; Francónak, ennek az „előfutárnak" spanyol hadseregét, aki a Spanyol Köztársaság megfojtása végett a tercio[1], a feketeingesek és a náci SS-ek segítségéért folyamodott. Ilyenek azok a zsoldosok is, akiket Franciaország Vietnamba küld, hiszen ott válogatás nélkül felhasznál Nyugat-Németországban toborzott nácikat, afrikaiakat és marokkóiakat, akik a gyarmatosítók elködösítő propagandája folytán nem láthatják, hogy a fizetségért saját fivéreik és nővéreik meggyilkolását követelik tőlük. Zsoldosok azok a japán csapatok is, amelyeket ma Koreában használnak fel, holnap pedig Vietnamban fognak bevetni. Zsoldosok egyébként az ENSz csapatai is; a törökök, kanadaiak és franciák. Ezekben a csapatokban kétségtelenül van néhány forrófejű ember is, akiket elvakított a szovjetellenes gyűlölet, de legnagyobbrészt legionáriusok és büntetett előéletűek közül verbuválták őket. Zsoldos vagy „zsoldba fogadott" Titónak, az imperialisták láncos kutyájának hadserege és azok a borneói „fejvadászok" is, akiket az angolok Malájföldön használnak fel.

De ez még mind nem elég a háború vállalkozóinak, hiszen még zsoldosaikban sem bíznak. Mindenesetre arra törekszenek, hogy ezeket mindenütt jelentős hadseregekké szervezzék, a nemzeteket pedig reakciós vezetőik vagy az árulók segítségével rabszolgaságba döntsék; Franciaországot és Nyugat-Európát gyarmatokká változtassák, ahol a hazafiakat börtönbe vetik és az igazság sajtójába belefojtják a szót; Franciaországban és másutt az elnyomással és a megszállással szemben tanúsított nemzeti ellenállás megosztásának politikáját igyekeznek folytatni. Alapjában véve azonban tudják, hogy mindazon szép terveik ellenére, amelyek rendőri és milicista „guerillák" szer-

[1] Tercio — spanyol idegenlégió. — *Szerk.*

vezésére vonatkoznak, egész nemzeteket kellene gyüjtőtáborba terelniük ahhoz, hogy leigázhassák őket. És még akkor is...

Jegyezzük meg, hogy mindez nem a képzelet világába tartozik, hiszen ma már ez az amerikai politika érvényesül az Egyesült Államokban, ahol a gyüjtőtáborok készen vannak, ahol az állampolgárok millióit „kartotékozták", ahol a besúgást az állampolgári kötelességek alaptörvényévé tették és ahol bíróság elé állítanak minden olyan egyént, akit haladó eszmékkel lehet gyanúsítani. Ugyanezt akarják tenni Franciaországban is, a börtönökben akarják elfojtani Franciaország, a „sötét" Afrika, Marokkó, Tunisz és más országok hazafiainak a nemzeti függetlenség megmentésére irányuló követelését.

Franciaország vezetői azonban nem elégszenek meg azzal, hogy szülőföldünkön idegen helyőrségeket állítanak fel, a hozzájuk tartozó fegyver- és atombombaraktárakkal egyetemben, és hogy szinte a területenkívüliség jogával ruházzák fel őket. Odáig fognak menni — ha hagyjuk —, hogy idegen miliciákat küldenek a nyakunkra, amelyeknek az lesz a feladatuk, hogy megkössék kezünket és elfojtsák szavunkat. Pontosan ezt tartalmazza az a jelentés, amely szerint *német csapatok állomásozhatnak földünkön.* Vezetőink tehát azt képzelik, hogy Ramcke tábornok visszatérhet Brestbe és az SS-ek visszatérhetnek Oradourba — az ő hozzájárulásukkal és nyilván teljes felhatalmazással — a lakosság lemészárlására.

Mindnyájan csak zsoldosokról és miliciákról álmodoznak, minthogy lehetetlenné vált számukra, hogy a nemzetre számíthassanak. Miliciák és zsoldosok azok a külön sorozott, gumibot és revolver használatára begyakorolt rendőrök is, akiknek a száma egyre nő. Miliciák és zsoldosok az Anders féle alakulatok és a Vlaszov-hadsereg is, amelyek legálisan élnek Franciaországban és számos ipari városban rohamcsapatokat alkotnak. És mit mondjunk arról, hogy ezek a katonai jellegű csoportok pontosan összejátszanak a RPF rohamcsapataival és a rendőrséggel?

Vezetőink és amerikai gazdáik tehát a zsoldosok szellemével akarják átitatni az emberek egész gondolkodásmódját, hogy a népeket a szolgaságnak olyan fokára kényszeríthessék, ami a háború kirobbantásához szükséges.

De még ez sem lesz elég nekik és ők ezt tudják is. Tisztában vannak azzal, hogy jóideje már sem rablánc, sem meg-

félemlítés nem akadályozhatja meg azt, hogy a népek függetlenségükért és a társadalmi haladásért harcoljanak. Ezért a háborús uszítók nemcsak a háborúra vannak elszánva, hanem atomháborúra is, mert ezek a gyilkosok — filozófusok, katonák és politikusok —, miután mindent alaposan mérlegeltek, meg vannak győződve arról, hogy ez az utolsó menedékük.

Nézzük meg tehát, milyen is lenne az amerikai hivatalos elképzelés szerint a háború lefolyása.

X.

HOGYAN LÁTJÁK ŐK ÉS HOGYAN KÉSZÍTIK ELŐ A HÁBORÚT

„A preventív háború is mindig háborús bűntény."
(ANCEL puspok. *L'Essor*, Lyon, 1951 december)

A népek ellenállása az Egyesült Államok bűnös politikájával szemben, a béke híveinek világszerte növekvő, szívós akciója, a Szovjetunió következetes békepolitikája és mélységes gondja az emberek életének és a népek érdekeinek megóvására — ezek a tényezők akadályozták meg, hogy ledobják az atombombát Koreában. Valóban, ha Washington azt hihette volna, hogy megkockáztathatja ezt a világ közvéleménye előtt, akkor nem habozott volna. Hiszen éppen Truman elnök jelentette ki: „Ismét alkalmazni fogom az atombombát, ha ez szükségessé válik" (United Press, 1950 május 12.).

Érdekes megállapítani, hogy a kapitalista gyilkolási szellemnek a legújabb termékei, legalább részben, azoknak a titkos német kutatásoknak a felhasználásával készültek, amelyeket a Simon-féle jelentés tárt fel (lásd *Tribune des Nations*, 1947 augusztus). A *Pravda* egyébként 1947 márciusában közölte, hogy az angolok és amerikaiak kisajátították a német találmányok szabadalmait, ezeket titokban tartják és felhasználják. Ezenkívül bizonyára mindenki emlékezik még arra, hogy az amerikaiak számos német kutatót vittek az Egyesült Államokba. Nyilvánvalóan az a becsvágyuk, hogy felülmulják a hitlerizmust tudományos barbárságban.

Azt is tudjuk, hogy élénk ütemben folytatják a hidrogénbombával kapcsolatos kutatásokat.

A rombolás őrülete annyira úrrá lett az amerikai vezető-

kön, hogy Gordon Dean, az atomenergia-bizottság elnöke 1951 októberében boldogan ujságolta, hogy beléptünk „a legteljesebb atombőség korszakába". Ezek csakugyan a gyilkosok örömei.

Másfelől, az imperialisták irányítása alatt álló, európai kérdéseket tanulmányozó nemzetközi bizottság, amelyet már idéztünk, 1950 júliusában az atomfegyverkezési hajszát ajánlotta, hogy így „a félelem helyezze törvényen kívül a háborút". Azok a francia személyiségek, akik ezt az okmányt fogalmazták, elvetemültségükben odáig mentek, hogy egy olyan háborút vettek számításba, amely „földig lerombolná a Szovjetunió nagy városait és gyárait, nagy területen éhinséget idézne elő és mintegy 50 vagy 60 millió szovjet polgár halálát okozná". Kétségtelenül ekkor vázolták fel nagy vonásokban a *Collier's* amerikai folyóiratnak azt a számát, amelyet az amerikai vezetők által elképzelt háborúnak szentel.

Huszonegy személy működött közre ennek a hazugságokkal és cinikus hamisításokkal megrakott monumentális háborús provokációnak az összeállításában és így bizonyságot tettek egyrészt a Szovjetunióval kapcsolatos mérhetetlen tudatlanságukról, másrészt aljas meghódolásukról a dollárkirályok szovjetellenes parancsai előtt és végül az amerikai olvasók csaknem hihetetlen lelki szegénységéről. Ezek többek közt: Hanson W. Baldwin, Marguerite Higgins, Walter Winchell, Stuart Chase szovjetellenes ujságírók, J. B. Priestley író, aki ezzel egész életére bemocskolta magát, Arthur Koestler, a régi provokátor és magától értetődően egy szakszervezeti vezető is, a CIO-t képviselő Walther Reuther személyében.

Ez a banda hosszasan, számos részlettel tarkítva elbeszéli, hogyan akarják a legközelebbi háborút kirobbantani és lefolytatni, hogyan képzelik el az Egyesült Nemzetek csapatainak győzelmét és az általuk megszállt Oroszországot.

Természetesen az egész ügy Titónál kezdődik, egy merénylet után, amelyet „parasztruhába öltözött moszkvai ügynökök" szerveznek és amelyből a belgrádi diktátor csodával határos módon megmenekül. Érdekes megállapítani, hogy ezek a firkászok valószínűnek tartják a jugoszláv nép lázadását, kétségtelenül azért, mert értesüléseik feljogosítják őket erre. Az Egyesült Államok automatikusan alkalmazza Georges Allen, a belgrádi amerikai követ nyilatkozatát, amely szerint

„az Egyesült Államok szembefordul a Tito ellen intézett minden külső és belső támadással", mire az összes atlanti haderők megindítják a háborút.

Az amerikai bombavetőgépek, amelyek „Nagybritanniában, Franciaországban, Olaszországban, Görögországban, Közép-Keleten, Japánban és Alaszkában lévő bázisokról" szállnak fel, „három hónapon és három napon át" folytatják az atombombázást, ami azonban nem akadályozza meg a Szovjet Hadsereg előnyomulását.

Ezek az ismert ujságírók tehát köztudomású dolognak tartják, hogy az amerikaiak már a háború első napjától kezdve használni fogják az atombombát. Hiszen ez a véleménye Eisenhower tábornoknak is.

A *Collier's* tulajdonképpen nem is tesz mást, mint illusztrálja Eisenhower részletesen ismertetett terveit, amelyeket Maurice Ferro mondott el *(Le Monde,* 1951 november 23.) „Az Eisenhower-terv" cím alatt.

Így tehát a cikk írói semmi újat sem találtak ki, hiszen nemcsak ők álmodoznak esztelenül a rombolásról. A *Collier's* munkatársai tulajdonképpen nem tettek mást, mint hogy közönségük igényei szerint, tőlük telhetően összeállították azt, hogy mit tervez az atlanti vezérkar.

Azt remélik tehát, hogy a Szovjetuniót bőségesen teleszórhatják atombombákkal, a japán rendőrség pedig, „amelyet MacArthur tábornok 1950-ben megszervezett, gyorsan szállítja egy hatalmas japán hadsereg kádereit".

Végül egy ejtőernyős rajtaütés elpusztítja a Szovjetunió utolsó atomüzemét is, a Szovjetunióban ejtőernyővel ledobott disszidáltak befejezik a munkát és megszállják az országot és „az egész világon betiltják a kommunizmust".

A *Collier's* borzalmas meséje nemcsak azt igyekszik bebizonyítani, hogy ezt az üde és vidám háborút minden nagyobb kockázat nélkül meg fogják nyerni, de azt a bűnösen hazug mesét is el akarják hitetni a közönséggel, hogy a szovjet nép és a népi demokráciák népei várják a „felszabadítást". Koestler, aki mindenki másnál cinikusabb hazudozó, leírja azt az utazást, amelyet az így „felszabadított" Oroszországban tesz. Koestler Harkovban jelen van a választásokon: a választók mind írástudatlanok. Mindezek tetejébe a kommunizmus nyomtalanul eltűnt, ez csak egy szó volt, maga a gondolat csupán Oroszországon kívül létezett.

Látnivaló, hogy mindennek semmi köze sincs a nagyszerű szovjet valósághoz, de ezeknek a vérről álmodozóknak a nevetséges kitalálásai főleg azt mutatják, hogy mi mindent lehet elhitetni az amerikai olvasókkal. Elvégre sem Koestler, sem Priestley, sem a többiek nem annyira ostobák és nem annyira rosszul tájékozottak, hogy egy szót is elhinnének abból, amit leírnak. Így tehát tisztán és egyszerűen a háborús uszítás aljas munkáját végzik. Ki kell emelni, hogy ezek a firkászok háborúba akarják hajszolni az amerikai népet és cikkeiket egyenesen az Egyesült Államok hivatalos körei sugalmazták.

A *United States News*, amely „komolyabb" folyóirat, a propaganda és a felforgató tevékenység szükségességét hangsúlyozza. „A szabotázs terén hatalmas tevékenységet lehet kifejteni" — írja. A *Le Monde* hírmagyarázója kijelenti (1951 október 31.), hogy „az ötödik hadoszlopokra lehet majd támaszkodni". „Kínában — írja a *U. S. News* — van még lehetőség arra, hogy bizonyos vidékeken polgárháborút idézzünk fel"[1]...

Az amerikai háborút természetesen isten nevében kívánják lefolytatni. A Vatikán Rómából segítségül hívja miasszonyunkat, Fatimát. A pápa már 1911-ben látta ennek a jó asszonynak a megjelenését, aki eljött, hogy jelentse neki Oroszország visszatérését a katolicizmus kebelébe. 1951-ben Fatima, Mohamed nővére azért jön, hogy „nagy eseményeket jelentsen". Felesleges megjegyezni, hogy ez a történet „véletlenül" egybeesik a Vatikánnak azzal a kísérletével, hogy megnyerje a mohamedán vallási vezetőket kommunistaellenes kereszteshadjáratához. Koreában az isten a felhők közt személyesen megjelenik egy amerikai riporternek és áldását adja a washingtoni repülők által végzett mészárlásokra.

E két, vallási fanatizmusra izgató felhívás közt sajátos rokonság van.

Gondoljuk meg, hogy isten nevében beszél Truman is, Churchill is, sőt Montgomery is, aki „Krisztus katonájának" nevezi magát... és így beszélt előttük már Hitler is.

*

[1] Tehát a *Collier's* és informátorai erre számítanak.

Elég egyébként az atlanti szövetségesek állásfoglalására és politikájára gondolni és máris megállapíthatjuk, hogy minden vállalkozásuk a hadműveletek általuk elképzelt lefolyásával függ össze, ezeket pedig legapróbb részleteikben is igyekeznek előre kitervezni.

Az atlanti hatalmak a legcsekélyebb erőfeszítést sem hajlandók tenni Németország újrafegyverzéséért, ezzel szemben jogegyenlőséget nyujtottak a nácikra támaszkodó bonni kormánynak. Ez biztosítja számukra a kiindulási pontot. Bármilyenek legyenek is a nyugateurópai kormányok pálfordulásai, Nyugat-Németországot ezektől függetlenül és az abszolút elsőbbség alapján újra felfegyverzik, mert Eisenhower szemében a volt náci hadsereg káderei a legmegbízhatóbbak a kontinensen. Lám, Adenauer és a német szociáldemokraták már követelik azoknak a területi megállapodásoknak a megsemmisítését, amelyeket az Öt Nagy kötött Lengyelországra vonatkozóan. Vajjon a nyugatnémet liszinmanok nem követelik-e majd egy szép napon Kelet-Németország erőszakos visszacsatolását?

Ausztriában is szabotálják az atlanti megszállók a területi egyesítést és a békeszerződés megkötését, mert feltétlenül meg akarják tartani csapataikat ezekben az előretolt állásokban.

„Az amerikai főparancsnokság ugyanis abból a feltevésből indul ki, hogy még kis létszámú csapatok is akármeddig tarthatják magukat a tiroli magas hegyek közt" — írja a United Press *(Le Monde,* 1951 január 13.), amely egyébként közli velünk, hogy az alpesi nagy hadgyakorlatok során szerepelni fog egy amerikai önkéntesekből álló zászlóalj, „akiket egy hónapon át képeztek ki Saalfelden felett a Wehrmacht alpesi csapatainak egykori tagjai"... Úgy látszik, részleteiben is kidolgozták már a stratégiát, hiszen egyik jelentésük szerint valószínű, hogy „szovjet támadás esetén a jugoszláv hadsereg segíteni fog a brit csapatoknak az ausztriai szövetséges arcvonal jobbszárnyának megvédésében."

Az amerikai főparancsnokságot a nácik egykori elgondolása kísérti és ennek alapján újra ki akarja építeni a „tiroli erődöt". Egyébként is már Innsbruckot tette meg utánpótlásának központjává. Sőt mi több, annak, hogy ellenzi Ausztria egyesítését, az egyik oka tulajdonképpen az, hogy egy új Anschlusst akar megvalósítani és élénken szorgalmazza

Ausztria gazdasági egyesítését Németországgal. Hadászatilag Ausztria az összekötő közlekedési út, egyfelől Nyugat-Németország, másfelől pedig Olaszország és Jugoszlávia között. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy az amerikaiak és angolok erődítési munkálatokat és stratégiai utak építését kezdték meg a maguk övezetében, közben pedig osztrák lakájaik egy új hadsereg kádereit szervezik — ideiglenesen csendőri egyenruhában.

Hasonló a helyzet Trieszben is. Ez a kikötő kitűnő kirakodóhely a Közép-Európa és Albánia felé elindított fegyverrakományok számára. A Földközi-tenger vidékének közepén Tito-Jugoszlávia és a monarchofasiszta Görögország ugrásra készen állnak, hogy a kis albán népi demokráciára vessék magukat, és Tito az amerikai terv szerint ugyanakkor megtámadja szomszédait.

Az agresszorok azt remélik, hogy egy középkeleti egyezmény biztosítaná hátországukat és néhány önkéntes légió közreműködését. A törökök, a paktum első aláírói azt hiszik, hogy ellenőrizhetik a Fekete-tengert, sőt hogy csapatokat telepíthetnek partra Romániában. Ezekből az állásokból bombáznák majd a szovjet olajforrásokat, mint ahogy ezt Weygand már 1940-ben tervezte.

Franciaországnak az a rendeltetése, hogy az amerikai hadsereg fő kirakodó helye legyen és ugyanolyan teljes megszállás alá kerüljön, mint a nácik idején. A „rendfenntartás" feladatát csendőrök, idegen miliciák és a Military Police (amerikai katonai rendőrség) látnák el területén. A francia csapatokat, amelyeket német-amerikai parancsnokság alá osztanak be, és amelyek az oradouri hóhérok mellett menetelnének, a Német Demokratikus Köztársaság és Lengyelország ellen vetnék be és ezek Montgomery kissé érthetetlen becslései szerint három napon belül Varsóban lesznek (az immár harmadszor lerombolt városban). Ilyen gyorsan mennek ezek az emberek papiroson.

Keleten még mindig fenyegető a veszély, minthogy az amerikaiak egyszerűen szabotálják a koreai „tüzet szüntess" megvalosítását. Egy japán-amerikai parancsnokság alatt álló nemzetközi légió-szerű hadsereg megtámadná Kínát a határ több pontján. Ebben a hadseregben lennének vietnami franciák és egyéb zsoldosok; olyan japánok, akiket már felhasz-

náltak Vietnamban, Koreában és Alaszkában, fülöpszigetiek, thaiföldiek stb.... A támadás magából Vietnamból indulna ki — Delattre de Tassigny tábornok és utódai éppen ezért sürgetik, hogy napalm-bombák segítségével mielőbb „pacifikálják" — továbbá Thaiföldből, Koreából, partra tett csapatokkal, Burmából, valamint Csang Kaj-sek hadseregének felhasználásával, amelyet japánok és amerikaiak képeznek ki Tajvanban stb.... Az amerikaiak elvakultsága olyan nagy, hogy a Kínai Népköztársaságot még mindig „agyaglábú óriásnak" tartják és véleményük szerint ez az óriás már az első csapásokra Csang Kaj-sek karjaiba omlik és „a szabadságot választja".

Az amerikaiak, úgy látszik, a Távol-Keleten nem számolnak vereséggel, ezzel szemben véleményük szerint Európában előfordulhat, hogy „esetleg kénytelenek lesznek ideiglenesen visszavonulni". A Szovjetunióra vonatkozó stratégiai terveik a hitlerista tapasztalatokon alapulnak, márpedig a nácik egy ideig európaszerte előrenyomultak ugyan, de aztán vereséget szenvedtek. Az amerikaiak úgy számolnak, mintha az események megismétlődnének, és mintha ezuttal is a náci hadsereg állna velük szemben, nempedig az a dicsőséges Szovjet Hadsereg amely megverte a hitleri hordákat.

Eisenhower, a nagy hadvezér tehát számol a visszavonulással és egy „breton erődítményt" kíván létesíteni. Az ember azt hihetné, hogy álmodik. Egy ilyen felelős személyiség azt képzeli, hogy tartani tudná Bretagne-t, amikor már egész Európát elvesztette és felbomló csapatai már elszenvedtek egy féltucat Dunkerque-et[2]? Spanyolország szintén ilyen erődítmény lenne és kétségtelenül az Alpesektől védett Olaszország is.

A szövetségesek, miután így „megvetették lábukat" ezekben a szilárdnak hitt pozíciókban, megkezdenék nagy atombombázásaikat. Cselekvési bázisuk Nagybritannia és Spanyolország lenne, továbbá világszerte elszórt légi támaszpontjaik hálózata, amely egészen az Északi Sarkvidékig terjed — főleg pedig Afrika. Ezt emberben és anyagban utánpótlási központnak, valamint nagy tengerészeti és légi támaszterületnek szánják. Az erőteljes bombázásoknak ez a szakasza — amelynek főleg a polgári lakosság esne áldozatul — állítólag eldöntené

[2] A hitleri fasiszta hadsereg Dunkerque kikotójénél szorította ki 1940 júniusban az utolsó brit csapatokat Európa területéről. — *Szerk.*

a háború sorsát, mert az amerikai termelés olyan fejlődést érne el, amihez foghatót elbizakodott stratégáink egy pillanatig sem képzelnek el egyetlen más hatalomról sem.

Elfelejtik, hogy a Szovjetunió nem amerikai segítséggel, hanem saját haditermelésével nyerte meg a háborút. Kétségtelen, hogy az atlantióceánontúli propaganda igyekszik elhitetni azt a hazugságot, hogy a Szovjetunió amerikai fegyverek segítségével győzte le Hitlert. De legalább az amerikai vezetőknek, akiknek tudniok kellene a valóságot, nem szabadna áldozatul esniök saját hazugságaiknak.

Ha valaki azt kérdezi, hogy milyen szerepet szánnak az amerikaiak ebben a históriában Franciaországnak, a felelet egyszerű: a felperzselt föld, lakatlan térség, rádióaktív romhalmaz szerepét.

Valóban egy németországi amerikai előnyomulás esetén ellenfelük szükségképpen kénytelen volna bombázni a főbb utánpótlási és légi támaszpontokat, amelyek éppen Franciaországban vannak. Abban az esetben pedig ha az amerikai támadást visszavernék és Eisenhower átmenne Afrikába, miután úgy látná, hogy nehezen tarthatja a „breton erődöt", világos, hogy az amerikaiak egy pillanatig sem haboznának bombázni a francia területet, ahol vereségük után szovjet csapatok tartózkodnának. Így tehát mindkét esetben Franciaország lenne az egyik legfontosabb csatatér és az ellenfelek elkerülhetetlenül kénytelenek lennének kölcsönösen itt bombázni egymást. Nincs más választás. Ha pedig van atombomba, akkor ebből talán többet kapnánk, mint sok más ország.

Ha meg akarunk győződni a valóságról, ha tisztán akarjuk látni azt a jövőt, amelyet az amerikaiak és saját francia vezetőink szánnak nekünk, elég Koreára pillantani, amely a mai háborús uszítók kísérleti területe, mint ahogy Spanyolország volt Mussolini és Hitler első kísérleti területe.

XI.

A KOREAI PÉLDA

Korea, amelyet Japán 1910-ben annektált, szüntelenül követelte függétlenségét és szüntelenül harcolt érte. 1919-ben a népek önrendelkezési jogának kihirdetése itt óriási lelkesedést és reménységet lobbantott lángra, amely a csalódás után cselekvő ellenállássá alakult át a japán megszállókkal szemben. A megtorlás a koreai népnek 7 000 halottjába, 46 000 sebesültjébe és 49 000 emberének bebörtönzésébe került. Ebből következtetni lehet arra, hogy milyen érzéssel fogadták a koreaiak a japánok 1945. évi vereségét.

1945 augusztusában szovjet csapatok vonultak be Koreába és kiűzték a japánokat. Szeptember 6-án a helyi népi szervezetek kongresszust tartottak Szöulban és úgy látszott, megvalósul a független Korea.

Az amerikaiak szeptember 8-án szálltak partra Dél-Koreában, s erre a kép azonnal megváltozott. MacArthur kiadta hírhedt kiáltványát, amely szerint a 38. szélességi foktól délre minden hatalom „az én hatáskörömbe tartozik". Az angolt nyilvánították hivatalos nyelvvé. A moszkvai értekezlet határozataival ellentétben 1945 decemberében MacArthur nem volt hajlandó figyelembe venni az olyan tömegszervezetek működését, mint a Parasztszövetség (három millió taggal), a Munkásszakszervezet (600 000 taggal), a Nők Ligája (800 000 taggal). Szöulban felállított egy engedelmes, reakciós kormányt és megszervezte az ország fasizálását. A Szakszervezeti Világszövetség egyik küldöttsége, amelyben angol és amerikai képviselők is helyet foglaltak, jelentésében megállapította, hogy Dél-Koreában „kíméletlenül elnyomják a szakszervezeti

tevékenységet... A kormányzatot a kiváltságos osztályokból kiválasztott és a japánokkal való együttműködéssel gyanúsított egyének gyakorolják... A szervezett terror megfosztja a délkoreai népet a szólásszabadságtól, a sajtószabadságtól, a politikai véleménynyilvánítás szabadságától és a szakszervezeti szervezkedés szabadságától... Olyan ország ez, ahol a legszélsőségesebb reakció uralkodik stb."

Tegyük hozzá, hogy 1950 májusáig az egész koreai ipar 30 százalékát amerikai cégek kaparintották meg. Megértjük tehát, hogy Roberts tábornok 1950 június 5-én ezt mondhatta Margueríte Higginsnek, a *New York Herald Tribune* munkatársának: „Az amerikai adófizetőnek olyan hadserege van Koreában, amely jó házőrző kutyája az ebben az országban befektetett tőkéknek... olyan haderő ez, amely a legkisebb költséggel a legnagyobb eredményeket adja." Magától értetődik, Li Szin Man hadseregéről beszélt.

Az amerikaiak ki akarták tapogatni a talajt, mielőtt délen megkezdték volna a választásokat, pedig északon akkor már régen olyan népi kormány volt, amely képviselte a különféle politikai irányzatokat. Edgar Snow amerikai ujságíró a *Saturday Evening Post*-ban a következőket mondja el arról a tájékozódás céljából végzett kísérletről, amelyre 1946 tavaszán került sor: „Az amerikai katonai igazgatás megengedte három választókerületben a közvetlen választást titkos szavazással és erre óriási többséggel megválasztották a «Népköztársaság»-koalíció jelöltjeit. Dr. Underwood (Hodge tábornok tanácsadója) elmondta nekem, hogy értesülése szerint a községi választások most kétségtelenul csaknem mindenutt a «Népköztársaság»-koalíció képviselőit juttatnák hatalomra. De nem ismételtük meg a kísérletet."

Ilyen nyilvánvaló okokból fokozták az elnyomást, és ennek eredményeként az amerikai-délkoreai diktatúrával szemben egyre erősebb, egyre hevesebb lett az ellenállás.

A Dél-Koreában 1948 májusában, amerikai korbács alatt megtartott választások megadták Li Szin Mannak azt a bábkormányt és bábparlamentet, amely lehetővé teszi majd számára — gondolta ő — területi igényeinek megvalósítását. Meg kell azonban jegyezni, hogy az erőszak ellenére sem tudott többet, mint 200-ból 88 szavazatot szerezni egy olyan felhívásnak a megszavazására, amely azt kérte az Egyesült Nemzetek-

től: hagyják Dél-Koreában az amerikai csapatokat. A koreai parlamenti képviselők azon a napon több nemzeti érzésről tettek bizonyságot mint a francia reakció. 107 képviselő még csak meg sem jelent a parlamentben.

Az északkoreaiak augusztusban általános választásokat szerveztek nemcsak északon, hanem délen is, ahol a rendőri intézkedések ellenére a választók 77 százaléka megválasztotta képviselőit a phenjani nemzetgyűlésbe. A nép tehát a terület mesterséges kettéosztottsága ellenére is ténylegesen megvalósította az ország egységét.

1949 január elsején befejeződött a szovjet csapatok kivonása Észak-Koreából, az amerikaiak pedig kénytelenek voltak júniusban távozni, ott hagytak azonban egy nagyarányú katonai missziót, amely a déli hadsereg kiképzésére kapott megbízást.

E misszió tagjainak tevékenységére megint csak Roberts tábornok szolgáltatott bizonyítékot, amikor egy amerikai ujságírónak kijelentette *(Times,* 1950 június 26.), hogy „Dél-Koreában 100 000 katona és tiszt kész csatasorba állni", másfelől pedig az a tény, hogy az Egyesült Államok több mint 110 millió dollár értékű fegyvert bocsátott e bábhadseregének rendelkezésére. Az amerikai-délkoreai együttműködés még határozottabban kialakult a kölcsönös védelmi és segélynyujtási egyezmény aláírásaval, 1950 január 26-án, amely Dél-Korea területét kifejezetten beilleszti az amerikai védelmi vonalba, mint ahogy ez egyébként kitűnik a *Newsweek* 1950 július 10-i számában kozölt térképből is. A térkép címe ez volt: „A Truman-líga". A térkép Thaiföldet, Vietnamot, Tajvant, a Fülöp-szigeteket és Koreát is bekapcsolja az „amerikai védelembe".

Mind Li Szin Man, mind az amerikaiak világosan megmondták, hogy a délkoreai támadás előre megfontolt szándékkal történt. Maga a délkoreai diktátor jelentette ki 1948 augusztus 24-én Washingtonban: „Az észak fele menetelés a legfontosabb feladat." 1949 október 31-én arról beszél, hogy „Koreát fegyveres erővel kell egyesíteni... Ha ennek a kérdésnek rendezéséhez háborúra van szukség, akkor addig fogunk harcolni, ameddig csak kell". Honvédelmi minisztere ehhez még hozzátette: „Ha szabadon cselekedhetnénk, akkor, meg vagyok győződve róla, már el is kezdtük volna. De vár-

nunk kell, amíg ők (az amerikai vezetők) készen lesznek. Szüntelenül ezt mondják nekünk: «Nem, nem, várjatok. Még nem vagytok készen.»" „A délkoreai hadsereg át akarja lépni a határt" — írta a *Herald Tribune* tudósítója (1949 augusztus 28.). „Három hét alatt hatalmunkba tudnánk keríteni Phenjant" — jelenti ki megint Li Szin Man *(New York Times* 1949 október 8.).

Az Észak-Korea elleni támadást 1949 nyarára irányozták elő. Ez azonban azért nem következhetett be, mert a partizánok és az egész lakosság igen erőteljes partizánharcokat folytattak. Ezt kifejezetten elismeri Kim I Szek délkoreai belügyminiszter, aki később az északkoreaiakhoz csatlakozott.

A szöuli kormány belső helyzete különben tarthatatlanná vált és 1950-ben valószínűleg magától összeomlott volna. Sullivan, a *New York Times* tudósítója 1950 március 14-én azt táviratozta Szöulból, hogy a déli nemzetgyűlés 13 képviselőjét súlyos börtönbüntetésre ítélték, főleg azért, mert „ellenezték Észak-Korea megtámadását délkoreai csapatokkal". Ennyi már elég is a bebörtönzéshez?

Johnson, a Marshall-segély koreai adminisztrátora 1950 május 19-én a washingtoni képviselők egy bizottsága előtt kijelentette, hogy Li Szin Man emberei „befejezték előkészületeiket és bármely pillanatban hadba szállhatnak".

Li Szin Man, hogy megszabaduljon attól az ellenállástól, amellyel a megtorlás útján „megtisztított" parlamenten belül találkozott, május 30-ára új választásokat írt ki. Ezúttal teljes vereséget szenvedett. A *Le Monde* így írt erről: „A május 30-i választások kifejezetten elítélték kormányának politikáját... Következésképpen sem ő, sem miniszterei nincsenek már felhatalmazva a nép sorsának irányítására, sem Dél-, sem pedig Észak-Koreában" (1950 október 11.).

A délkoreai bábok még engedelmes parlamentre sem számíthattak. Az ipar tönkrement, a megművelt földek területe az 1945. évi 87 százalékról 1949-ben 55 százalékra csökkent, az árindex 1 003-ra emelkedett (a háború előtti színvonalat 100-zal véve alapul). Li Szin Man megsemmisítő ítéletet kapott.

Észak-Korea 1950 június 8-án Szöulban tárgyalásokat javasolt az ország egyesítéséről. Válasz helyett a délkoreai haderő június 25-én megindította a támadást. Húsz órával később a Biztonsági Tanácsnak azok a tagjai, akik vakon engedelmes-

kednek az Egyesült Államoknak, törvénytelen és jogilag érvénytelen határozatot hoztak (érvénytelent, mert az ENSz Alapokmányának 27. cikkelye kimondja, hogy a Biztonsági Tanács öt állandó tagjának jelenléte elengedhetetlen a határozat meghozatalához) arról, hogy katonai segítséget nyujtanak Koreának.

Az a jelentés, amelyet az amerikai és a Li Szin Man-féle csapatok által elkövetett borzalmak kivizsgálására kiküldött nemzetközi nőbizottság készített (Nous accusons — Vádolunk — a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség vizsgálóbizottságának brosúrája), lesujtó dokumentum. Leleplezi a példátlanul kegyetlen támadót, aki nem elégedett meg azzal, hogy irgalmatlanul bombázta a városokat, falvakat és elszigetelt paraszthazakat, hogy mindent felégetett és mindent elpusztított, hanem hidegvérű kegyetlenséggel gyilkolt férfiakat, nőket és gyermekeket — felújította az embermészárlás hitleri gyakorlatát és sivataggá változtatta az országot.

„Nem maradt meg más, csak a hegyek, a folyók és a nép rendíthetetlen akarata" — jelentette ki a Koreai Demokratikus Nőszövetség, de e mondat tragikus nagysága mögött többmillió férfi, nő és gyermek hullája fekszik. Az amerikaiak büszkék erre a mészárlásra, hiszen egyik katonai vezetőjük kijelentette, hogy a 38. szélességi foktól északra 16—50 éves korig egyetlen ép ember sem maradt.

Három részletet idézünk ennek a példátlan állati kegyetlenségnek a krónikájából. „A visszavonulás előtt Vonjuban minden házat felgyujtottak, minden hidat leromboltak, és az utolsó morzsáig minden élelmiszert elpusztítottak. Őrjáratok mentek ki vidékre, felgyujtották a viskókat és a szalmakazlakat. Aztán... a tüzérség és a légi haderő kezdett munkába" *(Le Monde,* 1951 január 18.). Igen, jól értették: amikor már mindent leromboltak, még tovább rombolnak, magával a földdel is elbánnak. Lábuk nyomán nem nő fű, legalább is ugyanarra törekszenek, ami Attila becsvágya volt.

Másodiknak azt a kijelentést idézzük, amelyet MacArthur négy északkoreai katona hullája előtt tett: „Milyen gyönyörűség ez öreg szememnek."

Gondoljunk azokra a hasonló látványokra, amelyek Hitler, Ramcke, Delattre de Tassigny szemét gyönyörködtették és

azokra, amelyeket Eisenhower készít elő magának, mielőtt még meghalna.

Végül még ez az idézet: „A félsziget kísérleti terep, mondják Washingtonban" (*Le Monde*, 1951 február 20.). Kísérleti terep, amelynek eddigi eredménye a következő: északtól délig letarolták az országot; amerikai, angol, ausztráliai, török és más „ENSz" katonák száz- és százezrei váltak harcképtelenné; 900 000 koreai van azokban a koncentrációs táborokban, amelyeket egy francia reakciós ujságíró „a lassú halál táborainak" nevezett, és többmillió északkoreait tüntettek el a föld színéről.

Ez a nép azonban mégsem tekinti magát megvertnek. A kínai önkéntesek segítségével súlyos vereségeket mér az amerikaiak által toborzott „nemzetközi hadseregre". Ma, amikor a nép ellenségei bevallják, hogy elveszítették azt a légi fölényt, amely lehetővé tette számukra, hogy egészen közel jussanak a gyors és végleges győzelemhez, a népi kormány minden erejével azon van, hogy fegyverszünetet hozzon létre népe és a világbéke általános érdekében. Az amerikai tárgyaló felek rosszhiszeműsége, halogató taktikája és napról napra növekvő követelései ellenére olyan engedményeket tesz, amelyeknek kizárólag az a céljuk, hogy biztosítsák megkínzott országuk békéjét.

Az északkoreaiak és kínai bajtársaik így megmutatják, hogy a béke drágább számukra, mint minden katonai, vagy presztizs-szempont. Tudják, hogy meg kell menteniök népüket a megsemmisítéstől. Tudják, hogy nem szabad az amerikaiaknak ürügyet adni arra, hogy kiterjesszék a konfliktust Kínára, mert ez az egész világ érdeke, nem csupán Kínáé és Koreáé. Világos előttük, mint a béke minden híve előtt, hogy az amerikaiakat, ha Kínát megtámadnák, gyorsan kisöpörnék Koreából, de ez akkor már világháború lenne. Világosan tudatában vannak tehát annak, hogy az egész emberiség békéjét védik, amikor mindent megtesznek, hogy elhárítsák a háború kiterjesztését, mindent megtesznek annak a bebizonyítására, hogy a tárgyalások mindig lehetségesek és hogy éppen azok a béke igazi védelmezői, akik hazájuk életét és függetlenségét védik.

Mi, akik mérlegelhetjük ennek az országnak az áldozatait, gondolkozzunk el a koreai ügyön és lássuk meg benne a „kísérleti terepet", amely az atomlovagok jóvoltából mintául szolgálna földünk letarolására és a franciák megsemmisítésére.

XII.

A HÁBORÚS GYUJTOGATÓK ROSSZUL SZÁMÍTANAK

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezukbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús gyujtogatóknak sikerül hazugságaikkal befonni a néptömegeket, félrevezetni és új világháborúba sodorni őket."

(SZTÁLIN)

Ha a népeknek, szerencsétlenségükre, nem sikerülne kezükbe venni és diadalra juttatni a béke ügyét, ha a háború elkerülhetetlenné válna, a háborús gyujtogatók számításai akkor is hamisnak bizonyulnának. Stratégiájuk ugyanis elhanyagolt számos fontos tényezőt, amelyek közül a legfontosabb a nép ellenállása.

Montgomery arról álmodozik, hogy három nap alatt eljut Fontainebleau-ból Varsóba és Guderian, Eisenhower tanácsadója hosszú cikkekben bírálja a szovjet közlekedési utakat — csakhogy jóslásaik a valósághoz viszonyítva kávéházi stratégák jövendölései.

Nem írunk már 1939-et. Akkoriban árulások marcangolták szét a világot és meghasonlást idézett elő azoknak a megalkuvó politikája, akiknek a Népszövetségben feladatuk lett volna a béke megőrzése. Nem az a világ van már körülöttünk, amelyben a harcosok nem látták a harc értelmét és a hazafiakat a hazugságok vagy a börtönök falai egy időre elválaszthatták a nép összességétől.

Tovább tartunk már 1945-nél, a szövetségesek győzelmének másnapjánál is. — Ezt a győzelmet a Szovjetunió hadserege vitte végig Európán és az egész szovjet nép áldozatai

tették lehetővé. A szabadság övezete ezáltal — a népi demokráciák létrejöttével — jelentősen kiszélesedett.

Ma már 1945 is távoli időpontnak tűnik. Akkor még Kína nagyrésze gyarmat volt, ahol a terror, a nyomorúság és az imperialista kizsákmányolás uralkodott. Azóta 500 millió lakosa elnyerte a szabadságot és a többi felszabadult népekkel együtt halad a szocializmus felé. Éppen, mert olyan rendkívül hosszú ideig tartott és olyan szörnyű volt ennek a népnek a rabszolgasága, azért olyan forró a lelkesedése, olyan erős az az akarata, hogy legyőzi a régi nyomorúságot, az írástudatlanságot és azokat a szociális fekélyeket, amelyeket az idegen imperializmus és a feudális kizsákmányolás hagyott maga után. Kína, amely ma hatalmas és életerős, a Távol-Kelet kulcsa. Hatalmas befolyása van valamennyi környező országra, Indiától a Fülöp-szigetekig és semmi sem történhet a Távol-Keleten nélküle. Hiába mesterkednek az amerikaiak, hiába igyekeznek mindent előkészíteni Thaiföldön és Vietnamban, valamint Tajvanban és Japánban, hogy gazul rátámadhassanak; nyilvánvalóan kudarcot fognak vallani.

Az erős és demokratikus Kína megszületése a japán imperializmus alkonyát jelenti. Igaz, rendőrségnek álcázva újra megszervezték a japán hadsereget és a mikádó régi hadseregének kádereit felhasználják Tajvanon, Vietnamban és másutt, de a japán terjeszkedésnek egyszersmindenkorra végeszakadt. Az amerikai militarizmus nem használhatja majd fel ezt a helyreállított hadigépezetet, mert a japán nép sem az már, ami húsz évvel ezelőtt volt, amikor megkezdődött a Kína elleni támadás. A nyugati sajtó annakidején hírül adta, hogy a Szovjetunióból hazatérő japán hadifoglyok forradalmi dalokat énekeltek. Ha még nyugatra is eljutott ennek a visszhangja, akkor bizonyára Japánban sem némult el. Bizonysága ennek a japán békevédelmi mozgalom jelentős sikere és az a tény, hogy az amerikai ellenőrzés alatt álló kormány szükségesnek látta, hogy kíméletlen megtorláshoz folyamodjon vele szemben. De megtorlásokkal nem lehet elfojtani egy mozgalmat és ma már tudjuk, hogy a japán nép nem fog önkéntesként részt kérni egy számára idegen háborúból.

*

Tibet is felszabadult már békés úton. 1951 júniusában a tibeti hatóságok és a Kínai Népköztársaság kormánya megállapodást kötött, s ennek az alapján a tibeti nép is együtt fog működni a kínai néppel az agresszív imperialista erők kiűzésében.

*

Eléggé ismerjük a koreai drámát, úgy hogy erre nem kell külön visszatérnünk. Elég, ha arra utalunk, hogy az amerikaiak számításai itt is hamisnak bizonyultak. Nincs az a hadsereg, amely valaha is arra tudná kényszeríteni ezt a népet, hogy fejet hajtson.

*

Ugyanez a helyzet Vietnamban is. Naponként 1 milliárd frankot költenek erre a háborúra, irgalmatlanul feláldozzák a francia katonák tízezreit és az amerikaiak napalm-bombával nyújtanak segítséget — mégsem tudta elérni a francia kormány, a katonai vezetők és az amerikai tanácsadók, hogy akár csak saját bábjaikra is teljes mértékben számíthassanak. Ho Si Minh kormányának pozíciója olyan erős, olyan híven képviseli a nemzetet és a nemzet vágyait, hogy Bao Daj bábcsászár miniszterei lemondanak, ha ugyan a vietnami hazafiak ki nem végzik őket. Megállapítható, hogy még a gyarmati hadsereg ellenőrzése alatt álló vidékeken is olyan erős a népi ellenállás nyomása, hogy az „együttműködők" is húzódoznak az együttműködéstől. Ez a valóság és a gyarmati rendszer támaszai nem élhetnek olyan sokáig, hogy megérjék a változást. Vietnam népe, amely harcba indult a szabadság megszerzéséért, nem fogja megengedni, hogy területe agressziós bázis legyen.

*

A Fülöp-szigeteken megszerveztek ugyan egy territoriális őrséget — a barangaykat, akiket az amerikaiak fegyvereztek fel — a fülöpszigeti kormány azonban mégsem tudja sehogyan sem megfékezni a „huk"[1]-okat, azaz a fasizmussal és az idegen

[1] A Hukbalahap, fulopszigeti Nemzeti Felszabadító Partizánhadsereg tagjai. — *Szerk.*

megszállókkal harcban álló nemzeti felszabadító hadsereget. A megszállók a szovjetellenes agresszió támaszterületévé akarják átalakítani a Fülöp-szigeteket. Quirino, az amerikaiak bábja azonban arról panaszkodik, hogy a nép segíti a nemzeti felszabadító csapatokat. Bár kegyetlen megtorlást alkalmaznak s a szakszervezeti harcosokat és a kommunista párt tagjait halálra ítélik, a harc mégis tovább folyik. Egész vidékek állnak a „huk"-ok ellenőrzése alatt... „adókat szednek, amelyeket «illetékeknek» neveznek, újoncokat soroznak hadseregük részére, saját bíróságaik vannak és külön választásokat tartanak. Vannak „Sztálin-egyetemeik" — írta a *Far Eastern Survey (Le Monde,* 1951 február 21.), amivel elismerte a „pacifikálás" csődjét. Így tehát a fülöpszigeti nép, amely a guerilla-harc taktikáját alkalmazza, nem fogja megengedni a háborús gyujtogatóknak, hogy nyugodtan használhassák az ő hazájuk földjét.

*

Ausztrália alkalmasabb talaj talán? Semmiesetre sem. E földrész tengerész szakszervezeteinek tevékenysége, az indonéziai és a koreai háborúval szemben tanúsított tevékeny ellenállása elég világosan megmutatja, hogy a hatalmon levő reakciós kormánynak nem lesz szabad keze. Újabban a kormány törvényen kívül akarta helyezni a kommunista pártot. A hivatalos nyomás ellenére, a nép erőteljes tiltakozó mozgalmának hatása alatt, a legfelsőbb bíróság érvénytelenítette a kormány határozatát.

*

Ezzel szemben talán fel lehet tételezni, hogy Thaiföld diktátora, Pibul Songgram tábornok — aki együttműködött a japánokkal — az amerikai politika megbízható támasza? Igaz, betiltotta a demokratikus pártokat és szervezeteket, valamint ezek lapjait, igaz, hogy irtóhadjáratot indított a haladás minden híve ellen és az amerikaiak kulcspozíciókat töltenek be a gazdasági életben, a minisztériumokban és a hadseregben, továbbá jelentős fegyverszállítmányokkal erősítették a hadsereg felszerelését és a központi biztonsági bizottságét, amelyet a „kommunizmus elleni harcra" szerveztek meg. De vajjon a tábornok olyan biztos lehet-e abban, hogy meg tudja

tartani a hatalmat? Egy nemrég lezajlott forradalom majdnem megbuktatta. Másrészt a békemozgalom ott is óriási mértékben fejlődik. Thaifold népe, amelyet munkavédelmi törvény hiányában gyalázatosan kizsákmányolnak, ma már tisztán látja, mit várhat a felszabadító harctól és tekintetét Kína felé fordítja, amelynek példája világossá teszi, hogy milyen célokat tűzzön maga elé. A lakosság egyharmadát tevő kínaiakat 18 határvidéki kerületből elűzték, mert ezeket a kerületeket az amerikai katonai misszió nagyon fontosnak tartja a hadműveletek előkészítése szempontjából. Ezek a kínaiak is megértették, hogy milyen veszély fenyegeti őket; az egész nép támogatja tehát a Béke Világtanács munkáját és a demokratikus harcot.

*

Ami Indiát illeti, tudjuk, hogy már állástfoglalt a béke mellett és Pandit Nehru többször is Kína elismerése és a koreai háború megszüntetése mellett nyilatkozott. 1951 novemberében India delegátusa Irak, Szíria és Pakisztán képviselőihez csatlakozva az ENSz párizsi ülésszakán azt javasolta, hogy a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagybritannia folytassanak tárgyalásokat a lefegyverzés kérdéséről. Vajjon azt jelenti-e ez, hogy az indiai vezetők őszinte álláspontot foglaltak el a béke ügye mellett? Szó sincs róla. Ezt az állásfoglalást és ezeket a nyilatkozatokat az indiai közvélemény kényszerítette rájuk.

Nehru és más indiai vezetők nem nagyobb demokraták és nem kívánják jobban a békét, mint sokan mások, de a többieknél jobban tudják, hogy India gazdasági élete nem bírná el az erőteljes újrafelfegyverzés költségeit és a nép nem nyugodna bele, hogy jelenlegi mélységes nyomorát tovább fokozzák, amikor a népi Kína, amely közel van, példát mutat a gyors felemelkedésre. „Az átlagos indiai helyzete ma rosszabb, mint két évvel ezelőtt volt" — közli a Le Monde 1950-ben (1950 április 16.). Majd kiegészíti: „Emberi viszonyokra lefordítva, a számok hihetetlen nyomorúságot, lesoványodott és elsorvadt testeket, üres rizses tálat, éhenvesző gyermekeket, irattárakban szunnyadó terveket, kimerült, trágyázást nélkülöző földet, öntöző csatornák hiányát és az uzsorás rémét jelentik, amely ott kísért a tönkrement otthonok felett. Bizo-

nyos állandó hatású tényezők nem igen teszik valószínűvé a gyors javulást." Kingsley Martin, a londoni *New Statesman and Nation* főszerkesztője ezt írta a *Pacific Affairs* hasábjain: „Fennáll az a komoly veszély, hogy a Kongresszusi Párt rálép a Kuomintang útjára és Nehru — ugyanúgy mint Csang Kajsek — nem játszhatja többé az új ázsiai nacionalizmus képviselőjének szerepét, minthogy az amerikai kapitalizmus eszközét látják benne".

„Azok a gazdasági viszonyok, amelyek közt az Indiai Unió 356 millió lakosának túlnyomó többsége él, a legnagyobb nyugtalanságot kelthetik a rendszer szilárdságával kapcsolatban" — írta hosszú beszámolójában Serge Karsky *(Le Monde,* 1949 november 4.). Tehát itt szorít a csizma és nagyrészt ez magyarázza meg az indiai vezetők állásfoglalását. A belső helyzet parancsolóan írja elő nekik, hogy békepolitikát kell hirdetniök. Ez a nyomor, amelyről fentebb beszéltünk, nemcsak azt tette világossá a nép előtt, hogy mennyire szükség van a békére, hanem olyan forradalmi kezdeményezésekre is késztette, mint a haiderabadi földfoglalás volt. Itt a mozgalom olyan hatalmas arányokat öltött, hogy csakugyan meg kellett valósítani a földreformot és nagyszabású szociális reformokat kellett bevezetni. Ezenkívül az éhinség legborzalmasabb pillanatában, amikor az indiai kormány kénytelen volt a külföldhöz fordulni segítségért, erre a segélykiáltásra nem az Egyesült Államok válaszolt. Washington „nemeslelkűségét" csak „bizonyos gazdasági és politikai engedmények ellenében" volt hajlandó bebizonyítani *(Le Monde,* 1951 május 3.). A Szovjetunió azonban minden feltétel nélkul adott 200 000 tonna búzát, a népi Kína pedig 750 000 mázsa rizst és ezzel bizonyságot tettek India népe előtt a demokratikus nemzetek szolidaritásáról.

Az indiai vezetők csak a nép követelésének nyomására foglaltak állást a béke mellett. Ez azonban nem gátolta őket abban, hogy megszüntessék a polgári szabadságjogokat, feloszlassák a pártokat és a szakszervezeteket, harcoljanak a sztrájkjog ellen, féktelen megtorló hadjáratot vezessenek a parasztok követelései ellen és költségvetésük 50 százalékát a hadseregre, a rendőrségre és a börtönökre költsék. Maga Nehru követeli az alkotmány olyanértelmű módosítását *(Le Monde,* 1951 május 15.), amely „lehetővé tenné a kormánynak,

hogy korlátozza a véleményszabadságot". Az az álláspont tehát, amelyet az indiai vezetők a béke kérdésében elfoglaltak, a népakarat hatalmának tagadhatatlan bizonyítéka.

*

Éppen így érvényesül a nép akarata Ceylonban is, ahol hasonló nyomor és kizsákmányolás tombol. Hiszen az ültetvények munkásai nem ok nélkül éneklik:

Amikor a hevea megsérül, gyógyítják,
Amikor a kuli beteg, senki sem törődik vele.
Amikor a hevea meghal, ez súlyos kár,
De az embert könnyű helyettesíteni.

Ilyen a kapitalizmus.

(Tribune des Nations, 1949 július 27)

*

Malájföld Anglia Vietnamja. Ma üldözik, kínozzák azokat a malájföldi partizánokat, akik felszabadították az országot a japán megszállás alól. (Lord Mountbatten 1945-ben még köszönetét fejezte ki ezért.) A népet gyilkolja a kormány hadserege és a mintegy 40 000 főnyi külön rendőrség, amelynek az a feladata, hogy biztosítsa a gazdag gumiültetvényesek kiváltságait. Ez utóbbiak nyeresége 1949-től 1950-ig mintegy 800 százalékkal emelkedett. De az elnyomás sem tudta megállítani a nemzeti felszabadító hadsereg előrehaladását és akcióját. Pedig „minden ismert eszközt igénybevettek a Borneóból behozott félelmetes «fejvadászoktól» kezdve, az ejtőernyővel ledobott vérebeken keresztül, egészen a napalm-bombázásokig", amelyek Sir Harold Briggs-nek[2] a „banditizmus" ellen folytatott hadműveletek vezetőjének nyilatkozata szerint „hatástalanoknak bizonyultak" *(Le Monde,* 1951 május 1.). Látjuk, hogy a brit militarizmus habozás nélkül alkalmazza a legvadabb módszereket is megbízói profitjának megvédése érdekében. Odáig ment, hogy a lakosság tömeges kitelepítéséhez és internálásához folyamodik. Briggs ugyanis tervet dolgozott ki a „lázadók"

[2] A partizánok azota már kivégezték.

megsegítésében bűnös 500 000 személy áttelepítésére és nemrégiben olvashattunk egy táviratot Tras falu lakóinak deportálásáról. Azért büntették meg őket, mert segítették azokat a partizánokat, akik kivégezték a brit főbiztost. „A katonák hajnalban kezdték összeterelni a falu kétezer lakóját és tehergépkocsikon vitték el őket fogolytáborokba. A falu, amelyet a felsőbb hatóságok megsemmisítésre ítéltek, el fog tűnni a térképről. Eddig egyelőre 18 falut ítéltek Malájföldön arra, hogy eltüntetik őket a föld színéről, mert támogatták a partizánokat" (Reuter, *Le Monde*, 1951 november 8.). Valóban deportálásról és gyüjtőtáborokról van szó, de hát mi az „eltüntetés" szó tényleges jelentése? Hogyan törölnek le a térképről falvakat, hacsak nem úgy, ahogy a nácik ezt Oradourral és Lidicével tették?

*

Burmában az angol-amerikaiak zsoldjában álló kormány a területnek csak felét és a népességnek csak egynegyedét tartja ellenőrzése alatt. A Népi Felszabadító Hadsereg, amely nagyon súlyos viszonyok közt harcol, 14 kerületben mégis kivívta a földreform megvalósítását és a független közigazgatás felállítását. Ez a teljesítmény figyelemreméltó sikert jelent, ha tekintetbe vesszuk egyfelől a britek által gyakorolt megosztó politikát, másrészt a rangooni kormánynak nyujtott külföldi segítséget. A britek szeparatista mozgalmat szítottak. Ezt a mozgalmat a karen törzsek irányítják, amelyek mind a központi hatalom, mind pedig a Népi Felszabadító Hadsereg ellen harcolnak, ámbár, úgy látszik, újabban a karen törzsek már megértőbb álláspontot foglalnak el az utóbbi irányában. A külső segítség jelentős font- és dollárhitelek formájában jelentkezik, katonai téren pedig zsoldosok toborzásában; az elnyomó csapatokban Nepalban verbuvált gurkhák[3] is harcolnak, a kormány légi haderejében pedig angol, amerikai és ausztráliai repülők tevékenykednek. A nemzeti függetlenségért folytatott harc azonban így is nagy léptekkel halad előre, amint ezt nemrégiben abból is láthattuk, hogy az olajiparban dolgozók követelik ennek a kulcsiparnak az államosítását.

*

[3] Gurkhák — nepáli törzs, a britek zsoldosként használják fel — *Szerk.*

Indonéziában a kormány, mint az imperialisták, főleg az amerikaiak engedelmes eszköze, elárulta a nemzeti függetlenség ügyét. A megosztás politikája, amelyet előbb a holland, majd pedig a mostani kormány folytatott, nem akadályozza meg a népet abban, hogy hű maradjon a függetlenség gondolatához. Egy nyugati ujságíróban volt annyi bátorság, hogy meg merte írni: háború esetén az ország gyorsan sodródna a kommunizmus felé *(Le Monde,* 1950 augusztus 13.). Vagyis Indonéziát sem lehet azok közé az országok közé sorolni, amelyek engedelmesen kovetik a háborús politikát.

*

És így van ez világszerte mindenütt. A Közel-Kelet, ez az agressziós bázis, amelyet az angolok és amerikaiak szeretnének megnyerni a maguk ügyének, szintén egyre inkább iparkodik kibújni a veszedelmes ajánlat alól.

Eléggé bizonyítják ezt a legújabb szíriai, iráni és egyiptomi események.

A szíriai helyzet tipikusan mutatja egyrészt az amerikaiak és britek közti érdekellentéteket, másrészt pedig a háborúellenes néphangulatot. Mióta az angolok kiakolbólították Szíriából a franciákat, az angolok és amerikaiak kíméletlenül marakodnak oti egymással. Ez kifejezésre jut az államcsínyek egész sorozatában, amelyek mindegyikének az a célja, hogy az egyik, vagy a másik imperializmus ügynökeit segítse hatalomra. Egyik imperializmus sem riad vissza a gyilkosságtól és a katonai puccstól. A népakarat mégis olyan erővel nyilatkozott meg, hogy a külügyminiszter felemelte szavát a „közelkeleti paktum" terve ellen. Azt jelenti ez talán, hogy a Szíriát fojtogató feudális kizsákmányoló rendszer képviselői egyszerre szívügyükké tették hazájuk függetlenségét? Szó sincs róla. De aggodalmat okoz nekik az a mozgalom, amely követeli ezt a függetlenséget. Ha ez a meglepő lázadás, amely a külföld előtt való meghódolás régi politikája ellen támadt, közvetlenül csak egy új, külföldről szított államcsínyt eredményezett is, annyi mindenesetre bebizonyosodott, hogy a szíriai közvélemény most már tud nyomást gyakorolni kormányára és nem egyezik bele abba, hogy hazája agressziós támaszpont legyen.

*

El tudtuk volna-e képzelni 1948-ban, amikor Kavam es Szaltane kormánya erőszakkal megsemmisítette az iráni Azerbajdzsán függetlenségét, amelyet pedig hivatalosan elismertek, hogy három évvel később Irán ki fogja kergetni az országból természeti kincseinek legfőbb kiaknázóját, az Angol Iráni Olajtársaságot. Itt is megmutatkozott az angol és amerikai imperialisták közti érdekellentét! A hétéves tervvel kapcsolatban megígért, de nem folyósított hitelek, valamint az imperialisták követeléseinek kíméletlensége kényszerítették az iráni politikusokat arra, hogy engedjenek a nép akaratának, amely az ország olajiparának, a nemzeti jövedelem fő forrásának államosítását kovetelte. Olyan emberek, mint Moszadik és Husszein Hala bizonyára nem könnyű szívvel szánták rá magukat, hogy a nemzeti függetlenség mellett és gazdáik ellen foglaljanak állást. Ez azonban nem akadályozta meg őket abban, hogy ugyanakkor megtorló intézkedéseket ne tegyenek a Tudeh Párt ellen — amelyet egyébként betiltottak azért, mert valóban a nép érdekeit képviseli — és minden rendű és rangú tüntető ellen. Bebizonyították tehát, hogy egyáltalán nem óhajtják a demokráciát. A következő időszak minden valószínűség szerint megmutatja majd, hogy ugyanezek az emberek, vagy mások milyen álnokságra képesek, továbbá azt is, hogy milyen nyomást tudnak kifejteni az imperialisták elvesztett pozícióik visszanyeréséért. De az eddig kivívott eredményeket nem lehet megsemmisíteni: az iráni nép nem hajlandó belépni a támadó blokkba és nem hajlandó a béke ellenségeit szolgálni.

*

Jelentős tény az is, hogy Ibn Szaud, Szaud-Arábia korlátlan ura — és mindeddig a Standard Oil buzgó kiszolgálója — nem volt hajlandó szövetségi szerződést kötni Nagybritanniával. „Nem fogadhatjuk tehát el a brit javaslatot, ha Nagybritannia továbbra is makacsul kitart azon elhatározása mellett, hogy az arab államokat csak akkor segíti, ha ezek megengedik területükön brit csapatok jelenlétét" — jelentette ki *(Akhbai el Jom* egyiptomi folyóirat, idézi a *Le Monde,* 1952 január 22-én). Ez a nyilatkozat annál is inkább fontos, mert Ibn Szaud állítólag kijelentette, hogy „csak valamely arab állam ellen indított háború, vagy agresszió esetén" köt katonai egyezményt az Egyesült Államokkal és Nagybritanniával.

Nyilvánvaló, hogy ennek a középkori típusú szultánnak — akinek jövedelme a Standard Oil-tól származik — állásfoglalása népének békeakaratát tükrözi vissza és valamennyi arab nép harcával való szolidaritását a háborús gyujtogató imperializmus ellen.

*

Vagy el lehetett volna-e képzelni, hogy Faruk királynak[4], ennek a gátlástalan, egyedül saját gazdagodásával törődő kényúrnak a kormánya hirtelen érvénytelennek nyilvánítsa az angol-egyiptomi szerződést és követelje a brit csapatok kivonását a Szuezi-csatorna övezetéből? Itt ismét egy reakciós kormány engedett a nép nyomásának, amely nemzeti függetlenségi politikát követel. Nyilván felvetődhet az a kérdés, hogy nem egyszerűen britellenes sakkhúzásról van-e szó, amelynek az a célja, hogy a Szuezi-csatorna védelmével kapcsolatos engedmények ellenében engedményeket érjenek el Szudán visszacsatolása kérdésében. De akárhogyan áll is a dolog, az egyiptomi nép megindult és többé nem lehet megállítani.

„A háború csak az imperializmus révén érheti el országunkat és csak abban az esetben, ha az angolok Egyiptomban maradnak" — jelentette ki a „Muzulmán testvérek"[5] vezére (*Al Miszri*, idézi a *Le Monde*, 1951 december 7.). Azzam pasa, az Arab Liga titkára hasonló kijelentést tett és szintén visszautasította a középkeleti paktum tervét: „Felállíthatnak középkeleti parancsnokságot az Északi, vagy a Déli Sarkon, de a középkeleti népek nem fognak együttműködni vele" (1951 december 6.). Nem lehet tehát az arab népeket többé háborúba hajszolni. Az imperialista elnyomás és provokációik csak még aktívabbá, még hatékonyabbá teszik a középkeleti népek nemzeti függetlenségért és békéért folytatott harcát.

*

Lényegében ugyanilyen a helyzet Francia Észak-Afrikában is. Itt a fokozódó francia elnyomás sietteti a nacionalista nyug-

---

[4] Farukot, aki lényegében az angolok bábja volt, 1952-ben lemondásra kényszerítette az amerikai imperialisták szolgálatában álló egyiptomi militarista klikk. Az imperializmuson belüli érdekellentétek és viszályok tehát itt is megmutatkoztak. — *Szerk.*

[5] „Muzulmán testvérek — fasiszta egyiptomi párt. — *Szerk.*

talanságnak és a nemzeti függetlenségi harcnak az egybeolvadását. Az angolok és amerikaiak támogatják a franciák erőszakos elnyomó politikáját, mert az imperialistáknak egyre nyilvánvalóbban az a szándékuk, hogy Észak-Afrikát agressziós támaszterületté alakítsák át. Így Algériában megalakulhatott „A szabadság védelméért és tiszteletbentartásáért harcoló algériai arcvonal", amely egyesíti az algériai nemzeti és demokratikus mozgalom összes pártjait, szervezeteit és vezetőit. Tuniszban a bej és miniszterei 1951 végén kénytelenek voltak felkérni Franciaországot, tegyen legalább látszólagos engedményeket a nemzeti függetlenséget illetően. Kéréseik kíméletlen elutasítása után — bármennyire szeretnének is gazdáik kedvében járni — már lehetetlen együttműködniök népük szabadságvágyának elfojtásában, sőt támogatniok kell ezt, ha hatalmon akarnak maradni. Ugyanez a helyzet Marokkóban is, ahol a szultán kénytelen volt többször is állást foglalni a nemzeti függetlenség mellett.

Az imperialistaellenes harc itt márcsak azért is rendkívül heves lett, mert Észak-Afrika ma már fontos amerikai agressziós bázis és a nép közvetlenül érzi a háborús veszélyt, amely fokozott erejű elnyomásban nyer kifejezést.

*

Vajjon másképpen állnak-e a dolgok „sötét" Francia Afrikában? Tudjuk, hogy az amerikaiak egy Szovjetunió elleni háború esetére „Afrikát előretolt bázisuknak tekintik Európa ellen. Minthogy teljes joggal úgy vélik, hogy Európában nem tudják majd tartani magukat, elgondolásuk szerint Afrikának készen kell állnia arra, hogy a legrövidebb időn belül felhasználható legyen" (P. M. Dessinges, *Semaine dans Le Monde*, 1948 július 3.). Ezzel magyarázható az a kíméletlen elnyomás, amely — nem törődve az igazsággal, vagy a vádak valódiságával — az afrikai harcosok százait sujtja. Ezzel magyarázható az Afrikai Demokratikus Egyesülés egyes vezetőinek árulása is, akik, miután egy ideig a gyarmati rendszer elleni harc élén állítak, eladták magukat a francia kormánynak. De a tömegek mérhetetlen többségét nem vezeti tévútra néhány ember gyávasága. Különben nemcsak Francia Afrikában lendült fel a nemzeti felszabadító mozgalom, hanem Nigeriában, a brit Arany-

parton, Angolában, Becsuánaföldön, Kenyában és az amerikai gyarmattá lett Belga Kongóban is, ahol a közelmultban került sor az első gazdasági sztrájkokra. A háború szervezői itt sem fognak biztos támaszpontra találni, amint egyebütt sem.

*

És mihez kezdenek a háborús uszítók Olaszországban és Franciaországban? Ezekben az országokban milliószámra vannak békeharcosok, a demokraták a lakosságnak több mint egyharmadát alkotják; a nemzeti függetlenségért folytatott harc minden nap új állomáshoz ér, és olyan népretegek előtt is egyre nyilvánvalóbbá válik az amerikai megszállás, amelyek eddig még nem ébredtek öntudatra. Olaszországban és Franciaországban nőttön nő a nyugtalanság, a hadi költségvetések felduzzadnak és egyre növekvő sebességgel taszítanak a gazdasági válság felé.

*

Abból, hogy egy diktátor ült Spanyolország nyakára, azt a következtetést vonják le talán, hogy megnyerték ezt az országot a maguk ügyének? A legutóbbi barcelónai és madridi sztrájkok, tuntetések ezzel szemben azt bizonyítják, hogy a spanyol nép semmit sem felejtett és az ellenállás tovább izzik, mint hamu alatt a parázs.

*

A bonni Németországban a németek túlnyomó többsége az újrafelfegyverzés ellen van. Nem érti az ember, hogyan magyarázhatnák a háborús gyujtogatók ezt a tényt Adenauer és a szociáldemokraták politikája javára.

*

Dél-Amerikában sincs olyan ország, amely ne lépett volna harcba a békéért és a nemzeti függetlenségért. Brazília, Chile, Argentína diktátorainak eddig sem sikerült és nem is fog sikerülni, hogy elfojtsák a nép szavát, hiába minden elnyomás, hiába követnek el gyilkosságokat a munkásvezetők ellen és hiába fenyeget ott minden békeharcost a bebörtönzés veszélye.

*

Az egész világ nemet mond a háborúnak és harcbalépett a békéért. Az az 500 millió szavazat, amely a Stockholmi Felhívásra összegyült — csak akkor értjük meg, milyen hatalmas ez a szám, ha elgondolkodunk rajta és elképzeljük, hogy mekkora tömegeket kellett ehhez mozgósítani —, valójában a béke harcosainak csak egy részét képviseli.

Minthogy azonban azt akartuk megvizsgálni, hogy melyek lehetnek a rendelkezésre álló erők abban az esetben, ha az „atlanti" hatalmak háborút robbantanak ki, térjünk át a Szovjetunióra.

*

Hiszen végtére is feltételezhetjük, hogy mielőtt az Egyesült Államok belevetette volna magát ebbe a fegyverkezési versenybe és a háborús provokációkba, fontolóra vette, milyen erőt képvisel a Szovjetunió.

Vagy elfelejtettek volna, hogy a Szovjet Hadsereg a náci hadosztályok háromnegyedrészével állt szemben (257 hadosztállyal, míg nyugaton csak 75 hadosztály volt), ezeket legyőzte, megsemmisítette, bevonult Berlinbe, felszabadította Albániát, Romániát, Bulgáriát, Magyarországot, Jugoszláviát, Csehszlovákiát és Lengyelországot? Hogy egy csapással leverte Japán hatalmát és néhány nap alatt kikergette hadseregeit Mandzsuriából és Koreából? Tekintetbe vették, hogy az amerikai segítség nem játszott szerepet ebben a győzelemben, miután Sztálingrádig egyenlő volt a nullával, és azután is a szovjet termelésnek csak mintegy négy százalékát tette? Mindezek tények. Ha igyekeznek is eltitkolni ezeket a népek elől, legalább nekik maguknak emlékezniük kellene rájuk és valószínűleg emlékeznek is.

El tudják-e képzelni, hogy azok az agressziós erők, amelyek nem tudták legyőzni a bátor koreai népet, vagy bármilyen más csapatok, amelyeket azonos körülmények közt zsoldosokból és olyan katonákból alakítanak, akikben nincs meg az ügyük igazságába vetett hit, meg tudnák állni helyüket a Szovjetunióval és a világszerte megindult népi ellenállással szemben?

Nem, az ő számításaik egészen máson alapulnak.

*

Azt hisszük, hogy mindezt fontolóra vették és miután megfontolták, mérlegelték, hogy most már semmi sem tudja megakadályozni, vagy lényegesen késleltetni a kapitalizmus halálát, elhatározták, hogy mindig és mindenutt, amikor és ahol csak kell, alkalmazzák az atombombát, abban a tébolyult reményben, hogy rombolással és emberirtással egy időre még meghosszabbítják a kapitalizmus életét. Már csak arról van szó, hogy kivárják azt a pillanatot, amikor elég erőseknek hiszik magukat, amikor már elég gazdagok bombákban és mérgező anyagokban, amikor azt hiszik, hogy az európai kapitalista országok népeit annyira megtorte a nyomor, az elnyomás és a népbolondítás, hogy elfogadják a katasztrófát.

De téves számításaikra itt is rá fognak fizetni. Ma már mindenki tudja, hogy a Szovjetunió 1947 óta birtokában van az atombomba titkának. Malenkov, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének elnökhelyettese 1949 októberében figyelmeztette a háborús uszítókat:

„Mi nem akarunk háborút és mindent megteszünk, hogy megakadályozzuk azt. Azonban senki se higgye, hogy megrémulunk, ha a háborús uszítók fegyverrel hadonásznak. Nem nekünk, hanem az imperialistáknak és az agresszoroknak kell félniok a háborútól"[6].

„Mi, a Szovjetunióban nem arra használjuk fel az atomenergiát, hogy atombombakészletet halmozzunk fel, bár meggyőződésem, hogy — ha erre sajnálatos módon sor kerulne — amikor szükség lesz rá, lesz annyink, amennyi szükséges. Mi az atomenergiát gazdasági terveinknek megfelelően, gazdasági és gazdálkodási érdekeink szolgálatába állítjuk"[7] — mondotta Visinszkij külügyminiszter az ENSz negyedik ülésszakának 1949 november 10-i ülésén.

Sztálin generalisszimusz szabatosan meghatározta a Szovjetunió álláspontját ezzel a problémával kapcsolatban a *Pravdának* 1951 október 6-án adott nyilatkozatában. Miután emlékezetbe idézte, hogy az atombomba eltiltását követelő javaslatokat az Egyesult Államok visszautasította, így folytatta: „Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha az Egyesült Államok megtámadja országunkat, az amerikai uralkodó körök

---

[6] *Malenkov.* Új diadalok felé. Szikra 1950. 23. old.
[7] *Visinszkij.* Harc a békéért. Szikra 1950. 33—34. old.

alkalmazni fogják az atombombát. Éppen ez a körülmény kényszerítette arra a Szovjetuniót, hogy atomfegyvere legyen, hogy teljes fegyverzetben fogadhassa az agresszorokat.

Az agresszorok természetesen azt akarják, hogy a Szovjetunió fegyvertelen legyen, ha az agresszorok támadást indítanak ellene. A Szovjetunió azonban ezzel nem ért egyet és úgy véli, hogy az agresszort teljes fegyverzetben kell fogadni"[8].

Az 1941. évi náci kísérletet tehát nem lehet majd megismételni.

L. Berija hasonló figyelmeztetést intéz hozzájuk 1951 november 6-i beszédében (a moszkvai Szovjet ünnepi ülésén): „Tudják meg a háborús hisztériától megrészegült urak, hogy ha megtámadják országunkat, a szovjet nép olyan fogadtatásban tudja majd részesíteni őket, amely egyszersmindenkorra elveszi kedvüket a szocialista hazánk szabadsága és függetlensége ellen irányuló esztelen merényletektől"[9]. Közvetlenül ez előtt a következőket mondotta: „A Szovjet Hadsereg és Haditengerészet felülmúlhatatlan szellemét és harckészségét az egész világ ismeri. Ezt a hadsereget és haditengerészetet a modern fegyverzet minden fajtájával felszereltük, hogy megsemmisítő csapást mérhessen bárkire, aki a történelem meggyőző tanulságai ellenére ismét meg merné támadni hazánkat"[10].

A Szovjetunió tehát többízben nemcsak azt adta kifejezetten tudtára a háborús gyujtogatóknak, hogy az atomtudománynak nincs titka előtte, hanem azt is, hogy olyan eszközökkel és fegyverekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik, hogy az esetleges agresszor minden ütését visszaadja, mégpedig, aki ismeri erejét, tudja, hogy bizony kétszeresen adná vissza. Elképzelhetjük, hogy tudósai és kutatói, akik annyira előre vitték a tudományt minden területen, ezen a téren sem maradtak el. Ugyanígy elképzelhetjük, hogy a népi demokráciák, amelyek ugyancsak a tudományos kutatás jelentős eszközeivel rendelkeznek, szintén dolgoznak ezen a téren. Az is valószínű, hogy a Szovjetunió kicseréli ezekkel az országokkal az atomtudo-

[8] *Sztálin.* A békéért. Szikra 1952. 97—98. old.
[9] *Berija.* A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulója. Szikra 1951. 30. old.
[10] Ugyanott, 16. old.

mányra vonatkozó tudnivalókat, tekintettel arra, hogy más az álláspontja, mint az Egyesült Államoké, amely szeretné megtartani az atomfegyverek gyártásának kizárólagos monopóliumát.

Mégis mi a Szovjetuniónak az álláspontja és milyen politikát folytat?

Ez az ország, amely legyőzött 257 német hadosztályt (míg valamennyi többi német frontszakaszra összesen csak 75 hadosztály jutott), amely a náci Németország veszteségeinek 90 százalékát okozta és amely ma az atomfegyver birtokában van, szüntelenül békepolitikát folytat, reális, kézzelfogható békejavaslatokat terjeszt elő és jelentős engedményeket tesz a nemzetközi feszültség enyhítése céljából.

Nyilvánvaló, hogy a Szovjetunió mindig a béke legmeggyőződésesebb és legkovetkezetesebb híve és harcosa volt: az első imperialista háborútól kezdve egészen a második világháborúig és a második világháború alatt is. A három nagyhatalom közt akkoriban kötött egyezmények azt mutatják, hogy már a háború idején iparkodott megteremteni a tartós és igazságos béke alapjait mindenki számára. Azóta is, az imperialisták minden fenyegetése és minden taktikázása ellenére hűséges maradt a béke ügyéhez, túltette magát a leggaládabb provokációkon is, mert arra akarta kényszeríteni a háborús uszítókat, hogy vagy kezdjenek tárgyalásokat, vagy vessék le álarcukat.

Mindig híven kitartott a potsdami egyezmény, vagyis a Németország nácitlanítását és demilitarizálását előíró megállapodások mellett. Ez a politika nemcsak a háború alatt vállalt kötelezettségeinek felel meg, hanem Európa valamennyi népe érdekeinek és békeakaratának is.

A Szovjetunió volt az a hatalom, amely javasolta az atomfegyver gyártásának eltiltását és e tilalom betartásának ellenőrzését. Tudjuk, hogy az Egyesült Államok és engedelmes ENSz többsége elutasította ezt a javaslatot és szembeállította vele a hírhedt Baruch-tervet. „Amerikai személyiségek is beszélnek «ellenőrzésről», az ő «ellenőrzésük» azonban nem abból indul ki, hogy megszüntessék az atombombák gyártását, hanem abból, hogy tovább folytassák ezt a gyártást, mégpedig olyan mennyiségben, amely megfelel az egyes országok rendelkezésére álló nyersanyag-mennyiségnek.

Következésképpen az amerikai «ellenőrzés» nem az atom-

fegyver megtiltásából indul ki, hanem abból, hogy az atomfegyvert legalizálják és törvényesítsék"[11].

A Szovjetunió javasolta, hogy az öt nagyhatalom kössön békeegyezményt és ezenkívül tervet terjesztett elő a fegyverzet és a hadseregek létszámának egyharmaddal való csökkentéséről, valamint megfelelő nemzetközi ellenőrzés életbeléptetéséről.

Visinszkij az ENSz VI. közgyűlésén is (1952 január 12.) jelentős engedményt tett. Magukból az amerikai javaslatokból kiindulva megismételte a lefegyverzésre vonatkozó szovjet javaslatokat, indítványozta, hogy „az atomfegyvert feltétlenül el kell tiltani és szigorú nemzetkozi ellenőrzést kell teremteni ennek végrehajtása felett, szem előtt tartva, hogy az atomfegyver eltiltása és a nemzetközi ellenőrzés egyidejűleg lép életbe"[12]. Az imperialisták ezt a javaslatot bizottság elé utalták, hogy módot találjanak eltemetésére. A népeket azonban nem lehet ezzel megtéveszteni, mert az új szovjet békekezdeményezés elveit képmutató módon maguk az atlanti hatalmak delegátusai is hangoztatták. Ha most ez elől is kitérnek, ez bűnös szándékaik legvilágosabb bizonyítékát fogja szolgáltatni.

A Szovjetunió az ellenséges handabandázás, az ellene szervezett kémkedésre nyujtott hitelek, a területének atombombázására kidolgozott tervek ellenére lankadatlanul továbbra is olyan konkrét javaslatokat terjeszt elő, amelyeknek célja a béke biztosítása. Tovább hangoztatja a két rendszer békés együttélésének lehetőségét, gazdasági egyezményeket javasol Kelet és Nyugat között, vagyis tettekkel bizonyítja be rendíthetetlen békeakaratát és azt, hogy egyetértésben akar élni minden országgal.

Ha tekintetbe vesszük az ellene irányuló súlyos fenyegetéseket, amelyeket a háborús uszítók egyáltalán nem is titkolnak, a Szovjetunió életbevágóan szukségesnek tarthatná a végletekig való fegyverkezést. A Szovjetállamnak azonban nem ez a legfőbb gondja, hanem az, hogy biztosítsa a szovjet nép jólétét és állandóan emelje életszínvonalát. Ezt a tényt hasznosan lehet egybevetni azokkal a hivatalos számadatokkal, amelyeket az atlanti kormányok adtak haderejükről: Egyesült Álla-

[11] *Sztálin.* A békéért. 99. old.
[12] *Visinszkij.* A békéért és a népek biztonságáért. Szikra 1952. 102. old.

mok — 3 465 000, Anglia — 900 000 ember stb.... Az atlanti haderők teljes létszáma már 1951 végén elérte az 5 665 000-et, azaz mielőtt még Franciaország megszavazta volna a másféléves katonai szolgálatról szóló törvényt és mielőtt Nyugat-Németország hozzálátott volna az erőteljes újrafelfegyverkezéshez.

A Szovjetunió nemcsak hogy nem vesz részt a fegyverkezési versenyben, hanem óriási arányú békeműveket hoz létre. Így 1948-ban kezdték megvalósítani azokat a fásítási és öntözési terveket, amelyek állandó termékenységet fognak biztosítani a Szovjetunió déli részén 120 millió hektár területen (ez több mint kétszerese Franciaország területének). Davidov mérnök nagyszerű terve szerint pedig az Északi Jeges-tengerbe ömlő folyók, amelyeknek irányát megváltoztatják, mintegy 50 millió hektár kiterjedésű sivatagot fognak termékennyé varázsolni Szovjet Közép-Ázsiában. Ilyenek a szovjet kormány és a szovjet nép vállalkozásai; a természet átalakítására és az emberek életkörülményeinek megjavítására használják fel az atomtudományt.

Azt is tudjuk, hogy az egymást követő árleszállítások és a háború utáni első ötéves terv hatalmas sikere, valamint a Szovjetunió új ötéves tervének gigászi arányai a szovjet szocialista rendszer győzelmei közé tartoznak. Ennek alapján is megállapíthatjuk, hogy a Szovjetunió híven kitart békepolitikája mellett, mert mint Sztálin mondotta 1951 február 17-i nyilatkozatában: „Világos, hogy ha a Szovjetunió nem csökkenti, hanem ellenkezőleg, bővíti a polgári szükségletekre dolgozó iparát, nem korlátozza, hanem ellenkezőleg, fokozza az új, hatalmas vízierőművek és öntözőrendszerek építését, nem szünteti meg, hanem ellenkezőleg, folytatja az árleszállítás politikáját, akkor nem duzzasztható fel ezzel egyidejűleg hadiiparát, nem sokszorozhatja meg fegyveres erőit a csődbejutás kockázata nélkül"[13].

Sztálin ugyanekkor még ezt is mondotta: „A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette"[14].

És a népeknek igenis megvan a kellő erejük a béke megmentéséhez.

[13] *Sztálin.* A békéért. 89. old.
[14] Ugyanott, 93. old.

„Első látszatra úgy tűnhetik, hogy az imperializmus tábora az agresszív erők hatalmas egyesülése. Természetesen ezeket az erőket nem szabad lebecsülnünk. A béketábor azonban sokkal erősebb a háborús tábornál. Míg a béketábort közös cél tömöríti, a háborús táborban jelentős érdekellentéteket figyelhetünk meg"[15] — mondotta Berija — és felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy „az imperializmus frontjának látszólagos egysége nem rejtheti el mély, belső ellentéteit", sempedig „az imperializmus hátországainak gyengeségét". „Bármennyire próbálták is az imperialisták hazugsággal behálózni a népeket, bármilyen agyafurtan árulják is el a munkások érdekeit a jobboldali szocialisták, az imperialistáknak ezek a buzgó lakájai — ez nem változtat azon a tényen, hogy magában az imperialista táborban az imperialisták hátországaiban ott vannak a békeharcosoknak, a becsületes emberek millióinak, a fizikai és értelmiségi dolgozóknak hatalmas erői, azoknak az embereknek az erői, akik „a béke megőrzésének érdekeit előbbre helyezik a tőke mindenféle garasos alamizsnájánál"[16].

Ezeket az erőket kell ma jelentős mértékben növelni és hatékonyan mozgósítani a béke megmentése érdekében.

---

[15] *Berija.* A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulója. 34. old.

[16] Ugyanott, 34. old.

XIII.

MÉG EGY ERŐFESZÍTÉS

A béke tehát a népektől függ olyan értelemben, hogy a béke meglevő erőit aszerint lehet mozgósítani, hogy milyen gyorsan tudja minden egyes ember felfogni a mindenkire nehezedő veszély súlyosságát és milyen gyorsan tud ez ellen védekezni.

Mert a háborús gyujtogatók elsősorban az engedelmességnek arra a fokára számítanak, amelyet — úgy vélik — a „hideg háborúnak" nevezett hatalmas arányú ideológiai nyomással elérhetnek az embereknél és a kormányoknál.

Kétségtelen, hogy akarják a háborút és megnyeréséhez, kellő mennyiségű ágyútöltelék hiányában, az atombomba erőteljes használatára számítanak. Előbb azonban meg kell nyerniök a hideg háborút, vagyis azokra az országokra, amelyeknek területét fel akarják használni, vagy amelyeket semlegesíteni akarnak, olyan gazdasági és ideológiai kényszert kell alkalmazniok, amely az embereket és anyagi életüket teljesen az ő háborús vállalkozásuk szolgálatába állítja.

Ezért korlátozzák vagy próbálják korlátozni a szakszervezeti szabadságjogokat; megkísérlik, hogy törvényekkel, vagy papírkorlátozással szájkosarat tegyenek a szabad sajtóra; olyan választójogi törvényeket szavaztatnak meg, amelyek elütik a népet a megfelelő parlamenti képviselettől; arra kényszerítik tehetetlen, korcs parlamentjeiket, hogy kerüljék meg az alkotmányos korlátokat és vezessék be a rendeleti úton való kormányzás újabb és az eddigieknél is rosszabb kiadású rendszerét; eltapossák a sztrájkokat és törvénytelen intézkedéseket foganatosítanak ennek az alkotmányos jognak a felszámolására;

bíróság elé állítják és bebörtönzik azokat, akik a béke mellett tüntetnek; nyomorba süllyesztik a népet, leszállítják a tömegek életszínvonalát és növelik a trösztök pénzügyi műveleteit.

Filmjeik, könyveik, beszédeik, rádiópropagandájuk mind ugyanannak a célnak az elérésére törekszik: előbb a háború végzetszerűségét, majd pedig szükségességét akarja belevinni a tömegek tudatába. Minden eszközzel iparkodnak megfosztani az embereket a jobb jövő és a béke lehetőségének reményétől. Sötét erkölcsű filmeket és sötét erkölcsű irodalmat használnak fel a háború előkészítésének eszközeként arra, hogy a kétségbeesés hangulatát fejlesszék ki az emberekben, hogy megfosszák őket harci szellemüktől, attól a bátorságtól, hogy küzdeni merjenek saját érdekeikért. Ha sikerülne az agresszoroknak kiirtaniok az emberekből egyéniségüket — mint ahogy ez sikerül az Egyesult Államokban, ahol megfosztják őket az önálló gondolkodástól, a tájékozottságtól, a kultúrától —, ha sikerülne az emberek agyát a nemgondolkodás és a pesszimizmus azonos mintája szerint idomítaniok, akkor ezzel feladatuk legnagyobb részét megoldották volna.

Rabszolgák kellenek nekik és ezért kutatják fel és alkalmazzák mindazokat a kémeket, árulókat és zsoldosokat, akiket csak találhatnak. Az erkölcsi züllöttségnek azon a fokán, ahová ezek az egyének süllyedtek, már csak egy úr parancsol: az, aki fizet.

A háborús gyujtogatóknak azonban az a végzetük, hogy bármilyen árulásokat is követnek el vagy készítenek elő a népek ellen, mégsem áll ma már módjukban félrevezetni az embereket. Összeesküvésük csak a kárhozottak összeesküvése. Kicsúszott a kezükből a kezdeményezés, ami eddig évszázadokon át lehetővé tette az elnyomók számára, hogy fenntartsák és egyre súlyosabbá tegyék a kizsákmányolást. Most már a népek juttatják diadalra akaratukat mindenben, ami a hazát és a békét illeti.

Nem kétséges, hogy azért nem dobták le az atombombát Koreában, mert a világ közvéleménye nem engedte meg.

A béke hívei nagy győzelmet aratták, amikor arra kényszerítették az amerikaiakat, hogy üljenek le a tárgyalóasztalhoz a koreai fegyverszünet ügyében. Bizonyos, hogy az amerikaiak érzékeny veszteségeket szenvedtek és súlyosan nehezedett rájuk az is, hogy nem tudtak győzelmet aratni. De abban, hogy

fegyverszüneti tárgyalásokra kényszerültek, döntő szerepe volt a közvéleménynek, hiszen az amerikai csapatok sem maradnak érzéketlenek a békefelhívással szemben.

Jelentős győzelmeket aratott a béketábor Iránban, Francia Észak-Afrikában és Egyiptomban is, ahol a nemzeti függetlenség követelése szorosan egybekapcsolódik a békeharccal.

De ezzel párhuzamosan azt is meg kell állapítani, hogy a gyujtogatók háborús szándékai egyre fenyegetőbbek és a háborús készülődés erősödik. Láttuk ezt Egyiptomban is, ahol a brit hadsereg szabadjára engedte állati kegyetlenségét, békés polgárokat gyilkolt és 24 óra alatt falvakat tüntet el a térképről, hogy hadászati utakat építsen a helyükön. Látjuk Koreában, ahol a fegyverszüneti tárgyalások az északkoreai engedmények ellenére is végtelenül elhúzódnak, mert az agresszorok folytatni akarják a hódítást és el akarnak jutni céljukhoz, amely nem más, mint Mandzsuria bombázása és a háborús konfliktus Kínára való kiterjesztése.

Látjuk ezt továbbá abból a lépésből is, amelyet Kirk, az Egyesült Államok nagykövete tett a Szovjetunió külügyminisztériumánál. Kirk tengernagy ugyanis kijelentette Visinszkijnek: — persze szóbelileg, hogy ne legyen semmi kétségbevonhatatlan nyoma fenyegetésének és hogy szükség esetén lépésének „szovjet értelmezésével" érvelhessen — a koreai kérdés azonnali megoldást „követel" és az Egyesült Államok kormánya a szovjet kormány „pozitív" közreműködésére számít, amelynek hiányában bizonyos „nehézségek" támadhatnak a Szovjetunió és az Egyesült Államok közt. Ez annál botrányosabb zsarolás, mert hiszen a Szovjetunió nem közvetlenül érdekelt fél a koreai konfliktusban. A kozvetlenul érdekelt felek egyrészt az Egyesült Államok, amely ezt a romboló háborút elindította, másrészt a koreaiak és a kínai önkéntesek. Kirk lépése tehát hivatalosan hitelesíteni szerette volna azt a háborúra uszító sajtóban terjesztett hazugságot, amely szerint a Szovjetunió lenne felelős a koreai viszályért és őt terhelné a felelősség a háború folytatásáért, vagyis végeredményében azért, hogy a háborút esetleg Kínára is kiterjesztik.

De ez annál durvább hazugság, mert hiszen éppen a Szovjetunió emelt szót először, már 1950 júliusában, a konfliktus békés rendezése érdekében és később is minden lehetséges alkalommal megismételte javaslatait az ENSz-ben,

Az igazság az, hogy az Egyesült Államok semmi áron sem akarja a békét, még csak egyezmények lehetőségére sem gondol, sőt odáig megy, hogy már előre tagadja ezek értékét, hiszen maga Truman elnök merészelte azt mondani, hogy „a Szovjetunióval kötött egyezmények annyit sem érnek, mint egy papírrongy".

Az igazság az, hogy az Egyesült Államok aláírása nem ér semmit és nagy fáradságba kerülne összeállítani azoknak az egyezményeknek a jegyzékét, amelyeket tiszteletben tartott. Vajjon van-e egyetlen ilyen is?

Azt is meg kell egyúttal állapítani, hogy minél világosabban foglal állást a közvélemény a béke mellett és minél szembetűnőbb az amerikaiak háborús szándéka, annál szélesebb, újabb néprétegeket ébreszt ez öntudatra minden országban. Ezért a háborús uszítók igyekeznek minél áthatolhatatlanabbá tenni a hazugságnak azt a függönyét, amellyel minden ténykedésüket fedezni akarnák. Szeretnének olyan zavart kelteni a lelkekben, amely lehetővé tenné számukra, hogy elsüthessék az új emberirtó háborút megindító első puskalövést. Ezért próbálják még azt is állítani, hogy ők a békét, a lefegyverzést és az atombomba eltiltását óhajtják, holott a háború befejezése óta minden tettük ellentmond ennek. Abban reménykednek, hogy ha ezerszer és ezerszer elismétlik durva hazugságaikat és csalásaikat, ezek végül majd erőteljesebben hatnak a közvéleményre, mint a tények.

Ez a módszer sem nagyon új. A háborús gyujtogatók már 1939-ben is ezt alkalmazták, amikor azt állították, hogy tényleges tárgyalásokat akarnak folytatni és folytatnak a Szovjetunióval a hitlerista agresszió ellen, ugyanakkor azonban valójában Hitlerrel tárgyaltak és előkészítették a Szovjetunió megtámadását Finnországban és Szíriában. Sőt még akkor is ezt a módszert alkalmazták, amikor hadat üzentek Hitlernek, de nem harcoltak ellene és nem adtak segítséget lengyel szövetségesüknek. Ne felejtsük el az akkori események tanulságát: ez megvilágítja az atlanti hatalmak mostani mesterkedéseit is.

Hogyan állunk például a lefegyverzéssel?

Az ENSz közgyűlése 1946 december 14-én megszavazta a Szovjetunió határozati javaslatát, amely szerint a legrövidebb időn belül végre kell hajtani a fegyverzet és a haderők általános szabályozását és lecsökkentését. Akkoriban egyetlen ha-

talom sem merte ezt ellenezni. De azóta a Szovjetunió és a népi demokráciák kormányai hiába sürgették a határozatban foglalt ígéretek teljesítését; hiába ismételtek meg, vagy terjesztettek elő hasonló javaslatokat, egyik sem nyerte el az agresszív hatalmak hozzájárulását. Ezeknek a javaslatoknak a jegyzéke nagyon hosszú lenne. Mégis említsük meg a Szovjetuniónak az ENSz közgyűlésén 1950 szeptember 20-án előterjesztett javaslatát: a háborús propaganda elítélését (amely törvény lett a Szovjetunióban és a népi demokráciákban); az atomfegyver feltétlen eltiltását és szigorú nemzetközi ellenőrzés létesítését; békeegyezmény kötését az öt nagyhatalom közt és kezdetnek a mostani fegyverzet egyharmaddal való csökkentését.

Az atlanti hatalmak ezekre a határozott javaslatokra csak üres beszéddel válaszoltak, ami mégcsak komoly tárgyalási alapul sem szolgálhatott. Igaz, beszéltek békéről, lefegyverzésről és tervet nyujtottak be az atombomba gyártásának ellenőrzéséről, de eszükben sem volt, hogy kézzelfogható eredményekre törekedjenek. A *Wall Street Journal* leleplezte ezt a taktikát, amikor így írt: „Ha Oroszország most elveti terveinket, akkor sokkal könnyebben tudjuk majd elfogadtatni fegyverkezési programunkat népünkkel és Nyugat-Európa népeivel."

Nesze semmi — mondják, de ennek a semminek a visszautasítása is háborús eszközzé válik kezükben.

Amit a „három nagy" javaslatainak neveznek, az valójában nem más, mint a háborús készülődés elismerése és törvényesítése.

Mindössze a fegyverek számbavételét javasolják, anélkül, hogy tervbe vennék vagy indítványoznák a csökkentést. Valamilyen hatóság, amely nyilván ismét „nemzetek feletti" lenne — például az ENSz amerikai többsége —, döntene az egyes országoknak engedélyezhető fegyverkezés színvonaláról. Ugyanígy az atomfegyverre vonatkozó javaslatuk is egy amerikai szervezetre bízná gyártásának ellenőrzését.

Röviden: az amerikaiak, az ENSz többségének gazdái szeretnék ismerni az atomfegyver gyártási eszközeit, meg a fegyverkezés színvonalát a Szovjetunióban és a népi demokráciákban — anélkül, hogy további kötelezettséget vállalnának. Csak azt akarják tudni, elég erősek-e a háború azonnali megindításához.

Egyébként is, hogyan lehetne elhinni, hogy szavaik mögött jó szándékok rejtőznek? Hiszen látjuk, hogy éppen akkor, amikor az ENSz-ben ilyen tárgyalások folynak a békéről, az atlanti hatalmak összeülnek Rómában és amerikai katonai személyektől pontos utasításokat kapnak a háború előkészítésének meggyorsítására.

105 európai hadosztályról beszélnek és az amerikai főparancsnokság megfenyegette európai szolgáit, hogyha nem hajtják végre terveit, akkor korlátlanul és teljesen felfegyverzik a bonni Németországot. A kérdés tehát nem így szól, hogy „periferikus" stratégia legyen-e, ahogy a *Le Monde* nevezi, vagy európai hadsereg, hanem úgy, hogy nyugatnémet-amerikai hadsereg legyen-e, vagy egyszerűen nyugatnémet hadsereg[1]. Németország megszállási statutumát 1951 november 24-én szerződéses megállapodással helyettesítették. A három megszálló atlanti hatalom Nyugat-Németországban állomásozó katonáinak most már „az a rendeltetésük, hogy védjék a szabad világot".

Hogyan beszélhetnek békéről, amikor a Pleven-terv révén befejezett tény, hogy mindenekelőtt a revansra szomjas Nyugat-Németországot fegyverzik fel újra. A Schuman-terv révén a Ruhrvidék nyugatnémet-amerikai fegyvergyárának megadják azt a lehetőséget, hogy azonnal Európa döntő jelentőségű ipari hatalmává váljon, amelynek érdekei elsőségi alapon döntik el más országok, így tehát Franciaország iparágainak üzembentartását, vagy leállítását is.

Egy brosúra, amelyet a németországi amerikai főbiztosság adott ki, szabatosan megmondja: „Németország számára nemcsak piacának általános kiterjeszkedése jelent előnyt, hanem különösen és csaknem azonnal az is, hogy leállítják a többi részvevő ország nem eredményesen dolgozó vállalatait."

A terv egyik következménye az, hogy az így utcára kitett francia munkásokat elküldhetik oda, ahol a termelés több profitot biztosít. Szóval a francia miniszterek igyekeznek más cím alatt visszaállítani a vichyi STO-t (Service du Travail Obliga-

---

[1] De ez a kérdés mar nem is áll fenn, mert már befejezett tényről van szó. 1952 eleje óta a nyugatnémet hadsereg szervezése ténnyé vált. A nácı tábornokoknak, akık már regóta foglalkoztak ezzel a tervvel, nyert ugyuk van.

toire — Pétain munkaügyi szerve), amelynek lényegében azonos céljai voltak, hiszen ugyancsak a német háborúban való kényszerű együttműködést jelentette.

Így tehát, mint fentebb mondottuk, határozottan egyre fenyegetőbbek a háborús gyujtogatók szándékai és fokozott erővel folyik az elmék elködösítésére irányuló offenzíva.

*

De ezekkel a fenyegetésekkel, a gazdaság és a társadalmi élet fasizálásával és annak a ködösítésnek a megszervezésével szemben, amely mögött megszülethetne a háború, ma már van egy békemozgalom is. Ez kétségtelenül megtestesíti minden népnek a vágyait és akaratuknak egyre hatékonyabb kifejezőjévé válik.

„Ez a mozgalom tükrözi azokat a gyökeres változásokat, amelyek világszerte azon felszabadító háború eredményeként mentek végbe, amelyeket a népek a fasiszta leigázás veszélye ellen vívtak. Ez tanúskodik a tömegek politikai öntudatának példátlan fejlődéséről, s arról is, hogy a népek levonták a tanulságokat a két világháború keserű tapasztalataiból . . ." — mondotta Szuszlov elvtárs 1949 novemberében.

„A világ megmentése egy új háborútól a mai konkrét történelmi helyzetben nem utópia, hanem reális lehetőség" — tette hozzá.

Világos, hogy a békeakció jelentős mértékben fejlődhetik, mert a körülmények egyre kedvezőbbek, hiszen éppen a háborús gyujtogatók akciója készíti elő azt a talajt, amelyen kibontakozhatik. Hiszen az imperializmus világában az anyagi megszorítások egyre elviselhetetlenebbé válnak, és ma már minden társadalmi réteget érintenek. A Pleven-terv kétségtelenül sok, hosszú ideig hazugságokon nevelt katona előtt világítja meg a nemzeti függetlenség problémáját, hiszen talán még lobogójuktól is megfosztják őket és a francia hadsereget zsoldos csapatokká akarják átalakítani. A Schuman-terv a munkáltatókat is sujtja, hiszen a terv alkalmazása előirányozza és szükségképpen maga után vonja számos és nem éppen legkevésbbé jelentős vállalat bezárását . . . ha ugyan megvalósul.

Kormányzóköreink és óceánontúli gazdáik tudják, hogy a

közvélemény egyre éberebben őrködik. Éppen ezért igyekeznek mesterkedéseikkel elaltatni és a cselekvéstől eltéríteni azzal, hogy zavart hintenek el a lelkekben. De még ez is nehézzé válik, mert napról napra nyilvánvalóbb, hogy valóban háborút akarnak. Az amerikai megszállás ténye és túlkapásai szemet szúrnak és nekünk franciáknak nem kell á politikai tudományok doktorának lennünk ahhoz, hogy megértsük, mit jelent ez, hiszen az egészen közeli multban átéltünk már hasonló megszállást, amelynek az emléke nem mosódott el.

Tehát valóban minden egyes embertől függ, hogy győzelemre tudjuk-e juttatni a béke ügyét. Manapság a háborús gyujtogatók bandája — éppen a saját akciója következtében — egyre szűkebb körre szorul. A békevédelem síkján meg lehet valósítani az összefogást minden jóhiszemű emberrel. Mert tévedés lenne azt hinni, hogy sokan, akik politikai ellenfeleink, egyúttal a békének is ellenségei. Kétségtelen, hogy még jelentékeny azoknak a száma, akiknek elméjét elködösíti a háborúra uszító hazugság, akik a hazugság szörnyű nyomásának áldozatai, de ez a szám napról napra csökken. Nem is sejtjük, milyen fokú nyugtalanság kerítette hatalmába a lelkeket a lakosság legkülönbözőbb rétegeiben — természetesen elsősorban azokban, amelyeket a háborús politika leginkább érint vagy fenyeget, de még a hagyományos konzervatívok köreiben is. Legyünk meggyőződve róla, hogy ezek közül sokan tőlünk várják: mutassuk meg nekik a békeharc útját, amelyet segítségünk nélkül talán nem tudnak megtalálni.

A Szovjetunió és a népi demokráciák hatékonyan védelmezik a békét. Népeik nevében és érdekében diplomáciai harcot folytatnak, amely támadja a rosszhiszeműséget, a taktikázó kétkulacsosságot és az agresszorok által nyiltan megszervezett felforgató tevékenységet. A békét védik Korea és Vietnam harcosai és mindazoknak a népeknek harcosai, akik azért küzdenek, hogy országuk megőrizze függetlenségét és ne válhasson agressziós bázissá. De ez a békeharc csak akkor lehet igazán eredményes, ha valamennyi békeharcos tudatára ébred felelőssége nagyságának és az egész lakosság mozgósítására erőteljesen felhasznál minden rendelkezésre álló eszközt és mindazokat az eszközöket, amelyek felhasználását az ügy iránti lelkesedése sugallja.

Gondoljuk meg, hogy a háborús gyujtogatók azért toboroznak zsoldosokat, mert még azokban az országokban is, ahol nyeregben érzik magukat, többségben vannak a hazafiak és a béke hívei, bármely párthoz tartozzanak is. Ez az a bizonyíték, amellyel megadhatjuk a reményt mindenkinek. Hiszen mindnyájan felelősek vagyunk a megzavart emberek felvilágosításáért és azért, hogy megmutassuk nekik: a béke ügye a kezükben van, mindnyájunknak, minden egyes embernek a kezében.

XIV.

UTÓSZÓ

Ez a könyv azzal a rágalmazási perrel egyidőben jelenik meg, amelyet három személy indított André Wurmser ellen és ellenem. Hárman azok közül, akiket népük árulóinak bélyegeztem „L'Internationale des Traîtres" („Árulók internacionáléja") című könyvemben.

A legújabb események világánál, azt hiszem, megértettem azt az egyik célt, amelyet a háborús uszítók ezen az aljasul kitervelt peren keresztül el akarnak érni. Éppen ezért szükségesnek tartom, hogy leleplezzem az ügy súlyosságát.

Nem csupán arról van szó, hogy szabadjára akarják engedni a háborús propagandát baráti országok ellen, amelyeket annál nagyobb szilárdsággal és öntudatossággal kell megvédenünk, mert ezek a Szovjetunióval együtt a béke legerősebb védőbástyái. Azt is célul tűzték maguk elé, hogy előkészítsék a francia közvéleményt a kereskedelmi és diplomáciai kapcsolatok megszakítására Franciaország és a népi demokráciák közt — arra a szakításra, amelyet egyébként az amerikai kongresszusnak egyik csoportja követel. Ezután a disszidált-klikkeket mint „menekült kormányokat" elismernék, majd pedig nagyon természetesen lépéseket tennének, hogy „felszabadítsák" ezeket az országokat.

Ez a célja az egész amerikai politikának: az úgynevezett „kölcsönös biztonságról" szóló törvénynek, a „Szabad Európa Bizottság" tényked ésének, a londoni értekezletnek — ahol a disszidáltak 1952 január 20-tól 24-ig a brit kormány védőszárnyai alatt tanácskoztak — az árulókból alakult valamennyi, úgynevezett „nemzeti bizottság" megnövekedett te-

vékenységének és annak a gondnak, amellyel az imperialista hatalmak iparkodnak elsimítani közöttük a nézeteltéréseket és újból súlyt igyekeznek adni azoknak a személyeknek, akiket mint bábokat szándékoznak felhasználni.

Nincs szükség hosszas magyarázatokra ahhoz, hogy mindenki megértse, milyen kihatásai vannak ennek a politikának és milyen közvetlenül veszélyezteti a békét.

Azt sem kell hangsúlyoznunk, hogy milyen parancsoló kötelességet ró reánk a szolidaritás azoknak az országoknak az irányában, amelyek a békével együtt a mi életünket és jövőnket is védelmezik. A béke oszthatatlan és mindegyik harcosa forrón szeretett testvérünk.

Franciaország megszállása és a náci Németország újrafelfegyverzése után az Egyesült Államokat kormányzó tébolyultaknak és nyugati sáfárjaiknak — ha tervük sikerülne — nem maradna más hátra, mint megrendezni a provokációt, s aztán gondoskodni arról, hogy ez háborús konfliktussá fajuljon.

Az a merénylet, amelyet az amerikaiak a Koreai Népköztársaság ellen szerveztek, eléggé intő példa, eléggé bizonyítja elvetemültségüket és kétszínűségüket.

Igaz, tudjuk, hogy egy ilyen háborút meghiúsítanának az embereknek azok a százmilliói, akik békét akarnak és azok a további milliók is, akiket pillanatnyilag még vakká tesz az ellenség hazugságainak köde. A népek gyorsan eltaposnák a háború tüzét, de addig is rombolást, pusztulást és halált terjesztene az egész földgömbön.

Tehát lehetetlenné, megvalósíthatatlanná kell tenni a háborút; éppen ezért meg kell kotni az ellenség kezét és tehetetlenségre kell kárhoztatni. Minden erőnket egyesítenünk kell ellene. Ez a jelen pillanat követelménye és ez állandó követelmény marad egészen a béke győzelméig. Legfőbb gondunk legyen a béke és a megvalósításához szükséges eszközök megteremtése. Ezen a síkon tevékenységünknek napról napra fejlődnie, gyorsulnia kell és halmozódniok kell a konkrét győzelmeknek, amelyek mindegyike egy egy kő a közös barrikádhoz.

Az imperialista kormányzó csoportocskákat, lakájbandáikat és zsoldosaikat, valamint a pénzvilág ordasait mindörökre ártalmatlanná kell tenni — és ez lehetséges, megvalósítható,

elérhető számunkra, elérhető a népek számára, amelyek manapság náluknál százezerszer hatalmasabb és egységesebb tömeget alkotnak.

Ne felejtsük el, hogy az erőviszonyok most már nekünk kedveznek és ne felejtsük el, hogy ha le tudjuk leplezni és pellengérre tudjuk állítani őket, ha meg tudjuk mutatni igazi arcukat, ha meg tudjuk győzni a habozókat és elvakítottakat, ha példát tudunk mutatni az egységre és a megértésre, akkor soraink napról napra a hazafiak új tömegeivel fognak növekedni.

A világuralom onjelöltjei napról napra kevésbbé biztosak magukban, mert minden nap új vereségeket és figyelmeztetéseket hoz a számukra. Akármilyen erőszakosak és állandóak is a világ leigázására kifejtett erőfeszítéseik, kezdenek ráeszmélni arra, hogy a népek józanságán és egységén meg fog bukni „hidegháborújuk", amelyen keresztül a valóságos háborúhoz vezető utakat készítik elő.

„Azt hiszem, nagyon sok amerikai meghökkenne, ha megtudná, hogy ezek kozul a megfigyelők kozül sokan[1] meg vannak győződve arról, hogy Európa az Egyesült Államok minden segítsége ellenére sem fog harcolni" — írta a *Christian Century* amerikai folyóirat 1951 novemberében.

„Meg kell mondanom, hogy minél jobban igyekszünk gyorsítani az európai szövetség megteremtését, annál inkább szembefordulásra és ellenállásra serkentjük Európa népeit, *még ha a kormányok a mi nyomásunkra, kényszerűségből hajlandók is odaadni aláírásukat*"[2] — rémüldözik Walter Lippman a *New York Herald Tribune* hasábjain.

„A legnagyobb baj talán (a megfigyelők egyöntetű nézete szerint) az amerikaellenes hangulat fokozódása Európában" — jegyzi meg Joseph Kennedy[3], a volt londoni jenki nagykovet; majd hozzáteszi: „Ez az érzés ma nyiltan jelentkezik a legmagasabb politikai körokben is. Szemünkre vetik az állandó inflációt és az ezzel együttjáró nélkülözéseket. Az üzemekben és a földeken az emberek egymásután azzal vádolnak bennünket, hogy mi okozzuk minden szerencsétlenségüket, és hogy

---

[1] Utalás azokra az ujságirokra es Európában allomásozó amerikai diplomatákra, akikkel a szerző eszmecserét folytatott.

[2] A szerző kiemelése.

[3] A chicagói gazdasági klubban mondott beszéd, 1951 december 17-én

Európát olyan háborúba taszítjuk, amely nem az ő háborújuk..."

Hoover volt elnök, a Szovjetunió elleni harc egyik soha el nem lankadó hirdetője odáig megy, hogy nyugtalankodik az Egyesült Államok háborús politikája miatt és úgy támadja ezt a politikát, mint az amerikai gazdasági életet fenyegető súlyos veszélyt. Ugyanez a véleménye egyúttal a Wall Street egyes köreinek is.

Mi okozza ezeket a visszahatásokat és ezeket a riadalmakat, ha nem az a számos nagy győzelem, amelyet a békefront már kivívott és ha nem e front tevékenységének fejlődése?

Az amerikai üzleti körök, vagyis éppen azok, amelyek a háborúban gyümölcsöző befektetést és a népek felszabadulása elleni biztosítást látnak, s ezek képviselői, diplomatái és ujságírói hangoztatnak ilyen figyelmeztetéseket. Nem a legjobb bizonyítéka-e ez annak, hogy végleg tehetetlenné tudjuk őket tenni? Riadalmuk nem a mi győzelmünk visszfényeként keletkezik?

Számos újabb esemény is megerősíti ezt a meggyőződést.

Tért hódít az a gondolat, hogy lehetséges a kereskedelem a Szovjetunióval, a népi demokráciákkal és a népi Kínával, amelyeknek határtalanul nagy piacai biztosítani tudnák iparunk és kereskedelmünk tartós virágzását; a moszkvai nemzetközi gazdasági értekezlet olyan reményeket ébresztett, amelyeknek megvalósítását csak az amerikai érdekek szolgálatában álló politika tudja akadályozni.

A Szovjetunió olyan állhatatosan hirdeti a különböző rendszerek békés együttélésének és együttműködésének politikáját, hogy máris kezdenek rések mutatkozni az Egyesült Államok járószalagján vezetett nemzetek soraiban is. Az ENSz legutóbbi ülésszakai már ennek a zavarnak és ennek az irányzatnak a jegyében zajlottak le. Az erőszakos gyarmatosítás és a függő országok ügyeibe való fegyveres beavatkozás politikája, valamint Németország újrafelfegyverzése múlhatatlanul tágítani fogja ezeket a réseket.

Ugyanez a helyzet Franciaországban is, ahol a mozgalom minden rendőrséggel dacolva állandóan növekszik és egyre ingadozóbbá, tehetetlenebbé teszi a nemzet jogait feladó, áruló kormányokat, amelyek egymást váltják fel. Nem látjuk-e,

hogy a nép elégedetlenségének és nyugtalanságának hatása még a nemzetgyűlés parlamenti többségén belül is jelentkezik?

Mi mást jelent Franciaországban a hatalomnak ez az ingadozása és tehetetlensége, ha nem azt, hogy városaink és falvaink minden egyszerű emberének segítségével meg lehet nyerni a döntő csatát?

Nyilvánvaló azonban, igaz az, amit Jacques Duclos mondott: „A béketábor létezése tajtékzó dühvel tölti el a háborús uszítókat.

Nem titkolhatjuk, hogy ez olyan kockázatos kalandokat idézhet fel, amelyeket csak a béke védelmére mozgósított széles tömegek tudnak elhárítani"[4].

Kétségtelen, hogy népünk még új és jelentős erőkkel gyarapíthatja a béketábort. Feladatunk, hogy minél előbb elérjük ezeknek a tényleges mozgósítását.

Meggyőző és mozgósító képességünk erején mérhető le a béke ügye iránt érzett odaadó hűségünk, és az, hogy milyen tudatosan látjuk a magunk elé tűzött célt.

Addig nem lehet nyugodt a lelkiismeretünk, míg az emberiség ki nem vívta a békét és a boldogságot.

Ez a legfőbb kötelességünk, ez vezérelje minden tettünket.

---

[4] Záróbeszéd a Központi Bizottságban, 1952 február 14-én.

TARTALOM

I. A barbárság országa 5
II. Harc a világuralomért és e harc atomlovagjai 15
III. A támadók támaszpontjai és hadseregei 28
IV. A leigázás megszervezése 34
V. A bonni mocsár 42
VI. Kém-utasítások 58
A szociáldemokraták 65
A Vatikán 68
Az IRO 72
Az árulók szervezetei 72
Titóista ügynökségek 78
VII. A Washington—Vatikán—Tito-tengely és londoni úttörőik 80
Lengyelországban 86
Csehszlovákiában 98
Magyarországon 107
Romániában 113
Bulgáriában 118
Albániában 122
VIII. Franciaországban is vannak zsoldosok 132
IX. Egyedüli katonáik a zsoldosok 142
X. Hogyan látják ők és hogyan készítik elő a háborút .. 148
XI. A koreai példa 156
XII. A háborús gyujtogatók rosszul számítanak 162
XIII. Még egy erőfeszítés 182
XIV. Utószó 191

Szerkesztő: Fraknói Júlia

A könyv szedését 1952 XII. 13-án kezdték meg. Megjelent 1953 I. 16-án, 4000 példányban.

Ez a könyv az MNOSZ 5601—50 Á és MNOSZ 5602—50 Á szabványok szerint készult.

4994. Franklin-nyomda Budapest, VIII., Szentkiralyi-utca 28.
Felelős: Vértes Ferenc.

12.— Ft